

A
649.1

Faunsudrabina

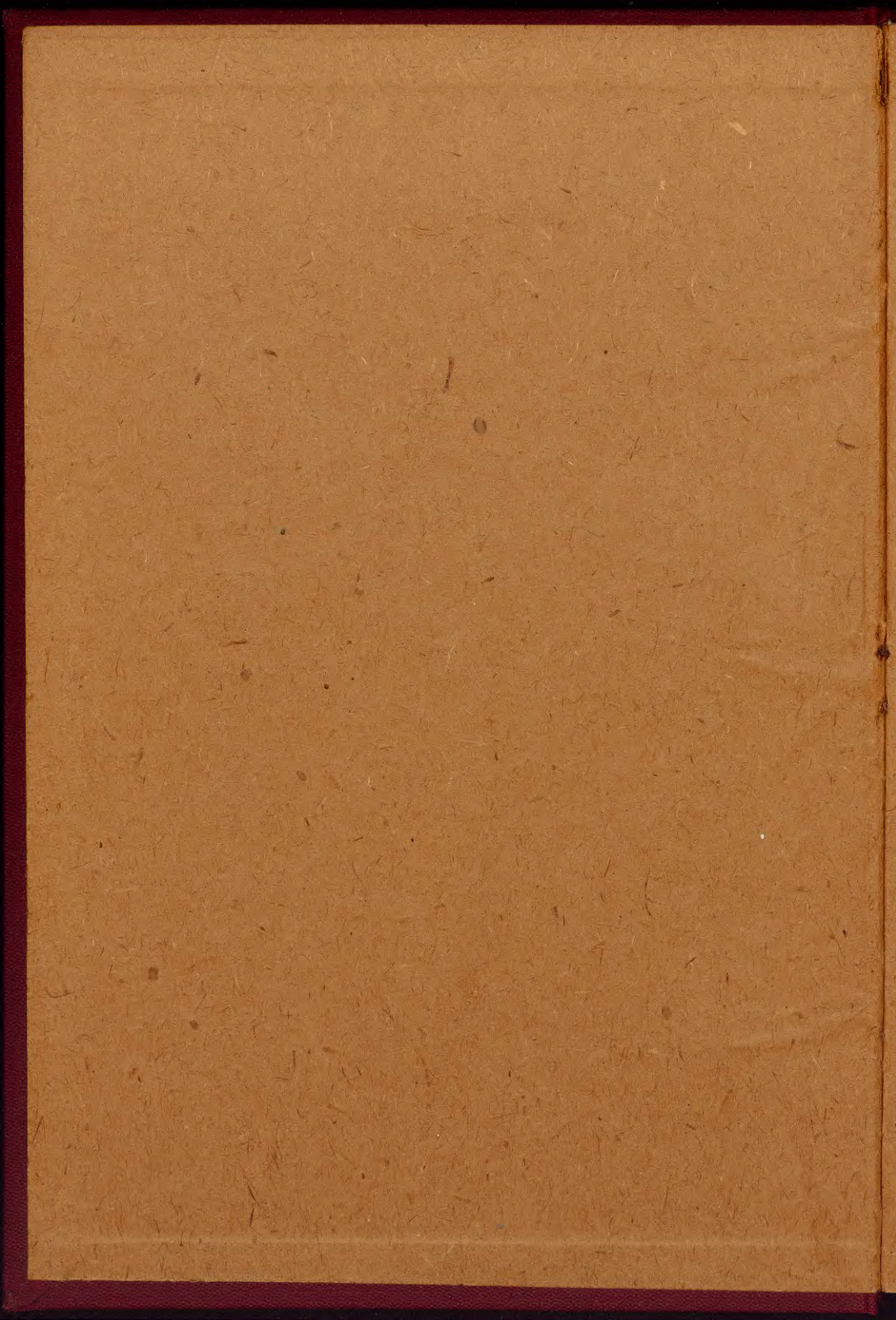
Baltā

grāmata

Arhivs
Faunsudrabiņš, F.
Baltā grāmata

112.114 (28)

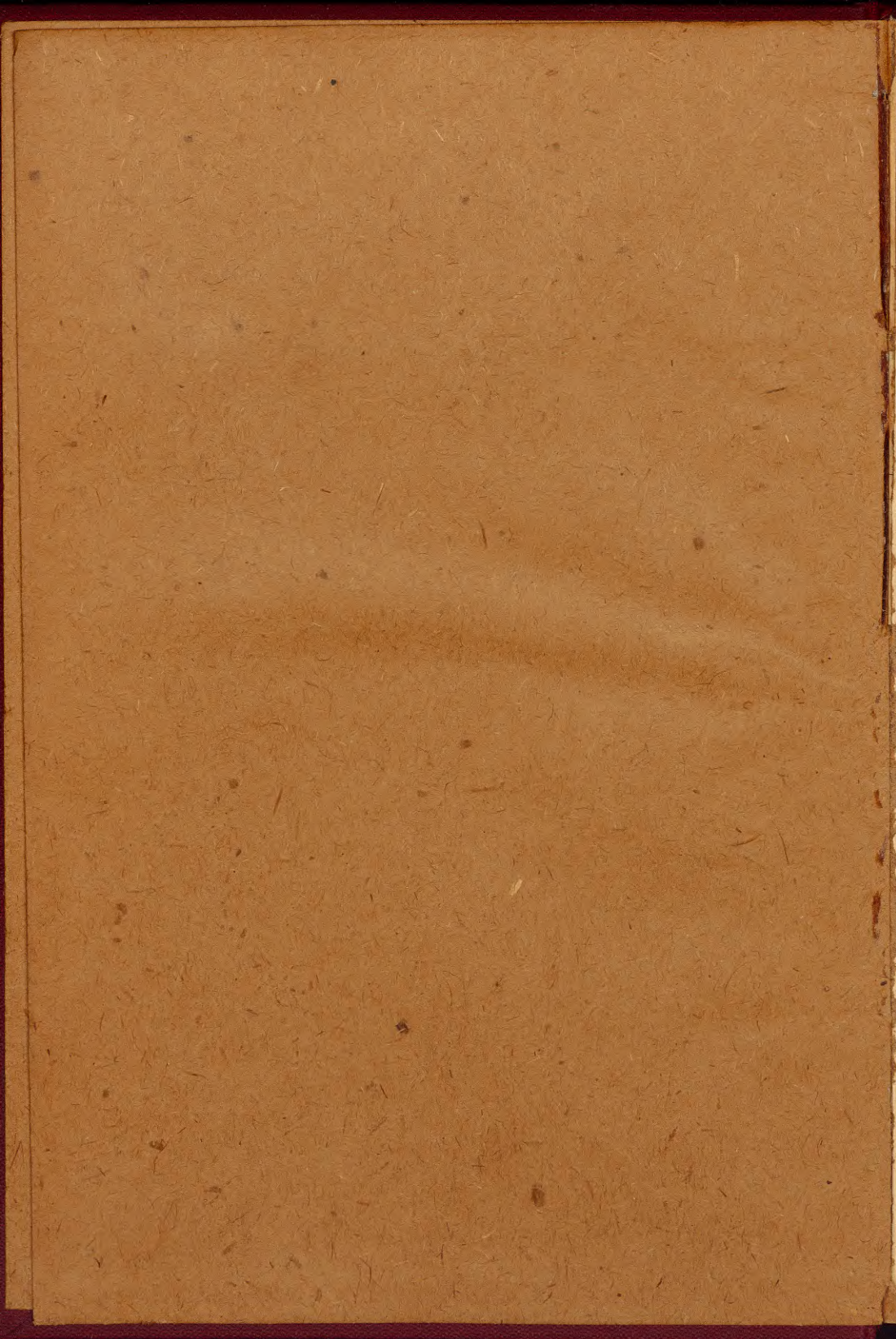

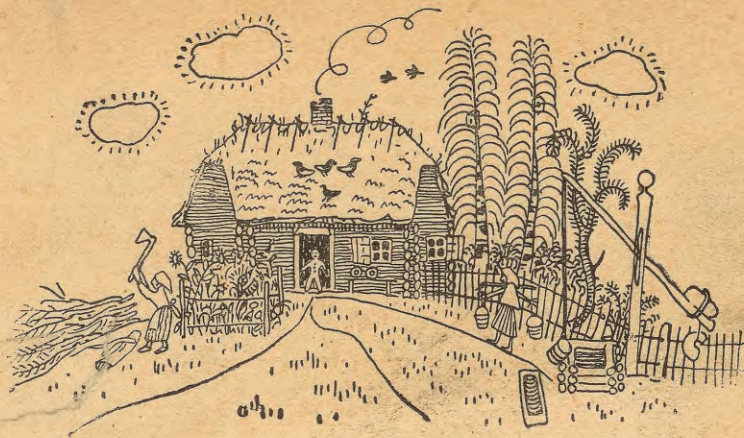

LATVIJAS IZDEVUMI

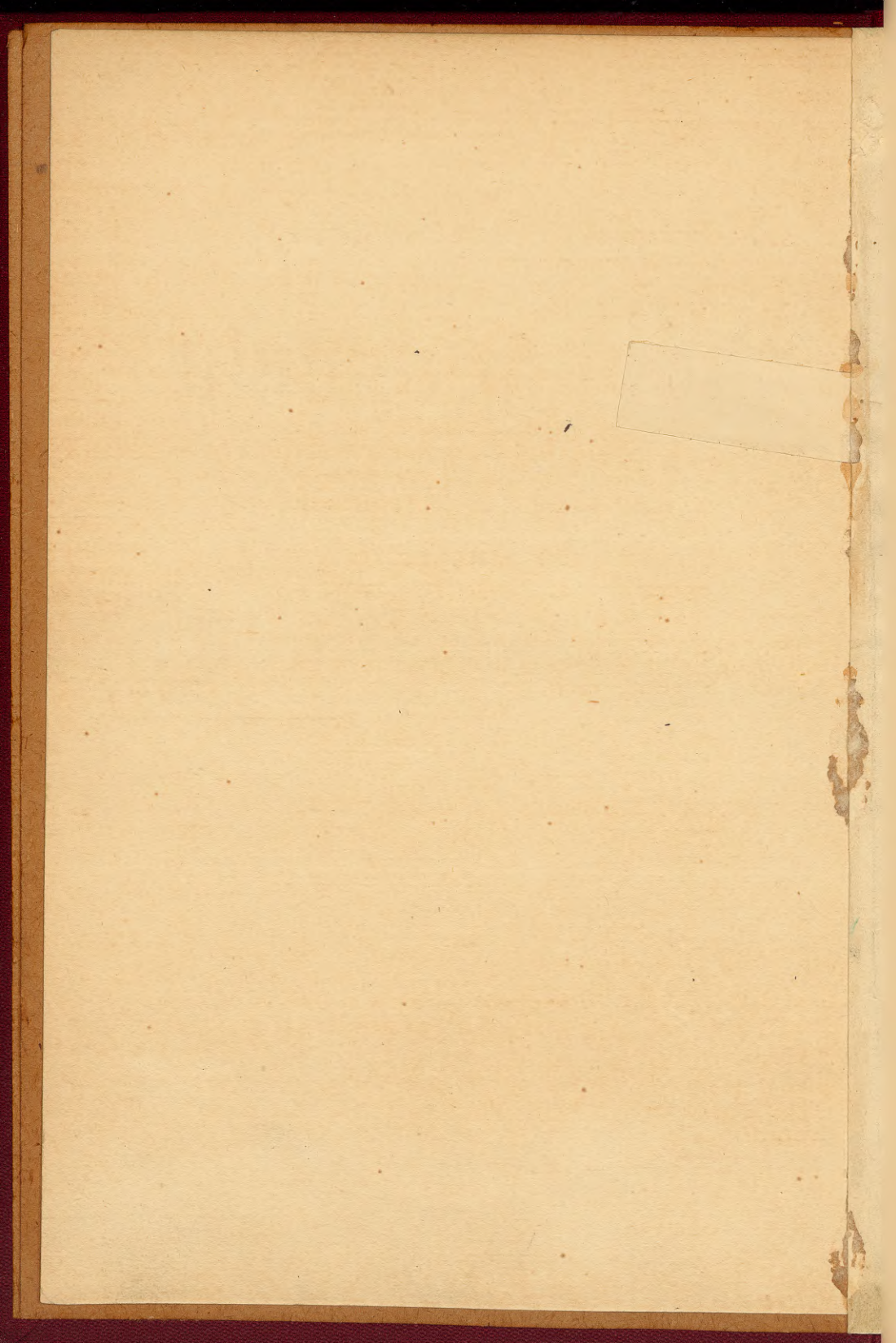
Jahna Jaunfudrabina

Baltà grahmata

Birmà data

~~A~~
~~649~~

Jahņa Jaunsudrabina

Baltā grahmata

Simts tehlojumu wahrdoš
un linijās

I.

Rigā, 1914.

„Dzirzemneeku“ izdevums
№ 61.

10510.

1913

L. V. B.
 № _____ in. 112 / 114 (28)

0309057815

Tā tehlojumus kā arī sīme-
 jumus aizliegts pārdrūkat. Tul-
 košanas tiesības patur autors.

Latvijas Valsts Bibliotēka

Latvijas Valsts Bibliotēka
 Rīga, Mazā Rindas ielā Nr. 5

Дозволено цензурою. Рига, 18-го ноября 1914 г.

Drufats Schnafenburga drukatavā
 Rīgā, Maršfaku ceļā Nr. 5.

Baltà grahmata

1908—1914

Handwritten text in a rectangular box, possibly a signature or date.

Faint, illegible text located in the upper right quadrant of the page.

Standard Atlas

Published by Standard Atlas Co., New York, N.Y.

1908-1914

Faint text at the bottom of the page, likely a copyright notice or publisher information.

Iluminaciones

Esta es la primera iluminacion de este poema, que se llama "Eskana". La letra es de una hermosa escritura, y el color es de un rojo oscuro. El poema es de un autor desconocido, pero se cree que es de un poeta de la Edad Media. El poema trata de la vida y la muerte, y de la importancia de la fe y la esperanza. El poema es muy bonito y es una gran obra de arte.

Eskana

Rà no tumſcha eglu meſcha
Raugotees uſ gaiſcheem laukeem
Uziſ atſpihd debefſ filumſ,
Dà no dſihweſ tumſaſ iſwiſ
Eauleſbaltas behrnudeenaſ,
Sirdi daridamaſ gaiſchu.

Esta es la segunda iluminacion de este poema, que se llama "Eskana". La letra es de una hermosa escritura, y el color es de un rojo oscuro. El poema es de un autor desconocido, pero se cree que es de un poeta de la Edad Media. El poema trata de la vida y la muerte, y de la importancia de la fe y la esperanza. El poema es muy bonito y es una gran obra de arte.

Erklärung

Ich erkläre hiermit, dass ich die
Kopie des Originals in
der Handschrift des
Herrn von ...
in der ...
am ...

Muhmahjas

Raut gan semneeku mahjas ir wifas gandrihs weenadas, tad tomehr leefas, ka tahdu otu wifa Mugfchurfemē naw, kà muhsmahjas. — Uifween pahr winam debefis wisaugstaf welwejas; tee mahkoni bij wisbaltaki, kuros guleja behrfu galotnes wezas istabas galà. Tif jala fuhnu jumta nekur nebij, kà muhfu istabai. Un uf fchi sala jumta — farkanu keegelu fkurstens. Tas fehdeja peetwihzis salajās fuhnās un brihscham kuhpeja. Wafaros winfch apfedsās patš ar faweem duhmeem un kluwa gandrihs neredfams. No wirfa bija nodrupufchi daschi keegeli; robi apfwehpuſchi tumſchi bruhni.

Istabas preefſchâ, pajumtē, bij balofcheem lattinas. Seemâ tajās tupeja farahwufchees fchee mihlee putni; bet pawafaros wini duhfdami dejoja pa fehtšwidu un nefa falmus un fmalfus ſchagarus fawās ligfdās. Wehl wehlat pahr lattinas malu jau ſtaipijās reſni, gaischi knahji. Jauni putni bija eeraduſchees.

Istabas ahra feenas bija pelefās, kà lapſenu pudura ahrpufe, kà pelefs papirs, ifmirzis un attal ſakaltis. Daschas balkes iſſchobijufchās. Istabas preefſchâ ſolinſch, kur kahdreif nofehſtees waj apgahſt ſpannus.

Logi bija neweenadi: leelafajeem feſchas ruhtis, maſafajeem tifai weena. Bet wiſeem logeem flehgi. Tee bijufchi reiſ warbuht balti krahſoti, warbuht ari ne. Stikli daschās ruhtis bija loti ſkaiſti, tee laiſtijās daschadās krahfās; tifai zauri redſet ſcham ruhtim nahzās gruhti.

Preefſchnama durwis bija taiſtita no trim dehleem. Dehku ſtarpas wilfās kà diwas melnas auklas no palodas lihdf

augstajam fleegfnim. Durwis augščâ un apafščâ labi ne- H
peegula, un sneegs nahza preefšnamâ, kaut gan durwis
zihtigi tifa peefkatitas, lai nepaliftu walâ. Tad wistas
rihtos, tikko lehza no istabas augščas, knabhaja balto
neluhgto weefi. Pa nakti winas bija loti isflahpuščas.

Kad ahra durwis bija zeeti, tad preefšnamš aisween
isftatijâs loti drahms un wehšs. Sur aisdurwē snauda
krahšnes flota, maišes lahpsa un fkrufis. Maš wineem
darba, bet karšis tas loti, un ņhee trihs aisdurwes eemih-
neeki deefgan ahtri nowezojâs un beidsjâs. Tikai ņkatees ween,
ņa noleetotas pirts flotas ploš, un ņkrufa kahts teef ihņas,
un atkal jau, ar jaunu weza ritena lofa gabalu galâ, wandas
pa uguns pilno krahšni. Lahpsai labaf: winai ņmags, bet
wehšs neņamais uš muguras, un pirmee abi tai jau zeļu
lihšņinajušchi. Pahr aifkuru tik gruhtaf pahrfahpt. Ja,
lahpsai ir deefgan weegla dņihwe; bet par to wina ari ir tik
kuhtra un neweifla, ņa daņchreis netihņ ne wirņu ņtatitees.

Jstabas durwim bija ņkaišs ņlingis, dņelšs, ņawihts pehš
auklas un weifli isleektš, ar ņirdšweidigu plahnu mehliti
augščâ. Wirņu durwis atņeetas ar auklinu, lai atwehrufchâs
neņkreen lihšņgalam walâ un nedausa krahšnes ņahnus.

Krahšne bija leela, augsta, gandrihšņ lihšņ greesteem.
Wareja ušbahst tikai nedaudšus ņchakalus, ušņweest kuliti ar
ņihpoleem un wahzeliti, pilnu ņtiraju, prufaku medibam.

Prufaku medibas parasti notika nakti. Wahzelites dibens
bija peefmehretš waj nu ar eejawu, waj ar mihtziteem kartu-
peleem, un ņtiraji tamdehl wirņu, lai ehdaji tik lehti laukâ
neteef. Jtin godigi tad wareja wahzeliti panemt, isneņt ahra
un ņneegâ isfratit. Raš otrâ rihtâ nebij wehl ņem ņneega,

9 waj wehja aispuhsti, toš apehda wistas, gaila šafauktas. Pruhšča neweens nešehloja.

Istabai bij plahnš, dobu dobem. Leelafajās dobitēs lehja uhdeni, kur wistam nodsertees. Tad istaba iškatijās milšigi leela, un uhdens pilnās bedrites špihdeja tā mašiferi.

Krahšnes šahnos guleja plihite, weza plihite, šaluhšufcheem rinkeem. Šee beeschi frita uguni, tad zehla poduš nost. Plihites dibengalā bija eemuhrets leels katls, kurā wahrija lopeem ehdamo un wekai uhdeni, un godoš kaffiju un tehju. Šam ašween balti noberšš wahšš wiršū. Kad to pazehla, tad garaini šitās greestoš tā šweešchus šweesti. — Šee plihites wefels šrehšš šchagaru un škaidu; pa teem plošijās un špeedša peles zaurām nakšim.

Šahda bija muhšu istaba. Un tad šeemas šwehtdeenās špihdeja šaule un meta no mašajeem logeem lihšš plahnām šilas mirššigas lentas, tad plašchā tihrā istaba, ar daudšajām gultām un darba rihkeem, iškatijās tā pašaka. Kaš winā eenašza, tam wajadšoja šmaidit un šanemt rokaš.

No preekšchnama otras durwiš weda šambariti. Kad šchis durwiš wehra, tad klišš miškšti nošweedšās, tā jaunš kumelšch. — Šambariti dšihwoja šaimneeki. Šas bija pawišam mašš ašgalbinsch: tiško telpa gultai un trihš šmageem krehšleem. Šee durwiš masa krahšnina. Šee loga šeenas dšeedaja wežš pulkššens, garām šakganām kedem un rošchotu štundu plati.

Šambarišcham nebij grihdas, tāpat tā istabai; bet plahnš te iškatijās gludakš, tihrakš, šaušakš, jo wistas netika eekšchā.

Šambarišcha šeenas bija šalkeem iškweestas. Weetam šakši bija atdrupušchi, un wareja redšet dšeltenigu škalu pinumu.

Wezais galbs ar teeweem, gandrihs pawisam pahrdelbe-
teem srahgeem, stahweja behdigs, drusku sashkeebes pret
logu. Winsh bija preedes toka, un reisi krahfots melns,
tad nodilis, tad atkal bruhni krahfots un atkal nodilis. Roka
mihstas kahrtas bij eegrimushas dsili un turejas bruhni-
melnas; bet zeetas shwihtras islozijas baltas un spihdigas,
ka tihsam weidotas.

Uf galda stahweja leels pods ar ahlawi. Kad kahdam
sobi shpeja, paschu mahjas waj kaiminos, tad nosuda weens
no apashcheem sareem. Somehr wina turejas deesgan
kupla. — Wehl uf galda pastahwigi bij, ka peeseeta, balta
apala shluizina, rupju, mitru shli eeshah.

Logs bij leels un balti noberstis. Ruhtis feshas, shaidras,
ka gais. Wafara scho logu no ahrpuses gandrihs pawisam
aishedja lupstaju robotas lapas un dselteno feedu migla.
Uri wisu zauru seemu shchee lupstaji klanijas aif loga, sausi,
bes dshwibas, ka shali.

Otru mahjas galu aishema ehka. Sa bija pahrdalita
uf pusem: weena puse shimneekam, otra — shimei. No
preeshnama, pahr augstu fleegni, wispirms tika shimes
puse. Shas durwim nebij klinga, tikai glums, nodilis aif-
shaujamais. Starp shimes un shimneeka istabu gan bija
feena un ari durwis zirstas, bet paschu durwu nebij.

Ratra puse, taisni pascha widu, bija israktas dsilas bedres,
burakeem, greesheem un kartupeleem. Uri burkani tur
stahweja. Pahr bedrem uslikti tik shlehsam daschi dehli-
shi, un wjadseja sinat un pastahwigi prahta turet, ka
ehkas widu ir pagrabs, lai taja neekristu.

Pee widus feenas guleja peleks runzis pelnos... Gan
paschi few maifi samala sudmalas, bet zushkam tika tepat pahr-

U traufts. Uri eefalu mala te. Pat no kaimineem, pirms
fwehtkeem, nahza wihri us dširnawam, ar fadihdsetu meeschu
maifcheleem pahr plezeem, agri, bes deenas. Un rudeni,
zuhku barojamâ laikâ, gandrihs ik rihta ehka bija pilna ruh-
fonas. Un is ruhfonas tad šislobijās sifka malejas [balsš,
lehna, ſchehla malejas dseefma. Maleja wareja buht mundra,
kâ siws uhdeni, newaldama kâ uguns, — wišš weenš; te,
maltuwê, ſmagaiš afmens winai peedewa ſawu ritumu, lika
us ſirdš wairaf ſintu gadu nopuhtas. Maltuwê bij tikai
weena melbija, tikai nedaudš toru, jo te bija par daudš maš
gaišmas.

Muſhmahju ſehtšwidš bij apaudſiš ar ſalu ſahliti; tikai
balti iſmihti zelini aiſſteepāš no iſtabas durwim us ſaimneeku
flehti, us kalpu flehti, us wahguſi un us aku. Uš aku gahja
wišplatafaiš un wišbaltafaiš zelinſch. Plata bij ari teka us
ſaimneeku flehti, bet ta nebija tik tihra, kâ zitaš, jo pa to
wajadſeja nogreefteš ari uš laidaru.

Sehtšwidâ ſtahwedamš, wakarâ, wareji redſet pee debe-
ſim maſu mehneſcha garoſinu; wareji winu redſet ari pilnu,
kâ uguns flehpi, gar Dahwina kalna galu uſnahkam. Šikai
deenwidu un ſeemelu debešmalas aiſkflahja jumti.

Ja ſehtšwidâ ſtahwedamš, rahmâ wakarâ, ſauzi uš
rihteem, tad ſanehmi ſeſchas atbališš, ſeſchas miſkſtas at-
kkanas. Wišpirms eekleedſjās Seſku purwinſch, tad Aihkeru
egleš, tad Ulaſeš, tad Riteš meſchš un wehl, un wehl. Bet
uš wafareem bij tikai weena atbališš: kâ ar ahmarinu atſita
rijas ſeena katru wahrdu, katru ſauzeenu. — Bet bija ari

wafari, kad lifàs wišàm biršem uswahšiš wahšš, kad lifàs, ka tifaí patš šawu fleepseenu dširdi.

Starp istabu un firgu stalli bija gara šagaru grehda. Pawasará, kad wiši kofi plauka, tad ari šči grehda šalapoja. Šaule wehl iswilinaja pehdejo družinu, kas koka šaros atli-
zešš no semešš, nefazeetejišš.

Šurpat pee šagareem, wežâ šatruhdejuščâ ššaideenâ, bij eerihšots puķu dahršinšč. Puķešš nebija nekahdas brih-
niščšigâšš, bet katrs šahdinšč puķu kopejai bij mihsšč. Dašča šehšla bija tahlu nesta, dašča šaknite pat no Leiššeem atwešša.

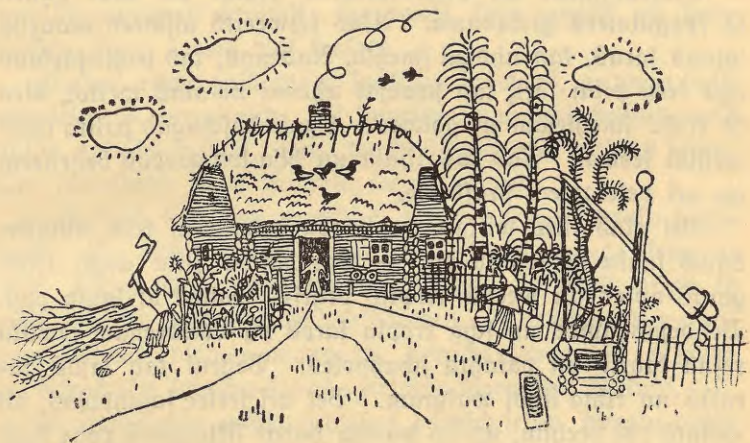
Un tad, ap Jahneem, kad ščiš dahršinšč peetwiška un šazehlâšš lihššš neaugššas šehtinas wiršam, tad tur redšēja wešelu bagatibu. Ap ščeperaineem kožineem wijâšš turku pupas. Leeli, tumššlapaini jurginu krumi reeta jau seedušš, kâ šakas pogas. Leelâšš rošes, zilweša augumâ, lehnâm ložijâšš. Winu bahlee, tumššči-šarkanee un baltee seedi kahpa un kahpa wiršotnei pašak, lihššš pat wehšlam rudenam, atššah-
dami aišš šewišš masušš šehšlu šeerinušš. Semak šeedeja šihš-
rošitešš, bišču krehššlini, kumelitešš, leelgalwainâšš šantenešš, ritešššpoles un klingeritešš. Deewkožinšč šahweja dahršina galâ un kwehpinaja šawu šmarsču pa wišu pagalmu, kad wehšma wilka.

Puķu dahršinam bij weensš waj diwi kopeji, bet šaudšetaji — wiši. Un šestdeenasš wafarošš, no pirtinasš atnahkušči, wišreešči žiššš pehž žita peegahja pee dahršina un tur atšweh-
luššeessš pišpeja. Wineem balti linu krehšli mugurâ un, šilšš ar baltu, ruhtainasš biššesš kahjâ. — Kad pahrnahža meitee-
šči, — ari teem wajasšeja ažiššš pameššš dahršinâ. Pirmsš gulet eefšanasš, meitasš wehl pašneedsšâšš, nokneeba daščušš seedušš un oda. Winašš paščasšš bij kâ seedi, — peetwiš-

13 kufchas, tumfchi-fahrtas, flapjeem mateem, weeglâm katuna jazinam, fulas pilnas lâ jaunâs magones. Tâs bija puķu dehstitajâs un rawetajâs. Jurgos winâs wareja drofchi aiseet uf zitâm mahjam, gan finaja, ka atradis tur dahrsinu jau preefchâ, warbuht wehl ftaistatu, nekâ muhfejais.

Istabas galâ kuploja koku dahrsis, aptaisits ar flitimu. Sur stahweja tŕchetri leeli behrsi, balti un stalti, nokahruschi

lipigi-falâs lapu pihnes uf jumta un gar ŕeenu lihds logeem, un wehl femat. Pawafaros teem laida ŕulas, bet nedaudf deenu tikai, lai koki nekluhtu wahrgi. Tad zaurumus aifŕita ar ŕausa koka tapam.

Sem behrŕeem tŕchemurojâs ŕaru ŕaros wezs plihderu truhms. Up Wafaras ŕwehtkeem winŕch if gadus parahdija daschus bahlganus ŕeedu ŕarus; bet, lai pilnigi uf-

seedetu, winam truhka faules. Sapat nihkuloja sem behrseem pahrs jasmiku un pilno roschu krumu. Surpretim mescha roses plehtàs aisween platakas un seedi kluwa fuligaki gads no gada.

Dahrsinrch nebij leels; ja dauds, tad peezipadsmit folu kwadratà. Schetri behrsi jau aisnehma wina leelo pusi. Wehl atlita weeta tifai apalai mescha ahbelei weenà, un flaikai tschehrmuksestei otrà stuhri.

Tschehrmukseste bij pahrkahrusees sehtai un akai pahri, tà spogulotees gribedama. Akas schweerts aisween brauzija winas sarus, kad uhdeni smehta. Rudenos, kad bahli-sarkano ogu keku pilni sari, tad straujak uhdeni no akas welkot, bira tà krusa smehtejam us galwas. Ogas daschugad palika lihds wehlai seemai. Tad tàs issala un bija koti gardas behrneem un ari pelekajeem strasdeem.

Uis akas flits wilkàs wehl labu gabalu us leju, atschirdams lauku no sehtswida. — Gar paschu flitu auga trihs garas apses un weens kroplis behrs, wairak us lauka pusi. Behdejàs apses un scha kropla saros pa Leeldeenam eewilfa refnu fahrti un pafahra schuhpoles. Behrni tad tajàs karajàs no rihta lihds wafaram. Bet ari leelee schuhpojàs, lai wafarà odi neehstu, un lai waretu dabut isfleegtees pehz flusà laika. Tà pamasam tifa eemehginata rihkle wafaras fani-gumam — Uch, za! — za! — za! — za! Raiminu meitas us krahnes! Et, — kopà, kopà, kopà!

Uis ottru pusi dahrs turpinajàs wehl aij istabas, kaut gan tur schoga wairs nekahda nebij. Tur auga ari tifai trihs ehrschku krumi, smalkàm, sihkàm odsinam. Neweens jau tos nekopa, lai gan ogas tifa ruhpiigi nolupinatas, kad tàs wehl nebija ne zaurspihdigas tikuschas. Schee ehrschku

fruhmi bija stahditi pee paščas letežs malas, un tas tos tīkai paglahba no bada; jo pawafaros, letezi ismetot, ari teem uskrita us šaknem pa pizīnam truhdainas semes. Daščreis atkuhlenoja pahr letežs malu, un kreetni ween šadurštijās, kahds maija waboku tahrs, eewilzis šawu bruhno špihdigo galwu pats šawā šudraba riteni.

Letežs galā šmaršchoja leels fruhms bišču krehšlinu, rahdidams šawas dseltenās podšinas pusdeenās šaulei un aizinadams bites apsehstees. Un gar pašču mahjas šeenu šteidšās augščup lupstaji, tee pašči, kuri lozijās ap šambarišča logu, šeema waj wafara.

Štabas rihtu galā bij no šmilktim šabehrts, ar wezu balki norobeshots, šawolinšč. Us šawolina šaulainos šwehtdeenās rihtos gošejās weens, otrs, daščreis pat wiša mahjas šaime. Šad šawolinšč likās škaištakā weeta pašaulē.

Šurpat, šawolina preeščā, bij šaimneezei buraku dahršinsč. Še, ehšas galā, mahjai nebij šlogu, tapehž seme ar šatru deenu šluwa šreknaka un šreknaka. Buraki auga šā gaili, waj no šemes laukā gahšdamees. Wirs buraku šreknajeem lašteem plehtās magones, tumšči šamtainās šakastes un šakrošotās ššnoru-lapas, zeeteem šazeneem, šā šoš.

No šehtšwida gahja šahlains zelinšč lejup, buraku dahršinu atščkirdams no leelā dahrša. Šchis zelinšč bij šā behrtin apbehrts šeenenu šeedeem un šelmeru šapam.

Šejā, paščā zela malā, auga leels wežs un lihšs wihtols, nahtram apaudšis. Šam bij tik šapani šari, ša pašči no šewis šira nošt, šewišči šeemā.

Wehl drušku šejā šahweja wefela rinda wihtolu, pa šahpoštahrša malu. Pee šehdejā wihtola bij dšila, nekad neiššhštoshča šedre. Šo šauza par šejas aku. Šchi šā bija

loti patahga ; jo pawafaros, kad wajaðseja dahrsus laistit, no fehtas afað uhdeni nest buhtu bijuðčas gatawàs mofas.

Klehtis. Sa bija wefela ehku grehda, pamasam sabuhweta weenâ laidâ.

Galâ, pee paðcheem laidara wahrteem, bij fainneeku jaunâ flehts. Pee tâs paðcha masi, glihti wahrini. Pa teem wareja gar flehts galu eeeet fainneeku kaðpostu dahrsâ, par furu neka fewiðcha nebuhtu fo teift; warbuht tikai tif daudf, ka tas bij aptaiðts ar wiju un pa wijmali auga fahbenes, leelas un trefnas.

Saimneeku jaunajai flehtij bija augsta paklehte. No dahrsa puseð tajâ wareja eelihst pat leels zilweks; bet tur jau nebija neka fo meklet.

Preefchâ bija prahwa nojume, un tikpat leela flehtspreefcha, ar grihdu. Durwim pretim guleja leels balts akmens. Sam blaðam bruhngans, masafs akmens. Tâs bija trepes, pa furâm pat behrns wareja tift us flehtspreefchas un tad paðchâ flehti.

Klehtspreefchas weens gals tifa aiffiðts ar deheem, no apaðchas lihðf pat juntam. Sa bija buhda funeem. Tur tad noðweeda falmu maiðcheli, un funi guleja kâ fungi, — tikai ne tif zeetâ meegâ; jo, kad fchihðs wehl bija olnizâ, tee jau raustija auðis un oðhnaja gaisu.

Geffchâ flehts bij fkaistaka par istabu. Wareja pat durwis aiftaiðt, ja gadijâs wehifch pretim, — masais lodfinsch dewa tifdaudf gaismas, ka wareja redset pat grahmatu

17 lafit. Pa ſcho lodſinu wareja pahredſet wiſu ſehtſwidu un iſtabaſ durwiſ.

Rlehtij bija grihda un ſtipri dehku greeſti. Newehrtigatàs un maſaf wajaſigàs mantas wiſaſ glabajàs augſchâ, uſ kraſchkaſ. Lejà bija tikai galdaſ, ſkapji, gultaſ, ſaimneezeſ puhra lahde, dſelſiſ kalteem paſſcheem. Uſ wahka tai bij uſkraſfota ſila roſe, peežam lapam.

ſkapji bija bruhni kraſfoti. Weenſ nebij nemaſ iſrotatſ; tit augſchâ, pee paſcha krona, ſtahweja ſarkanaſ gada ſkaitliſ 1864. Otram, turpretim, gar wiſeem ſtuhreem wilkàs ſili lihfumini un durwju widu uſ wiſam puſem iſlodſijufeſ puſe. Sem durwim bija leela atwillkne. Wirſ durwim gadaſ, ar wežàſ dſeeſmu grahmataſ ſkaitteem, ari ſilâ kraſfâ, 1827.

Pa grihdu walſtijàſ ſmaga leelgabala lode, gluda un ruhfaſ neſaehſta. Kad kahtaſ lodi paſpehra ar kahtju, tad grihda taiſija pehrkonam lihdſigu troſſni. Wiſtaſ paſlehtê tad ſaſita ſpahrnuaſ, eekleedſàſ un mukaⁿ laukâ.

Rlehtij blaſam bij maſaſ wahguſiſ, ſolu peezu plataſ aiſgaldinaſch. Ja kahtreiſ tajâ eestuhma goda ratuſ, tad tikko wareja wairſ garàm aiſliht, kad gahja pee miltu tihneſ.

Tad nahza kalpu klehtſ. Sai nebij kahttigi aiſtaifitaſ kraſchkaſ. Pahri ſjam bija tikai ſchlehrſam pahrlitaſ daſchaſ kahttiſ, uſ kuràm tad ſtahweja ſaſweeſtaſ daſchadaſ darba leetaſ: kuhliſchoſ ſaſeeti grahbekki, ſafumi, daſchaſ, iſkaptſkahti. Sur ari "guleja tuſſchi dſijaſ krekiſchi, audelka ſkalu bunteſ un niſſchu kozini. Iſkaptiſ bij aiſbahſtaſ aiſ ſpahreſ, augſtu, tà ka kahtu galuſ tikai wihri paſchi wareja aiſſneegt. Warbuht daſcha laba ſchurka kahtjaſ ſagraiſija, liſh-

dama gar spahri, jo iskaptš nefad naw neafa, ja winas 18
ihpafchneeks naw feeweete.

Ralpu flehtij bij diwfahrscha grihda. Wispirms no weenas weetas nolitti apali kofi, tad fchkirbas peedsihtas ar mahleem un nolihdsinatas. Bet ar laiku fchis klons bija isslauzijees un grihdā radufchās daudfas fchkirbas. Nu wehjsch lihda no paflehtes flehti un reisam ari no flehtš paflehtē, — kà tam kuru reisi patikās. Dafchas fchkirbas bija pat tik leelas, ka gadijās pa tām issprukt ne tikai grabekla sobinam waj seepju plehtinai, bet pat ahmarinam waj deegu spolitei. Tad wisumasafajam mahjas zilwekam bij jaleen paflehtē un jameklē manta rokā. — Dafchreis mekletajs tur patumschajā dsilumā fatikās ar raibu isburbuschu krupi. Tad wini abi fastinga, raudstjās weens otram azis un gaidija, kursch pirmais behgs. Dafchreis krupis behga, bet dafchreis tas nemas to nedomaja darit, un zilwekam wajadseja ar sirds drebeschanu atkahptees. — Schis zilweks biju es.

Gar feenam stahweja dafchadas lahdes, tihnes, fkapji un fkapischi. Pa starpam dafchadi towerischi, fastites, kubulini, wannikas, muldas, ballas un spanki, gan fchaureem, gan plateem wirseem, gan koka gan dselsš stihpam, strika un drahtš pafaineem.

Seenās bij daudš wadschu, un us teem jakrauti fchkeeti, nihtis, skali. Us fcheem pafcheem wadscheem ari karajās sukatu linu grihstes, pastalu auflu buntēs, dsijas gabali un kulēs sabahsta wilna. Wehl tur karajās dafchadas ahstneezi-
bas sahles, safeetas kuhlischos: bischu krehslini, sausee afchi, pelenes, apdsiru sahles, drudschā sahrites, kurpites, un — kas gan winam wifam wahrdus fina!

Sem sijam bija auklās pakahrtaš gludaš kahrtnaš. Uš tām puschfahrtn ušweeda goda drehbeš. Dašcha kahrtna margot margoja aiš strihpainu lindrafu daudsuma. Bet bij ari failaš kahrtnaš, uš kuràm wahrgoja trihš, tšchetri šalaphiti maiši, rudena gaididami.

Rlehtš widū, pee semeš, stahweja uš kluziſcheem un bluſiſcheem ſakrawati dašchada leeluma un dašchada tihroma pilni maiši un kuleš. Rudenoš tee aiſnehma gandrihš wiſu klehti. Seewas tad bij loti gudraš un ſkraidija ar pilneem preekſch= auteem; bet wafaraš widū wiſš bij otradaſ.

Pee kalpu klehtš peenahza ſaimneeku labibaš klehtina. Tajā zitiš nekaš nestahweja, ka tikai labiba, leeloš, jau reiſā ar klehti ušbuhwetoš arodoš. Katrai labibai bija ſawš arodoš.

Rudſu arodā glabajāš kalteta gala. Un gadijāš, ka ſchihdš, atbrauziš rudſuš pirkt, gruhda roku rudſoš un peedſina wiſaš panadſeš ar zuhſu taukeem. Tad winam pahrfrehja drebuli pahr wiſeem kauleem, un winſch ilgi roku berseja pee ſeenāš, tad pee ſaweem ſpilhdoſchajeem garažeem ſwahrkeem. Wiſbeidſot winſch rokaš nolaiſtija ar uhdeni.

Tā kà klehtš bija taiſita bagatoš gadoš, tad arodu bija par daudš. Ur labibu toš nekad newareja peepildit; tapeh3 dašchā stahweja linſehklu pelawaš, dašchā iſkulſtiti un jau pahrdofchanai ſafeeti lini. Kanepes, pupaš un ſirni tika gla= bati ſewiſchkāš kaſtēš.

Labibaš klehtij, kopā ar kalpu klehti, bij iſbuhweta tahda pat preekſcha, kà ſaimneeku jaunajai klehtij. Pat diwi balſti bija eeſprauſti no jumta lihđſ bakkei. Pee teem wareja pee= ſeet ſirgu, ja atbrauza kaħdš zeeminkſch waj kreetnaſš ſchihdš.

Ubu flehschu preekschâ bija tâpat prahwi, gludi akmeni, 20
trepischi weetâ. Us teem wareja labi drehbes kult.

Sad nahza leelais wahgusis. Tas bij wehl jaunaks
par fainneeku flehti. Sam ari bija grihda un weenâ galâ
stipra kraschka. Wasarâ tur glabajâs ragawas un waschas;
seemâ us tâs fazehla ratu drehgus, daschreis ari ritenus.
Ratu wirsi tad, ar wisâm apkepuschajâm pakalâsim, stahweja
peesleeti pee wahguscha dibenajâs feenas un isskatiijâs loti
noschelojami. Bet gabijâs, ka pa pascheem Seemasjwehtkeem
riteni bij jaritina no kraschkas semê. Sad rati bija lepni.
Wini jutâs dauds pahrafti par kamanam; jo tâs nekad
Wasarasjwehtkos nebij dabujuschas schluhft us basnizu.

Us wahguscha kraschkas stahweja ari dauds daschadu
leetastofu. Sur bija safrauti dehli un blankas, lemesnizas,
illfis, faleekti ritenu lofi. Daudsi no teem jau tur stahweja
kopfeh wahguscha taisischanas, un jau preeksch tam bij ilgu
muhschu nodsihwojuschi waj nu rijas schluhni, waj kaut kur
kadhâ paspahrnê.

Seemelu feenâ wahguscham bij neleels lodsinsch, ar stikla
ruhti. Pa to wareja pahreddset fainneeku kaphostu dahrsu,
ari ganibas, un wehl tahlaf, kaiminu mahju juntuus.

Weenâ faktâ stahweja stiraju strehkis. Tos lika ratos
waj waschâs, kad brauja kur labakâ weetâ. Tos bahsa ari
sehdekla maifâ, jo tee bija dauds patihkamaki, nekâ salmi, un
nesafehdâs tif ahtri.

Metahl no lodsina bij grihdâ paprahws zaurums. Pa to
no wahguscha isslauzija mehslus. Sirgus juhdsa wahgusi,
un katram sinams, ka sirgam ir nemode, tuhliit atsteept asti,
tiklihds wed illfis. Isslauzitos mehslus tad uhdens isnesa
fainneeku kaphostu dahrsâ, tiklihds nahza leetus; jo no akas

21 gahja pahr pagalmu, un pa wahguschä paflehti, taisni pa zauruma apafschu, grahwis. No wisa fehtswida uhdens fkehja pa scho grahwiti. Paflehte bij loti augsta, un leetus laikâ tajâ wareja omuligi fehdet, waj pat uf zekeem stahwet un skatitees leelos burbulos, kuruš nesa netihrà upe pa paflehti. Uri sudmalinas wareja list un malt žif tihkas. Bet tiklihdš leetus peestahja, tad ari upe falihda kâ semê, un palika tikai spihdoschs, lihkmains zelinsch.

Wahguscham bij dubultdurwis, weramas uf abâm pušem. Durwju ahypuse bij apfišta ar simseteem dehlisheem. Rad notahlem skatijâš, un durwis bija zeeti, tad likâš, ka tur stahw kahrawa sešhazš. Tahds bija durwju musturs.

Wahguscham lipa klahť semaka buhwe, kalpu puhnite, augstu fleegfni, tukšcha no apafschas lihds schkurbai, zauru juntu un zaurâm nošpahrem. Bet kad wasarâ nošpahres aishahsa ar feenu, tad lejâ, pee feena strehka, bija maiga gulešchana.

Pee puhniteš, pats pehdejais garajâ ehfu rindâ, stahweja kalpu stallits. Uri tam bij gandrihs tikpat augsts fleegfnis, kâ puhnitei. Rad mehslus isweda, tad gowim berfejâš wehderi pee fleegfchna, eekschâ un ahrâ kahpjot, un winas mehdsfa tad lehšchus lehft. Uri aitas pa preefchu taifija lehzeenu uf fleegfchna, un tad tikai eekschâ waj ahrâ. Bet kad drufku eeminâš mehfli, tad wišš bij atkal labi.

Pee kalpu stalliſcha pafſcha auga balts behrsinsch. Raut gan tam fašnes gahja olnizâ un tika fabrauktas, tad tomehr winsch auga spehžigi un bij jau pazehliš galwu pahri klehtinas schkurbai. Drihs ween tee wareja jau fašneegtees ar apfi, winpus olnizas.

Vai tittu leelajos stallos, tad jaeet wifai pasihstamo ehku rindai garâm, atpakal, lihds pat fainneeku jaunajai flehtij. Blafâm fainneeku dahrfa wahrtimeem bij leeli, no dehkeem fassiti wahrtri, no apakfhas dubleem un mehfleem apfcheffchejuschi. Pa wahrteem wispirms tika laidarâ, prahwâ tshetrstuhrainâ eeshogojumâ. No diwâm pussem laidaram bij fahrfchu schogs, tik beesz, ka pat wistai pa to isliht buhtu nahzees gruht. Otrâs diwâs pusês bija stalli, weenâ laidâ.

Sirgu stalli bija eejams pa galu. Tam bija bruhni krahfotas durwis un wirs durwim jau notahlem spihdeja farkana fahrdâ plahтите. Blafâm durwim stahweja redeku trepes, pa kurâm wareja uskahpt us sirgu stalla augfhas, ja wajadsjeja firgeem eebahst feenu, waj falmus pakaischeem.

Wirs katra sirga redelem bij stalla greestos zaurums. Tâ sirgu barofhana bija loti ehrtâ: uskahpj tikai augfchâ un eebahsch katram, zif wajadsigs.

Pakaischeem bij leelaks zaurums, stalla widâ. Pa to falmi krita taifni aitu aifgaldâ, kuras sirgu stalli mita. Un tâs katru reifi breefmigi isbijâs, kad nahza semê pirmee flehpji. Winas fkehja waj feenâ.

Sirgeem stalli bija tshetri stilingi; bet sirgi tika tureti tif trihs: diwi behri darba sirgi un treschais kumelsh, melna, apala fehwhite, kura, kâ par brihnumu, wehla fkuwa firma. Zeturtais stilingis bij waj nu kahda zeemina, waj brauzineeka schihda sirgam.

Pee durwim stahweja diwas stanges, waj nu wezas brandawina, alus, waj petrolejas muzas. Weenâ stahweja tihrs uhdens, otrâ ar milteem fajaukts. Miltainajâ muzâ mirka gara mente, ar kuru, pirms katra fmehleena, uhdens

23 labi tifa samaiſiſ. — Uhdeni neſa aiſween pa krehſlas ſtundu, waſaros.

Suhlit aiſ ſirgu ſtalla ſeenas bija maſaſ ſtalliſ. Taja bija aiſdaraſ teleem, zuhſam, ſiweneem. Ta ka wehl widu tomehr deefgan leela telpa atlikaſ, tad te ſeemas laika mei-teeſchi nahza weleteeſ. Teleni tad leelam meerigam azim raudſijaſ uſ weletajam; bet kad taſ pagreeſaſ ta, ka ſeepainas ſchlaſataſ ſkrehja ſtatitajeem aziaſ, tad tee aiſgreeſaſ un ſchkaudija, un nahza atkal pee aiſdaraſ ſchkirbaſ tikaſ tad, kad weletajaſ no jauna plantſchajaſ pa ballu.

Sitweni nebija tiſ ſinkahrigi. See, purnuſ ſabahſuſchi aiſdaraſ ſchkirbaſ, brihdi patweeza; bet kad redſeja, ka ne-nahſ nekahdaſ ſtrobjamaiſ, tad ſahſa raknateeſ pa ſalmeem, aſteſ ſagreeſuſchi gredſena un rupji ruſſchedami.

Stuhri, kur abas ehku rindaſ kopu ſaduhraſ, bija leelſ ſchluhniſ. Sur ſabahſa ſeenu preeſch wiſeem lopeem. Weſelſ kalnaſ ſeena te bij; bet lihdiſ pawaſaram taſ ſaraudzäſ, lehnäm iſkuſa, ka ſneegſ.

Un tad nahza gowju ſtalliſ. Taſ bij wiſſtaiftakaſ. Jo ſchluhniſ ſeenaſ plaka un uſ ſtalla augſchäſ ſalmi dila, jo augſtaſ zehlaſ ſtalliſ mehſli. Nahza pawaſaraſ, un Raibaka, kura ſtahweja pee paſchäm durwim, jau wareja kaſlu paſaſit pee palodaſ. — Bet tad ſtalliſ nolihdiſinaja, labu datu mehſlu iſweda, un nu bij jaſteef lihdiſ waſarai.

Rihtoſ ſtalliſ nehma waj elpu zeeti aſa ſmaka. Gowim tezeja aſaraſ. Sumſchi zelini wilkaſ no leelajäm, apalajäm azim lihdiſ pat paſchollei.

Beſdeligu pereſki, pee ſijam, nu ſtahweja tiſ ſemu, ka balſfruhſtainoſ behrnüſ wareja ſanemt aiſ deguna, kad tee

gribeja paraudsitees pahr ligfdas malu. Wini bija tà ar 24
laudim apradufchi, ka nebuht nebaidijàs.

Bet tad mehflus isweda, tad greefti kluwa 'attal augfti. Gowju faites bija jawer attal pafchâ apatschejà zemmê. Stallis iflikàs tif leels, un gowis mafas, kà waboles. Tif ftipri fkanaja, ka daudsmaf skalaf teifts wahrds pats fewi aprija. Besdeligas fchiwinaja un lidoja gar greefteem. Nu winas jutàs weentulas.

Tahdas bija muhfmahjas.

Cefsch un ftarp fchàm toka ehtam es biju behrns, behrni-
fchkiigi laimigs, un brihscham tikpat behrnifchkiigi nelaimigs. Somehr, tagad, ari toreifejà nelaiime fcheetas laime efam. Gadi ir dauds ko dsehsufchi; atmina dauds ko likufi klahf. Zif labpraht atzeros wifus tos laudis, kuri toreif bij ap mani un tifa ar mani runajufchi kahdu wahrdu. Es atzeros fpihdigi melnos ftasfduf, kà tee man fwilpa un aizinaja fkatitees augfchup, uf filajàm debefim. Tur wini fchuhpojàs, fahrtajos behrsa pumuros. — Un ap muhfmahjam wisap-
kahrt bija laufi, birfes, mefchi, kalni... Tee wifì man mahja un aizinaja mani. Seemâ purwos fchihtfteja raga-
was, kad tumftnâ bafàm kahjam ifsfrehju ahrà; wasarâ gawi-
leja gani un klaigaja tilwiki un keeweetes...

Efi muhscham fweizinata, tu pelekà fmilts, kas tu manas pehdas kahdreif fanehmufi mihftàm rokam! Efeet muh-
scham fweizinati, juhs mihlee zilwefi, kuri daudfkahrt wa-
diját manus folus un manas domas uf wifu labu! Efeet fweizinatas, juhs wezàs buhdas, kuràs reis mitu un fildijos!

Klibais Jurks

Diwus tīkumus es esmu mahzjēes no klibā Jurta: peetizibu un besbehdibu. Warbuht ari ta drufzina spihitibas, kas mani nekad neatstahj, ir mantojums no ta pašča, sen miruščā drauga. Ja tā, tad es winam daudj pateizibas paradā.

Klibais Jurks bij šwesča pagasta zilweks. Man šķēet, winšch bij no salweescheem. Radu winam nekahdu nebij; winšch dšihwoja weens, tā koks. Ar saweem septindešmit gadeem un klibo kahju, Jurks wehl bija deesgan šchirgts, kaut gan škaitijās pee pagasta nespehjneeskeem, kuruš šaimneeki aij šehlastibas peenehma un atlaida, ja no teem neatlehzja nekahds labums. — No šawa pagasta Jurks it gaduš šarehma daschuš mehruš labibas, un šchee labibas mehri tā magnets peewilka šaimneekuš. Kadehl? — Nu, tadehl, tā Jurks wehl wareja wišus darbuš darit un no šaimneeka wairak neka neprastja, tā tīkai šfrandaš, ko mugurā wilkt, wišweenfahršchako ehdeenu, un kahdu drufku pirktā tabaka, ko peejaukt zehbrinem un šeena grufcheem.

Jurkam labā kahja bija maitata. Ap šfreemeni ta bij pawišam refna un šaleekta, tā ka ejot papehdis pee šemes pawišam neduhrās. Kad Jurks atnahza dšihwot uš muhšmahjam, es newareju nobrihnetees ween, kapehž winšch neet tā tā wiši ziti laudis, — un daudšreis, kad mehš abi šopā kaut kur gahjām, ari es isleezu kahju, lai pirkti ween pee šemes durtoš. Es to dariju ar šinamu lepnumu, šewišchki, ja leelee redseja.

„No, — waj es newaru tāpat tā tu?“ es leelijoš.

Jurks pašfatiijās un eesfauzās tā, ka es tihri nobijos:

„Waj stahfees!“

Ras tad te nu hij fo kleeft? Es nesapratu.

„Laitam nelaimi gribi! Domà, ka ubagam pasaulè weegla dsihwe? Zits dara to darbu smeedamees, fo es tifai ar leelam mokam.“

„Waj tad tu esi ubags?“

„Ras tad zits? Warbuht funks? — Ja tew naw wisi lozekli weseli, tad tu esi ubags.“

„Rapehz tad tew naw sahja wesela?“

Es biju masz un neka dauds nesinaju; bet Jurks ar leelem ne labpraht runajàs, — tapehz mehš beeschi bijàm kopà un winsch man wifu stahstija, kà leelam zilwekam, weenalga, waj es tur fo sapratu, waj ne.

„Rapehz naw wesela?“ Jurks attahrtoja. „Tapehz, ka wina ir falaufta. — Es biju warbuht bischi prahwats, nekà tu tagad, kad tehws mani — —.“

„Waj tad tew, tif wezam, tehws ari ir?“

„Ej, bahl, tu ar' esi tif tahds kumelkupris! Rursch zilweks tad bes tehwa?“

„Behrneem ja...“ es taifnojos. „Bet kur tad tagad taws tehws?“

„Tagad? — Oh, tagad winsch ir leels wihrs. Tagad winsch tura us rentes Salwas kapus.“

Jurks skali nosmehjàs un tad stahstija tahlak:

„Bet toreis mans tehws bija Lutschos par kalpu. Un weenu deen' winsch gahja art un uszehla mani us sirga, lai es jahjot us lauku. Winsch pats nesa arflu un gahja nopakatis. Sirgs nebij nekahds drigants, bet pee grahwischa tomehr sahka durstitees un tehws winam usschahwa ar groschu rituli. Nu sirgs tà satruhàs, ka es newareju noture-

27 tees un nokritu. Es nepaspēhju frehpēs eekertees. Gan
tuhlit gribeju rahptees laukā no grahwja un kert sirgu, bet
turpat us weetās pakritu, jo kahja neklausija.“

„Un tehws?“

„Ho! Tu domā, — tehws man nahza klah̄t un teiza:
dehlin, dehlin, kas tew kaisch? Neba bijis! — Winsch
man usdras̄a wehl ar groscheem, par to, ka nemahzeju jaht,
fakēhra sirgu un aisgahja.

Man wajadsēja gulet turpat us grahwmalas, jo nekur
kustet newareju. Kahja sapampa kā blukis. Es redseju, ka
tehws winā peekalnītē ara. Bet winsch nekstajās schurp un
es baidijos fleegt. Tikai kad meita nesa launagu, es wareju
fawas behdas isteift. Un tad mani aisnesa us mahju.“

„Kas tewi aisnesa?“

„Tehws. Ja, lai winam weeglas fmiltis. Winsch mani
nehma kufarēs un aisnesa.“

„Un tad tu paliki par ubagu?“

„Es saguleju ilgu laiku un kad zehlos, tad newareju wairs
tā skreet, kā ziti behrni. — Otrā wasarā mani sadereja us
Wilzaneem par zuhganu. Kahja gan wehl kahpeja, bet leht
jau wareja tihri brangi . . .“

Neraugotees us sawu gruh̄to un garo muhschu, Jurks
bij usglabajis brihnischligi jautru prahtu. Tas fewischki
parahdijās, kad muhsmahju sehtswidā gadijās wairaf behrnu.
Tad winsch pee wahguscha durwim sehdedams wiswifadi
ar mums isnehmās. Weens, peemehram, grausch greesni
waj burkanu. Jurks, to eeraudstijis, tuhlit prafa:

„Waj dosti man ar?“

Wisi fina, ka Jurks nenem, ja tam ko ehdamu dod; bet
nedrihst fazit, ka nedos.

„Dofchu.“

„Labi“, Jurks faka. „Bet buht' tu teizs, ka nè, — ahda pahr azim nost. Buhtu norahwis, eifsch feskam, un uffweedis tepat uf flehtinas jumta, lai kalst, kamehr atbrauz kahds schihds. Pihpi tabaka jau warbuht dotu.“

Wifeem leeli smeecli.

Bet nu sehns grib padihshotees. Winsch nostahjas gataws uf lehzeenu un faka:

„Nedofchu!“

Jurks kà ar schahweenu ir augschà. Street winsch nekad pakal nestreen; bet mehš tomehr muhkam kà muschas.

„Pagaid!“ Jurks sauz. „Nahz tu man klaht, lai ap-tschamdu, waj ir ari zif beesa ta tawa kamara. Warbuht, ka naw ta darba wehrtš.“

Sad winsch garschi nosmejas, atkal apsehstas un darbojas ap sawàm saplaisajuschàm rokam. Sas ir wina parastais fwehtdeenas darbs.

Man schkeet, ka mehš ar Jurku bijàm ihsti draugi, jo muhs gandrihs pastahwigi kopà redseja, gan laukà, gan mahjà.

Un es nemas neatzeros tās reišas, kad buhtu šakildojušchees. Winšč gan daščreis mani mahniĵa; bet wina mahni bij tif stipri, ka nodarbinaja manus prahtus pilnigi, un es par to nefad nedabuju šķaištees. — Seemā Juršs mani šolijās west ap pušnakti uš rijas pašpahrni, un rahdit, kà tur diwpašmit feštu danzo pranķufeju. Bet man paščam wajašēja ušzeltees. Nu, — winšč taš nebij wainigs, ka es biju tahds gulawa, un newareju nefad pamosteēs.

Wawarā, kad piħles šakta rinkos lidot pahri purweem, Juršs man waizaja :

„Rad tad nu mehš eefim peħz tām olam?“

„Peħz kaħdām olam?“ es teizu.

„Ro? Tu nefini? — Es taš wina šwehtdeen apstaigaju wišus purwus, šaneħmu wišas piħtu mahtites, ziš tif tur bij, šaliku weenā fahrķlu fruħmā un apfrahwu ar šġagareem, — lai deħj. Rad tifai nefahķtu kauteēs. Olaš šašpardis...“

O, taš tatšču bij kaut kaš leelišķs. Es pošos un taišģos; bet liħdģ eefġanai nefad netiķām. Uišween tur kaut kaš atģadiģās, kaš iģģauģa muħķu preeķu.

Wawarā, ogu laiķā, Juršs kaħdreiš paneħma diwus leelus maišus un weħteķli, noštahģās wahģuščģa wiģdū un domaja.

„Kur tu eefi?“ es waizaju.

„Nefi“, Juršs atģaka, „waj labā eet uš Ķiħķeru, waj uš Ķiščķu zelmeem?“

„Uģ zelmeem? Ro tad zelmos?“

„Ja, — uģ zelmeem. — Es šġoriħt ġahģu ġarām tepat ġirtumam un redģeju, ziš tur daudsģ femenu. Nu es ġribu ķluģām aiģeet, ar weħteķli šaraust ġopā, peeģeħrt maišus un tad weħķaš — warēs eeģuģģt beħro un aiģbrauķt paķaķ.“

Sas bija wareni. Bet kad es ari lihdsi taifijos, tad Jurks lika wehtekli atpakaļ faktā, nošweeda maifus un teiza, ka newarot taļ wifseem behrneem rahdit, kur ogas aug. Es pahrehdischotees un tad tur gulefchot. Schis wehl beigās pee wainas tiffchot.

Daudsreis Jurks sehdeja wahgusi ari pa deentwideem kad meegs nenahza, un pina waj palahpija wihfes. Ar pastalam winam futā kahjas. Un wihfes ari taļ sinā bija labafas, ka tās wareja walkat bes behdam. Luhfi bija lehti; fainneefs newareja pahrmest, ka pahraf dauds apawu nopleshfch. Bes tam — wihse bij ari dauds tihrafā par pastalu. Waj tad pawifam wareja falihdsinat fmirdotschu gows ahdu ar faldo leepas misu? Nekad ne! Pee fcha darba ari manis netruhfa. Es dabuju luhfu atleefas un dsihwojos ar tām. Mehš runajām weenā runafchanā. Muhfu runagan wairaf pastahweja no atsewifchfeem teikumeem, kuri bija fintām reifchu dsirdeti; bet ikreis tee lifās jauni. Mehš tur sehdejām, wahguscha durwis, un kaut kur eefehrzas wista. Suhlit jau es sinaju, ko Jurks fazis un gaidiju. — Rā tad! Jurks pazehla galwu un fihfā balsi, itfā wistu mehdidams, fauza:

„Bahl, bahl, — zahlš wanagu nes!“

Kad es kautko stahstiju, Jurks netizeja. Winfch tikai fratija galwu un teiza:

„Ali, Janfa, Janfa, — tew gari sobi...“

Uri fcho leetu es it labi sinaju; tomehr man gribejās to wehl reis dsirdet. Es aptaufstiju ar pirksteem fawus preeffchjokus un fmeedamees atteizu:

„Naw wis!“

Un nu tuhliit gahja walâ stahstis par fahdu ganusehnu. Tas notizis fenaf, salweefchos. Tas gans bijis leels balamute un wahrds winam bijis Jankš, tâpat kâ man. Un tad reifi wilks meſchâ nokehriš aitu un aišnefiš. Gans kleeđfiš, kleeđfiš, — neweens neſkrehjiš palihgâ. Wafarâ ſaimneekš praſa :

„Janka, ko tu tur ſchodeen tajos ganos klaigaji?“

„Nu, waj tad lai klufu zeeſchu, kad ne kleeđju!“ ſchis atzehrt.

„Waj tew kaš notifa?“

„Nu, waj tad jau nenotifa!“

„Waj tiſ tew wilks neaišneſa fahdu aitu?“

„Nu, waj tad atneſa, kad ne aišneſa!“

„Waj tad tu neſkrehji paſa!“

„Nu, waj tad jau pa preekſchu ſkrehju, kad ne paſa!“

Nu ſaimneekš nopuhteekš un teizis :

„Ai, Janka, Janka, — tew gari ſobi...“

„Nu, waj tad ihfi, kad ne gari, — par wiſu aitu bij, kad neſa!“

Sâ.

Zitâ reiſâ, lihđš ko eš nahku, — Jurkš laiſch walâ ſkaitit ſawu dſeeſmu par Pruhſchu kaſeem. Winſch to dara tiſ ahtri, ka tiſko wahrduš war ſapraſt :

„Sehwš mani ſuhſta darboš.

Eš — negahju darboš.

Uſgahju uſ juhrmalu, —

Lahpu ſawu kaſchozinu.

Uſkreen diwi Pruhſchu kaſi,

ſchnahđdami, krahđdami, —

Noſog manu eelahpinu.

Celahpina mefledam,

Es eegahju juhrinâ.

— Trihs meitinas putru wira

Sala wara katlinâ.

Es juhs luhdsu, mahtes meitas, —

Dodeet putras eeflihmât.

— Schnihder! Schnahder! — par luhpam

Ur to putras pawahrnizu.“

„Wai, zil fmuksa finge!“ es faku. Un Jurks fahf atfal
zitu:

„Juhdsu fawu behru firgu,

Brauz uf Deenas muischu.

Sateef leiti zelâ.

Padod leisham labu deenu.

Leitis paleef sils un melns.

Safeen leisham rofas, kahjas, —

Wed' uf Deenas muischu.

— Deenas muischâ gudri fungi, —

Ufdod leisham teefu:

Slihpe leiti astru nast,

Mums ir weena weza fasa,

Ilgu muhschu dihwojusi . . .

Sew ta gaka, mums ta ahda,

Sauku plehwe jepurem.“

Meldina Jurks nemahzeja neweenai dseefmai. Daschreis
winfch gan dseedaja, bet brihscham likâs, itkâ nupat jau
isnaktu kahda Deewa dseefma; bet tad ta pahrgaja atfal
zitâ un tâ aisween tahlak, tikai uf preekschu, bes kahdas atfahf-
fchanas.

Basnizâ Jurks negahja. Rad kahds winu us to mudinaja, — winsch aibildinajâs:

„Waj tur tahdu ubagu wajag? Es Deewam nefa launa nedaru; lai winsch til manis neaistar.“

Bet reis winsch tomehr usposâs un brauza ziteem lihds us basnizu, pee Deewagalda. Saimneeks bija peerunajis. Un zitadi jau ari newareja, to Jurks pats sinaja; ja palika septini gadi negahjis pee Deewagalda, tad mahzitajs wairs nelaida kapos, kad nomira. — Es til flaidri atzeros, atzeros kâ schodeen: Jurks apmauza saimneeka sahbakus, uswilka saimneeka drehbes, uslika jaunu zepuri galwâ... Rur jaunaks nu winsch bij!

Es noskatijos, kâ basnizeni isbrauza. Jurks sehdeja saimneeku ratos, preekschâ, us dehlischa, un bija kaunigi azis nolaidis. Winsch jutâs loti neweikli sawâ tagadejâ godibâ; un no basnizas pahrbrauzis — aschi, aschi pahргеhrbâs. — Ja, nu winsch bij atkal tas pats wezais Jurks. Mehš warjâm sehstees, runatees un jokot tâpat, kâ zitâm swehrdeenam.

Wasarâ Jurks sawos brihwajos brihschos weenmehr dsihwoja pa wahgusi. Rad strahdaja, tad durwis wakâ tureja, kad guleja, tad peewehra. Bet seemâ wina gulas weeta bija istabâ, plihthes fahnos. It rihta winsch sawu salmu maischeli aisnesa us wahgusi un it wakara atnesa, nolika pee semes un steepâs wirsâ. Winam nebija ne fegas, ne pagalwja. Swihti nowilzis winsch to ussweeda us kahjam un guleja. Uufsti jau newareja buht. Oh, daschreis Jurks pat apdedsinajâs; mehš dsirdejâm, ka eewaldas ween. Bet warbuht ar', ka waideschanai bija kahdi ziti eemeikli. — Prusaki tschautsteja ween wisapfahrt, kâ wehschi, un peles winam daudsreis pahri lehza, sreedamas no schagareem us plihthes faktu, lasti

ŝchahdas tahdas drupanas. Jurks jau buhtu warejis dauds peeflahjigat gulet; jo ŝaimneeze winam dewa deki, ŝolija galwas maifinu, — bet winŝch nebij peedabujams tos leetot. Tikai ar leelâm mokam winu peespeeda par mehneŝi reiŝi uŝwilft baltu kreklu:

„Waj eŝ labaks buhŝchu?“ winŝch teepàs un ŝtuhma kreklu noŝt.

„Ne labuma, bet tihribas peh3,“ ŝaimneeze teiza.

„Tihribas!“ Jurks nizinofchi ŝmehjàs. Waj eŝ warbuht netihrafs tà ziti? — Kas tad lahtŝcham meŝchâ pirti kur? Kas tad wilkam dod baltu kreklu?“

„See jau ir ŝwehri, Jorgit. Un tomehr ari wini iŝ pa-waŝara maina ŝawu ŝaŝoku.“

„ŝaifniba gan,“ Jurks peefriht un ŝmejas; bet krekla winŝch wehl nenem. ŝaimneeze to noleef wahguŝi, Jurka gulas weetas tuwumâ, pee ŝemes, jo ŝkapi, iŝpuwufchâ ŝeenas bačkê, winŝch neleen.

Peh3 deenam diwam, trim, Jurks ir tomehr uŝwilzis kreklu, un ŝtaigâ zeeti ŝajoŝeŝ, lai neweens neredŝetu, ka pee wina ir kaŝ ŝewiŝkŝ.

ŝapat Jurku newareja peespeest liŝt ap kaflu kaŝdu lafatu waj ŝchalli. Daŝchreiŝ ŝeemâ tà ŝala, ka degunu rahwa zeeti, tiklihdŝ galwu iŝbahŝi no iŝtabas; bet winŝch neŝehja neka ap kaflu. Winŝch to nedarija aiŝ tihri eŝtetifkeem eemeŝleem: winŝch ar tahdu ŝeetuwi negribeja ŝawu augumu ŝanerot. Warot wehl gaditeeŝ, ka eebrauzot kaŝds ŝchihds un taŝ tuhliŝt teiŝŝhot: „Jurzin, kur tu tahde kaŝle dabuje, tà bruhŝe wehrŝe?“ — So teizis Jurks noŝmehjàs un iŝkliboja pa durwim ahrâ, kailu kaflu, gluŝchi tà waŝaras karŝtumâ.

Tas pats bij ar ehdeenu, ahrpus parastà laika. Zeps us fwehtkeem pihragus, waj wepru apbehdàs afinu maift, — Jurka tu nepeedabusì panemt kufuliti un eekost. Nè, — winsch ir ubags un newar ehst tahdàs smalkas leetas. — Uifween tad manai drauga rokai tahdàs reisàs wajadseja starpà nahft. Saimneeze man eedewa nesamo un es aiffkrehju pee Jurka, schigli to eeliku winam flehpi, apsehdos turpat un graufu fawu kanzi.

„Kur tu tahdu werki kehri?“ Jurks eefauzàs, kaut gan labi sinaja, no kureenes tas wareja zeltees.

Winsch laufa filto, kuhposcho kufuliti un ehda . . .

Sawu preeku! — Es fkrehju us istabu un stahstiju faimneezei, ka Jurks pihragu panehma un ehd jau.

Jurks wareja ehst wifus ehdeenus; tikai siwis un wehshus ne azis redset negribeja. Gadijàs, ka pawafarà Strahbaneete atnesa wefelu kuli raudu, un mehš tàs ehdàm pirkstus laifidami; bet Jurks pat us istabu nenahza.

„Tahdus uhdens bubufus es, paldees Deewam, wehl neefmu mutè nehmis un ari nenemfchu,“ winsch teiza.

Pee galda Jurks tik kautrs nebuht nebij, fà to waretu domat. Winsch aifnehma weens pats wefelu galu, un karoti fmehla tik pilnu, ka putra daschreis ar straumiti tezeja us galda. Rad ziteem ehdejeem tas nepatika, winsch loti noskattàs, nosweeda karoti, noslauzija ar peedurkni, waj ar zepures dibenu, galdu un aifkliboja.

„Etsche, kas tad te ji!“ winsch noruhza.

Muti un rofas Jurks nemasgaja no pirts lihds pirtij. Par laimi faimneeks bija kalejs un ta melnais darbs speeda pirti furinat jo beeschi. Un te nu Jurks it pamatigi isdarta fawu schkhsstichanos. Winsch eerahwàs weens pats fawà

faktâ, nehma şpanni wahroşcha uhdens un masgajâs. Pateesi, neweens wina şpanni newareja roku eebahst, tiť karstis bij uhdens. Bet Jurks to lehja few us galwas, us plezeem, un bersejâs. Sad winşch eerahwâs wehl wairaf faktâ un nodfina few bahrdu. Wişi břihnejâs, kâ winşch to war bes şpogula un seepem. Saimneekš winam peedahwaja seepes, bet Jurks tâs ştrupi atraidija:

„Eš tať neeşchu maitas taukus liť pee şawas tihras meeşas.“

Daschu reis us deenam diwâm, trim, Jurks noşuda. Eš ismeklejos wişâs malâs. Râ uhdeni eekritis! — Sad es đfirdeju leelos runajam, ka Jurks frogâ đserot. Ušween winam tâ eřot, ka par gadu dasčas reišas janodserot wairakas deenas no weetas. Naudas winam nebij. Bet đseh-rumâ Jurks pařaudeja řawu kautribu un řaunu. Raiřliba nehma pařřwaru un pařemoja wimu. Darbs tiťai dabut diwas, trihs pirms řřarķas, tad winşch jau gahja řlaht pawřam řweřřam zilweřam, řas tiťai frogâ eenahza, bu-řřhoja roķas un raudřijâs, eekaiřuřřâm azim, kâ iřřalziš řunš, us to. Ja zilweķš bija tiť řweřřš, ka neřřnaja, řo taš nořřimê, tad krodřineekš pateiza, un řweřřaiš, par goda pařahđiřřanu, iřpirka řahdu řřarķu. Bet gadijâs ari pařřřami řaimneeki, řuru řirguš Jurks peedahwajâs peeřřatit, un dabuja par to kreetnu mehru. Tâ Jurks nodřiřwoja diwas, trihs, pat řřeřtras deenas weenâ miglâ. — Mařjâ pařřradâš winşch aiřween wehlu wakarâ, waj rihta agrumâ, bes deenas.

„Suni rej . . . Jurks waj kâ jau nahť?“ laudiš, greeř-damees us otreem řahneem, norunaja.

Rà tad! Otrà rihtà wahguschà durwis atrod neaifram-petas. Bet tuhliit Jurks zelas un eet pee darba; tikai ehst nenahf.

„Naw pelnits“, winsch kaunigi saka.

Kroga Jurks nekad nepeemineja. It nekad nè, pat ar mani runajot. Likàs, ka winsch to bij aismirsis pawisam. Bet, warbuht, ka winsch to loloja sewi, kà to wisdahrgako, par fo nepeenahkas ziteem neko paust. Kas to wareja isfinat?

Seemas fwehtdeenàs, pehz pusdeenàs, Jurks sehdeja pee fainneeku leelà galda un garlajokàs. Tad es gahju pee wina un prašiju, lai kaut fo pastahsta un parahda, — un winsch man rahdija kà naschi danzo, kà ar skalinu war spehlet klaweeres, kad ar weenu roku to peespeesch pee galda un ar otu trimščkina. Winsch ari šadereja ar mani, ka eesweedis, pee dibenejàs feenas stahwedams, durwis nafi tà, ka tas eedurfees.

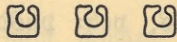
„Redsefim, redsefim“, es netizigi teizu.

Tas nu bija leels un interesants darbs. — Jurks atneša šauju garfulu šalmu, peesehja toš pee nascha špala tà, ka nasis kopà ar šalmeem isnahza pehz bultas, un laida... Trašch! Nasis eeduhràš taifni durwju widejã dehli.

Mehš bijàm derejušchi us mateem, un man nu wjadseja laut Jurkam manus matus kreetni pawilnot. Winsch grahbstijàs, grahbstijàs ar šaweem strupajeem pirksteem ap manu ihši apzirpto galwu, bet newareja nefa aiskert.

— Kad pehdejo reisi ar Jurku tikamees, es jau biju leels sehns un winsch guleja baltà egku sahrkã. Sem galwas winam bija masš, ehwelu skaidam pildits špilwens, — warbuht pirmo reis wišã muhschã. Rokã winsch tureja mut-

autinu, ari warbuht pirmo reisi muhschâ. Saimneeze bij winam usgehrbust baltu kreflu, un apfehjuft baltu lafatinu ap kasku. Nu winsch wairs to newareja atstunt. — Es stahweju ilgu laiku un raudsijos Jurka fejâ. Nu wairs nebija tai preefschâ nebehdigâs maskas, un es redseju tur tikai fahpes, garâ un gruhâtâ muhscha smagâs pehdas.

[Faint, illegible text visible through the paper, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Krahfne

Jr tautâ tahda mihfla: „Weza, weza mahmina, — kurfch nahl, tas paglauda.“

Schi mahmina ir krahfne.

Pawirfchi ufftatot, — fas tad gan ir fchis apfweh-pufchais muhra gabals; bet tumfchâs un faltâs seemas deenâs, kad tew no rihta lihds wakaram un no wakara lihds rihtam jamiht femâ istabâ, kura pilna wifadu, gan fuhru, gan fshabu fshaku, un pa pafeenem nahf ledaina dwaſcha, tad tu beeschi ſpeedees un glaudees pee fcha muhra gabala un atſihſti, fa ta ir iſtabas firbſ, ja pat iſtabas dwehſele. Es ar winu behrnibâ tâ faradis, fa tagad, pat fweſchâ mahjâ eegahjuſcham, azis meklè krahfnes un rofai gribas peedurtees pee winas. Un ja krahfne ir seemas laikâ aukſta, tad pahrfreen drebuli, un wiſa mahja kluhſt nemihliga; bet ja rofa faſtopas ar maigu ſiltumu, tad muhriſ itkâ atdſihwojas, un lihds ar to wiſa telpa.

Muhfmahjâs krahfne aiſnehma zeturtu datu no wiſas iſtabas. Weenos ſahnos tai bij gara plihſte, trim rinkeem un leelu ſtuhra katlu, bet otros ſahnos, pee durwim, ſolinfch, uf kura apgahſa ſpannus. Se guleja ari ſchihdi pa nakti un, pahtarus ſkattidami, lipinaja ſwezites pee muhra, ja eega-dijâs Seemasſwehtku naktis pee mums pahrlaiſt. Wirſû glabajâs wiſas tahdas leetas, kurâm wjadſeja fauſâm ſtahwet, un apfahrt ſteepâs auklas, uf kurâm pa naktim karajâs ſeſes, zindi, daſchreif, rudenos un pawafaros, pat leeli apgehrba gabali.

Veels notikumſ tas bij, kad zepa maiſt. Sad fauſa egles malka ſprafſteja un ſprehgaja tâ, fa ne atklaufitees newareja.

Leefmas wijās ap melnajām pagalem, itā garām ween flihdedamas, lihds tad ņahka eefostees un taiſit ņarfanuſ robuſ. Gar kraŶnes ņeenam ņahka mirdeſet nirbigaſ űwaigſnites. SaĶumā eſ űahweju, roŶaſ pret uguni iűűteepiſ, un űildijoſ; bet weĶlaŶ tiŶai pee winaſ ņeenas wareju glaĶbteeſ. Raűűumuſ pluĶda no kraŶnes tiŶ leeſ, Ŷa tuwaŶ peegahjuűĶam azu űkropűtaſ űaűűrullejāſ. Bet meiteeűĶi prata tiŶ weifli riĶkoteeſ ar űkruűi un ar űlotu, Ŷa iűrauűa ogleſ weenſ un diwi. TiŶ laŶatu druűku paWilka uű azim. Eſ tad űahweju nomakiſ, ar kaűűoliti, un laiűtiju uĶdeni iűrauűajām oglem wirűū. Uzmirűli tāſ kluwa melnaſ. GaŶaini zehlāſ no űatra lehjeena, un paĶrweĶrta iűtabu paŶ tihro piűti.

Nu waĶadűeja maiűi kraŶnē űĶaut. LaĶpűtu noűlaĶja no weenas weetaſ ar dűűeltenām klawā lapam. Utduhra, ar abām roŶam, leelu miĶklaſ piűu un kraĶwa uű laĶpűtaſ. Tad roŶaſ paĶeĶrzeja uĶdeni un űaglaudija miĶklaſ kluzi paűűaiűtu gaŶenu kufuli. Lai gaŶoűa neplaifatu, tad pa űahneem eewilka ar piűűűteem kufula noűuda bet wirűu iűrotaja ar kruűtinu. Ruűuluſ peĶz dűűilaſ wagaſ, kraŶnē. MiĶklaſ traufſ biĶ tuűűĶſ. KraŶnes mutei aiűliktſ preeűűĶā gaŶdſ. Pelni un piűűtiűſ űaraufűi aiűauűi. Nu waĶadűeja tiŶai paűűa-titeeſ, ziű pulkűtenſ, lai űinatu, ziűoſ maiűe laukā welkama.

PeĶz briĶűĶa wiűa iűtaba biĶ pilna zepoűĶaſ maiűeſ űmarűĶaſ. To oűdamſ eſ jau domaju paŶ űiltaſ maiűeſ gabaŶu, űo driĶűi dabuűĶu; jo maiűi waĶadűeja wiűeem pa-raudűit, tiűliĶdűi to no kraŶnes laukā wilka, neraugoteeſ uű to, waĶ zepejſ biĶa draugſ waĶ eenaidneekſ.

Seemas widū, paűĶā űpĶehgoni, kraŶni waĶadűeja kulinat iű deenas. Raűre tad zirta űĶagaruſ un neűa kĶeĶpjeem ween iűtabā. űĶagari biĶ apliűuűĶi ar űneegu un apledojuűĶi,—

41 tee pihkšteja un spēedsja; bet kad šakarša, tad kurejās gaišči un karsti. Krahņes preekščā tad beeschi wahrijās kahposti, leelā tšhuguna podā. Wišs pods pļepeja un leeli mutuki wehlās no šakaršetās malas uš poda widu. — Kad nebij wahrami kahposti, tad poda weetā zepās kartupeļi. Ušweenam bij kas gardš, ko eekofst.

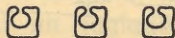
Bet wisleelakā bauda man bij, — eelihst filtā krahņē un tur brihtinu pagulet. So šajuhtu, kahda man bij šcho laimi

išbaudot, neweens newaretu ne aprakstīt, ne isteikt. — Pēc šemes, uš auksta plahna, dšihwojotees, man wišī lozekli bij šastingušči. Pirkstus es wareju tikai lehnām kustināt; un kad šchnuhzu degunu, tad jutu, ka šaltajos pirkstos ir wehl šaltaks deguna galš. Šā šastindsis es daudšreis ešprauzos krahņē, kad ta jau bija peeteekofšči atdšifust, un biju ušreis

zità pašaulē. Ģelihdis es tuhlit apgreesoš, lai buhtu galwa 42
pret išeju, jo no fkurstena zauruma man bija loti bail, un
raudsišoš laukā. — Tur sehdeja mahte, kašhošeli mugurā,
wezmahte tāpat, Lihse wehrpa un winai bija rokā zimdi,
noahrditeem pirksteem. Bet kas tad man nule kaiteja? Es
biju tik lokans, kā balseens. Ja, pateesi, weztehws mani
buhtu warejis weegli apleekt ap ragawu meetnem, tik issutis
es biju. Waj mana ihstā mahte mani wareja labā fa-
sildit?

Redseet, tapeh3 man wehl scho baitsu deenu, pat sweschā
mahjā eegahjuscham, azis meklē krahsnes, un rokai gribas
peedurtees pee winas.

Ėstdeenas wakarš

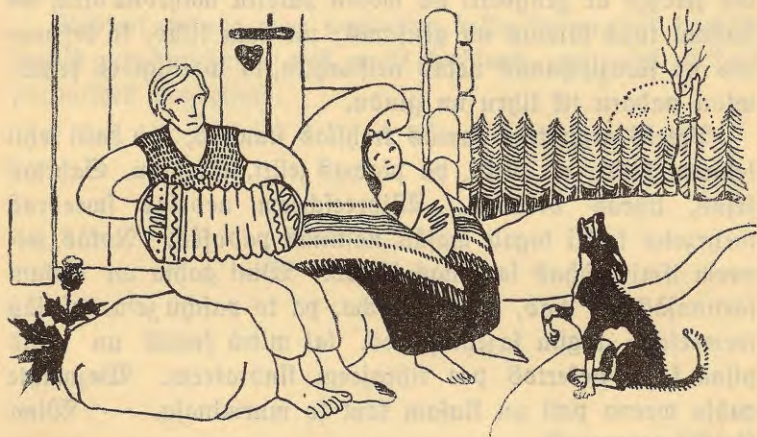
Ėreks atzeretees toš brihschuš, kad ŗeweeŗchu ruhpeš un ŗmagee darbi pahŗwehrtáš weegloš ŗološ, ŗhiglá tekaŗŗhaná no istabaš uš flehti, no flehtš uš istabu, baltám drehju naŗtinam uš elkoneem. Žif weegls darbs tad bija, ŗlauzit ŗehtšwidu! Maurinŗŗ ŗluwa ŗalŗŗ, ká leetus nomasgats; iŗmihtee zelini un olniza — balti, ká ar krihtu noleeti. Es ŗŗrehju ar grahbeŗli no weena puteŗlu mahŗona otrá, un ŗtuhmu kopá ŗalmuš un grušchuš; un man likáš, ka beŗ maniš no ŗlauziŗŗhanáš neŗas neiŗnahŗtu, ka weenigi es ŗehtšwidu padaru tiŗ tihru un gludu.

Ėreks atzeretees ŗirmáš ŗrehŗlas ŗtundas, kad balti tehli lehnám ŗahpa no pirtš, pa plawas zeliti, uš mahju. Sahrtáš ŗejaš, tihraš drehbeš. Wiŗreeŗŗeem nedetas ŗweedroš mehrzeteē ŗreŗli tagad maŗáš naŗtináš paduŗšš. Roŗáš wi-neem iŗmirŗuŗŗas lapaináš ŗlotáš. Wini gahja un ŗluŗam ŗarunajáš. — Šad, pehž brihsŗa, pa to paŗŗu zelu, kuŗtejáš ŗeweeŗŗi, augŗtu ŗazehluŗŗeēš, lai mitrá ŗmiltš un raŗas pilná ŗahle neŗertoš pee tihraŗeem lindraŗeem. Wezmahte gahja weena pati un ŗluŗam kaut ko murminaja. — Wina ŗŗaittija tehwareiŗi.

Ėreks peeminet ŗeŗtdeenas wakaruš, kad, pehž pirtš, wiŗa ŗaime ŗapulzejáš ap leelo galdu pee wakarinam. Pa logu raudŗijáš bahla blaŗŗma. Ėrehŗla apnehma leelo ŗehreŗneš peena blodu un naigáš ŗaroteš. Neŗahdš ŗkalakš troŗŗniš netrauzeja maigo ŗaŗtanu. Šikai miŗŗŗti wahrđi un du-noŗŗa ŗarofŗu peeŗŗŗhanáš pee ŗŗanigáš blodáš malaš pil-bija ŗilto wakarú. Šunš pagaldē ŗehdeja ŗluŗš un raŗmš. Wiŗŗŗ bija galwu uŗližiš uš ŗaimneeka zela un pažeetigi

gaidija kumofa maisēs. Tikai kad šaimneekš mineja wina wahrdu, waj paglaudija, — wina pinkainà aste drufku pašlauzija semi. Winšch škaidri šinaja, ka tagad ir feštdeenās wakarš; jo zitoš wakarōš, kad wišš ar steigu gahja, šaimneekš winu treeza projam.

Un tad, peh3 wakarīnam, mehš ņehdejām brihdi uš flehtš preekščas. Mahtei bij ap plezeem apnemts ņmags, pelekš dektš. Ur weenu stuhri wina apšedša ari mani un

peewilka tuwu ņew klaht. Mums abeem bija tik filti, un wina teiza, mani apnemdama, ka eš ešot winas šilditajš. Šad eš wehl wairaf parahwōš ņem apšega un puhtu šiltu dwašču mahtei paduše. — Krušttehws ņehdeja uš akmena pašahpes un ņpehleja harmoniku. Winšch ņpehleja ņkumjas dšeeņmas, un Wattinšch, ņehdedams turpat ņahlitē, gaudoja lihds. — Sahta mirdsjet ņwaigsnes. Kad krušttehws mitejās ņpehlet, — mehš dširdejām tahlumā dšeedašchanu. Šur lei-

45 ſchi gari willa ſawas tautas dſeeſmas. Wini dſeedaja diw-
balligi, un tas ſkaneja loti ſkaifti. Mehſ wiſi brihdi klauffi-
jamees un tad gahjãm gulet.

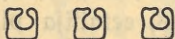
Ir patihkami atzeretees ari tos feſtdeenas wafarus, kad
ahrã biſ tif aukſts, ka purwã leduſ plihſa un wiſas ſeenas
un ſehtas ſprauſfteja un nihſſcheja. Mehſ nahzãm no pirts.
Wehl bija gaiſchs no wafara blaſſmas, bet ari no mehneſcha
jau ſteepãs weeglas ehnaſ ſem olnizaſ kahrtim. Sarahwu-
ſchees mehſ naigi ſolojãm; jo ſalſ kehraſ pee kailajãm kah-
jam koka ſtupelês, un degunã urbãſ kã ledainaſ adataſ, kad
willa dwaſchu. — Iſtabã dega lampina waj paſchu leeta
ſwezite. Daſchreiſ aiſbedſa beſ tam ari ſkalu, lai buhtu
omuligat. Ramehr meiteeſchi pehraſ, pa tam puiſeeſchi no-
dſina bahrdãſ, ſaſukajãſ, eetaiſija pihpes. Kad nu beidſot
wiſi bija iſtabã, tad nahza wafarinaſ. Pehz tam leelee kah-
du laifu fehdeja un plahpaja ſcho to; bet eſ guleju platãm
azim un ſildijoſ.

Pirts karſtumã mehſ wiſi bijãm iſſlahpuſchi; gribejãſ
walguma. Wezmahte tad gahja ehkã un iſneſa ſaluſ ſkah-
buſ kahpoſtuſ, galwinu, waj pat diwaſ. Mehſ katrs da-
bujãm pa kreetnam gabalam un grauſãm, ſuhkdami ſaldſkah-
bo ſulu un pirkſtuſ laiſidami. Blodã bija labi daudſ ſupaſ,
un to mehſ iſdſehrãm ar gardu muti. Taſ bija muhſu
wihnaſ. Pehz tam tika iſdſihtu ſuni un aiſſchautãſ preekſch-
nama durwiſ.

Mehſ ar mahti pazehlamees gultã fehduſ un abi kopã
noſkaiſijãm luhgſchãnu. Tad eſ ſkaidri jutu, ka Deewſ man
uſleef ſawu rofu uſ azim un lehnã noſglauða manu peeri.
Eſ atwehru aziſ, lai winu redſetu. — Neſa. Sumſchſ.
Sikã logi ſpihdeja, kã baltãſ papira lapãſ. Wiſapfahrt

ſchnahza guletaji. Uifkrabfnê, ſchagaroš, ſkribinajàs peles. 46
Sad ſahka weltees ſchurpu meegš, wilneem ween, mešdams
man azis daſchadus dširſtoſchus kruſtinus, kà zimdu rakſtus,
kà ſeltainas ſkujinas. Eš weegli eegrimu kà remdenà uh=
deni un noſudu no paſcha paſaules.

Preekš atzeretees toš brihſchus, kad nedelas darbi un ruh=
pes iſſihka, kad uš brihdi zilwekus apnehma plaſchas naſtš
debeſiš, ar mehneſi un neſfaitamàm ſwaigſnem, un aiſmig=
dami ſchee zilweki juta muhſchibu ap ſewi, kà zeeu ſudraba
gredſenu.

Tſchigani.

Beeschi ween mehſ waſarâ tihri peepeschi eeraudſijâm fahdas audſites waj meſcha malâ baltas teltis, un fili duhmi ap tàm ſtaipijâs.

„Nu jau atkal, pagani, tſchigani ir apmetuſchees. Buhtu jaeet tikai iſwanſit,“ puiſeeschi teiza.

Wanſit tomehr neweens negahja, jo wiſi bija pahrleezi-nati, ka tſchiganu tuwumâ ir wiſdroſchakâ dſihwe. Sagt wini ejot aiſween kaut kur labi tahlu. Un pateeſi, — kaut gan muhſu apwidâ gandrihſ nekad nenofuda baltâs buhdas, ſahdſibas nefur nekahdas nedſirdeja. Kaut gan jo beeschi ſaimneezei un ari kalpa ſeewam nahzâs dot tſchiganeetem bagatigas nodewas, tad tomehr mehſ bijâm paſargati no nejauſchibam.

Jau tai paſchâ deenâ, kad puſdeenâ bij buhdas uſzeltas, ap launaga laiſu eeradâs diwas waj trihſ tſchiganeetes, kulem pahr plezeem un balti noberſteem ſpanniſcheem rokâs. Winaſ nahza ſtalti, ſchigleem ſoleem, iſreeſtâm fruhtim, augſti pazeltâm galwam.

Tas jozigakais bij, ka tſchiganeetes wiſas pihpeja, gluſchi kâ wihreeschi. Pat Gauſâ Ana, wezâ Raſija ſeewa, kuru teiza eeprezetu tſchiganos no ſemneekeem, pihpeja ihſu, ap-kepuſchu pihpi un liſa tabaku aiſ luhpaſ.

Siſlihdſ tſchiganeetes tika pamanitas waj nu pa plawas malu, waj pa ganibam nahkam, — man tuhliſt wajadſeja ap-ſkraidit wiſu ſehtu un noraut wiſas kaſtet iſfahrâs lupatas. Kad tas bij padaritſ, tad es turejos meiteeſchu tuwumâ, jo man pateeſibâ bija loti bail no tſchiganeem, kaut gan to negribeju eerahdit. Un puiſeeschi mani daudſkahrt ar to

beedeja, ka šakehra mani un nesa pee tšhiganeetem, lai 48
bahšhot kulē . . .

Tšhiganeetes eenahza šehtšwidâ un, ja ahrâ bija laudis, apšehdâš waj nu istabas preeššâ uš šolina, waj ari uš šlehtš preeššas, un isturejâš tâ, itkâ winas te tifai brihdi buhtu eegreesušhâš, garâm eedamaš, lai drušku atpuhstos. Winas runajâš ar mahjas zilwekeem, jo fewiščki ar meiteescheem, par wišâm tahdâm leetam, kuras šcheem zilwekeem wareja

tuwu šahwet. Un leelit winas mahzeja. — Kalpeem bija škaišti behrni. Ek, — bruhni nodegušči, kâ kapijpupinas! Meitam tihri lakati un nastas šahjas. Šaimneezei . . . nu, šaimneezei — tai bija wišs, kâ špihdeja un wišeja. Nē, tif apkoptu mahju tšhiganeetes nebij redšejušhas wišâ pagastâ, kâ muhšmahjâš. Bija jau daudš leelafas mahjas un bagatafi šaimneeki, bet bagatiba pate jau wiš nestaigâ pa šehtu, wišn

49 spodrinadama un tihridama, ja naw tšhaklu roku un azu, taš wifu redj un pahrsina.

Rad brihdi tà jau bija runats, un, pašam tihri nemanot, feewas walodàs bij eelaidušàs, tad tšhiganeetes eeminejàs, waj newaretu drusku putraimu dabut, ne wairak, kà weenu šhuhzeeninu.

Ja, putraimu kahdu zibinu mana wezmahte wareja dot.

„Bet mihlà memmit, kad nu tu tif šehliga esi,“ tšhiganeete šhigli steidsàs peebilst, „tad eeseen lupatinà ari kahdu karotiti šweesta. Es wahrišhu behrineem beesaputru, un tad jau wajag blodinai aztinu eelikt, zitadi tahda putra ir pawisam alla.“

„Ro wehl nè!“ wezmahte šahf jau rahtees. „Muhfu behrni war taukoš mehrzet, — šheem wajag šweesta . . .“

„Ak tu deewin baltais!“ tšhiganeete eesauzàs. „Es jau nedrihšteju galas lugtees. Šaf, kur tu, zilweks, wafaras widu, galu kersī . . . Nu nogrees, nogrees, mihlà selta memmit, kahdu birkawinu, lai ir šo tauzinus patezinat. Utnahkfi us buhdu, — wehl pašhu pameelosim.“

Rad putraimi un galas gabals tšhiganeetei jau ir kulē, tad winai tomehr deretu wehl ari šweests waj krehjums; bet wezmahte nu no teefas noškaištas un šolas nemt škrufi, ja nestahsees. Lai tatschu ejot pee šaimneezes, tai wefels laidars lopu, šo tad pee eebuhweefša peekerotees. Un nelaipe nu usbruhf šaimneezei ar diwfahršhu štiprumu. Šan rofas šhlesšana, gan fahršhu liššana teef peedahwataš pilnigi par brihwu, lai tifa šaimneezite nebuhtu us tšhiganineem dušmiga. — Weidsot weefšnās tomehr ir apmeerinatas un, lihšmi pa tšhiganiski šauradšhadamas, noeet lejā un aif-greesčas us zitām mahjam.

Bet lai Deewš nedod, ja ſewas kahdreif apzeetinaja ſawas ſirdis tiſ ſtipri, ka mihligajam luhdſejam neſas neatlehzā. Tad winas ilgu laiku lahdejās jau pa ſehtšwidu un wehl aiſeedamas kleeđſa lahstu wahrduš atpaſal:

„Rad tu tuſſcha paliktu! Rad tew wiſi lopi adatu pahrehtoš! Rad tu pate trihš gadi uš deguna kriſtu un trihš gabi ſtaigatu atleekuſees, kà wezš naſiſ! Rad wiſi tawi zahli tſchiganu maſſchkeres eerihstu!“

ſchee lahsti atſtahja uš mums noſpeedoſchu eeſpaidu, un eš jau ſkatiſoš ween, waj kahda no ſewam naw atleekuſees, kà wezš naſiſ. — Jaatſihſtas, ka ſcho ſkату eš loti labpraht buhtu wehlejees redſet, un beeſchi par to domaju, ſapehž gan tahdi ſpehžigi lahsti nepeepildas. Tahdā ſinā, tad jau luhgſchanas ari neka nelihdſeja . . .

Kahdreif tſchigani eeradās ari brauſchuš. Seripoja rati ſehtšwidā un ſtrauji apgreſās atpaſal, gatawi uš iſbrauſchanu. — Tad no rateem ſahka lihſt ahra ſewas un behrni beſ ſawa gala. Sehneem kahjā bija noſchlufuſchas biſſcheles un mugurā leelu zilweku ſwahrſi, zaureem ſelkoneem; bet wini pihpeja pihpeš un ſchirza zaur ſobeem, gluſchi kà tehws un mahte. Meitenes wehl pagaidam atturejās no pihpeſchanas. Mati tām ſpihdeja kà pikis, un auſiſ bija eewehrti leeli ſpoſchi rinkē.

Ramehr ſewas luhdſās, wihrš ſtaigaja pa ſehtšwidu, lepni galwu pazehliš, un raudſijās uš wiſām puſem, itkà winam ar wiſu to knadu, kaš te ap winu kuhſaja, nebuhtu nekahdas dalas. Winſch weegli ſita ar beiſera kahtu ſew pa ſahbaka aulu un kluiſi kaut ko dudinaja, kà dſeeſmu, kà danzi.

Bet kad eebrauza wezaiš Raſiſ, Gauſās Unas wihrš, tad mahjā ſazehlās leela jautriba. Tad ari wihrefchi uš

brihdi atstahja şawuş darbuş un paşlauşijâş Rafija walodâ. Şauşâ Ana, kâ jau latweeşcha zilwekş, nebija wehl eemahzi-juşeeş peenahzigi luhgteeş. Gan winu tşhigani par to bij deeşgan dauşijuşchi, bet taş nebij lihdeşejiş. Tşhiganişki wina runaja; bet luhgteeş nemahzeja. Şurpreti Rafişt to prata. — Winşch bija ilguş gaduş keiřaram kalpojiş, un kalpodamş aiřmirşiş tâ latweeşchu, kâ ari tşhiganu walodu, bet luhgteeş winşch prata. Latwiřki runadamş řhiş tşhiganş jauza tiř daudj kreewu wahrdu řlaht, ka neřinatajš neka newareja řaprařt. Un taiřni řhiş kreewiřkumş wiřeem řagahdaja leelu baudu. Rafişt bija mihlşch un gaiditiş weeřiş katrâ laiřâ, jo tad dabuja kreetni iřřmeeteeş. Winşch bija weenigaiş no tşhiganeem, řaş řeeradâş ari řeemâ. Şad wina řtrihpainâ bahřda bij pawiřam balta, leduş un řneega pilna, un winşch jau pahř řleegřni řahpdamş řauza:

„Rařoi laiř! Rařoi laiř!“

Şad winşch mudinaja Anu tâ, ka mehş wiři to warejâm dşirdet:

„Praři galu! Praři mařlo! Praři řlepentřchuřu řeena, ili pelawu!“

Jkreiř winam bija řaş řo řtařtit. — Râ wini reiř brau-kuřchi pa Baubulinem, pa meřchu, un maldijuřcheeş. Brau-kuřchi, řbrau-kuřchi, — malâ neřur tiřt. Şad řhiş teiziş: Nada blařit! — Rleedřiş, un — tepta řahkuřchi řuni reet. Bijuşchi eebrau-kuřchi jau gandriř meřcha řarga laidarâ.

Behđigş bija řtařtiş par to, ka behřni winam buřdu no-đeđřnajuřchi:

„Pařcha behřni — palařchili řalomu ř budu. Bud řgarel i řařchuř řgarel, — tagad ja ařtařřa wadnom řwarřu.“

Protams, ka peh3 tahdas nelaimes wjadseja palihdset. — Un pusgraudneeks Jorgis gahja us slehti, nehma no fahrts sawu mehteli un, ispurinajis to un istchamdijis skoteles, atdewa Rafijam.

„Spasibu bral!“ Rafijs no sirds pateizās.

Bet wifas reifas negahja wis ar tšhiganeem tif gludi. — Reif wisi laudis bija laukā, pee darba. Uri es tur biju. Te mehš skatamees, — nahk pa olnizu us muhsmahjam diwas tšhiganeetes.

„Sez nu tu, Jahnit, labi mudigi,“ šaimneeze man šaka, „us mahjam un šaki, lai winas eet tif prom, ka mahjā naw neweena zilweka.“

Man gan sirds dreb, bet es apšinos ari usdewuma šwarigumu, un škreenu mahjup.

Pee stallišča ar tšhiganeetem fastopos un šaku, ka naw neweena zilweka mahjā, lai eet us zitureeni.

„Nu, winas gribot tifai drušku atpuhstees; esot peetufuščas.“

„Bet juhs te wareet ko nosagt,“ es šanehmees šaku.

„Uf tu, leelā putna behrns!“ tšhiganeete tifai eesauzas un eet tahlaf.

„Wifš ir aifšlehgtš,“ es pakaf eedams šaku.

„Nesagšim jau, nesagšim . . . |Bet waj tu, tehwadehls, newaretu mums dabut šahdu stopinu, ar ko nodsertees. Ššam pawifam isfaltuščas, wifu deenu štaigadamas“.

„Stopinšch istabā“, es šaku, „un atšlehga laukā, pee šaimneezes. — Waj tad newar no wifa španna dsert? Mehš wisi tā dšeram“.

„Newar taf tšhigans peeschmurgulot labu zilweku španni“, tšhiganeete atšaka.

„Schajos wahrdoš man lifās tik daudz pateesības, ka es tuhliit buhtu demis stopinu, ja tikai waretu istabā tikt.

„Warbuht ka flehti ir kahda krukste?“ weena no tšhiganeetem eeminejās.

„Jr gan“, es šahku peelaidigat runat. „Bet es newaru atflehgas aissneegt“.

To isteizis es tuhliit jutu, ka nu ir par tahlu eets, un usreis stingrā balsi teizu, lai eet tik prom. Bet tā kā tšhiganeetem loti dsert gribejās, tad winām nenahza ne prahtā projam eet. — Lai es nemas nebaidotees, lai tikai pasakot, kur atflehga nolikta, — šhās pašhas panemšhot un atkal nolikšhot atpakaļ. Neweens nesinaschot.

„Rā algu par to tu dabusi šaleezamu nasti“.

Pateesi, tšhiganeete tureja gaisā pazeltu škaitu nasti.

„Sepat jau jumtā eebahsta ir“, es teizu.

Tšhiganeetes pakahpās us flehts preekšhas, pataustija jumta šalmos un iswilka dsels šnabli.

Sa bija muhsu flehts atflehga.

Nu mehš wisi puhlejamees ap durwim; bet flehgt wadjadseja praft. Likās, ka nupat, nupat ir jau šnablis eekerees, tomehr — walā negahja.

Bet, par laimi, te jau nahza ari mana wezmahte, pa dahrsa wahrtimeem. Wini tur laukā bija redsejuschi, ka tšhiganeetes paleef sehtā ilgat, nekā wadjadšigs, un tapehž wezmahte bij šrehjuši paraudst, kas te noteef. Geraudšjuši muhs wifus pee flehts durwim, wina eekleedsās pawisam nedširdetā balsi:

„Sahntani! Welni! Sagti!“

„Uhja, uhja!“ tšhiganeetes gainajās ar rokām. „Mehs jau tikai gribejām tam behrnam palihdset... Winam wajag fruhšites, ar fo nodšertees“.

Wezmahte peefrehja pee flehts, atgruhda mani nost, israhwa atflehgu un tad dewās us ſchagareem. Tur wina panehma leelu milnu un gribeja patlaban tšhiganeetem draudet; bet tās jau bija labā gabalā. Tu winām nemas wairs negribejās dšert.

Zitā reisā, kamehr wezmahte eeeet ehfā, maiſi greest, fo tšhiganeetei eedot, tikam ſchi us flehts preekſčas ſehdedama un ſihdidama behrnu, peelabina wiſtu un pabahſch ſew ſem ſegas.

Wezmahte atnes maiſi un dodama ſafa:

„Šhe, mihlā, — ehd weſela; bet wairaf gan no manis nedabuſi: paſchai neſa naw“.

Te uſreis wiſta, padſirduſi wezmahtes balſi, tā pakluſam eeſehrzas. Tšhiganeete ſafa

„Ruſch, behrnin, kuſch, — nu mums buhš maiſite“, un wiſta behrnu ſegā, lai tiktu ahtraf prom.

Bet nu wiſta ari nomana, ſa ir breeſmās, un ſahf fleegt pawiſam nopeetni.

„Ak ſchitā!“ wezmahte eeſauzas.

Azumirkli wina ir patampuſi no flehts preekſčas rozi-neeſa ſahtu.

Tšhiganeete tomehr wiſtu wehl negrib walā laiſt. Wina tikai wirſas atſprehkliu un ſauz:

„Nenoſit behrnu, traſā! Nenoſit behrnu! Waj eš wainiga, ſa taš bada zahlis man leen ſem deſa?“

Beidsot wiſta tomehr iſkriht, un wezmahte ir apmeerinata.

Protams, lihds otrai reisai ņahdi mafi gadijumi tika aismirsti, un ņchiganeetes nahza un droņchi ņtatijās wizeem azis, itņa nefas nebuhtu notizis. Un ja kahdreis kahds ko pahrmeta, tad winas tikai pafmihneja un atteiza:

„Tas jau, mihliņchi, muhņu amats, tas jau muhņu darbs!“

Kehwite

Saimneek's nopirka no kahda aptahrt braukataja schihda masu melnu kehwiiti. Saktumâ lopinſch bij pawifam appluzis un kudlains; bet uf wafaras widu kluwa apalſch un ſpindhigs, gluschi kâ leelee firgi. Un zif droſcha un rahma bij ſchi kehwite! Saimneeku Jahnis winu ſanem ais preeſſch-kahjam un pazel ſtahwuſ, kâ ſuni. Winſch tai uſleek galwâ ſawu zepuri. Ja, kehwite ſtaigâ ar Jahna zepuri uf weenas auſs, kâ kungs. Rad firgi bij dahrsâ, wajadſeja tifa ſehts-widû ſtahwedamam ſtiprak eefauktees, jau kehwite atſafwee-dſa. Un darbs tif eeminetees: kehwit! kehwit! — te jau kehwite bij ari klaht, kâ ugunigee firgi paſakâs. Wina iſ-lihda zaur firgu dahrsa kahrtim un jonoja ſchurp, kâ wehſſch. Mehſ winu wadajâm wiſapfahrt, kâ kuzenu, un meelojam ar wiſadeem gardumeem. Greeſchni, burfani, pupas, ſirni, — wiſs tifa dalits ar maſo draudſeni, kura mihkſtâm luh-pam twehra pehz wiſa, ko ween eeraudſija muhſu rokâs.

Tâ pagahja wafara. Kehwite bij labi auguſi. Es wairs winai newareju purna aiſſneegt, tad pazehla galwu. — Nu jau aiſween beechaf uſnahza aukſtaſ, leetainas deenas. Daſchreis, jufam ar leetu, jau bira apali ſneega graudi. Sirguſ nelaida wairs ganos. Kehwite nu ſtahweja firgu ſtalli, augſtâ, ſchaurâ aiſgaldâ. Rad es eegahju winu ap-raudſit, tad tumſâ tifko ſaredſeju balto ſihmiti peeres widû. Aiſween man winai bija kaſ dodams, — maiſes garoſina, kartupela ſchkehle, waj kaſ zits. Wina pabahja pa augſto wahrtu ſchkirbu ſawas luhpas un ſatauſtija ehdamo. Mehſ palikâm draugi ari ſeemâ.

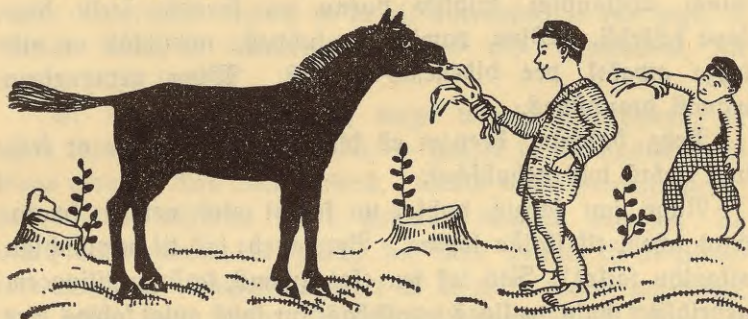
Bet tad, kahdâ rihtâ, agri, kad muhsu istabâ wehl wiſi guleja, eenahza ſaimneekš, ar wehjlukturi rokâ, un teiza dreboſchâ balſi:

„Juhs guleet, — bet kaš stalli!“

Uſreis wiſâš malâš ſahka ziſaš iſchaukſtet. Guletaji ſabi-juſcheeš truhkâš augſchâ.

„Waj ſagli?“ weztehweš eefauzâš un mauza ſtupeleš ſahjâ.

Eš pazehlu galwu un gaidiju, kaš buhš.

„Rehwite pagalam . . .“

Eš dſirdeju, ka ſaimneekš raud, un ſchiš raudaš man azumirklî peelipa. Eš eefpeedu ſeju pagalwi un elſoju kâ iſkultš.

Wiſi laudiš zehlâš un gahja uſ stalli, ſkatiteeš, kaš notiziš. Tikai mehš ar mahti palikâm iſtabâ. Eš negribeju redſet lehwiti nedſihwu, nekufſtigâm luhpam, miglainâm azim, kahdaš bija noſautâm aitam.

Utnahkuſchi laudiš ſahſtiſja, ka nelaimē nebuht wehl ne-efot tiſ leela. Rehwite eſot kahju nolauſuſi. Waj guledama bijuſi ſem wahrteem pabaſuſi, waj kâ. Bet warbuht ka

wehl warot sadseedet. Uugoscham lopam jau tas nefas nes- 58
efot. Wehlaſ tikai tai weeta kahja buhſchot druſku reſnaka.
Sinams, tuhliſt jabrauſot pehz weza Britſcha, lai waina
neſabreeſtot.

Deena es ſanehmos un eegahju ſlimneezi apraudſit. Es
winai neſu wairafus burkanus. Re, tur jau wina ſtahweja,
ſatihthu kahju, ka nabadſite.

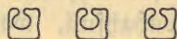
„Rehwit, kehwit . . .

Kehwite peelehza uſ trim kahjam [pee wahrteem. Es
winai apglaudiju mihfſto purnu un ſneedsu leelu bur-
kana ſchlehli. Wina pawipnaja luhpaſ, nopuhtas un aiſ-
lehza atpaſal, pee dibenejas ſeenas. Wina nepeenehma
manas draudſibas.

Pehz daſcham deenam es dſirdeju runajam, ka ar keh-
witi nefas wis nebuhfſchot.

Nags jau ſahzis puhlot un kahjai efot nelaba ſmaka.
Efot ſchehl tik ſkaiſta lopina. Bet kapehz tad tik newihſchigu
aiſgaldu taiſot? Tas taſ ſen efot ſinams, ka ſirgu ſtilingeem
nedrihfſtot buht waligas apakſchas, ſur loſs gulot kahjas war
pabahſt . . .

Kad nahza pawafars, mana wiſmihlaſa weeta bija ſchuh-
na gals. Tur wijmalē es kehdeju, ſaulgoſi, weens patſ, un
dſihwojos ar ſeedoſcham peenenem. Te ari bija jaunu ſemju
kopa, un es ſinaju, ka ſem ſchis kopas kautkas gul. Es
ſpraudu dſeltenos ſeedus mitraja ſemē, gahju, pluhzu, neſu
un ſpraudu atkal. Un ja man kahdreif peepeſchi ſaſahpa
ſirds, es lahtwu ari daſcham aſaram nobirt. Neweens jau
neredſeja. Protams, ja kahds nahza, — es ſchigli norauſu
ar peedurkni gar azim un flufu kautko dudinaju.

Spoki

Seemas wafaros mums krehflas stunda dajchu labu reisi eestepàs djiki nakti. Wisi laudis fehdeja klusi, nekustedamees; tiki schur tur spihdeja pa farkanam punktam tumshajà istabà. Schee punkti bij degoschas pihpes. Zaur klufumam wareja dsirdet pihpetaju luhpu passcheschanu un weenu balsi, kura stahstija brihnischkigus stahstus par kehmeem, welneem un mironeem. Brihscham schi balsi bij rupja, brihscham sifka; te ta bij aifrahfnè, te pee loga, te durwu faktà, kà kuru reisi. Mehš wisi klausamees, un weena balsi stahsta.

„Et sche, — Struhwers, wezu wezais Struhwers, ne schita tehws, kur tagad walda, — gahjis tà ap pusnakti no froga mahjà. Tas bijis wafarà. Naktis bijusi peemahfuees, bet, kà jau wafaras nakti, gaismas deesgan peetizis. Se usreis schis mana, ka zelsch, pa kuru gahjis, tà kà issuhd sem kahjam. Kruhmi apfahrt tà kà rinkì ween greeschas. Bet schis wehl neko. Ir tahds kà lihniusch, kà stiga, — ees pa to paschu. Se, kur gadijees, kur nè, — nahf pretim tahds smalks jaunskungs, kad waj te. Galwà augsta gardibene, melni swahrki, balta kruhtescha, sposchi wiffeti sabbaki kahjà . . . Nu, bet Struhwers ari naw no bailigajeem. Get kungam taifni wirfu .Ro? „Tu gribi ar mani mihtees?“ kungs eesauzas un isplesch rofas. „Ro tad tu te maifees zelà!“ schis atfaka un apstahjees pretineeku apskata no galwas lihds kahjam. — Tahds, kà jau wisi jaunifungi: teews schaureem plezeem . . . Jau schis gribejis krist klehpjos, kad, par laimi, pamanijis, ka jaunfungam ir tahda kà gows aste, kuras gals aifbahstis aif sabbaka aula. Apfkatis labi, —

pateefi aste! Nu Struhweram fazehluschees wiſi mati ſtahwus. Bet jaunſkungs tikai leenotees wirſi un wahbijot mihtees. Nu, ſchis domajis, ja jau tas ir welns, tad galz ta ka ta, — labak tad parahdit duhſchu wehl pirms nahwes. Lai tad ari eet! Geſplahwis rokâs, ſamauzis biſſes, aifahkejis ſwihiti un tad teizis: „Deewin, nahz par palihgu!“ „Ah! Gudrineefs!“ jaunſkungs eefauzees. „Juhz diwi, — es weens!“ Un azumirkli nojudis, ka semê eelihdis. Struhwers wehl ta ka gribejis kert, bet metuſees kahja un pakritis. Nu ſham ta ka ſwihni no azim nokrituſchi. Redsejis, ka atrodas paſchu mahju ganibâs. Bet tad wihrs gan nagojis uf ſehtu, neatſkatidamees. Bail bijis, ka breefmonis nenahf wehl otrreif“.

„Kas ta zits tur bij, ka ne welns“, kahda ſihka balſs noſaka.

Un kahda zita: „Nebuhtu eedomajees Deewu peefaukt, — otrâ rihtâ buhtu tikai ſaulus ween atraduſchi. Waj tad naw dſirdets, kur ta atrasti beigti. Semes ween wiſapfahrt bijuſchas iſſpahrditas.“

„Waj buhtu wiſmas kahdu puſgadu nogulejis. Kas tad man, jaſaka, neeks ween bij, un tad weſelu mehneſi wjadſeja gulet . . .“

Ta ir mana weztehwa balſs.

„Kas ta tew bija? Kur ta ta? Kad ta?“ noſchwadi balſis wiſos ſaktos.

„Doreis man wehl dſeltenâ fehwine nebij ſaklu nolaufuſi“, weztehws eefahf. „Es jahju agri no rihta uf muifchu, darbos. Bet es ſkatos, ka ir pawifam agrs. Sak, ko es tur galâ tizis darifchu, ſamehr wagars nahf? Se, Pundaranu ganibâs, tahda branga wezainite, — biſchfi wehl no-

61 fnaudifchu. — War jau blahsmu tà fà manit. Es nofahpju no fehwineš, peeſeenu winu pee behrſa un leefoš patš turpat uš aušš. Te eš klaufoš, — weenš ſafa: „Ej no manaş weetaš laufâ!“ Es uſtruhktoš, pazelu galwu, apſkatoš wiſapfahrt... Nefa! Rehwine ſtahw, galwu noduhruſi... Bet lihđſ ko laidifchoš meegâ, — dſen atkal no weetaš laufâ. Bet man meegš tà nahf, tà nahf, ſa newar iſturet. Tâ eš aiſmeegu un neeju laufâ no tâš weetaš, kur apguloš. Tad fehwine ſtipri noſaporfcheja un eš pamodoš. Saulite jau bij tepat pee lehſchanaş. Zihruki tà dſeed, tà dſeed, ſa ſkan. Bet man tà fà drebuli ween nem, wiſu zelu. To deenu gan ar mokam wehl noſtrahdaju; bet tad, fà lifoš, tad weſelu mehneſt ne galwaš nezehlu.“

„Tâ jau ſtahſta, ſa nedrihkſtot palikt tai weetâ, ja dſenot laufâ.“

„Sak jau tur, prot, tahdâ weetâ, ſahda dſihwiba nomaitata, waj fâ?“

„Tâ teiz, ſa ſem tahdaš weetaš atrodot zilweka kauluš.“

„Ja, un otrreiſ atkal...“ weztehweš ſtahſta tahlaſ. „Doreiſ mehš bijâm abi diwi ar Ogleneeku Jezi. Bija paſchu laiſ mehſti wedami. Mehš tà palaiſu bijâm nobeiguſchi, ſaimneeze padewa wakarinaš un tuhliſt jahjâm uš peegulu. Wehl jau gani nebij ſadſinuſchi. Bet mehš, fà jau kreetni iſſtrahdajuſcheeš, lihđſ ko frihtam, tà ari meegš klaht. Bet nu, welnš, eš dſirdu atkal, ſa weenš tihri gaiſchi un ſkaidri ſafa: „Mikel, ko tu manâ weetâ?“ — Es pazelu galwu. Saulite paſchulaiſ laiſchaš ſpodra, ſpodra. „Jez“, eš ſafu, „waj tu man ko teizi?“ „Ro tu te dauſeeš!“ Jezš atrurd un uſwek ſaſchofu uš galwaš. — Nu eš redſu, ſa atkal naw wairš labi. Es nemu ſawu maiſu un noleeku winâ puſê,

aif Ogleneeka. Nu Ogleneeks pazel galwu. Ras man esot ... Es fatu: „Taf mani djen no weetas laukâ!“ Nu Jezs ker ari fatu maifu un zel wehl aif manis. Es atkal fatu aif wina. Winsch atkal ... Sâ mehš aifgahjâm labu gabalu no tàs weetas; un nefas launs wairs nenotifa.“

„Redsi nu. Un nebuhtu klausijis, — buhtu atkal peesitufees kahda obascha.“

„Ro nu, kad no weetas laukâ djen ... Pat pee wahrda ween ja tewi kahds fauz, war notift nelaima. Nedrihft atfauftees!“

„Taisniba, taisniba!“ strauji pazelas kahda sihka balsš. „Waj tad neatgahdajeet, kâ bija gahjis Trihnes Jahna tehwa mahtei Jlschaj? Winai taf bij galwa peerauta pawisam pee labâ pleza. Un tâ wina wisu fatu muhschu nostagaja. — Râ masa meitene wina isgahjusi pa deenaswidu zirtumâ ogâs. Bijis karsts, karsts laiks. Se, turpat atlafes, weens fauzis, taisni mahtes balsi: „Jlscha! Jlsch uh!“ — Schi ari, behrns, atfaufuses. Se usreis fazehlees wehjsch un pa zelmeem nahzis, palehdamees, tahds bruhns wihstollis. Meitens stihws uf weetas. Sâ kâ aif nobihla galwu peespeedusi pee labâ pleza, tâ ari wairs newarejusi wisu muhschu atzelt.“

„Sepat, raug, Aruma, wezâ Leepina mahsa“, eefahka kahda zita seewa, „— nakti swedusi behrnu laukâ. Laiks tihri meerigs; bet Aruma mahsa fkatas: welas pa zelinu no flehts tahds kâ matu wihstollis, peewelas pee winas behrna un isgaisf. Behrns neko juht, ne fina, bet otrâ deenâ faslimft un nomirft.“

„To es, mihlâ, pate esmu peeredsejusi ...“

„Pag, waj ta nebij Dauneenes bals? — Af nè, — ta jau Mahres mahte, kura atnahkusi pee meitas, kahdu nedelu, pawehrpt. Ja, nu wina stahsta.

„Es toreis wehl par meitu biju Bihlanos. Tad tur dsihwoja ari Ufalina mahsa, raug, ta pascha Ufalina, fur pehrn muischas kroga stadala ruski nosita. Man toreis bija kahdu diwdesmit gadu, un winai, janudee, nesinu, bija diwdesmit waj nè. Mehš 'tà seemâ gulejâm abas weenâ gultâ. Es neka nedfirdeju, — bet Ufalina Gewa wisa dreb, keras man apfahrt un tshufst, lai es neka nefakot, — tepat aif seenas esot weens peedaufijis tà kâ ar pirktu kaulineem un fauzis: „Gew! Gew! — Mehš abas brihdi klauſjamees, bet neka wairs nedfirdejâm. Tad wina apmeerinajâs, domadama, ka ir tikai ſapnojuſi. Bet otrâ nakti, ap to paschu laiku, winu atkal fauz. Trefchâ nakti wairs Gewas newar aifdabut gulet. Schai esot bail galwu list uf ſpilwena, jo tuhlit atkal ſauſſhot. —“

„Tâs tikai tahdas nelahgas aſinis“, kahds pahtrauz.

„Beidsot mehš tomehr nodsehſâm lampinu un apgula-mees. Bet jau eepreeſch norunajâm, ka ſchonakt abas neaiſmigſim, lai iſſinatu, kas tur ihsti ir. Warbuht, ſaf, kahdi blehdari nahf beedet. Tâ mehš gulam. Bet jau man usnahf meegs. Es manu, ka ari Gewa pa reisai ſafperas, kâ meegâ laiſdamâs. Bet tad wina usreis truhkſtas ſehduſ un plehſch man aif peedurknes. „Waj tu neredſi?“ wina man tiffu dsirdami ſaka, un dreb kâ apſchu lapa. Uri es peezelos ſehduſ. Un pateeſi, — ari es tagad ſaut ko eeraudſiju. Iſtabas widu ſtahweja garſch zilweſs, baltâs drehbês. U Deews winu ſina, kâ winſch bij warejis eenahft; peedarba durwis taf es pate ar ſawu roku biju aifbultejuſi.

Mehs sehdejäm flufi, fà pelites, un fkatijamees; kas te notifs. — Zilweks brihdi pastahweja, tad sahka lehnäm flihdet uf durwju pufi un ifflihdeja laukä.“

„Wajadseja tikai apfkatitees, — drofchi ween durwis bij fahds fara zaurums.“

„Ur fchehrmufftes tapu wajagot tahdu zaurumu aifdfiht, tad wairs netweens garš zauri neteefot.“

„Nu, un kas tad notifa?“

„No täs nafts muhs wairs nefas nebeedeja. Mehš gulejäm pawifam meerigi. Gewa tikai bija tahda behdiga un breefmigi meega pahremta, fa gruhti bij no rihteem ufzelama. Un 'wasarâ wina beeschi ween guleja ari pee darba. Reif mehš lihzi kascham feenu. Es fkatos, — fo ta Gewa welf un welf grahbekli pa weenu weetü. Sak, pafkatifchos tuwat. Râ tad: — azis zeeti! Uf rudeni jau Gewa daschu deenu nemas nezehläs. Muhschigi winai nahza meegš. Un tã wina ap Mahrtineem aismiga pawifam.“

„Sã jau wezi laudis faka: — ja meitai tas Deewa noliktais bruhtgans efot miris, tad winsch nahkot pa naktim pee winas un beidsot aifwedot few lihdi, kaut ari dshwi buhdami wini nemas nebuhtu pasafinuschees.“

„Uf mirschanu jau schahdi tahdi kehmi rahdas, fewifchi, ja kahda flifta nahwe gaidama. Raug, fur tas patš Dfmans, tai deenã preefch fawas nahwes gahjis pa Sauka esera malu. Bijis pawifam jauks laiks. Bet pehfchni fawilzees tahds pehrkons, fa bailes. Turpat, netahlu no krafa, mahwufi pihle. Sad ta fahkufi uspuhstees, — aifween leelaka, aifween leelaka, kamehr beigäs grosijusees pa uhdens wirfu fã feena gabana. Ufreif spehris pehrkons: priprihfsch! Guns ween apfchihdufi. Un pihles wairs nebijis . . . Sã

65 Osmans Behru frogâ stahstijis. Un otrâ deenâ, fâ jau fineet, winu atrada turpat esera malâ ar pahrgreestu rihkli.“

„Tâpat jau ari Radina brahlis, kuru atrada pee Lee-pinu tilta noslihtufchu, us frogu eedams redsejis, ka elkschni un behrsini ganibâs stipri falozijuschees, un tad tâ schigli, schigli pahrgahjis schkehrsam pahr zelu melns, smalks kungs.“

„Tâ jau esot, ka nelahgâ nahwê miruschajâm dwehselem wajagot atrast few weetneekus, tad tîfai winas warot tift pee meera. Zitadi tâm aisween jadausotees pa pusnaktim un pa deenaswideem us muhsu femes.“

Nu eerunajâs, pehz ilgata laika, attal kahda sîhkafa balfs: „Râ tad, fâ tad! Un ja newari isbehgt, waj ja pahraf nobaidees, tad — heigts esi. — Rad mehş Skrusanos dsihwojâm, ganam bija pagairufchas kafas. Winsch fadsen, sehns, lopus mahjâ; bet kasu naw. „Nu, zitur jau nebuhs, fâ us kapu kalna,“ faimneeks faka. „Waj tad nesinams, ka kafas fahras us jaunâm preeditem.“ Râ tad. Gans sfreen un atrod ari. Turpat pee kapu sehstas kafas schlein preeşchu jaunos augumus. Jau tihri apreibuschas: lez, atkar kaflus un wisadi ehromojas. Ir pats deenaswidus, kad putni gul tâpat fâ nakti un wisa dsihwiba apflust un pat wehji nostahj tezet. Pee Pihlu dobes, kalna malâ, kafas grib nodsertees. Gans stahw tâm klahst; bet muguru winam tâ fâ kaut kas kutina ween ar aufsteem pirksteem. Pagaid, — atstatisees. Ak, nedod Deewin! Mironis stahw turpat, warbuht folus desmit ais muguras. Sehns eeblaujas un treez kafas fâ traks. Bet flaidri mana, ka mironis sfreen pakal: elkschni ween nihfsch . . .“

„Ro neekus! Garus newar nemaj dsirdet, kad wini
freen. Wineem ari ehnaš naw. Saule un mehnešis spihd
wineem zauri.“ 66 1

„Nestahsti tu man blehnaš! Taisni elšchni ween nišch-
fejusch. Beidsot sehns jau domajis, ka ir deesgan tablu
no kapeem, un atskatijees. Vet kas tad bijis? — Mironis
turpat jau klah! Gans šklaidri redsejis, ka baltajam zilwe-
kam naw azu, un ka degunam naw zaurumiku. — Nu tikai

aikal kasaš tremt un šfreet, kamehr tad tizis olnizaš galā.
Rad nu atskatijees, tad neredsejis wairš neweena. Sehns
pehž tam ilgu laiku šaguleja šlimš. Zehlāš galwas roše un
ne ar kahdeem wahrdeem newareja apturet.“

Tur jau, ap teem Riščku kapeem, peestahsta wišadus
moščkus. Šepat tai galā uš Šluķinēm, kur ta leelā grants-
dobe, — tur taf warot pa deenašwideem garām eet kad
eedamš, aišween dsirdot tā kā gowš duneshanu.

„Utkal pa kapu fehtas wirfu, paschâ pusnakti, maschee-rejot saldatz. Wezais Slukins patz stahsta, ka schis reis no Radinu apkuhlibam nahfdams saldatu redsejis. Jau no tahleenes schis skatotees, — pogas ween spihdot mehnefnizâ. Schis jau warejis pagreeft ari lihsumu, bet negribejis eerahdit, ka ir bail no tahda kaka. Nu, juhs jau sineet, kas tas bij par tehwinu, schis wezais Slukins, — kâ muhrs. Sirgu wareja ifraut no ilksim, kâ burkanu, un eesweest grahwi. Klehtinai balkus no mescha ar neschanu ween fanefa. — Tâ schis gahjis ween pa leelzeli, kapeem gluschi garâm. Uwuh, brahlit, — saldatz jau tâ kâ grafotees nahft scham klah. Bet schis usreis uskleedtis: „Smirna!“ — Saldatz tuhlt atdewis tschesti un palaidis fcho garâm. Laikam domajis, ka leelafais.“

„Un ko wezais Brangals sawâ pahrmeldera laikâ redsejis... Winsch brauzis reis no Kalneescheem, kur bijis Swalbanam behrnu nokristit. — Bet lihds ko tizis pret Rischku kapeem, te, kur bijis kur nê, schizis sirgam pa kahjam tihtees tahds neleetas funuks. „Warde, waj tu liskees meerâ!“ Brangals sauzis; bet funuks jau taifotees lehft ratos. — Nu, tad nehmis grahmatu rokâ un schizis dseedat. Ja, — nu usreis bijis walâ.“

„Redseet, kâ ta dwehselite pehz nahwes war eeeet kaut kahdâ meesâ.“

„Bet daudsreis zilweks nahf pehz nahwes ari sawâ meesâ, gluschi kâ dsihws; tikai nerunâ, un ja kahds ko waizâ, — neatbild. Tâ Muhrineeku Stradinsch gahjis wairaf nasschu no Kesteru kapeem turpat us Kestereem. Gegahjis lauschu istabâ, pastahwejis un tad gahjis pa zeliti us kapeem atpafal. Laudis teikuschi kesteram, bet schis netizejis. Lihds

tad weenâ nakti patš pahrlëezinajees. — Kësters apgulees pušhelneeka gultâ, tâ ihfi preekš pušnaktš, un nodsehšis ųwezi. — Pateekšam, Stradinš klat . . . Tâš paščas baltâš biškes kaĳâ, ar kurâm sahrkâ eeliktš, taš patš lafa-tinš ap kaflu . . . Nu kësters lehnâ pazehlees, taišijis ar rofu krukta šiĳmi un teizis: „Eĳ gulet, Stradin, Deewa meerâ!“ Nu tikai kësters patš atminejees, ka Stradinu iswadidamš, pašchâš beigâš, pee kapa nepahrmetiš krukta, kaš dwehšelei wairš nelauj išeet no jaunâš walštibas. — No tâš reišas Stradinš wairš netizis redšetš, ne Kësteroš, ne ari kur žitur.“

„War jau buht, ka taš krukts bij aišmirštš; bet laudis gan runâ ari žitadi. Tâ teiz, ka winam daščas naktiš wajadšejis noblanditees par to, ka laudis kraĳpis.“

„Seesa, teesa . . . Winam stahwejušči zauru gadu rudši arodos. Un kad pahrdewis, tad tos papreekšĳu labi ša-šautejis, lai graudi uspuščas. Tâ winš laudis mahnijis. Gutinajis tikai namâ elkšmus, nešis uš flehti, bahšis arodâ un laušis pušĳu, lai twaitš šreen graudos.“

„Ro nu mehš te wakara laikâ greĳkoĳam, aišĳahjušĳus aprunadami. Lai jau Deewinš nepeemehro ne pee weena,“ nopuhtâš kaĳda šiĳta balš.

„Un jušš domajeet, ka taĳdi muhš/i pašaulê ir?“ peepešči atšfaneĳa kaĳda balš, pašchâ aiškrašnes dibenâ.

Tâš bija klibais Juršš, kuršĳ žitadi pee šarunam nekâd nepeedalijâš. Redšes gan, ko šĳis gwelšis . . .

„Man ir jau septindefmit gadu, eš ešmu ubaĳš un ne-maĳu ne Deewu luhgt, ne veĳz graĳmatâš dšeedat; bet beedeĳki man neraĳdas ne luhgti. Par to, ka man wešelas ašinis. Eš no wineem nebaidoš, netizu wineem, un man

wini naw nekad rahdijufchees. Esmu gan peegulâ weens patz gulejis, gan muischas rijâs nakti loschnajis, gan meschâ weens patz strahdajis; bet nekâs mani naw parahwis. Schpoki! Paschi tik nefaprot. Râ tam pascham Salwas Slabradjanam senaf bijis: Brauz nakti us Weesites filu, eeraut few bischi malkas, kamehr meschfarges frogâ. Bet zirtumâ firgs apstahj un neeet wairs ne no weetas. Gan schis schauj ar pahtagu, gan rausta groschus, — nekust! Brahlit baltais, — pazels schis azis: — wisa regimente saldatu preefschâ! Behgtu — bet kâ tu isbehgfi, kad firgs apburts? Labaf jau tad sagaidi nahwi turpat ragawâs. — Slabradjans eewilzis galwu kaschofa apfaklê un tâ noutupejis lihds leelai gaismai. Tad tikai eeraudsijis, ka preefschâ naw wis saldati, bet apfarmojuschas preedites. Un firgs newarejis tapehz tikf us preefschu, ka ragawu preefschėjais balseens bijis, aismetees aif zelma.“

Rlibais Jurks ar şawu netizibu un ar şawu pasflaidrojofcho nostahstu şazehla pee wiseem tik leelu pretoschanos, ka wis şakara meers un burwigums isjufa. Balsis jauzâs zita par zitu. Un drihs ween krahşnes preefschâ usleesmoja şkals. Spoku pasaule, kurâ brihdi bijâm tik şkaişti pawadijufchi, kluwa tahla, lihds zitam şakaram, lihds ziteem, wehl jaukakeem şahşteem.

Puhstais uhdens

7

Mana wezmahte bij leela ahrste. Pee winas greefās wifadi laudis un wifadās flimibās. Gadijās, ka kahds behrns bija kaflu nogruhdīs. Utnefa waj atweda pee wezāsmahtes, ta tuhliit bahja flinneekam ņawu lihfo pirkstu mutē. Behrns paahstijās un bija wefels jau tai paschā deenā. Wezas ņeewas wina brauzija, flimeem wihreem wina podinūs lika, un pawifam maseem behrneem pehra ņarus. Sa bija wairaf tahda ahriga palihdsiba; bet wiswairaf wina laudis paglahba ar ņaweem stiprajeem wahrdeem. Un winas flawa bija tahlu ispaudusees. Nereti muhfu ņehts-widā, wafaras laikā, eejahja kahds kaščokā gehrbees leitīs, baņās kahjas kuladams gar maņā, puhkainā ņirdsina paweh-deri, un praņija :

„Ur iņche giwana dokturka?“

Wihņch bija jahjis leelu gabalu, daudņām ahrstem un pat dakterim garām.

Wezāmahte lihdsēja tikpat zilwekeem kā lopeem. Leefas ņehrgu wina kā ar roku atnehma. Wihweles aptureja. Pat zuhkam laukas atflahba no winas wahrdeem. Zilwekeem wina apwahrdoja rosi, atmasgaja peekriteni, delamo un dsel-teno flimibu, nomehrdeja sobu ņahpes un tahra kōdumam lika atflahbt. Es pawifam neņinu tahdas kaites, kura buhtu warejuņi wezaimahtei preti stahtees, isnemot, protams, nahwi.

Wisbeeschaņ wina puhta ņahli. Bet bij ari tahdas kaites, kurām ņahls neņpehja neka darit. Tad wajadsēja runat ņrehjumā waj uhdeni. Wezāmahte wispirms is-praņchnaja, kaņ par kaiti, un tad tikai iswehlejās materialu.

71 Somehr, ari tad wehl winai wjadseja sinat, kahds flimnee-
kam wahrds, waj, ja tas bija lops, kahda spalwa.

Rad wifs bija rokâ, tad wezâmahte isgahja ehkâ un
tur puhta. Bet seemâ, aukstâ laikâ, waj ja zitadi istabâ
dauds kauschu nebij, tad wezâmahte turpat pahrleezâs pahr
gultu un isdarija, kas darams. Ar leelu sinkahribu tad es
noraudsijos, kâ wina puhsch. Ne, — puhst wina tatschu ne-
mas nepuhsta; tikai kustinaja luhpas un ar nasi maifija lupa-
tinâ eebehrto shli.

„Kas tewi, wezâmaht, mahzija tâ puhst?“ es kahdreif
winai prasiju.

„Tos wahrduš man atstahja tehwa mahsa Kafala,
mirdama.“

„Mirdama?“

„Ahtraf jau zitam newar atstahht, tad wahrdi saudê
šawu špehku. Un nomirt tahds zilweks, kam ir puhschamee
wahrđi, ahtraf newar, pirms naw wahrduš kahdam at-
stahjis.“

„Râ tew wina atstahja?“

„Šehwa mahsa guleja Damašanu puhnitê. Es eegahju
paskatitees, waj winai ka newajag. Se wina tihri wahrgâ
balsi šaka: „Waj tu, Lihj?“ — „Ja“, es atsaku, — „ka tew
wajag?“ „Man neka newajag“, wina atbild, „bet waj tew
ka newajag? Waj tu negribi manus wahrduš?“ Man
palika tâ kâ bail; bet tehwa mahsa šahka tif gauschi luhgtees,
lai nemot, zitadi šhi newarot nomirt. Tad es biju ar
meeru. — Man wjadseja nomestees pee winas lahwinas uš
zekeem un greešt flotâš šhagarâ robinuš, kamehr wina
wahrduš teiza. Rad wifs bij isteifts, tad šhagarš ar

wifeem robineem bij jaafnes uf namu un jaeefweefch 79
uguni.“

„Un tad wina wareja nomirt?“

„Rad es atgreesos, — jau Kafala bija isdfsifusi.“

Es brihnejos un jutu pret ſchahdeem ſpehkeem leelu godbijibu; bet kad paſcham peenahza kahdreis ſlimiba, es tomehr neſpehju ſcho wahrdu ſpehku iſleetot.

Es atminos, ka reis mahte ar wezomahti abas mani puhlejās peedabut pee puhsta uhdena eedſerſchanas; bet tomehr newareja. — Man breeſmigi ſobi ſahpeja. Es kledſu zaurām deenam, zaurām naſtim, ka paſcham ſewis ſchehl tifa. Es tureju pee waiga ſeki, ſiltu pelnu pilnu, tureju mutē pihpes duhmus, — tomehr nekas nelihdſeja. Sobs likās iſaudſis daudſ garafs par ziteem un ehſt newareja neka, ſaut gan man tifa dots wiſlabafais, kas ehſa atradās.

Tad wezāmahte eerunajās, — ſchi eepuhtifchot uhdeni, lai es eedſerot druſku un lai kahdu malku paturot mutē.

Es neſaku ne ja, ne nē.

Man peenes maſo kaſtoliti ar uhdeni. — Es peeleeku druſku luhpas pee uhdens . . . Tas ir tif glums un ſahſch: — Nē, — tahdu es nedſeru.

„Deewin! — waj tad ſchagara naw?“ wezāmahte ſaka un ſtatas uf plihſes ſaktu.

Peenahſ ari mahte.

„Nu dſer, puiſit,“ wina ſaka, „tad neſahpēs. Tas jau naw ne ruhſis, ne ſtiprs. Tur jau tikai druſku ſahſis peemēſis.“

Bet man leekas, ka ſchahdu uhdeni eedſehris es fluſſſchu wezs un netihrs. Es ſakofchu ſobus un ſaku:

„Nē!“

„Waj tad nu tahdu neeku luhgtees ees!“ wezāmahte eesauzas un fāker manu galwu.

„Gew, — nahz un eelej, — es papehtifchu muti!“

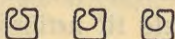
„Nefas nebuhs,“ — es domaju un meerigi gaidu. Gobs man pawifam wairs nefahp.

Wezāmahte ir panehmuši karoti un ar tās kahtu grib man muti dabut walā. Mahte tuwina jau kahtoliti. Se es taišu weiflu ūpehreenu ar kahju un kahtolits ir mahtei no rotas laufā . . .

Tu es, protams, dabuju zitas sahles, pehz kurām es maigi aismigu un usmodos wefels kā rutks. —

Bet kas fin, — warbuht ka ari puhstais uhdens buhtu lihdsējis, ja tīf es to buhtu warejis eedsert.

Joskeene

7

Schihdi muhs apmekleja loti beeschi. See brauza gan braufschus, gan kahjam gahja, nesdami un wesdami daschadas prezes. Bet waj kahds bij redsejis pa mahjam staigajam kahdu schihdeeti? Nè! Isnemot Joskeeni, kuras wihrs sehdeja zetumâ, dehl firgu sagschanas, tàs pee mums nerah-

dijàs. Tapeh3, kad Joskeene muhsmahjàs eenahza, es winu apluhkoju no wifàm pufem un apbrihnoju.

Sad tahdas bij schihdeem seewas! Ak tu Rungs, kahda tik wina isskatijàs! Deguns aissedsa gandrihs wifu winas garo gihmi, kursch bij no weenas weetàs farauzees masàs, nesfai-tamàs grumbàs. Lafatels tik netihrs, ka neweens newareja

75 noteitt, kahda tam reis krahfa bijufi. Sas pastahwigi stahweja us azim usmautts un us pataufcha newihshigâ masglâ fasetts! Jaka plata un nokepinata spihdiga, weetweetam. Lindraki ais leela netihroma stihwi kâ tahfs, un stipri ap-
plihfufchu apafchu. Us plezeem nodrifkata fegene. Rahjâ leelas, zauras kurpes, augstu usleekteem purneem, zaur fureem redsejâs, kâ alâs, melni kahju pirksti. Us muguras, supura maischeli, wina nefa wifu, fo ween pa mahjam stai-
gadama bija fawahfufi. Tur bija wifadas maises reezeeni, milti, putraimi, dsijas kamolishji, nefam nederigas lupatas, olas, wifs juku jukam. Us olam Jofkeene bij fewishji kahra. Genahfufi wina neluhdja wis gabalinu maises waj ka zita, bet tuhlit teiza:

„Saimene, dode wene outline!“

Sanehmufi, wina tikai pataifija walâ fawa maischela galu un eelaida olu tur eefshâ. Olai tad nu paschai wajadseja atrast peemehrotu weetu. Labi ja wina eelihda miltos waj starp lupatam, bet ja eesprauzâs starp fakaltufcheem maises kantfcheem, tad tai drihw ween wareja peenahft gals.

Puifeeshji ar Jofkeeni mehdsja shâ tâ jofot. Wini fneedsja tai rofu un teiza:

„Labdeen, Jofkeen!“

Jofkeene fneedsja pretim fawu ifkaltufcho rofu un fanehma labdeenu.

Bet tad puifeeshji nehma winu preefshâ:

„Waj tad schihdeetei brihw dot puifeesham rofu? Ai, ai, — nu tu gan esi apgrehkojufes.“

Jofkeene apjuka. Wina nesinaja, waj pateesi grehkojufi pret fawu tizibu, waj nè.

„Un fur tad taws Joffis?“

Schis jautajums, droschi ween, Jofkeenes ausis patš jau skaneja, un wina if reis weenaldsigi steidsās atbildet:

„Jofke tupe zihite. — Sage sirge.“

„Nu, waj tad jau nebuhs deesgan istupejees?“

„Wehl tupe gade, un wehl gade . . .“

„Un kad tad Pinka nahks no freeweem?“

Pinka bija Jofkeenes dehs, leels garšch schihds, par kuru runaja, ka tas esot tihri ka isjuzis: pat masi schihdeni wiku gruhstot un bakstot, kad tas pa Sulainischkam ejot.

„Pinke naf!“ Jofkeene preezigi eesauzās. „Pinke labe. Nesage sirge.“

Uf brihdi Jofkeenes frunkainais gihmis šawillās wehl wairaf, sem leelā deguna pawehrās tumšcha ala, un tās preeščhā bij redsams weens weenigs dseltens sobš. Wina šmaidija.

„Bet šafi tu man, madam, zif tew gadu?“ kahds stingri praša.

Jofkeene labu brihdi kustinā luhpaš, ka škaitidama, tad wina šafa:

„Weze. Desmit un desmit un wehl diwdesmit diwe gade.“

„Melo wefela, — tew jau buhs kahdu seščdesmit. Slehpi, škatees, ka wisi meiteešchi. Neesi jau wairs preilene, neweens jau wairs neprezēs . . .“

Jofkeene neatbild wairs nefa. Wina nogrimst šewi, nopuhsdamās norauštas un isdwesch:

„Ai, gotinke, gotinke!“

77 Man winas peepefchi palita fchehl. Rapeh3 tad zilweku nerot? Waj tad wina wainiga, ka Joffis saga firgus, un ka wina newareja mahjâ fehdet, kâ zitas fchihdu feewas tur Sulainifchlâs. — Es peelihdu pee wezâs-mahtes un ifluhdjos gabalinu maises ar fweestu preefch Jofkeenes.

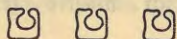
„Mi, Jankele, — danke!“ wina fanemdama fauza.

Wina sinaja, kâ mani fauz!

Au Jofkeene bija atkal preeziga. — Wehl brihdi pafeh-dejufi un atpuhtufees, wina gahja. Es noraudfijos, kâ wina aifepatoja pa olnizu uf leelzeku. Rahjas wijâs kâ tihtawas. Neleelais maifchelis uf muguras winu wilka brihfham uf weenu, brihfham uf otu pufi. Nebija wis weegla deena, tâ ftaigat no mahjas uf mahju.

Un Joffis? Rad tas tika no zeetuma laufâ, waj tad Jofkeenei nebij weeglat?

Uf, — to putnu jau wifî pafina. Dafchreis winsch wehl nebij atnahzis no Pandela lihdf Sulainifcham, kad jau bija atkal fakerts un eejpundet3. Winam weenfahrfchi nebij laimes. Nefad winsch newareja nofagt ne mafakâ neeka. Alfween winu peekehra, fita lihdf nefamanai un eelika zeetumâ. Tapeh3 Jofkeenes dfihwê nebij nefahdas pahrmains. Tifai kad Pinka pahrnahza no faldateem un fahka braukat ar podeem, wina buhtu warejufi drufku atpuhftees. Bet wina to nedarija. Winai mahjâ „bija garlai3igi. — Bet war ari buht, ka wina bija weena no pirmajâm feeweefchu teefibu ifkarotajam, un reis eeguufi wihreefcheem lihdfigu ftahwofli, negribeja wairs tif lehti atfahptees.

Bildes

Weztehwa mahfai Gewai bija saki krahfota lahde. Schai lahdei bij pawifam fawads wahks. Kad to pazehla, tad wareja atgreest wehl tahdus spruhdsenus un no wahka iszehlās wehl weens wahks. Tas Gewai nodereja par tahdu fmallaku mantu noliktawu. Tur winai stahweja wezlaiku sihda bantes, paschas taifitas knipeles un mizes. Gewa fawās jaunās deenās bija ilgi dsihwojuſi Dsehrwê, pee kungeem, par weletaju, un tur eemantofuſi daudſ jauku leetu.

Bet kas manas azis pee Gewas lahdes wifuwairaf faiftija, tās bija ſkaiftās bildes, ar kurām no weetas bija noſlahti abi lahdes wahki. Ut, kad aifgahjām pee Gewas zeemos, tad ſirds man pee ſcheem wahkeem ween kawejās, un ar wiſleelako nepazeetibu es gaidiju, waj kaut ka neewajadses fees, waj kahda drehbes gabala, ko mahtei parahdit, waj kaut ka zita. Es pastahwigi tur ap lahdi ween dsihwoju. Es bahſu pirkſtu atſlehgas zaurumā, es puhtu tajā dwaſchu eekſchā, es mehginaju wahku pazelt. Neka! Uifſlehgtis. Zeeti. — Bet Gewa jau ari ſinaja eemeslu manam nemeeram.

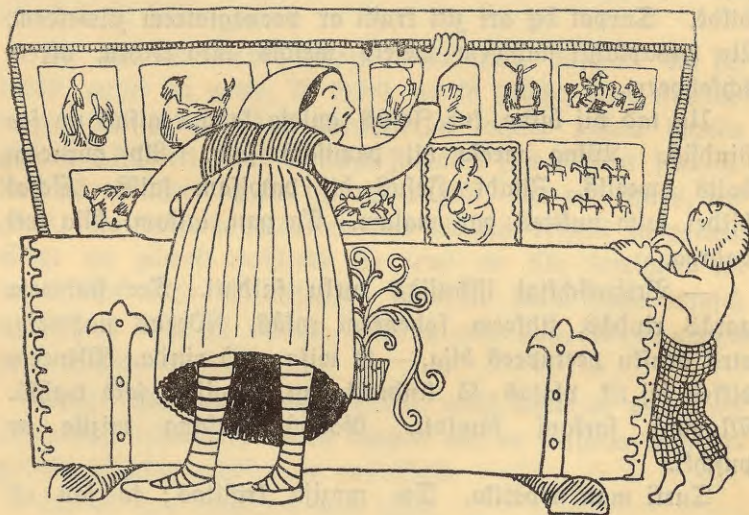
„Nu tu, bilſchu kungs, — laifam atkal manas bildes gribi redſet?“ wina teiza.

Sahka ſkanet atſlehga. Gewa atſlehdsā lahdi, atzehla wahku, un es wareju wifā meerā nodotees bilſchu apluhkoſchanai; jo winas abas ar mahti noſehdās un runaja ſawu runu tahſaf. Es eeframpejos ar ſaweem pirkſteem lahdes malā un, pirkſtu galos pazehlees, ſtatijos un atkal ſtatijos. Ta bij preekſch manis leela un aifgrahbjofcha

79 isstahde. Rahdu tur krahfu un notikumū nebij! Wis wairak man patika bildeš par Jesu un par Mariju, Jesus mahti. —

Depat, pirmajā bildē, Jesus bij wehl behrns. Tapat kreklinā kà wiši behrni. Bet winam ap galwu bija šwehta gara šposchums, kà dseltena strihpina, un no ta tikai wareja sinat, ka tas ir Jesus. Weenà rokà winam bija krusts,

bet ar otru winšch tureja flehpi, apkamptu, masu baltu aweninu.

„Tas laikam ir tas deewajehrs, par furu if šwehtdeenās pahtaros dšeed,“ es pret Gewu pagreeseš teizu.

„Ja, ja,“ winaš abas, ne azu nepagreesdamas, at- 80
teiza.

Un es ūkatijos tahtat. — Te Jēsus bija mahtei kļēpi. Winaš ūmaidija, rozinas paplēhtis, un Marijai bij leelas, tumšas azis.

Bet te winaš bija pee krusa. Galwā ehrtšēku wainags un zaur plaukstam iūdsihtas naglas. Rahjas ūaliktas krusiūki un ar weenu paūchu leelu naglu peedsihtas pee krusa. Es ūajutu ūahpes ūawās rokās un ūahjās, raudsīdamees ūai bildē. Surpat bij ari ziti krusi ar peenaglotēem zilweeem. Un wisapūahrt stahweja wēfels mešs kara wihru, aūeem ūkļēhpeem.

Un tad bij bilde, kur Jēsus guleja kapā, taifus un ūstindsiš. Wina meša bij pawisam ūala. Ap gurneem balts dweeliš. Zitadi Jēsus bij pawisam kails. Šai bildei ūelta puķites gar malam. Ta gan, laikam, bija loti dahrga.

— Brihnisēki iūūatijās turku ūaldati. Tee stahweja garās rindās, lihkeem ūobeneem rokās. Weens stahweja, otrs druūku peetupees bija, — tā wiūa garā rinda. Wineem biūšes bij tiū platas tā lindraūi, un pawisam ūalā kraūūa. Mugurā ūarfani kamūoli. Galwā ūarfana mižite ar puūūki.

Turki man nepatika. Tee mozija kristitos; to jau es ūinaju no garās ūinges:

„Rad turki negantigi

Sur ūpeeda kristitos . . .“

Es newareju tiūai kļāhtu tiūt, zitadi droūūi ween buhtu iūbaūtiūis teem ar piūūtu azis labi kreetni. Ja, kreewu ūaldati, tee bij pawisam zitadi. Tee jahja rindā, weens ū

81 balta, otrs uf melna firga. Tas uf baltà firga puhta tauri.
Tà muhfu Miks Dinaburgâ taureja . . .

„Kurſch te ir muhfu Miks?“ es nenozeetos ne-
prafijis.

Neweens mana jautajuma nedſirdeja.

|| Nu, kad nè, nè, — es ſkatijos tahlat.

Nule bija kahjineeku rinda. Weens aifween ſtahwus,
garâ mehteli, ranizu uf muguras, otrs — nolaiidees uf
weena zela un paſchlaif ſchauj. Sarkana uguns ween
ſteepjas no ſtobra gala.

Un kur tad wehl wefels pulks kara bilſchu! Rà tur
lobes gahja pa gaiſu, tà putni, un tà plihſa, ſemè nokritu-
ſchas. Rà podu ſuķes, ſprahga uf wiſàm puſem bumbu
gabali. Zilweki fleedſa, ſirgi ſweedſa un ſobent ſtaneja.
Kreews eeduhriſ ſchitfu turkam fruhtis; bet otrs turks, pa-
gans, ſita kreewu ſaldatinam ar plintes reſgali pa galwu.
Sirgi un zilweki walſtijas pa ſemi un tika ſamihti. Un
katrâ bildê bija Skobelewſ. Uf ſawa baltà firga wiſch
aulekſchoja drihſ uf weenu, drihſ uf otru puſi, ſobenu augſtu
gaiſà wizinadams.

Behz laba laika nahza Gewa, wehl tàpat ar mahti ru-
nadamàs, atkrampeja otru wahku un, ne wahrda man ne-
ſeikufi, aifgahja atpakal un noſehdàs.

Nu es biju iſtahdes otrâ ſahlè.

Uf, kas te atkal bij to redſet! — Uf weenas bildeſ
ſtahweja un ſehdeja wiſu ſemju keiſari. Un to ſtarpâ bij
ari weens ſeewiſchkiſ, reſna, leela madama. Bet tai bija
ſelta fronis galwâ. Laikam tatſchu ari wina bija keiſars,
waj, wiſmaj, kahda keiſara mahte waj ſeewa.

Et, un tad te lauwa medibas! Ur plintem un schlehpeem breefmigi swehri tufknefi tifa schauti un darti. Weens medineeka firgs bij faslehjees pakalkahjās, bet tomehr lauwa wareja tam eefostees rihflē. Afinis ween schkihda. Bija breefmas fo redset.

Un tad bij bilde, kurā islitts wijs zilweka muhschš, no schuhpula lihds kapam. Zilweks kahpa pa trepem augfchup. — Paschā schtumā stary pukem rotalajās jautrs puisens. Tad jau gahja skolā, bija bruhtgans un wehlat wihrs. Kad tam bij ischetrdesmit gadu, tad pate augstakā pakahpe bij aifneegta. Tad zilweks teiza:

„Galā tizis apstahjos . . .
Drihs us leju jadodas.“

Un tad winsch sahł pateesi dotees lejup, lihds kluhst par baltu wezi, garu bahrdū, un winam aif muguras nostahjas nahwe ar iskapti. Tad winam bij astondesmit gadu. Galwa behdigi karajās us kruhtim.

Sahdas bija Gewas lahdes galwenās bilbes; bet zif tur wehl nebij sifhaku numuru, ar masaku mahkflas wehrtibu, to nemas wairs newaru pasazit. Ubi lahdes wahki bij no weenas weetās nolihmeti ar bildem. Un ja es sawā muhschā kahdu mantojumu buhtu wehlejees fanemt, tad, bes Juranu wezāsmahtes galdina, gan scho lahdi es par wisām leetam buhtu wehlejees. Wina wareja buht tufschā, — weenigi abu wahku dehl es buhtu few winu wehlejees.

Kad gahjām us mahju, es mahtei reisi waizaju, waj Gewa drihfi nemirs.

„Weza jau ir“, mahte nefa nenojaušdama man atbildeja.
„Bet kursch tad war finat, kad nahwe eedomajās nahkt.

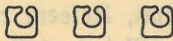

83 Daudreis wehisch isgahsch pawisam stiprus tokus, un toš
tšhikstoschos pamet.“

„Un kam wina sawu mantu atstahs?“

„Waj tad winai naw tehwina, kam atstahst?“

„Li, ai, — es biju pawisam peemirsis, ka wezais Toksis
bija Gewas wihrs. Tad jau nebij par to leetu wairs ko runat.

Dauneene

Weenos Jurgos fainneeks atweda no Leisheem leelu wezu feewu. Un schai feewai bija diwi wahrdi: zits winu fauza par Dauneeni, zits par Lihfi. Es pirmā wahrda newareju tik drihs paturet, tapeh3, ja bij wajadsiba, leetoju parasto Lihfi. Bet wehlať man eepatifikās otrš wahrds, un tad es Lihfi fauzu tikai par Dauneeni.

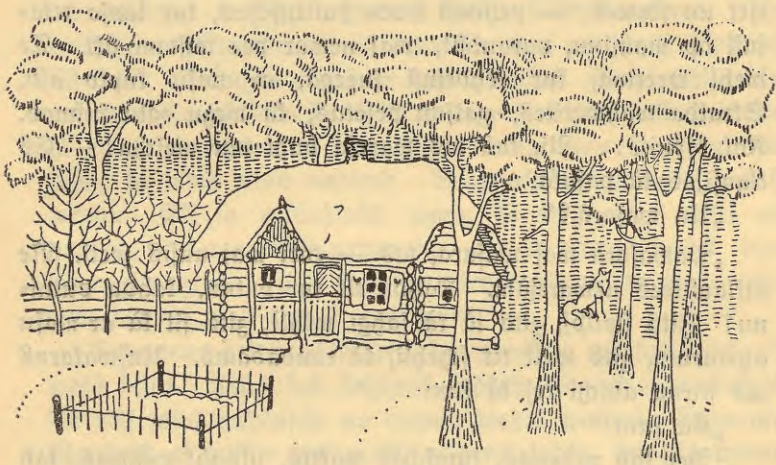
Ar scho wezo feewu bij pawisam ņawada leeta. Wina bija frunkainu, garu gihmi, leeleem reteem ņobeem, kuri sme-jotees stipri atrirdsās. Ari waigi tahdās reisās eeleezās leelās un daudsās reewās. Ari drehbes winai, pa darbu deenam, nebij wisai tihras. Bet es ar Dauneeni drihs ween eedraudsejos. Sewischi krehflas stundā, kad wisas leetas kluwa mihlakās, es labpraht ņehdeju pee winas un taujaju, ko wina peeredsejusi. Wina labpraht stahstija par Leisheem, kur ņawa muhscha leelako daku bija nodsihwojusi, un daschreis pat usdseedaja ņahdu leischu dseefmu. Es ne wahrda nesapratu, bet tomehr daschas eemahzijos, un tad mehš abi dseedajām. Sewischi man patifa dseefma par swirbuli, kā winam wehders ņahpejis, un wisi lozelli ņahpe-juschi, un ka winsch „wisa negalejis“:

Schwirbli, schwirb',
Tu tu tu!
Rur tu tupi?
Pa farklu!
Ras taw ņop?
Pilwelis!
— Schwirblelis, nabagelis,
Pilwelis ņopeja...
Schwirblelis, nabagelis,
Wisa negaleja.

Dseefmas pirmo puši mehš dseedajām leņnam un rupjā balfi, bet otro — ahtri un augsti, pee tam wehl ar kahjam fīfdami takti. Dseefmai wiši panti bija weenadi, tikai mainijās fahpofchā weeta. Otrā pantā swirbulam nefahpeja wairš „pilwelis“, bet „kojela“, treschajā — „galwele“, tad „odega“ un tā tahlaš.

Kad bijām dseefmu beigušchi, tad es gribeju, lai pastahsta par Leifcheem. Waj tur tahdi pašchi mahfoni, kà te, wirš

muhmahjam? Kad es deenā raudstjos, tad tur wirš Leifchu mescheem tee weenmehr isfkatišās plakani un masti, kurpreti pee mums tee bija leeli un gaischi.

Dauneene pašmehjās un stahstija, kà debefiš esot wišur weenadas un lai kur zilwešs ejot, waj lihds pašauls galam, aifween winam leekotees, kà wirš galwas debefiš esot wiš-

augstakas. Es waizaju, kapeh3 tas tà, bet wina man to **86**
nefinaja isffaidrot.

„Deew3 tà ir nolizis“, wina tikai teiza.

Ja, bet seme un meschi gan Leischos esot zitadafi...
Oh, par mescheem wina prata fkaisiti stahstit. Rà tad ari ne,
— winas tehwin3ch, kamehr wehl dsihwojis, tatschu bijis
Leischos par mescha fargu. Win3ch bijis leit3s; bet lab3
zilwek3. Un wini dsihwojuschi diwi ween fawà mahjinà,
dsiki meschà. Preeedes leekuschàs turpat pah3r juntu. Seemà
ifej un fkatees, — pehdas ween palifuschas, fur lap3a teka-
jus3 ap mahj3nu, paraud3sit, waj newar pee wistam tik. Se
wehl weetina, fur sehdejus3 sneegà, ar w3su kuplo asti.
Skraida wahwerites, gaischi pelekas, kà wezu eglu fuhnas.
Rak dseni... U, kas tas wareja buht par meschu! — Es
klaufijos kà pasafà.

„Un wafarà?“

„Pawafarà waj wafarà, tad — turi waj aufis zeeti. Ne
atklaufitees newarejam. Rahdu tik tur putnu, kahdu putni-
nu! Zits fwilpj, zits tà kà sahgi wihlè, zits fit kà ar masu
ahmurinu, zits welk tik schehli, kà raudadams. Un wafaros
tad stirnu ah3chi rej kà funi...“

„Rà funi!“

„Bet kad rudenos, tum3chàs naktis, usnah3 wehtras, tad
tikai ir fo dsirdet. Meh3 seh3cham fawà istabinà un ehdam
wafarinas. Skals gaischi deg. Bet aif lod3ina ruh3 kà
pehrkon3. D3irdi, kà mesch3 ruh3, — es faku. Wihr3 mee-
rigi apgulstas, faleet rokas sem galwas un faka: Wari buht
drofcha, ka neweens tahdà laikà meschà neees. — Pa reisai
at3kan brih33chi un kà dunona pahreet par w3su meschu. Sur
gah3chas preeedes. Weh33ch winas lausch kà kanepez...“

87 Reij nakti mehš tahdâ laikâ klausamees, tepat, netahlu no mahjinâs, weens kleeđs: Katawođit! Katawođit! — Lai glahb-jot. Tehwinšch paker plinti, eš usfweeschu kaschokeli us plezeem, — issfreenam laukâ. Râ tad! — tepat beesofni kleeđs zilweks. Mehš nu sfreet. Eif tumšchš, fa newar redset ne azi durams; bet meschš mums labi pashtams. — Kur tad muhfu kleeđsejs palifa? Rusch! Mehš apstahjamees un klausamees. Neka! Se, par labu laiku, atkal kleeđs, nelabâ balsi: Katawođit! Katawođit! Bet nu jau labi tahlaf... Ah, tehwinšch šaka, tahduš putnus mehš pashtam. Steigšimees tif atpakal; waj naw ziti flehtinâ. Râ tad! Nebuhtu mehš ar tahdu trofni sfrehjušchi, wini nebuhtu istruhkuschees. Tad ta wareja biffes šakrotet. Bet kâ mehš sfreenam, tâ šchee laisch muft. Jau sfreedami dsir-dam, fa seme ween nodimd. Tehwinšch laisch pakal šchahweenu. Ef, ta eeblahwâs ween, kâ teki. Tai nakti eš, nudeen, ne azu šalift newareju. Ro domâ, — mehš diwi ween zilwezini. Lihđs šahđšchai tepat diwâs werstes. Ras tewi dsirdes, kad fleegfi waj šaukfi.“

Dauneene ari stahštija par šawu wihru, zif tas labš zilweks bijis. Šikai kad šahdreif eedšehrees, tad pamulkojees. Šâ reis wini nahkuschchi no tirus, wehlâ wakarâ. Tehwinšch lihgojees us wišam pufem, kâ uhdens šahle, bet šchi winam peepalihđsejušt turetees us šahjam un tâ šchee tihri labi tikuschchi us preekšču. Bet tiklihđs nonahkuschchi meschâ, wihrš metees us šahda apšuhnojuschcha zelma zeloš un kleeđsis:

„Maita, škaiti paštarus, — te mans tehws gul!“

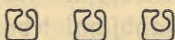
Nekas nelihđsejis, — Dauneenei wajadsejis mestees zeloš un noškaitit tehwa reisi un desmit „šwehtas Marijas“, tad šikai tehwinšch bijis peedabujams zeltees un eet us mahjam.

Dauneene stahstija, ka leišchi wišpahr esot labi un tihrigi 88
laudiš. Lai paštatotees tikai Leišču olnizâš. Zif tur apkopta
katra sehta. Katram šaimneekam šaws kirsču dahrsš. Wezas
ahbeles logotees kâ wihtoli, bet dehls nezirtišot wis nost
tehwa tehwa stahdijumu. Sehtšwidš noslauzits; maurinsch
šalsch un tihrs, kâ issufats. Sem logeem katrai istabai šaws
ruhtu dahrsinsch. Labi esot dšihwot Leišchos.

„Par ko tad tu nahzi us mums?“ es winai waizaju.

Dauneene peepešchi eefahka raudat.

Man newajadseja tâ waizat. Es tatschu sinaju, ka winas
wihrs bij miris un ka winu mahjinâ, pee kuras bijis šaws
eekoptš kirsču un ahbeku dahrsš un sem loga ari šaws ruhtu
dahrsinsch, ap Jaungadu bij eenahzis zits mešča fargš, jauns
zilweš, ar tiffo westu seewu.

Jankamahte

Weenu gadu muhfu fainneekš mehginaja mahjaš atdot uš pušgraudeem. Eš wehl nekad nebiju pušgraudneeka redšejis, — tapehž gaidiju Jurgu deenas ar leelu ilgošchanoš. Bet nebij jau neka fewiškka. Tifai taš, ka wini atdfina tšhetras gowiš un prahwu aitu pulžinu, lika manit, ka šhee dšihwotaji pahrafi par weenfahrscheem kalpeem. Wini bij pawifam tšhetri zilweki: pušgraudneekš, pušgraudneeze, winu dehlš, jau leelš puifš, un winu mahte, kuru wišf kauza par Jankamahti un par wezo sterwu. Oh, no šcheem laudim eš daudš ko mahžijoš. Jau pirmajā deenā wini šahka bahrtees un lamatees, un lišās, ka tuhliit klupš žitš žitam matoš, bet tiš tahlu tomehr netika. Ja eš šinu deefgan daudš lamu wahrdu, tad par to man japateižas weenigi šchai dšimtai. Beefšti ween man wajadšeja šfreet pee mahtes pehž iškaidrojumeem.

„Mem, kaš taš ir — baškšiš?“

„Mem, ko taš nošimē — kerškšiš?“

„Tā jau lamajaš“, mahte weenaldfigi atteiža.

Bet bij ari reišaš, kad eš nepašpehju wahrda ne lihdf pušei išteikt, kad mahtes delna ar leelu troškni man aišžirta muti. Šhee wahrdi man tā ir aišturetī, ka tee ne muhšcham man netiškš no galwaš laufā.

Wišeewehrojamašais žilwekš tajā gadā muhšmahjāš bij Jankamahte. Winai bij tiš rešuš degunš, kà manāš abāš duhreš, kaut gan pate wina nebij leelaka par manu mahti. Man patika žilwekeem aptauštit degunuš, aušiš, ščkirštit matuš; bet Jankamahtes degunam eš nedrihkšteju klat kerštees. Man lišās, ka winšch war kneebt kà wehšiš. Pirkšti

winaï bija lihki un kropli, tà fa wehrpt wareja tif rupjās 90
pakulas. Drehbes noplihfufchas, weenos lanzfaroš, un aif
netihribas ņpīhdofchas. Nē, pat krehflas ņtundā eš pee ņhīs
wezeneš newareju peeeet.

Rad Janfamahte ar ņaweem behrneem pahraf ņanaidojās,
tad winaï bija gruhtas deenas: winas nelaida pee galda.
Rad nē, nē, — wina ees ehfā un graufis maiņi. Bet nefa!
Maifeš tihne aifflehgta. Nu, labi labi! Waj Janfamahte
warbuht neņina, fa rudņu lahdtē ir galas diwi widuņchi?
Wina ees uņ klehti un plehņis galu fā wilks. Uh! Pee
durwim wezene atņitās: ari te aifflehgts! Dehls, wedekla
un dehla dehls ehđ un ņmejas. Wedekla pat peebungo pee
loga ruhts un ņmeedamās wihra mahteï rahda abas knipās.
Bet nu wairs tà neeet. Wezā ir fā lode atpakal uņ iņtabu.
Wina eefreen, apņtahjas iņtabas widū un kleeđs:

„Redņeet, lautini, kahds man dehls! Eš winam no
ņawas mutes atrahwu maifeš kumofu un dewu. Lihđņ tre-
ņham gadam ņihđiju. Winņch manas kruhtis ir iņņihđis
ņaufas, un tagad winņch man ņirdi grib iņraut!“

„So jau tu pati eņi kaut kur iņmetuņi“, dehls duņmigi
noņafa.

„Ja eš to kaut kur atraņtu“, wedekla peebalņo, „eš winu
ņamihđu fā puhpedi.“

Dehla dehls tikai ņmihn un ņtrebĶ ņteidņigi balto putru.

„Beņkaunas! Welni! Apehdeet mani! Bet eš tomehr
atņpihteņchu. Lat tad runā wiņa paņaule, kahđā godā mani
tura mans meefigs dehls. Redņeet, lautini, ņtatatees!“

Un Janfamahte kluhp raudadama kaktā pee toweriņcha,
kur ņtahw zuhku ehdeens, raknajas pa to lihđņ elkoneem un
ehđ kartupeļu ņchlehes. Neweens wiņā iņtabā neņafa ne

91 wahrda. Tad wina zelas un tàpat, netihram rofam, ifeet. Iseedama wina wehl spihtigi nofaka:

„Gan zuhka pate sinàs, kur putra stahw!“

Wedekla atkal peeftreen pee loga.

„Nuja!“ wina eesauzas, „nu wina trauwès sirgu uhdeni stalli! Jau reis es winu peekehru! Tas uhdenè ir ar milteem . . .“

„Lai nostrebjas!“ wihrè wehligi nofaka, un wedekla apmeerinajas.

Daudfreis, tahdos gadijumos, mana wezàmahte eeschehlojàs un paslepšhus Jankamahti pasweeda waj nu kahdu kartupeli waj apfmehretas maisès gabalu. Bet reis wina bij atradusi Jankamahti pee šawa katlina, un no tàs reijas wairè winai nedewa nefa. Ro domà: wezàmahte usleek us plihtes kartupeku putru šildit un aiseet gowi isslaukt. Jankamahte pa logu noflatas un reds, ka wezaimahtei rokà flauktuwite. Nu, tik ahtri atpafak nebuhs. Jankamahte šchmakts! pee plihtes flaut un tik grabht no katlina kartupekus šawà preešchautà. Bet nu gadas, ka wezàmahte nahf tuhlit atpafak un pamana, ka Jankamahte israuj roku no winas katlina un bersè gar šahneem. Tuhlit wina ari eerauga, ka zaur fanemto preešchautu tek balta šupa. Ureis wezàmahte apkeras, kas notizis. Wina pakampj katlinu un gruhšch wišu putru Jankamahti azis un kleds:

„Šhe tad rij, weenu par wišam reisam!“

Bet diwas deenas bija šchai gadà, kad pušgraudneeku gimene sehdeja draudfigi pee galda, un reis es pat dširdeju, ka pušgraudneeks teiza „mana mahte“, un newis „wezà sterwa“. Tas bija Mikèku deenà un pirmajos Seemas šwehtkos. Šcho šwehtku festdeenàs „Jankamahte isgahja

ſchabrawat, un wakarâ pahrnahza ar leelu kuli, kurâ bija daudſ ſkaiſtu ehdamu leetu. Ir man ſirds twihka noraugo- tees, kâ wina nehma laukâ no netihrà maiſa dſeltenus pih- raga kufuliſchus, galaſ gabalus un tauku eefchnawinas. Wedekla tad ſinaja, kur to wiſu wiſlabat noglabat. Wiſpahr tai wakarâ un otrâ deenâ wehl, wiſmaſ lihds puſdeenai, winu ſtarpâ waldija wiſlabakâ ſatiziba.

Mikelos wiſs bij iſgahjis labi, jo laiſs tad bij wehl ſiltis un zeli deefgan ſauſi; bet Seemas ſwehtku ſeſtdeenâ Janka- mahte bija palikufi zelâ ar wiſu dahwanu maiſu. Tur iſ- nahk tihri tahds kâ notikums, un man jaſahk no gala.

Taiſni kâ par ſpihti, uſ paſcheem ſwehtkeem, bija ſabru- kuſi muhſu pirts krahſne. Neko nelihdſeja, wajadſeja ap- meerinatees ar weenkahrſchu nomafgaſchanoſ. Bet manai wezaimahte ar to ween nepeetika. Alſween uſ augſteem ſwehtkeem wina bija tihra bijuſi un tapeh3 ari tagad winai wajadſeja pirts. Winaſ abas ar manu mahti kluſâm ſatai- ſijâs un gahja uſ Deſſchnu pirti, jo ta bij tuwakâ no wiſâm ſaiminu pirtim. — Pahrnahkufchaſ winaſ abas reiſâ ſauza :

„Tu, Jahn, juhds ſirgu un brauz peh3 ſawas mahtes!“

„Waj ta wezâ ſterwa neſina, kur mahjaſ!“

„Jahn, Jahn, tu Seemasſwehtku wakarâ tâ rund!“

„Kaſ tad ir?“

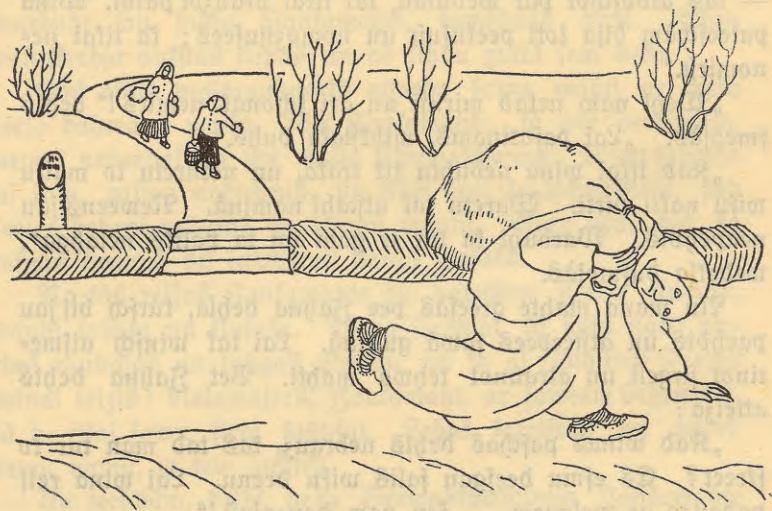
Nu wezâmahte, kurai waloda labak weizâs nekâ manai mahte, ſtahtija :

„Mehs nahkam no pirtinaſ un ſkatamees, — kur te tiſ leelſ ſuns groſas uſ leelzela. Zeekam tuwak, redſam, kâ naw wiſ ſuns. Jau mehſ tihri ſaltaſ. Gewa ſaka: nudee', eefim labak atpaka. Bet tad ſanehmâm duhſchu un gahjâm,

93 ja!, kas buhš, buhš! Peeejam flaht, — Jankamahte!
Wina nolikufi fawu kuli semē, lai drufku atpuhstos, un nu
newar wairš dabut uš muguraš. Bet tà nomozijusees, ka
elšch ween . . .“

„At tu lopa defa!“ pušgraudneekš eesauzās, „newa=
reja eewilkt kaut kur kruhmoš un atstahst lihds rihtam?“

„Tu domā, ka funi nesaostu?“ wezāmahte runaja tablak.
„Nu, tà mehš winai peepalihdsam tikt uš pekam; bet nekai
Sohus peezus paeet, ij zeli, zilwekam šaleezas. Newarot ņchi
wairš paeet, lai Deewš darot ko daridams. — Jau mehš
domajām nemt weena maišu, otra wezo pee rofas, un nahft
pamašām; bet maišš bij tiš ņmagš, ka negribejās wiš stai-

pitees. Un tà mehš wínu aifwedàm turpat uf pirtinu. 94
Sur ir firts, tur wina war gulet, ja nebrauz pakaf.

„Un maišs?“ wedekla ustrauzàs.

„Neatstahjàm jau uf zela. Maišs ari pirtinà. Bet stipri gan pate gribeja uf mahjam. Meegs jau tà kà tà nenahfšhot, un fo tad fchi tumfà weena fehdeshot. Wina ari teiza, lai pakafot, fa fchai esot peeždesmit kapeiku naudas, — tàs atdoshot par wedumu, lai tífai brauzot pakaf. Wina pateefchàm bija loti peeufufi un nomozijufees; fa tífai ne= nomirft.“

„Wehl naw nekaf mirufi un ari fchonakt nemirš!“ dehlš fmehtàs. „Lai pakutinajas, mihfstaka buhš.“

„Rad tífai wina nebuhtu tíf trača, un neturetu to maišu wifu nakti pirti. Waretu taf atstahst naminà. Neweens jau neapehdis. Warbuht fa tur ir gala un ta paliks nelahga“, wedekla dušmojàs.

Nu mana mahte greesàs pee Jahna dehla, kurfch bij jau paehdis un atsteepees fatwà gultinà. Lai taf winsch aifmetinot firgeli un atraunot tehwa mahti. Bet Jahna dehlš atteiza :

„Rad winas pakčas dehlš nebrauz, kas tad man tur fo ffreet? Es efmu deesgan falis wifu deenu. Lai wina reif padanzo ar welneem, — fen naw danzofufi!“

Schwam patika dehla ufstahfchànàs, un winsch wehl pee= balfoja :

„Nu, drofchi ween, ari leetuwenš wínu masleet pakahš.“

Mana mahte ar wezomahti fakfatijàs un paraustija ple= zuš. Es gribeju finat, kas tas ir leetuwenš, un mahte man fakha stahstít, fa tas esot tahds masš kundfinkch, fposchàm

95 pogam. Wintſch naktis jahjot gan lopuſ, gan zilwekuſ. Zilwekſ juhtot, ka winu breeſmigi ſpeeſch, bet nekahdi newarot atſwabinateeſ. Titai, ja kahjaſ maſo pirkſtinu warot pakufſtinat, tad leetuwenſ muhtot. Derot ari, ja uſ gultaſ gala waj uſ feenaſ pee gultaſ ſawelkſot leetuwenena kruſtuſ. Uri ſpoguliſ derot, jo tiſlihdſ leetuwenſ patſ ſewi eeraugot, taſ eſot prom ka bite.

Mehſ ſehdejam ſawâ faktâ un runajâm par ſehmu, kurſch warbuht jau jahja Janſamahti, tumſchajâ pirti. Man pahrfreheja aukſtaſ tirpaſ un eſ lihdu gultâ ſem deka.

Otrâ rihtâ puſgraudneekſ atweda ſawu mahti ar wiſu leelw dahwanu maiſu. Bet Janſamahte, ka par brihnumu, nemaſ nepeedaliſjâſ pee maiſa iſkrawaſchanaſ. Wina ſehdeja uſ ſola, galwu noduhruſi, un titai kaut ko iſchuſkſteja, kad leelee behrni nehmaſ ap winaſ mantu. Man likaſ pat, ka winaſ degunſ bij ſawilzeeſ daudſ maſakſ.

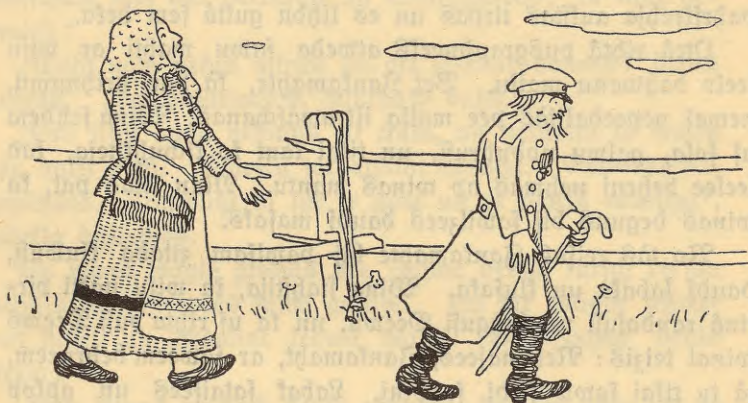
No taſ reiſaſ Janſamahte bij pawiſam zitada kluwuſi, daudſ labaka un kluſaka. Wina ſtahtija, ka wiſu nakti pirtinâ raudajuſi un luhguſi Deewu, un ka uſ rihta puſi Deewſ winai teizis: Nelamajeeſ, Janſamaht, ar ſaweem behrneem, ta tu titai ſawu ſirdi ſahpini. Labak ſataiſeeſ un apkop ſawu namu, jo tew jamirſt.

Un teeſchâm, drihſ peh3 Seemaſſwehtkeem Janſamahte nomira.

Tolkis

Kad es Tolkis eesahku redset, winsch bija wezs, schkidru, baltu bahrdinu, teems un isdilis. Ta ka toreis muhsu pagasta nebij mode ne uhfas, ne ari bahrda, tad Tolkis wisi nesinatneeki tureja par sweschu lauschu zilweku. Bet winsch bija ihsts nereteets un bahrda winam bija atlikusees tikai ka peemina no freeweem. Tolkis tureja mana weztehwa mahfu,

Gewu, kurai bij ta lahde ar bilshaino wahfu. Bet schi Gewa nebija pret winu laba. Pat pee mums zeemos atnahkuschu wini newareja istift bes kildam, un Gewa tad wihru tuhliit gruhstija un buknija.

Reis Tolkis zela bij us polizeju, lai fanemtu naudu, kuru winam ik gadus dewa. Gewa, protams, gahja winam lihds, lai tehwinsch kahdu kapeifu nenodsertu. Wini, eedami, eegreesas muhsmahjas, pazeemotees un atpuhstees. Tolkim

97 bija plats peletis saldata mehtelis mugurā, dseltenām pogam, un pee kruhtim karajās dseltenas un baltas goda-sihmes. Winšch isskatijās deesgan zeenigs; bet Gewa tomehr wiau gruhstija ir tagad. Wina runaja kaut ko par pelnu un tehre-schanu un tikai gruhda wihram ar duhri plezā. Goda-sihmes nofkaneja pee katra gruhdeena, kà gaušdamās par sawa zit-fahrtejā warona likteni. Rilda kluwa aishween afaka, lihds beidsot Tolkis sahka raudat.

„Radini mihlee“, winšch schehlojās, „— es taš esmu kà feena wadsi dsenamš . . .“

Es usreis scho pahrskatishanos uskehru un ta man ir palikusi atminā kà eefalta.

„Waj tad es nekustu, zif spehta?“ Tolkis runaja tahlaš. Reisharam labatos gadus atbewu; turks manu weselibu panehma; tagad maiše japelna ar stihweem lozekleem un ar aishdusi kruhtis. Es daru tahdus darbus, ko ziti nedara, lai tikai kaut ko nopelnitu. Ak, nedod Deewin! — agrak es par tahdam leetam schkaukaju. Man, saldatam, kurfch zepa tik labu maiši, ka ofizeeri ehda un flaweja, man tagad jatihra kesteram un mahzitajam kemerkini, lai nopelnitu maises garosu. Ak, bosche moi!“

„Gew“, weztehws teiza, „— lai tu man esi mahsa, bet tomehr jafaka, ka juhs, bahbas, efeet nekreetni radijumi. Kad tehwinšch faleez juhs klingeru un kreetni nosutina, tad juhs efeet mihkstas, bet tiklihds jums padosees un gribes ar labu, tad juhs rauneet zilwekam waj azis no peeres laufā. So tik es faku: ja man mana bahba eedomatos kaut pirktu peelitt . . .“

„Gew, Mikel, taisniba“, Tolkis teiza; bet tuhli ari ap-rahwās, jo dabuja atkal dunku plezā.

„Sad newajag feewas meklet“, Gewa fleepsa, „ja newar maifi nopelnit! Buhtu es sinajusi, ka wina nodos freewos, waj tad es mosch' buhtu pee scha gahjusi? Un tomehr, — waj es neistiku tos diwdesmit peezus gadus, kamehr wina nebij? Waj nebiju maises paehdusi? Ras man faiteja? Wehl schodeen es tur dsihwotu, nebuhtu winsch atschetejees. Es masgaju Dsehrwes lungeem drehbes, bleekeju un singeju. Zeenmahte faka: waj tad tew, Gewin, naw nemas behdu, ka tu ta weenmehr luste? — Ne, es faku. — Bet tagad esot karsch un warbuht Peters ari esot kara. — Sak: ne winsch man fo atstahja, ne lihds panehma. Kad noschaws turks waj baschibofuks, — atlaidis sinu . . . Sad eeschu pee zita wihra.“

„Nu, ta ka mehß par wehlu nepaleekam“, Tolkis eesauzäs un zehläs.

Wini aifgahja pa olnizu. Gewa pa preeßchu, flaideem foleem, Tolkis pakal, ka steigdamees. Platais saldata meh-telis pliwinajäs wehjä.

„Rapehz ta zeenmahte teiza: Peters?“ — es mahtei waijaju.

„Ras par zeenmahti?“

Mahte wairs nesinaja, par fo nesen tifa runats.

„Nu, ta Dsehrwes zeenmahte teikusi Gewai: taws Peters warbuht noschawts . . .“

„Nu ja ka Peters! Tolkis . . . Nur tad tu tahdu wahrdu esi dsirdejis? Sa jau til tahda palama. Peters ir nodee-nejis keisaram weselus diwdesmit peezus gadus. Un kad atnahjis, — pa latwiski nemahzejis wairs neweena wahrda, tikai plahtijis rofas un teizis: tolki tam gawarit!“

„Un fo tad Gewa?“

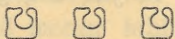

„Gewa bijusi patlaban dahrsâ un fahrusi drehbes. Te wina eeraudstjusi, fa eenahf wezs, bahrdains freews pa wahrteem. Sublit winai eenahzis prahâ Peters; bet Peteram taf nebijis ne bahrdas, ne uhfu . . . Un tomehr tas bijis winas wihrs. Winsch peenahzis flahf un teizis, roku sneegdams: Jewa! Tokki tam gawarit! Gewai iskrituschas wifas drehbes no rokam.“

„Par fo tad drehbes iskrituschas?“

„Nu aif preeka!“

„Bet tagad — gruhsta un fit . . .“

Leifchu ubagi

Ubagi muhsmahjâs eeradâs wehl beeschat nekâ schihdi waj tſchigani. Un ſchee ubagi, pa leelafai dakai, bij no Leifſcheem. Tâ runaja, ka tur laudis negribot ſtrahdat. Sabuhwejot tikai „gritalas,“ kâ beſdeligu pereklus, ſahdſchas malâ, un ſehdot eefſchâ. Protams, ka ar laiku tad peetruhtſtot ko uf ſoba likt un tad jaſtaigajot pa paſauli. Leifſchos tahda ſchabrawaſchana jau wiſeem eſot apnikuſi. Tur laudis ubagam neka nedodot, tapehz wiſi welkotees ſchurp. — Gan ari te, Rurſemê, ſchahdus weefus ſagaidija ar ihgnumu; bet tomehr, — no muhsmahjam neweens neiſgahja beſchâ. Zibina putramu, maiſes kanzits waj galas ſchehlite ikweenam tika.

Leifchu ubagi wiſ nebija tik klufi, kâ muhſejee. Wini, eenahfuſchi iſtabâ, nenotahjâs wiſ aifdurwê un neſtahweja, galwas nolœkufchi. Nê. Tahds leifchu ubags, tizis iſtabâ, tuhſit nolika ſawu leelo tarbu uf kraſfnes ſolina, bet patſ ſehdâs pee ſemes un ſahka pilnâ kallâ dſeedat. Dſeefmas bija leitifkas un mehſ neſapratâm wairak, kâ tikai to, ka tur tika peefaukti Jeſus, Marija un, pa reifai, ari Deewſ. Daſcham ubagam bij armanufas lihds un tahds tad ari dſeedaja un ſpehleja.

Bet ſtarp ubageem bij ari palaidneefi, kûri raudſija, pee iſdewibas, kaut ko noſrampet. Stahſtija, ka reif kahds leiſchu ubags, ſehtâ eenahkdams, eeraudſijis olnizas malâ, pee ſchagareem, tihri brangu zirwi. Ubags peegahjis, pazehlis to un apſſatijis. Un tâ kâ zirwis weegli gahjis noſt no kahta, tad ubags kahtu iſkuſtinajis, eefweedis turpat nahtrâs un, zirwi eebahjis kulê, gahjis meerigi iſtabâ, metees zelos

101 un şahzīs šawu nedarbu škalā balfi iſdſeedat. Wiſſch dſee-
dajīs, ka zirwiš eſot ſcha tarbā, bet ka zirwja kahtš gulot
nahtrāš. Maħjaš laudiš domajuſchi, ka ubağš dſeed Dee-
wa dſeeſmu un, peħz dſeedaſchanaš, wehl apdahwinajuſchi
deedelneeku . . . Eš nu meita ſchagaruš ziršt, — zirwja ne
duka ne bijuma! Nu tikai ſaimneeze atgiduſeeš, ka ubağš
ſawā dſeeſmā beeſchi minejīs wahrdu „kirwiš.“ Neweens
nebijiš nowehrojīs, uſ kuru puſi ubağš aiſgaħjiš, un tā
zirwiš bijiš pagalam. Wehlaſ, kađ nahtrāš kahtu atraduſchi,
ſkaidri bijiš redſamš, ka ubaga waina.

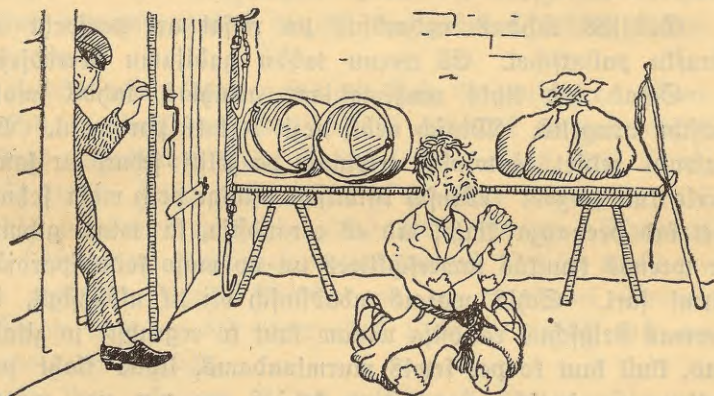
Gadijāš tahduš nedarbjuš pa reiſai ari peeſpeht un
drufku palintſhot. Eš weenu tahdu gadijumu peeredſeju.

Šchađ tad lihđſ muħſmahjam atkuhlāš tahđš maſš
leiſchu ubageliš. Wiſſch nebij neziſ leelaſš par mani. Bij
ſawadi redſet, kā wiſſch tripinaja pa zeliti ſchurp ar ſawu
leelo kuli plezoš. Wiſſch iſſkatijāš pilnigi peħz maſa ſehna;
bet kađ peenahza klaht, tad eš eeraudſiju, ka wina giħmiš
ir weenāš fruntāš ſawerſchlijeeš un ap maſo ſodu ſpurojāš
firmi fari. Šchiš maſaiš ubadſiſſch bij tik uſbahſiğš, ka
ſeewāš ſteigſchuš raudſija winam kaut ko eegruħſt; jo zitadi
taš, klufi kaut ko pee ſewiš murminadaš, lihda klaht pee
wiſeem un butſchoja rokaš un kaħjaš un pat pee muteš
ſneežāš. Newareja ne atkauteeš. — Wahtaruš ſkaiťit wiſſch
metāš zeloš paſchā iſtabaš widā, un noſkaiťijiš zehlāš un
mulłigi raudſijāš ar ſawām ſilajām, uhdenainajām azim
wiſapfahrt. Wiſſch mekleja, pee kura pirmā ſteigteeš.
Wiſſch bij pawiſam mulłiš. Bet laudiš runaja, ka tikai
iſleekoteeš. Wađ tad mulłiš warot ſakraht meitai diwi ſinti
rublu kreena naudaš? — Ja, pateeſi, ſcha ubaga meitu
apprezejiš ſaimneekš, jo winai bijiš daudſ naudaš. Un ka

winam prahta bija deesgan, par to mehš kahdā deenā dabujām pahrleezinatees. 102 1

Mafais ubags patlaban muhfu istabas widā stahweja uf zeleem un skaitija ņawu luhgņhanu, kad pa durwim eedrahņsās Bittņhu kurpneekņs. — Ubags pagreeņa uf eenahzeju ņawas ņilās azis un pahtari winam ufreij aprahwās. Winsch no-duhra galwu un tikai faut ko pee ņewis dudinjaja.

„Nu, beids ņawu purpaņoņhanu un rahdi, kas tew tur tai maiņā!“ kurpneekņs, ne labas deenas nepadewis, ufkleedsa.

„Maisite, maisite, papa . . .“ ubags stostijās un wehligi ņmaidija; tad winsch, azis uf augņņhu pawehrņis, ņahka atkal ņkaitit ņawus pahtarus.

Bet kurpneekņs neatlaidās. Winsch ņehra maischeli un ņehja to wakā.

Nu ari ubags truhtās ņahjās un ņehrās pee ņawa ihpaņņchuma aiņstahweņchanas.

„Mana tarba! Mana!“ winsch sifhi speedsa.

„Welz ahrâ wifu, kas tew tur fastelkets!“ kurlpneeks
brehza.

Masais wezitis grahbstijâs ap fules aisseenamo un flusi
atfahrtjoja pawehli:

„Welz ahrâ wifu! Welz ahrâ wifu!“

Winsch maischeli atfehja, bahsa roku eefschâ un willa
laukâ scho un to. Bet winsch bij tik gudrs, ka iswilktos
gabalus bahsa tuhlt atpafal, tiklihdj bija parahdijis. Somehr,
— kurlpneeks nebij tâ ar meeru. Wajadseja zelt wifu laukâ,
lihdj pat pehdejam krimflitim.

Ra tikai tur nebij! — Wifadas ehdamas leetas: gala,
maises gabali, tauku pihtes, beesja peena, putraimu un miltu
aiffainischi. Tad wehl daschadas lupatas, zimdi, wezi kalen-
dari, nodilis pakaws, wezas pastalas, tihri jauna seemas
zepure, fanurzits dweelis, grihstite linu . . .

Wezitis apstahja. Winsch paplehta rokas, itkâ norah-
didams, ka fule nu ir tulscha.

Bet kurlpneeks gan finaja, kas tur wehl tai fules stuhri
flehpâs. Winsch frita flahht un ifrahwa pawifam jaunu
kamaschu. Winsch kamaschu ifrahwa no fules un ar to
paschu sita ubagam wairaf reischu pa maso firmo galwu,
ka skaneja ween. Wezitis pakrita pee semes un brehza kâ
nelabais. Bet ari kurlpneeks kleedsa tikpat stipri:

„Pagani! Walkajas te pa Kurfemi, kâ flihmesti! Tu
newari ne aif passcha aiseet, neaislizis pehdejâ neeka aif at-
flehgas. — Es iseju bischi faimneeku galâ, eenahku atpafal,
sehdischos atkal pee darba, — fur tad weena kamascha?
Nu tu nolahpits! Saukjamu Janks tâ kâ rihtu nahks
pafal. Wehl wajadseja tapinas isrihwet un soli nopuzet.

Waj te, fak', kahds grib schpahfus taißt! Ijmelleju wißas pagultes. — Neka! Mums tahds jauns funs, — fak' buhs tas kur aifwilzís. Ißfauzos, ißfwilpjos, — ziti faka, ka funs ganos. Te Krißcha feewa eeminas, ka deef' waj nebuhschot tas ubags aifneßís. Sak' kas par ubagu? — Nu taf eßt fehtâ eenahzís un ißgahjís. Echí aif stakla lapas schkinußi un redsejußi. Aißgahjís tur uf skolas pußi. — Waj sen? es prafu. — Eßt jau labß brihdiß. — Es tuhliß dawai skreet uf Kalna frogu. — Ja, nesen pagahjís garâm tahds maßß ubageliß, tezinuß ween. — Nu es uf Rihkereem, — Sitko bißís un aißgahjís uf Reekstineem. Nu tu man eßi rokâ, putniñ! es nodomaju un laidu schurp... Ek tu, warla!"

Kurpneekß atkal atwehßejâß uf ißßhanu; bet ubags tit nelabi eeblahwâß, ka bija tihri jaßmejaß. Kurpneekß nometa ar roku un ißgahja.

„O, Iesus Marija!“ ubags eefauzâß un taußtija labu brihdi fawu pafaußi.

Drußku atjehdßeß, wißsch steigßchuß bahja wißu mantu kulê atpafal. Meßß redßejâm, ka tur ir dala fagtu leetu, bet neweens neka neteiza. Schoreiß jau palaidniß fawu teefu bija dabujís.

Ruli faßrawajís, ubags ne azumirfli wairß te negribeja palitt. Paßlanijâß uf wißâm pußem un steidßâß prom.

Peßz brihtina faimneeze ißlaida funuß un parihdija.

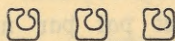
„Sai eepleshch, deedelneeku!“ wina teiza.

Meßß skatijamees pa logu: Maßais greeßâß pa olnizu ka spole, kaudamees ar schpetnajeem swehreem.

Bet bij starp ubageem ari goda wihri, kuruß speeda pa pafauli staigat karßch waj zita kahda nelaine. Weenam truhka labâß rokâß, otram kahjaß weetâ bija kofa stumburß,

105 trescham fruchtis tshihksteja, un tikai pehz ilgās atpuhtas
winšch wareja isteikt kahdu wahrdu. Dascham labam mu-
gurâ hij pelekš freemu mehtelis un pee fruchtim karajās
krusti un pušrubli. Un kad tahds ubags nonehma zepuri,
lai škaititu tehwareisi, tad galwa seedeja kâ ahbele.

Simkis

Ruru pašafu 'es reisi biju dsirdejis, to wareju wahrds wahrda atstahstitt. Oh, wehlat, kad mans krahjums bij jau deefgan leels, es no tam wiſam wareju pat ſastahdit pawiſam jaunās pašafās, ſahdas nekad nebij dsirdetas. Se-wiſchku lomu ſchajās pašafās ſpehleja pahrwehriſchanās. Par ko gan mani waroni nepahrwehrtās! Ne tiftai par lahtſcheem, wilkeem un lapſam, bet pat par nedſihwām leetam. Jo breeſmigaka^m un netizamafa bij pašafa, jo wairaf ta wiſeem patifa.

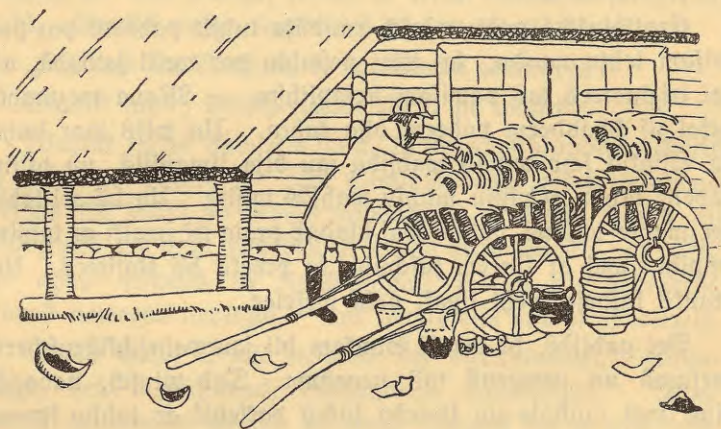
Weens no maneem pašafu klaufitajeem un leelafajeem zeenitajeem bija Simkis. Winſch braukaja apfahrt ar podeem un aifween eerihkojās tā, lai nahtsgula ifnahktu muhſmahjās. Winſch, kaut gan ſtopš kà wiſi ziti ſchihdi, man tomehr eedewa, par pašafu ſtahstiſchanu, reis maſu ſaku blodinu. Man pateeſibā waſadſeja ſcho traufu paturet no Simka par peeminu; bet es to pa rokam ween tureju, kamehr reis krita un ſabitſa.

Un ko domajeet, — ari Simkis ſtahstija pašafu, weenu weenigu pašafu, par ſahdu maſu, bet loti waronigu kaſiti, kà tas iflauſchas wiſbeefafajeem muhreem zauri un ifdara leelus darbus. Saſarā ar ſcho kaſi nahza wehl kehnini un prinzeſes; bet kaſis bija widus punktis un ap to ween wiſs groſijās. Un kà Simkis ſtahstija! Winch ſehdeja uf pahrtā, piſpeja un ifrahdiſa wiſus notikumus ar rokam, azim, ar wiſu ſawu wahjo augumu. Kad breeſmas bija wiſleelafās, tad Simka galwa pawiſam noſuda ſtarp wina aſajeem plezeem. Bet kad kehnina meitai bija kaſſas, — kà tad winſch zehli ſaſlehjās un laida duhmus zaur degunu. Un kaſiti winſch ne-

107 jauza wiš tā, kà mehš wiši, bet tas bij wina walodà „kai-
kīts“. Ūf, ņho paņaku par „kaiņiti“ eš labpraht paņahstītu
jaunu laiķu behrneem, ja gadi to nebuhtu iņdņehņuņchi pilnigi
no manas atminas, lihds ar zītām paņakam. Ta pateeņi
bija ņtaista.

Bet Simņis paņš bija nelaimigs ņchihds. Sirgotees
winņch prata itin labi; bet winam nebij laimes. Tad winam

ņaluhja rati, tad ņirgs noņprahga, tad birja traufi, pa mahju
zeleem rudenos un pawaņaros dauņotees. Daudņreij eš no-
ņkatijos, kà rihtos winņch paņrkrawaja leelo weņumu. Wiņš
ņehtšwišds tad bij ņalmu pilns. Leelas un maņas blodas,
zita zītā, kà ripas, ņahweja wiņapņahrt rateem. Sarkani
podi un leelas kruhsas, ņchaureem kaņleem, ņahweja atņewiņņki,
kà wirņneeki. Ūn zif tur nebij maņu kruhņiņchu un gaiņchu,
plahnu puķu podīnu, kuri guleja garās wirnēs, ņamaufki

zits zitâ tif zeeti, ka iſſkatijsâs kâ weena gabala. Rad weſumſ
bija pawifam tuſſchſ, tad Simkis nehma leeloſ traufuſ pa
weenam, lika uſ labâs rokaſ delnaſ un ar kreifâs rokaſ
pirkſtu kaulineem peedaufija. Zit ſkaiſti ſkaneja! — kâ tahda
kluſa ſwana ſkana. Bet tad uſreiſ gadijâs ka hds podſ waj
bloda, kaſ pirkſteem peefitoteeſ itkâ eekehrzâs un tuhlit ap=
kluſa. Simkis ſaweebâs un uſ mani paſſatijeſ noſplahwâs:

„Se mane pelne!“

Seplihſuſcho podu winſch raudſija tuhlit pahrdot par pa=
wiſam lehtu naudu, lai tikai nebuhtu par welti jawadâ, un
lai trizinoteeſ taſ pawifam neſapliſtu. — Mana wezmahte
atkal uſ ſchahdeem podeem bija kakra. Un wiſſ war buht,
ka Simkis ſcho winâſ wahjibu jau bija iſmanijis, un taiſni
tapeh3 tahdu rewifſju muhſu mahjâs taiſija. Un bij ari labi:
wezmahte tahduſ poduſ waj blodâſ prata tif ſmalſi ar tahſim
appiht, waj ar lineem ſaſchuht, ka preeſ bij ſkatiiteeſ. Un
traufſ kalpoja wehl ilgat, nekâ weſelee.

Bet gadijâs, kâ traufi Simkam bij jau pahſchſkhrufcheeſ
weſumâ un neweeſ toſ nenehma. Tad winſch, nabagſ,
tihri waj raudaja un ſweeda ſukeſ paklehtê ar tahdu ſparu,
ka taſ juka ſmalſâſ druſtâſ.

„Se mane pelne! Se mane pelne!“

Ja, pateeſham Simkam nebij laimeſ. Reiſ pawaſarâ
winſch eebrauza muhſmahjâſ pawifam tuſſchâ. Winſch
raudaja un luhdsâſ, kâ tſchiganeete, lai wezmahte eeberot
kultitê ka hdu ſauju putraimu; nudeen, neeſot ſeewai ko uſ
gun? litt.

„Râ tad tu tâ? Wairſ ar podeem nebrauz?“ wezmahte
iſbrihnejufeſ praſa.

İsrahdişâs, ka elkneefchos winam kahdâ olnizâ bij ratu nozehluschees un tâ kriticchi, ka no wişâ wesuma palikufchi weseli tikai kahdi peezi podi. — Nu Simkis gribeja drufku elpu atwilft, paubagodams lihds rudenam. Tad winşch braufk atkal uş Leifcheem pehz podeem un blodam un tirgoşchanâs ees walâ kâ gahjuşi . . .

Bet rudeni mehş eeraudşijâm, ka pa olnizu nahş Simkis, kahjam, apşartufchu maifiku plezoş. Sa tatschu nebij fihtas prezes hode, — ta katrâ finâ bija ubaga kule! Puhta ştiprş wehşşch un krita şneegş, juşam ar leetu. Wafarş jau ari bij flaht. Simkis nahza şagreeşees pret wehju kâ şkruhwa.

„Kaş tad nu Simkam, ka kahjneefkoş eetaişijeş?“

Simkis raud; winşch newar išteift ne wahrda.

Wehlaş mehş dabujâm finat, ka ştrgş noşprahdşis. Kritis uş zela un beigts. — Nu Simkam nebij wairş nekahdas zeribaş tikf laukâ no şawas nabadşibaş. Şirgu winşch bij nodihraşis un gaku paşrdewis Şauka meşşkungam par rubli, bet ahdu aifneşis uş Jehkabşhtati şewwai un behrneem. Ratuş neweenş nepirziş, — toş wajaşşejis atştaht uş leelzela.

Wişuş muhş Simka nelaima bij aifkuştinajuşi. Şaimneeze, beş luhgşchanaş, peedahwaja nakşmahju. Wina eeneşa ari reezeni maişes un ştopâ eelehjuşi peena labu laşfi. Rad nelaimigaiş bija paehdiş, un kraşşnş preeşşchâ jau şprehgaja şkalş, — weztehwiş, ne wahrda neteişdamş, şneedşa Simkam şawu tabaka mafu. Simkis zeeti peebaşşa melno, gandrihş lihds kahjinai nodrupuşcho pişpi un pişpeja . . .

Şş şahştiju paşafaş, tişdamş weenu roku ap otu. Şş şahştiju tikai tahdas paşafaş, kurâş daudş paşrwehşşchanâş. Pee tam eş domaju par Simku, ka ari winam, kad nahş

nelaime, wjadsetu pahrwehrtées. Bet winſch tur fehdeja uſ ſola ſalihziš, ſatrupiš, tiſko dſihwš.

Beidsot mehš wiſi gribejã, lai Simkiš ſtahta ſawu paſafu un Simkiš ari neatteizãš. Winſch ſtahtija par ſawu „ſaikiti“, kã taš teef laukã, lai tur to eeflodſitu, lai kahtaš la mataš tam zelã liſtu. Un ſkatees ween, — ſtahtidamš Simkiš it kã atdſihwojãš. Prinzeſeš kahtaš winſch tiſpat zehli iſreeſa fruhtiš un laida duhmuš zaur degunu, kã zitàm reiſam, un ſchauſmigajãš weetãš eerahwa kaflu, kã kaujama wiſta.

Waj tiſai Simkiš patš nebija ſchiš „ſaikitiš“?

Warbuht, ka tomehr uſ nahfoſcha pawafara winſch braufš atfal ar podeem?

Dsihwee Iweki

Klibais Jurks, par kuru man „Baltajā grahmatā“ ir wefela gara nodala, nezeeta pee wihreescheem ihfi apzirptus matus! Kad krusstehws manas gaischās pinkas kahdreis ap-
lihdfinaja, tad Jurks aishween bij pirmais, kas to pamanija, un deenu, diwas deenas, ar mani nemas nerunaja. Es wareju ap wiku staigat un ussahft farunu par wisinteresantajam leetam, — Jurka ausis bij kà aismuhretas. Bet kad par dauds usbahsos, tad sanehmu, wislabakajā gadijumā, ihfu atbildi:

„Ur tahdeem poleem latweets nerunā!“

Protams, ka muhsu labā fatiksme atkal atjaunojās dauds ahtraf, nekā mati spehja ataugt. Bet ikreis man wjadseja apsolitees, ka turpmat neparfo nelauschos tā apzirptees. Es jau teescham ari buhtu labpraht nesis matus pahri apkaklei, kà leelee, jau tamdehl ween, lai Jurka sobgalibam isbehgtu; bet krusstehwam bij par to leetu ziti eeskati, un man wjadseja padotees.

Tapehz ka klibais Jurks aishween smehjās par manu failo galwu, kura pehz wina domam isskatijās taisni kà ola, neweens man nenems launā, ja fazischu, ka es no wifas firds preezajos, ka reis manam smehjejam tahds brihdis peenahza, kur pascham wjadseja garos eesfirmos matus noschlehret lihdj pat ah dai.

Tas bija seemā. Nahza jau us pawafara pusi. Wehl gan laukos un plawās nekur nebij padilusi sneega willaine; bet mahju jumti deenwidu pusē bija tihri un fausti, kà wasarā. Saule pusdeenā stahweja augstu pee debestim un sildija dsihwus un nedsihwu fokus, kureem ween wareja peekluht.

Blihdereem breeda falgani pumpuri. Wihtoleem mirdseja balti puhpoli, kà fudraba pogu rindas. Bet fehtswidà, kur garà grehdà guleja refni egles bluki, dseltenos galus pret fauli pagreesufchi kà fposchas ripas, notika brihnumi. No fchàm ripam speedàs laukà mirdsigas fweku piles, kà tihrais medus. See bija dsihwee fweki, kuruš eeraugot man tuhliit prahtà nahza flibà Jurka pirksti. — Es fahku ar mafaku fkaidu nemt pehrli pehz pehrles un likt uf otras, platafas fkaidas. Tà es falafiju dauds fweku un noliku turpat uf malkas, lai wafarà tos waretu atdot fawam wezajam draugam.

Jurkam ar kreifo rofu bija gatawàs nedeenas. Jhkschis winam diwàs weetàs bija weenmehr aistruhzis, waj tas bija darba laiks waj pawala, wafara waj seema. Daschreis es redseju, ka dsilàs reewas dibenà bij iswehrtusees farkana gala, un Jurks ais fahpem wilka dwaſchu zaur sobeem, kad wajadseja pirkstu lozit. Bes tam tàs paſchas rofas widejee trihs pirksti winam bija nozirſti, lihds pirmajam lozitawam. Winſch domaja, ka tas bijis fods par to, ka grehkojis pret trescho hauſli. Zitadi tas nebij iſfkaidrojams. Winſch, wehl jauns puiſis, iſgahjis ſwehtdeenas rihtà ſchagarus pazirſt. Neweens nelizis eet; bet bijis tikko iſtrinis zirwi un gribejees druſtu paſapat mihsſtu koku. Schagari bijuſchi ſihki. Zirwi wajadsejis tikai zelt un laiſt, zelt un laiſt. Se, uſreis, tà kà kakis aiſſehris aiſ rofas. Tai paſchà brihdi Jurks eeraudſijis uf bluſka, ſtarp ſchagaru galeem, trihs ſilganus pirkstus. Sahkumà wehl negribejis nemas tizet, ka tee ſcha pirkſti; bet tad pazehlis rofu un redsejis, ka kaut ka truhsſt. Tad ari ſahkuſchas aſinis ſtipri ſtreet, un wajadsejis eet rofu nomasgat un apſeet. — Tagad ari ſchee farepeju=

113 fchee pirkstu gali brihscham plaisaja, un mehnescha wahrtribâs
fahpes bija nejaukas.

Weenigais lihdselis, kuru Jurks leetoja pret šavâm
rofas kaitem, bija — dšihwee šweki. Ar teem winsch pee=
frahwa wifas plaisas, ar laudsi, un tâpat, neapfehjis, gahja
darbâ. Pee šwekeem tad nu lipa wifadi gruschi un putekli,
tâ ka Jurka rofas, tâ smehretâ kâ nesmehtetâ, pastahwigi
bija lipigi melnas, kâ ar piki. Uri nomasgat tâs nebij ne=
mas eespehjas; jo Jurks seepem, kuras teefot no maitu
taukeem taisitas, leeza lihsumu.

Wafarâ, kad Jurks lihds ar ziteem puischeem pahrbrauzâ
no grants weschanas, es steidsos winam šawu atradumu
isstahstit un israhdit.

„Ja wajag, — nem!“ es teizu.

Jurks šwekus atrada par teizameem un eenesa istabâ.
— Es tâ tad wareju buht meerâ ar šawu šchâs deenas
darbu.

Bet otrâ rihâ, pehz brokasta, Jurks, pa durwim laukâ
eedams, pawilka mani aif peedurknes un pamahja ar galwu
uf ahra puši.

Es metos winam uf pehdam pakal; jo daudsreis mums
bij tahdas leetas waj nu daramas waj pahrrunajamas, no
kurâm ziteem nefa newajadseja sinat.

Mehs gahjâm uf wahgusi. Jurks kliboja tik ahtri, ka
man wajadseja rifschot, lai tiktu winam lihds. Kad tikâm
wahgusi, tad Jurks atskatijâs uf istabas logeem. Pee teem
neredseja neweenas fejas. Tad winsch schigli peewehra
durwis, un šauza mani, lai nahfot tur pee lodsina.

Mehs aifgahjâm pee lodsina. Te nu Jurks atsehdaš
uf wahzsemneeka atkla un noehma zepuri.

„Paskatees, kas man tur tai pakausi“, winsch teiza.

114

Wehl bija deesgan patumschs. Somehr, lai redsetu, kas te notizis, nekahdas leelas gaismas nebij wajadfigs. Ut tu nedod Deewin! Jurkam wisi mati bija weena plehfscha . . .

Winsch skaidu ar swekeem bija eespraudis seenas schkirba, wirs sawas gulu weetas galwgala. Un ta fa gulu weeta bija firta plihthes fakta, tad sweki pa nakti bija laiduschees un tezejuschi us galwas maishela, ja ne teeschi matos.

Zits nu nefas neatlifas, fa meklet schkehres un raudsit Jurku atswabinat no lipigas nelaimes. Ta bija ari wina pascha wehleschanas; un es paslepshus dewos us istabu, pehz mahtes schkehritem, kuras parasti glabajas gultas mala. Es, protams, nedrihksteju par nelaimi ne weena wahrda bilst, neweenam zilwefam. Un man schkeet, es godam esmu glabajis scho noslehpumu; jo tikai tagad, sen pehz kliba Jurka nahwes, es to atflahju.

Zirpschana nebij weegla. Man bija drusku aufiti, pusfailam isfkrehjuscham no istabas, un es manami drebeju. Warbuht tapehz zirpums isnahza robu robeem. Es bahsu schkehres sem salipuschajeem mateem un zirpu lihds ar ahdu. Bet weetam mati bij pee ahdas tik zeeti peelipuschi, fa schkehres tajos eedsiht nebij eespehjams. Tur nu nefas zits neatlifa, fa tas weetas atstaht nenezirptas. Par laimi tahdu apwidu bij mas un tee paschi nebij leeli. — Protams, fa pee ihfajeem pakauscha mateem wairs nekahda jehga nestahweja garas schkipfnas us peeres un gar denineem; tapehz es drusku apschehreju ari tas.

Pa zirpschanas laiku Jurks gan isturejas meerigi, warbuht ais bailem, fa neegreeschu aufis; bet mute winam pastahwigi kustejas un es dsirdeju simteem kufu lahstu.

115 Wīnšch gribeja pat dot man labu pamahzibu dšihweš zelâ lihds, un teiza:

„Redsi, Janzi, — ņkaidu ar dšihwajeem ņwekeem tu nekad neņspraud ņeendâ, wirš pagalwoja. Rur nu lai eš eju? Nebuhtu grehka bail, eetu un palihstu pirts akâ sem ledus.“

Muhsu darbs wilkâš tik ilgi, kamehr ņadsirdâm aīs durwim ņoluš. Eš tikko paņpehju ņchlehtes eegruhst ašote, kad eenahza puīšis pehz ņirgu leetam. Wajadsēja tuhliit juhgt un brauft.

Jurš isliktâš, ka ir kažu pahrawis. Wīnšch ruhpiģi aīsbaħša auflu galuš aīs ņatinuma un peezehlâš.

„Rad jabrauz, tad jabrauz“, wīnšch jautri teiza.

Puħtaino ņeemas zepuri wīnšch bija dšili usmauzis pahr auņim, un tikai ņinatneekš wareja eeraudsit, ka Jurka galwa ir lihdsenaka, nekâ žitâm deenam.

Toreif Jurkam laika neatlika, ſewi apluhkot, — tuhliit wajadſeja dotees deenas gaitās; bet pušdeenā eš redſeju, ka winſch, eegahjis ſawā plihetes faktā, notihkaja iſdewigu brihdi, lai druſku paſpeegeletoš. Winſch nonehma zepuri, pazehla ſtuhra katla wahku un paſkatijās uhdeni. Paſkatijees winſch ſaweeba ſawu frunkoto gihmi.

„Rā no freeweem iſbehdiſis!“ winſch eeſauzās, un mauza ſchigli zepuri galwā.

— Wairaf kā pušgadu, neweens Jurka neredſeja failu galwu. Waj winſch pee galda ehda, waj nakti guleja, — puhkainā ſeemas zepure aiſween bij uſmaukta pahri auſim. Pirti un ſwehtdeenā rihtoš uſ pahtareem winſch negahja. Nahza waſara un ſutigaš deenas; bet Jurka galwa pret to palika nejuhtiga.

Dewās jau uſ rudena puſi, tad pa zepures malam ſahka laukā ſprauktees kā balti aſni. Eš to biju pamanijis un dariju Jurku uſmanigu; un winſch par to preezajās kā behrnš.

„Waj teeſham?“

Tad ſahdā ſwehtdeenā, Jurkš nonehma zepuri un luhdſa manu kruſttehwu, lai aplihdiſinot druſku matuš, — eſot pa waſaru iſauguſchi pahraf nelihdſeni.

Mati nebuht nebij gari un kruſttehws brihnejās, ka Jurkš tahduš leek wehl zirpt. — Winſch nehma ſchkehreš un ſahka lihdiſinat. Bet eš ſkatijoš un redſeju, ka toreif biju zirpiš deeſgan lihdiſeni. Tikai pahriš garaku ſchkipſnu pakauſi bij janogreeſch. Bet tāš jau toreif nebij atdabu-jamaš no ahdaš.

Nedarbi

Wafaras laikâ, plaschajâ pasaulê, sem silâm debestim, mani behrna nedarbi bij tik masi, ka toz neweens neewehroja. Ja man eegribejâs nofrist tikko fadihguschâ meeschu laukâ un iswahlotees, kâ to sirgi darija, — waj tur palika kahda sime? Un ja es pa rudsu wagu eelihdu dsiti rudsoz, — neweens to nestnaja. Bet seemâ, schaurâ istabâ, es daudfreis nefa launa nedomadams, nodariju muhsu un ari zitu lihdsedsthwotaju fainneeziham leelus saudejumus. Uk, tik daudfreis man nahzâs buht weenam pascham istabâ, ka nestnaju, ko aif gara laika eefahkt. Par wiseem nedarbeem man nahzâs fanemt leelaku waj masaku sodu, un ziti laudis lifa manai mahtei to aifseet baltâ lupatinâ, ka no manis lahga zilweks neisnahkschot; bet es tur nefa newareju darit. Wisi mani darbi tatschu bij tik nopeetni un swarigi . . .

Es, peemehram, ganu istabâ kasas. Waj tas slitts darbs? — Tur ir trihs wehrpjamee ratini, katrs sawâ malâ. Es toz sawelku us weenu weetu, usschaunu ar fluhgu, pamahzidams, lai neisflihst, sehstos pee semes un greejchu stabules. Bet te jau ari laiks ir flahst, mahjâ dsiht. Kasas ir stuhrgalwigas: winas kriht pee semes un spardas, bet us mahjam neet. Nu, kad ar labu godu nè, — es nemu katru aif astes un welku. Mahjâ es tâs peezeku kahjâs, jo gulus tatschu neweens zilweks kasu newar flaukt. — Sem ratina fruhtheschas ir diwas flaidas baltas tapas, — tee ir kasas zittchi. Es nemu kipiti un flauzu. Wisu peenu es tuhlt isdferu. Tâs man ir frectnas wafarinas, un es apmeerinats glaudu few fruhstis.

Bet tad peepeschi wifs manâs azis pahrweidojas.

„Mulkis!“ es řafu. „Ras tās tew par řasam? See 118
tatřchu ratini! Labař wehrřim!“

Un es řastatu ratinus puřrinki, řanesu řreřřluř, uřřehdinu
uř řatra pa meiteeřřam, — lai wehrřj. Ratini duřz ween.
Eř eju no weenas wehrřeřas pee otras un apluřřoju, waj
dřija wajadřiga řmalkumā.

„Eř! Mahre“, es peepeřři eeřleedřoř, „waj tu gribi
no diwreif řukateem lineem maiřuř wehrřt?“

Eř atřweeřřu Mahri nořt un řeřřtoř patř řlaht.

„Redři, tā tew wajag wehrřt.“

Eř řahdu, řā jawehřřj; bet pamina man eet pawiřam
neřařrtigi un řřrituř greeřřas brihřřam uř preeřřchu, brih-
řřam atpakař, lihđř beidřot nomet řřnori. Eř řařřaifřoř
un eju pee otras wehrřeřas. Eř minu no wiřa řpeřřa un
ratinřř eet ruřřdamř ween. Pawedeens man iřraunas no
pirtřteem un wiřř řodelař gala řagreeřřas neřauřā werpelē.
Tad es eju pee třeřřā ratina. Tam nořriřt řařite.

Řahdā řtařwořřli mani atron ratinu ihpāřřneezeř, eenah-
fuřřas no ařra darbeem. Eř eřmu walđiřis tiřai dařřas
minuteř.

Řahda řitā reifā es nemu mařteř dřelteno lařatu, eeřeenu
tajā dařřadař panřřař un taiřoř uř zeemu. Rařrā iřtabař
řařtā man ir řawř zeemř. Eř eeřju iřtabā, atřeenu řawu
neřamo un eedodu behrņeem řaut řo řukulam. Mani tuřlit
řehđina pee galda; bet es aiřbildinoř, řa eřmu mařjā tiřřo
ehđiř, un řtaigaju tařlař. Rađ wiři zeemi iřřtaigati, tad es
eedomajoř, řa waretu aiřeet ari uř kulu, řur Perteř linuř
kuřřta. Eř apmařzu řařjā řtupeleř un eju, aiřřaini uř
rořař uřmařziř.

Rulâ es sawu nefamo noleeku semê un stahwu. Peters
waizâ :

„Kas tew tur tai lakatâ?“

„Tur? — Schis un tas.“

„Kur tu tahdu steep?“

„Nefu tew.“

„Man? Ro tad es?“

Es biju fahdreis dsirdejis wahrdu — Blintschu muischa,
nu es to gribeju isleetot. Es teizu:

„Tas tew jaaisnes us Blintschu muischu.“

Peters nebij schejeeneetis; tapehz fahka klaufitees ar
usmanibu.

„Kas lifa?“ winsch wehl schaubidamees prafija.

„Saimneeze.“

Muhfu faruna bij wisleelafâ mehrâ nopeetna.

„Waj pateesi?“

„Ja, sinams.“

Un mehş gahjâm uf mahjam.

Peters apwilka fawas fwehtdeenas drehbes, nomafgaja muti, şafufajâş. Tad winsch gahja kambaritti, pee şaimneezeş, praşit, kur ta Blintşchu muişcha eřot. Nu jau eş şawâ lomâ tâ biju eedşihwojeeş, ka pilnigi tizeju wişam, kaş notika. Eş gahju droşchi Peteram lihđş.

„Kaş tad Peteram par fwehtdeenu?“ şaimneeze praşija.

„Eş jau tad esmu gatawş uf to Blintşchuku muişchu“, Peters droşchi atteiza.

„Waj tu pa meegeem runâ, — waj trafs eşi palizis?“ şaimneeze brihnejâş.

Peters noşarka un rahdişa ar pirřtu uf mani. Uri man tagad peepeşchi kluwa tâ şawadi un eş iřkrehju no kambariřcha.

Wişwairaf pehş tam gan bij jazeeşch nabaga Peteram, şawas lehııtizibas dehl. Wiři winu řoboja.

— Wehl kađâ žitâ reiřâ eş řarihřoju leliřku weleřchanoş.

— Muhřmahjâş bij neř' no kureeneş atdauişjeeş tahđş wezş řkroderş, kaşchoku lahpitajş. Bet beeschi winsch gahja uf frogu un atřahja şawuş eelahpuş uf leelâ galda. Kađâ deenâ, kađ meiteeşchi ahrâ welejâş, ari man eegribejâş weleteeş. Eş nehmu no galda toş prahwafoş eelahpuş un eemehrzu toweritti, kur bija zuřkam linřehflu pelawaş apleetas. Turpat bij pahri pahrlittş gludş dehlittiş. Eş liřu řawu weku uf dehlifcha un ar pawahrnižu weleju, ka řchlařatas ween řchřihda uf wişam puřem. Labi iřwelejiş un tihrâ uhđeni iřřkalojiş, eş ahđaş gabaluş řabahu eeriře, lai kařt.

Kad nu fkroders atdelwereja no froga, tad bija leela eelahpu meklešana. Wīsch mekleja pa pagaldi, pa sola wirsu, pa wīšam gultam, pats pa šawām kabatam. Nēka!

Saimneeze eeminejās, waj tīkai fkroders nebuhšhot Rāsu-dwehseļu šlafas. Se šenat štaigajušči apfahrt tahdi kašchotu taišitaji. Kad apškatijušči ahdas, tad weens aīšween panehmis, lizis otram beedram uš rokas un škaitijis, zif ir. Bet tas, kuram ahdas bijuščas uš rokas, aīšween prasijis: „Kesi, kur kaflis, kur lipa?“

Kad jau pirmajam rokā bijuši beidsamā ahda, un otram uš rokas wefels flehpis, tad pirmais šahzis dot otrajam ar to pašču ahdu pa azim, un fleedsis:

„Waj aklis, kur kaflis!“

Nu weens behdsis un otrs tīkai dsinees un dsinees pakal. Wīši laudis štahwejušči sehtšwidā un šmehjušchees waj pee semeš krišdami. Bet fkroderi, kā fšrehjušči, ar wīšam ahdam, tā atpakal wairš nenahkušči.

Nē, šchis fkroders nebija wīs Rāfudwehseļu šlafas. Behz deenam trim atrada eelahpus eeritē, šakaltušchus, kā garošas, un newareja nobrihnetees ween, kā tee tur tikušči.

Pawafars

Sif peepeschi winsch bija atnahzis, ka es aif brihnumeem waj apschilbu. Wehl wakar puhta smags seemelis un wehlâ tumfâ lija ledains leetus; bet schorihl winsch jau bija klahl. Es pusmeegâ pa gultu wahlojos, kad mahte, no ahra eenahfusi, nosweeda uf krehfla sawu ihfo kaschokeli un teiza:

„Nu, reis tikpat pawafars ir kahjâs!“

Sad wina noleezâs pee manis un lehnâm bahsa sawas aukstâs rofas sem deka, lai waretu mani apnemt. — Es skali eefmehjos un apfehros mahtei ap kaffu.

Staba bij gaischa. Zilweki nahza un gahja mudigi, kâ siwis pa strauju uhdeni. Uguns plihlê sprehgaja ihfi un stipri. Es dsirdeju, ka tur mutuloja uhdens wairafos katlos. Es dsirdeju, ka pa guldseenam pahrwehlâs pahr katla malu un kwehlofchâ plihltes dselss, nifni schnahfdama, azumirkli ussweeda to gaisâ.

„Zeles behrnin!“ mahte kluſam teiza, „ir grehks tahdâ laikâ gulet.“ Sad wina zehlâs un sahka rihfotees pa plihltes kaffu.

Es jutos tif weegls! Nè, — manis tatschu nemaf nebij. Es sehdeju uf afâs gultas malas; bet waj ta man speeda, kâ ziteem rihteem, kad kahjas awu? — Es sahku schuhpot abas kahjas un zilat rofas. Es sahku dsfeedat bes melbijas un bes wahrdeem. Waj es tas biju, kas tur tâ dsfeedaja? —

Nè, nè, — es biju jau apawis kahjas un issfrehjis laukâ, sehtswidâ.

Sur pa zelinu, no atas, nahza fainneeze, fashkeebufees sem smagajeem uhdens nehſcheem; bet wina ſmaidija un eefauzàs:

„Nu Janzi!“

„Uhdens!“ es par atbildi teizu. Es gribeju wehl ko fazit, bet fainneeze jau bija eefſchà.

Nu paſtatees tikai, waj ta naw jauna ſahlite?

Es noleezos ſehtswidà un pehtiju. — Ja, tur ſprauzàs jauni afni, zauri pelefajai ſneega ſaguletai garofai.

Uk, tad jau dahrsinà wjadſeja buht wehl leelafeem brihnumeem. Sur tatschu ſtahweja leels deewafahlu fruhms. — Rà tad! Tàs nahza no ſemes, baltas, fatinuſchàs maſjos ripuliſchos, kà refni tahrpi.

Un ko tad ſfalbes dara? — O, ari tàs dur ſawus ſilganos ſobenus ſemei zauri.

Un lupſtaji pee loga? — Ras jau par ſpehzigeem fruhmeem.

Waj tad wiſſ tas weenà nafti radees?

Plaukſtas man ſaſitàs un es eefleedsos. — Chriſſchu fruhmeem jau bij ſali pumpuri. Nè, ne pumpuri, — jau maſas ſalas lavinàs!

Rahjas man bij tik lofanàs, kà pahtagas, un azumirkli es jau biju ehſas galà uf ſawolina. Sur nu es ſehdeju ſaufajà pajumtes ſmilti, wiſtu iſſaſchata bedritè, un ſſatijos un klaufijos. — Rubeni wiſapfahrt ruhza; likàs, ka ſeme drebeja no wiku rubinaſchanàs. Waj tee bij tahlu, waj tuwu? — Purwà ſpeedſa kihwites, wahrgi, kà ſeemà aiſſaldejuſchàs. Bet nu winas reiſi gribeja papreezatees un dſeedat, kaut ari dſeefma zilweku auſim likàs ſkumja un nebuht neſaſkaneja ar pawafara gaiſchumu. — Wahrnas bij pawi-

šam apdulščas. Wišās audsitēs tās kērza beš ņawa gala. 124
Se weena eemetās netahlajos lejas wihtolos i.n šahka fleegt
pawišam nedfirdešā balstī. Wina šita kā ar ahmuru pee
šauša behrša klutšča:

„Kalla! Kalla!“

„Paušš!“ es kleedsu un wahrna bija prom.

Wareja dširdet gailuš no apfahrtešām mahjam, werstem
tahlu. — Šad ari mušfu balošči negribeja klusi palikt, šad
gawileja wišās malas. Šur bija baltaiš nometees pee klehtš-
preekščas un šahziš knahbat garu šalmu. Warbuht wišš
to gribeja nešt uš ņawu ligšdu; bet nemahzeja paremt kā
peenahšās. Se no jumta nošchawās šilais, tumšči strihpo-
teem špahrneem un mirdšigu kašlu, un nišni eeruhzās. Šad
wišš šabosa ņawas špošchās špalwas un, galwu noduhriš,
šahka greestees riškī, gan uš labo, gan uš kreišo puši. Pee
tam wišš ruhza ar wišleelako nopeetnibu.

Nopliškščeja špahrni un baltaiš balodiš ušlaidās uš
jumta.

Bet šilais buhtu glehws, ja nešafišu špahrnuš wehl stip-
raš un nedejotu atkal pa jumta wiršu. Pee tam wišš aiš-
ween wairāš tuwojās baltajam, kuram uš dejošchānu prahtš
nebuht nenešās. Šas tišai mirškškinaja ņawas šarkānās
apalās aštinas un štaipija kašlu, prahtodams, kur atrast
weentuligafu weetu.

Nopliškščeja atkal špahrni un baltaiš nošuda pajumtē,
kur bija wairāš laštinas. — Bet šilais bij uš pešdam pa-
kal. Wišš ušmetās uš laštinas malas un dejoja tišpat
pamatigi, kā žitur, un ilgi nelikās meerā, jo bija tatšchu pa-
wašars.

Es pazehlu azis uf rihteem. Wijs gais kustejas. Litas, ka debesis gahschas. Pawafars tur stuhma pelefos debe-
schus fahnis, lai uszeltu to weeta filu mirdsoshu welwi, pa
kuru laistees baltam weeglām bumbam. Un teescham, —
schur un tur jau manijas filums zauri pelekajam audumam.
Sahlee meschi sahka weetam margot filganā gaismā. Ja, tur
pahr Rihkeru leelo egli jau bij redsama saule. Balta, kā
tihrs zibas wahks, wina flihdeja pa sposcho miglu, brih-
scham fatumfdama, brihscham kluhdama pawisam balta. Un
tad usreis man azis behras wesels flehpiš siboshu puteklu.
Es aiswehru azis un jutu patihkamū filtumu sawā fejā. Ta
bija pawafara dwascha. Tad es maniju, ka pawafars sanem
manas rofas un tshukst:

„Waj tew ir preeks, mans behrs?“

„Ja! Ja!“ es sauzu un smehjos un lehaju uf weenas
kahjas.

Schurkas

Muhsmahjās bij tif daudz ſchurku, ka bailes. Sewiſchi ſaimneeku labibas ſlehti winas peemita, un ehkâ; bet ari firgu un gowu ſtallos nebij truhkums. Kad ſeemas wakaros meiteefchi ar wehjlukturi gahja lopus apraudſit, tad pahrnahkuſchi ne reti ſplaudijās, ka loti ſnobaidijuſchees no pagana ſchurfam. Un ehkâ, — af, kâ tur winas ſkrehja gar ſeenam, kâ kaſeni, tiklihdſ wehri durwiſ, pat deenas laikâ. Melihdſeja ne pahrs nadſigu kaſu, ne wezâsmahtes garais dedſekliſ, ar kuru wina beefchi ween tifa noduhruſi, pa firmai firmam ſwehram; wiſās malâs to radâs aiſween wairaf un wairaf. Sihri jau pee mahntizibas laudiſ ſahka kertees, lai tiftu walâ no nejaukâs kuſtonas.

Reiſ wezâmahte, eeneſuſi kaſpoſtu katlinu ehkâ, eefkrehja iſtabâ atpaſaf kleezdama, brehkâdama. Nu gan buhſhot lees laſ ſchurku medibas.

Wiſi mahjas laudiſ uſreiſ bija kaſjâs.

Saimneeze tai deenâ bija maiſi zepuſi. Uſ dſirnawam nu guleja uſ mutes apgahſta maiſes balwina, ar labu teefu miſklas kimenos, kaſ paraſti tifa atſtahta raugam. Balwinaſ weena mala bija palikuſi druſku pazilu. Kad nu wezâmahte gahjuſi ar ſkalu gar dſirnawam, tad eerauduſijuſi, ka pa ſchkirbu ſprauzas, no trauka apaſſchâs, ſchurka pehz ſchurkaſ. Siſchetras gabalaſ tâ iſſepurojuſchâs un aiſlaiduſchâs gar ſeenu uſ ſaktu. Tad wezaimahtei eenahziſ prahtâ, balwinu peefpeeſt pee ſemes. — Uwu Deewin! — kad to iſdarijuſi, ſahziſ pa trauka apaſſchu kâ jahtneeku pulkſ buhkat. — Nu mehſ eegahjuſchi dſirdejam, kaſ tur par troſſni bija: pateeſi, kâ kad aitas pahr tiltu behgtu . . .

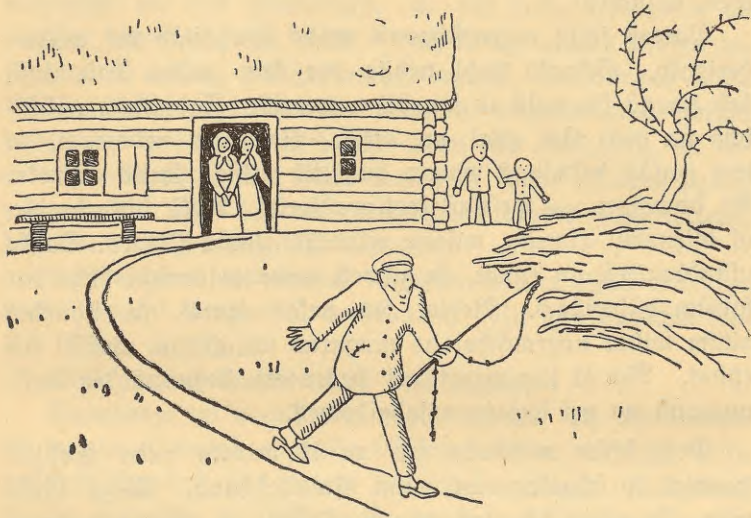
Wajadseja isdomat, kà wislabaf schurkas rotà dabut. Daschi lika preefschà ar weenu rahweenu balwinu pazelt gaisà un usfweest pahr dsirnawam deki waj palagu. Bet feeweefchi atsina scho weidu par pahraf pahrdroschu. Ras warot sinat, kur tahda schurka azumirkli warot spertees. Nè, — labaf traufa malu wajadseja pazelt, un tad — kura tikai leen, to nost!

Pateesi schis nahwefchanas weids israhdijs par wisno-derigako. Schurka wehl nebija par sinu galwu pabahsufi, kad smags sitamais to jau bij notreezis. Tad lihda nahkofschà un pehz tàs atkal un atkal. Neweens nedomaja, ka sem masàs balwinas waretu buht tif milstigs skaits schurku. Ro domajeet, — weselas septinpadfmit! Leelà lihku kaudse, uf dsirnawu afmena, wiseem eedwehsa tihràs isbailes. Sahka usbudinatees un runat, ka zilwefi newarot droschi buht par sawàm dsihwibam. Neefot jau nekàs jauns, ka schurkas aitam wilnu nograufschot no muguras un gowim aufis noehdot. Bet tà jau warot ari behrneem degunus pa nakti nograuft un ari leelajeem jabaidotees.

Behz schàm medibam tad nu if wakara runa grosijàs weenigi ap schurfam un winu isnihdeschanu. Wezà Lihse teiza, ka wisàs schurkas warot aisdsiht, ja weenu noferot, drufku atdihrasot ahdu uf muguras un eeberot sahli sem atdihratàs ahdas. Schurka, palaiста, tà pihkstot, ka aisdse-not wisàs sawas mahfas un pat peles. Bet scho metodi tuhlin atmeta kà pahraf neschehligu. Tad Mikelis stahstija, ka wajagot nolikt muzu, pusè ar uhdeni, un peefsmehret eefschas malu ar kaut fo ehdamu. Schurkas sneedsotees un krihtot uhdeni, ka plunkschot ween. Un tad uhdeni wajagot eelikt kahdu kofa gabalinu, uf kura weeta buhtu weenai schurfai.

Gekritušchās tad nu plehschotees un fleedsot kà trafas. Zitas atfal škreenot škatitees, kas tur ir un tã krihtot eefšchã atfal un trofšnis klushtot aifween leelafš, kamehr beidsot wiřas noflihtot. No rihta warot atrast tikai weenu pařchu wairš uř koka tupot. Un ta pate eřot jau pa puřei beigta, aif bailen un zihnina.

128

Tika rihtots un taiřits; bet, kã par nelaimi, muzã nekrita neweena řhurka. Augřchã malã miřkla bija apřribinata; bet dřilaf, řahrurneezem, tomehr nebij patizees řneegtees. Uri řlařdã nelihda neweena.

Tad puřchelneefs Jorgis řtahjãš pee pahtagãš wiřřchãnas. Wiřř řahka to wiht pirmajã gawenu peeřtdeenã un aifwiřa lihđř pirmajã masgam. Tad otrã peeřtdeenã řehja otru masgu un tã tařlaf. Pehdejã, Leelajã peeřtdeenã, wiřřř

129 pahtagu nobeidsa. Ur to tad nu Leeldeenas rihtâ, faulei lezot, bija wiſas weetas jaisper, kur ween ſchurkas peemahjoja. Tad tam wjadſeja eet pahr lauku projam, ſtrihpam ween. — Oh, tahda nelaima jau daudſkahrt bija nowerſta. Wehl pehrn, kur Jorgis dſihwoja, tur kahds leiſchu ubags iſdſinis no mahjas wiſas ſchurkas un peles. Bijis ko redſet, kahds pulks gahjis pahr lauku. Wiſdſinis kâ zuhfas prom uſ upi un tur noſlihzinajis.

Leeldeenas rihtâ Jorgis ſwinigi iſſtaigaja un iſplihteja ehku, flehtis, kuhſis, ſchkuhrus. Mehſ ſtahwejam iſtabas galâ un raudſijamees uſ noezetu lauku, aiſ ſtalkeem. Raug, raug, — waj tur neſkrehja? Ne, — tee jau kufuſchni.

Nefa!

Jorgis atnahza, rokas plahtidams. Duſmigs un noſau-nejees wiſch noſweeda pahtagu aiſkrahſnê un atſteepâs nuredams ſawâ iſchihſtoſchâ gultâ.

Laiſam tur tam welna leiſcham kahdi wahrbi bijuſchi. Nu wiſch wairſ nekahda padoma neſinot.

Audekli

Weens no wisstafatafajeem istabas darbeem pawafarâ, bija aufchana. Tiflihdj nahza tâ pehz Seemaszwehtkeem, kad jau nefa stahwus istabâ. Par wisu mahju mums tee bija tikai weeni paschi, tapehz wajadseja eerihkotees tâ, lai zits pehz zita waretu tos leetot. Uk, kahdu tikai audeklu es netiku redsejis weenâ paschâ pawafarâ! Se tikko wehl auda faimneeze baltus linu freklus, te jau atkal puschelneeze strihpainus lindrafus. Tad sehdaš mana mahte un noauda kahdi diwi lihumi, sils ar baltu, ruhtaina pakulu audekla, man biksem un few un wezmahtei preeschachteem. Wehl Wepra Lihse auda few defus, mana wezmahte milu un tad atkal faimneeze astonnihschu dweelus. Tâ nemanot peenahza tas laiks, kad wajadseja domat par laufeem un dahrseem. Tad aufchanai bij jamet meers, neraugotees uf to, waj padarits bij wis, kas nodomats, waj nè.

Es dsihwoju wiseem aufchanas darbeem lihds un man bij loti dauds ko nowehrot, kamehr no weenfahrschas dsijas isnahza loti skaiſti audekli, no kureem wareja schuht wisadus apgehrba gabalus. Oh, es aufchanas leetâs drihs ween biju leetpratejs. Es drehbei azis usmetis jau sinaju, waj ta ratena, miselaina, waj weenfahrti. Es pratu ari isschirt astonnihti no feschnihscha, un ja fur eewehrta bij blake, to es tuhlit redseju un teizu:

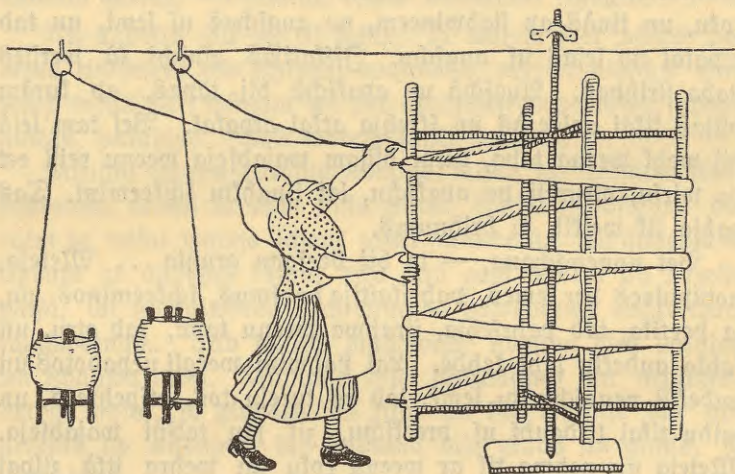
„Wehram ir schoreij bijuschas ar taufeem brilles.“

— Aufchanas mahkla schkâs ar audekla apmeschanu. Wairaf kâ pušgadu jau metamee stahwini bij gulejuschchi atf flehts, pajumtê, usfabinati uf diweem leeleem wadscheem; un tee wareja drusku pagreestees un pagrositees.

Istabas widū, pee fijas, bija peesists kofs ar apalu zau-
rumu, kurā eebahsa stahwīnu afs galu. Apafšā, taifni
pretim, palika tahdu kluzifchu krustu, waj ari krahnes galdu,
kuram widuzi bij eedobums. Eedobumā eelika drufku zuhku
taufu un eezehla stahwīnu afs apafšgalu tajā.

Se nu bija milfigs kreķis, uš kura es pat wiſinatees da-
buju. Man wajadseja fehstees uš weena ſchkehrskota un

peekertees pee stahwīnā kofa, lai nenofristu. Nu ſaimneeze,
waj ari mahte, trihs, ſchetras reijas peekehra ar roku pee
stahwkoem un es laidos tā putns.

Tad ſahkās audella meſhana.

Bet, wiſpirms, ſanahza wiſas ſeewas kopā un apſpreeda,
ziſ lihumu meſt. — Rats lihums bija diwpaſmit olefchu
garſch. Un gadijās, tā apmeta diwpaſmit tahdu lihumu.

Nu, tad gan audejs dabuja sehdet lihds apnikumam. Bet gadijās ari tā, ka, ar wifu apspreešānu, metu peetruhka un audekls isnahza par pahri pošmu šchaurak?, nekā šahkumā bij nodomats.

Dšijas tezeja no diweem waj no trim krekeem, bet ja audekls bij metams strihpains, tad kreki stahweja metejai wisapfahrt, kā zelmi. No krekeem dšijas škrehja taišni uš greesteem, zauri šposcheem mišina rinkeem, un tad uš metejas rofu, un tinās ap stahwineem, no augščas uš semi, un tad atpakaļ no lejas uš augšču. Šškatijās glušči kā werstes staba strihpas. Augšchā un apašchā bij tapas, ap kurām dšijas tikai aplezās un škrehja atkal atpakaļ. Bes tam leja bij wehl weena tapa, kurai dšijam wjadseja weenu reisi eet pa wiršu, otrureiš pa apašču, lai isnahktu šcheemini. Tas gahja tik weikli, ka brihnumš.

Bet nonemšhana, — ta bij deesgan gruhta... Meteja, notupusees pee semes, pahrskaitija pahsmuš, šcheeminos, un, ja peetika, tad pahrschja, israhwa weenu tapu, tad otu, un šahka audeklu piht šehdē. Lai stahwini weegli nepadotos un audekls nenoschuktu semē, tad es tureju tos, atšpehrees, un laidu tikai tikdaudš uš preešču, zil jau taišni wjadseja. Meteja nu nehma tik ar weenu rofu un wehra itkā zilpai zauri jaunu zilpu, tad bahja atkal otu rofu šchai zilpā un wilka zauri no jauna. Šā apmetums tika šzilpots ihšā šehdē, kura tam nelahwa wairs šastaipitees.

Nu wjadseja audeklu wehrt šcheetā un reest. Šcheeminos eelika lumstinus un dšijas galuš apnehma ap reestuwja rihsštiti. Šad weens stahjās pee reestuwja greešchanas, weens aišween wilka šcheetu un lumstinus uš preešču un wehl weens tureja, labi stingri, audekla nesareesto galu.

Greefejs, laifu pa laifam, lika ap reestuwī plahnus preefchu fkalus, lai dšijas nebruktū.

Rad audeklš bij fareestš, tad audeja sehdaš un wehra dšijas nihtiš. Jo wairaf nihtiš bija aufchams, jo gaušaf gahja fchis darbs. Dašchreif audeja nofehdeja pee wehrfchanas deenas diwaš. Rad nihtiš bija fawehtiš, tad wadjadseja atkal tajā fchkeetā wehrt, ar kuru bija aufchams; jo pirmais fchkeetš bij pahraf retš. Tas palihdseja tikai audeklu fareest, — iſdalija dšijas weenotrai lihdfāš.

Nu audeklš jau bij tik taflu, ka wareja feet dšijas pee otras rihfštites, zelt fchkeetu mustawāš, peeſeet nihfchu wirſejos fokus pee kaſinam un pee apafſchejeem peeſahrt, ſtiprāš auflāš, pakahjaš. Tad wareja ſahkt ſtrahdat.

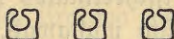
Siklihdš weenu pakahju nomina, tuhlt, no rihfštites lihdf fchkeetam, radāš kā diwi dšiju tilfini, ſlaidā trihſtuhri, kureem pa widu wareja ſchaut zauri ſchaudekli. Sa iſſkrehja kā lihdata no audejaš rokāš, tika otrā galā uſkerta un pazelta gaiſā, lai no ſaiwināš iſſchketinatos pawedeens nahloſcham ſchahweenam. Tad peeſita mustawāš, nomina otu pakahju un ſchahwa atkal. Nudums bija lihfumainš un neglihtš; bet jo tahlaf, jo gludakš taš tika, un kad rihfštite jau apgreesāš ap mileninu, tad audums bija gludš un glihtš, kā peenahkāš.

Nu ſkaneja no rihta lihdf wakaram weenmehrigi ſiteeni: tauſſchtauſſch! tauſſchtauſſch! — Tikai retumis audeja apſtahja, lai ſaſeetu kahdu pahtruhkuſchu metu, waj eeliktū jaunu ſaiwinu ſchaudeklē. Pa reiſai wajadseja ari paſneegteeš, palaiſt wakā leelo reestuwī un ſagreest maſo, ap kuru tināš noauſtais gabalš. Brihſcham ari krita kahdš ſkalš no reestuwja un pahtrauza weenmuktgo tauſſchleſchanu.

Tad kahdâ deenâ parahdijâs kaila rihkfitte us reestuwja. Uudekls bij galâ. Wajadseja tikai likt katlu us uguns un wahrit beesputru. — Nu audeja wareja us brihdi salikt rokas flehpi, sehdet un paskatitees sawâ darbâ.

Es tagad stahwu glumo sehdekli peeslehju pee fola, seh-dos augšgalâ un brauzu lejâ. Ta bija skaisa wisinaschanâs. Nu man neweens to neleedsa.

Un tad peenahza tas skaisais laiks, kad spihdeja gaischa pawafara faule. Wareja skreet jau basam kahjam. Wisa peekalnite, no wahrteem lihds lejas wihtoleem, bij fasehlusi tumšchi sala un faseedejusi faulaini dseltena. Te nu meiteeschi issteepa linu un pakulu audeklus, lai faulê balinatos. See sibeja, kâ balti zelini. Es nenozeetos, pa teem nepa-skrehjis, augšchup un lejup. Gan wehlat skatitija manas pehdas, bet nebahrâs, jo audekli bij skalojami un atkal klahjami no jauna, deendeenâ.

Sulas

Rad strašdi dšeed un purwoš wardes kurfst, tad eesahk ari foku dšihflās kustet šaldās asinis. Ak, kà es pehz druhmās, wairaf istabā pawaditās, seemas preezajos uš to brihdi, kad warešchu eet, weztehwam blakam, uš pirts behrseem. Ratrā rokā tad man bij pa latekai. Un weztehws nesa pahri

špannu. Un špannos bija zirwis, šwahrpstš, kušchkis pakulu. Rad bijām galā, tad weztehws, galwu atkahrš, nowehroja, kurfch behršš ahrškafš; jo tahdeem, pehz wina domam, bij šaldakas šulas. Tad winsch urba, deenwidu pušē. Šwahrpstš bij ašš. Mihksti gurfšchedami škruhwejšās laukā dšeltenigi, šlapji škaidu ripulšchi. Es tos kēhu un laišju.

„Sihrais zukur!“

Kad weztehws, deesgan urbis, israhwa fwahrpstu lihdi ar wifu smalko skaidu pulki, tad steidfigas baltas pilites lehtaja pa krewelaino misu lejup. Tai brihdi man likas, ka tas pateesi ir behrsa afinis, un ka behrsam fahp tif dsika rehta.

„Waj behrsam nefahp, kad urbj?“ es nedroschi waizaju.

„Lai kleeds, kad fahp“, weztehws atteiza un tina latekai ap refno galu pakulas.

Es skatijos, ka lateka tika eedsihta isurbtajâ zaurumâ, ka pa maso alinu nu sahka suhktees sulas un tezet pa reniti tahlaf. Wehl weztehws pahri reischu ar zirwja peeti peesita. Sulas noschkihda no latekas gala ka migla man azis. Tad likam spanni apafcha. — Trrrr! Kas par ahtru tezeschanu... Ne ar straumi, bet ari ne pa pilitei. Trrrr!

No ta brihsha sahkas mana staigaschana us behrseem. Wajadseja beeschi ween apskatit, waj spanni naw jau pilni un waj wehjsch lahjes nenes fahnis. Tahda gadijumâ es nogreesu teewu elfniti, liku spanni un atspreedu pret latekas galu. Nu sulas flihdeja gar jalo kozinu, un wehjsch walti mehginaja tas atraut.

Es isswejoju muschas no sulam, kuras kahri tajas frita un tad, spahrnus isplehtuschas, strahdaja ar wisam kahjam, bet netika ne no weetas. Uri skudras nahza dsert, labi neusmanijas un noslihka. Behz brischa jau tas guleja dibenâ, faleekuschas, ka melnas driksnas. Dschreis to tif daudsi sakrita un apflihta, ka dserot wareja manit drusku ta ka sihwumu, ka skahbumu.

Man wajadseja ari usraudsit, waj skolasbehri neislaista muhsu mantu. Jo pa pusdeenas laiku stbeja ween faule

zepuru nagi tur pa behrfeem. Tad leelee mani fuh-tija ne-
aizinatõs weefus aifdõfht. Un es ari gahju, ar leelu pafch-
apftau, kruhtis isreesis. Rahjâ man bij kofa tupeles, un es
iffkatijos deefgan leels. Bet kad tuwat tikû un redseju ap
fpanneem lokamees leelus sehnuš, gabalus pee-zus waj pat
defmit, tad kluwu nedroſchafš.

„Eh, ſenki! — Waj tu ari gribi kahdu muti?“ wini
kleeđfa.

Eš peefpeedõs pee kahda behrfa, waj apfes, un tikai
noſkatijos.

Skolasbehrni metâš zeloš, ſchkeeba fpannuš, noleezâš
un dſehra. Sulas ſtipri lehjâš pahri; bet es tikai noſkatijos.

Daſchreij ſkolâ jau ſwanija, kad sehni wehl ap ſulam
nehmâš. Uk, kâ tad wini ſkrehja, taiſni pahr purwinu, no
zina uſ zini lehfdami. Uhdens ween ap papehſcheem tinâš.
Spannuš wini daſchreij pameta pawifam ſahnis. Eš pee-
gahju, noſahrtoju wiſu kâ nahkaš, un breefmigi ſirdijos.

„Nekaukaš! Sagli! Muiteeki!“

Somehr, ſulu mums peetezeja loti daudš. Sika peelee-
ta leela muza, toweritš, wairakaš pudeleš. Kaš taš bij par
dſehreenu, kad eefahba! Buiſchi lika ribâš pa leelai kruhſai
un norehzâš ween pehz tam:

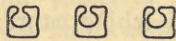
„Uluš kaš aluš!“

Wehl Waſarašwehtkoš mehš dſehrâm ſcho alu, kuru, kâ
ſaimneekš teiza, bruhwejiš patš Deewinſch.

— Kad no behrfa rudajeem pumpureem ſahka ſal-ganaš
lapinaš laukâ ſpraukteeš, tad ſulaš kluwa neſkaidraš. Uri
drufku ſkahbaš winâš tika, un latekâ, weetweetam, ſahka
peekerteeš kâ krehjumš. Weztehwš teiza, ka behrfeem eſot
uſnahziš jau nelabumš, tapehz jabeidſot aſiniš tezinat. Un

atkal mehš gahjâm abi lejâ. Sur weztehws israhwa latefas un zaurumus aifšfina ar ņausa kofa tapam, tã ka gandrihš ne ņihmes nepalifa. Un man liņãš, ka kofi itfã atdšihwojãš, itfã ņmeeteš ņahfa.

Behz deenam diwãm, trim, jau behrseem bija leelaš ņalaš lapãš. Kad eegahji biršê, — aif ņmaršhaš tihri waj galwa noreiba. Patifãš isņteeptees knuhpu, kulat ņahjaš, un raudšitees, kã pa jauno ņahliti rahpo dašchadi kufaini un wabuliteš, wiņãš ņemes un debefš krahņãš.

Melni wehſchi

Ras to bij redſejis, ka wehſis ir melns! Rad Schufaws gahja wehſhot, tad aifween, no rihta ufzehlees, es atradu leelus traufus wehſchu pilnus, un tad tee bija gaiſchi farfani. Bet tagad, kad es patis aifgahju wehſhotajeem lihds, es eeraudſiju brihnumus.

It pawafara muhſu laudis gahja uf leelo upi wehſhot, un kad es tiku maſleet prahwaks, tad apſolijas ari mani lihdsi nemt. Bet par to man wjadſeja tſchakli ſtrahdat pee tahſchu plehſchanas. Preeſch rijas bija atweſta behrſa malka, leeli bluki, lihdsenu miſu. Up teem es nu lozijos pawafara faulite. Noplehſtas tahſis wezamahte uſſweeda uf krahfnes, fur tas ar laiku ſatinas rullites un iſkalta tif faufas, ka kehra uguni jau no tahleenes.

Rad nu pirmee pawafara uhdeni noſfrehja, tad, kahda rahma wafara, mehſ bahſam tahſis maifa un gahjam. Mehſ gahjam labſ pulzinsch: wezamahte, weztehws, kruſtehws, ſaimneeze un Ratre. Mehſ gahjam pa wafara krehſlu un nebij brihw ſkali runat. Rahja mums bij paſtalaſ, lai droſchi waretu breet wiſam pekem pahri. Tas man patika un es jau olnizas mala eefrehju uhdeni, ka netihſcham. Bet auh, zif auſts tas bij!

Lihds upei bija wairak ka werſte ko eet. Rad tikam Bitſchu pakraſte, tad eeraudſijam, ka te wehl wiſzaur ir ſneegs. Upe dohji ſkalojas pa leju un man bij bail no winas. Somehr wehlat, kad pagahjam lejak un tikam pee winas tihri klaht, manas hailes igaiſa, jo es redſeju, ka uhdens, gar kuru mums jaſtaiga, nebij nemaf dſiſch. Upe

bija islahpusti no saweem wafaras frasteem un pahrludina-
justi lihthchus un tehzes.

Nu leelee sagatawojas us wehshu kerschanu. Wini wilka
no tahshu maifa lauka kules un kahra tas plezos. Tad
mauza us gareem dselss eesmeem tahsis un aisdedsa tas. Sa
ka Ratre no dsihweem wehshcheem baidijas, tad winai waja-
dseja waldit tahshu maifu un gahdat par to, lai tas nesa-
mirfst. Man atkal wjadseja katram wehshotajam peenest
jaunas tahsis, kad redseju, kur uguns kluhst mafaka. No
sahkuma tas bija skaisiti un patihkami; bet us garaka es
sahku jau nurdet par sawu listeni, kursch man ne brijdi ne-
dewa meera, nostatitees ka uhdens greeschas un skreen.

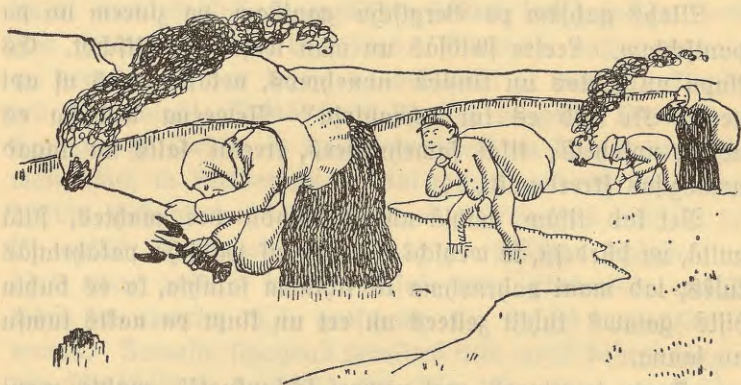
Lihds ko ugunis tika usrihtotas, tuhliit wehshi nahza
kulés, zits pehz zita. Es tikai redseju, ka weztehws peeleezas,
eebahsch roku uhdeni, iswelf un eebahsch atkal kulé. Sapat
lozijas ari skaimneeze un ziti, gabaliku tahlak. Es skrehju
ar tahsim paduse no weena us otru un luhdsoz, lai parahda
man kahdu wehsti; bet nebij jau neweenam wakas ar mani
warfotees. Nu, kad ne, ne, — es bridu uhdeni, wezai-
mahtei pakal, un skatijos pats us sawu roku. Un es wareju
tik labi eeraudstt, ka wehlah wezamahte manis nost nelaida.
Man esot gaischas azis, — lai tikai skatotees. Ra tad ari
ne: wina aisbreen jau, bet es redsu, ka leels melns wehstis
gul dihgstofchaja sahle un kustina kahjas. Es ta ka skatruht-
stos un tshukstu, lai wehstis neisbihtos no manas halves un
lai neisbehgtu:

„Raug sche weens! Bet melns!“

Wezamahte eesmehjas un, atgreesufees, wehsti iszehla.
Nu tikai es dabuju sinat, ka dsihwi wehshi ir melni, un ka
wini kluhst farkani tikai wahrot. Waj tas nebij trafi?

Sagad es bridu wezaimahtei lihds un zihrtigi ftatijos. Beidsot es tà peeradu pee uhdena un melnajeem hubukeem, ka mehginaju pats jau kert. Bet awuh! — tiklihds mana roka tika wehsim tuwak, tas faslehja abas leelàs kahjas man pretim un isturejàs tif draudoschi, ka man wjadseja behgt. Rahdam zitam es raudstju peekluht tà paslepshus; bet tiklihds pirkstis duhràs klaht, wehstis fasita wairaf reischu ar lipu un eedelwereja dsikumâ. Wezâmahte mani isbahra un

teiza, lai es labaf leekotees meerâ. Es nosalbeschot tika nagus.

„Redsi, kahda man!“ wina teiza un pazehla fawu labo rofu.

Ta bija farkana un ustuhkusi.

Mehs wehschojam tik ilgi, kamehr tahschu maisis bij tuffchs. Bet tad ari wehschu kules bija pilnas un mehs bijam pa upes malu nogahjuschi leelu gabalu, garam Pon-

tageem, garàm Bihlaneem, Kwitscheem un Bergisheem, lihds pat Pulpju pakraſtei, kura atkal bija ſneega pilna. Nahza jau ari uſ rihta puſi. Zehlàs wehſch un puhta daſchreis tahſchu duhmus taiſni azis. Mehſ noſwehpàm fà mori.

Mahjup eedami, wiſus wafara notikumus wehl pahrrunajàm. Kruſttehws bija nokehriſ mahrzinu triju wehſeli, un nu ſtahtija, fà to ſawaldijis.

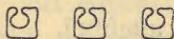
„Nebuhtu apkehrees un rokà uſmauzis zimdu, tad gan buhtu aiſgahjuſi. Sa jau tew glumaſa par ſeepem.“

Mehſ gahjàm pa Bergiſchu ganibam, pa zineem un pa pantscham. Leelee ſteidsàs un man wjadſeja riſſchot. Es flupu un zehloſ un fluſibà nonehmoſ, neſad wairſ uſ upi neeet. Ro tad es tur eemantoju? Neweena wehſcha es nebiju nokehriſ; tikai ſamehrzejees, freetni ſaliſ un tagad nomozijos ſkreedamſ . . .

Bet kad tikàm mahjà un es eelihdu pee mahtes, fildà gultà, un dſirdeju, fa wehſchi tſchauſt uſ wadſcha pakahrtajàs kulès, tad mani pahrnehma tik tihkama ſajuhta, fa es buhtu bijis gatawſ tuhliſ zeltees un eet un flupt pa naſts tumſu no jauna.

„Ro tu te trinees, waj newari ſchlaufnet!“ mahte mani rahja.

Bet es wehl ilgi newareju aiſmigt. Mani bija pahrnehmufi leela dſina dſihwot.

Leeldeenas

Rad Seemasfwehtki nahza, tad likàs, ka jaukaku fwehtku wairš pašaulé newar buht. Bet, kad labi apdomà, kas tad tee bij pret gaischajàm Leeldeenam! Soreis wiši tšhuntschu-lojàs tif pa istabu un uš brihtinu ween wareji tu ahrà isffreet, uš wišàm pušem azis aplaist, waj nenahť kur kahds šchihds waj tšchigans, waj pat nahwe. — Bet kas tad tagad faiteja? Wiši putni bija klaht. Apfes seedeja. Dahršina stuhri taukàsšahles šprauzàs no semes laukà, leelàm šmilšchu zepurem galwà, kà sehnez. Wakaros duhza waboles un deenàs muščas dejoja pa peešauliti kà durnas. Un kur tad šchuhpoles! Tajàs mehš lidosjàm pa gaisu, kà putni, un kleedsjàm žif špehka, jo klufais gawenis nu bija garàm. Ja, man likàs, ka Leeldeenas ir tikai tapehž raditas, lai laudis dabutu isšchuhpotees un isfleegtees. Štweenàs mahjàs tad bij masas šchuhpoles. Waj nu tàs pakahra šchuhni pee šijas, waj kahdas tuwas birses koku šchuburos eewilka fahrti un apmeta ap_{to} groschus; bet bešchà nepalika neweenš. Somehr, šchahdas karulites tikai mehš behrni šauzàm par šchuhpolem, pateesibà tàs bija tikai ehna no ihstàm, kahdas kahra leelee. Tad bija gan ko redset! Jau no jaires lihds jairei ween bij gabals ko šfreet...

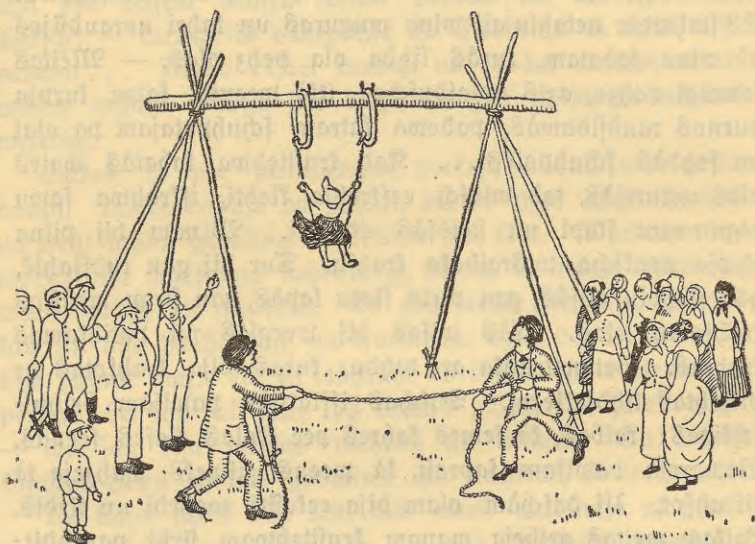
Leelas šchuhpoles bij wišà mušfu apwidà ašweenam tikai weenas. Wairafus gadus mehš gahjàm uš žitàm mahjam, lihds tad peenahza fahrti mušfu puischeem rahdit, ko wini war. Oh, es loti labi atminos, kas ta bij par gatawošchanos, ilgi, ilgi eepreešch. Jau seemà tika kanepaju wirwe wihta. Jau seemà bij pee wežà Dešchna ašrunats pahrs ritenu lofu. Un kas tad ar jairem? — Par tàm tika prah-

ttos wiswifadi. Waj iqlasit teewafàs no zuhfflehwinaam fawestàm bakkem, jeb nemt no olnizas fahrtim stiprafàs? Bet ifrahdijàs, ka bakkites ir usfleeschanaï pahraf smagas un olnizas fahrtinas par dauds teewas, lai leelo swaru, kas us tàm gulàs, stingri noturetu. Tàs wareja lozitees, waj fahda pat luhst, un tad schuhpolès sehdetajs faklu laustu. Beidsot atrada, ka wisdrofchafàs fahrtis preefch jairem buhshot rijas ahrdis. Un atwilka tàs. Ja, pateesi, us tàm fija guleja kà eemuhreta. Wareja pat tee smagakee puifchi eet us galdina un sweestees tà, ka frifchus krita atpakal, pat tad jaires nelodfijàs; tikai, nastai us semi laifchotees, tàs nodrebeja, smagi un nopeetni. Schuhpofchanàs bija drofcha. Leeldeenas festdeenà, schuhpoles usfahrufchi un eemehginajufchi, puifchi wirwi fahfcha masgà, labi augstu, lai neweens nefehstos eefschà, pirms ihstà laika. Ur ruhgtumu es noraudfijos schini rihzibà.

Rad schuhpoles bij pafahrtas un wif fwehtku festdeenàs folti apmesti, tad wjadseja fahft olas wahrit. Dafchi to mehdsja darit tikai Leeldeenas rihtà; bet mehš tahdi nebijàm. Mehš negribejàm fwehtà deenà tik dauds darbotees ar uguns kurfchanu, un ifdarijàm to jau aiflaiduš. Muhfu krahfa aifween bij fkaifsti dseltena. Mehš to ifdabujàm itin weenfahrfchi no fihpolu mifam. Mehš wispirms lifàm fatlâ mifas un peelehjàm drufku uhdens un peebehràm fchupfni alauna. Rad uhdens fahfa mutulus fift, tad lifàm olas eefschà un wahrijàm tik ilgi, kamehr wezmahte noftaitija tehwareifsi us preefchu un atpakal. — Saimneezei bij wairaf wiftu, tapehž winas fatlinà bij olu dauds; bet muhfu pelezite nezif newareja peedeht, un to pafchu bifchfiti aifnefa fchihds. Mehš wahrijàm tikai desmit olu, lai fatram ifnahktu pa diwàm.

Es us olam biju loti kahrš, un gandrihs ik reišes iſga-
dijās tā, ka weena no manejam ſaplihsa jau pirmajā wakarā.
Itin weentahrſchi ta wehlās un fritā no galdina, waj ari
no rokas iſſchluka. Bet es dauds par to neſtumu; es meſ-
leju tīkai ſahli, mehrzeju un ehdu. Un kaš ſin', warbuht
ka pa ſwehtkeem atnahza kaħdš zeeminsch un atneſa weetā.

Tas jau nebij nekas neeſpehjamš. Tīkai nelaiime, ka tad
wajadseja waj nu paldees ſazit, waj ari roku butſchot.

Pirmā deena bija pahraf ſwehta, lai tajā taiſitu kaħdas
paſauligas iſpreezas; bet otrajā, — tad bija ſaaizinati us
ſchuhpolem zeemini no malu malam. Ak, kaš tas bij par
laimigu laiku! Muhsu puiſchi ſtahweja pee ſchuhpolem,

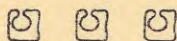
groscheem rokâ, un sagaidija katru peenahzeju ar wahrdeem: 146

„Nu, luhgtu, tagad fehstees tif widâ.“

Sweschajeem puischeem bija balti kallautini un meitam uš peeres nozirpti mati un lindrakeem leelas bodes. Tas toreis bij tâ modê, tur neka newareja darit.

Schuhpotaji bij aifween schuhpolu galweene kahreji un klubas taištaji. Weens no teem bij ari mans krusstehwš. Es stahweju netahlu aif wina muguras un kahri noraudstjos uš wina kabatam, kurâs lihda ola pehz olas. — Meitas kaunigi nahza, azis nolaiduščas, itkâ weenigi šawu kurbju purnos raudsidamâš, padewa katram schuhpotajam pa olai un sehdaš schuhpolēs . . . Kad krusstehwa kabatâš wairs olas neturejâš, tad winsch eefrehja flehti, iskrahwa šawu eeguwumu škapi un steidsâš atpakaļ. Winam bij pilna škapij apakšča wišraibako krahju. Tur bij gan rudssahlê, gan šihpolu mišâš, gan pirts flotu lapâš, gan širgu mehšlos krahšotâš olas. Tâš wišas bij weeglas un patihkamas krahšas. Bet netruhka ari tahdu, kuras bija krahšotâš ar pilšehtas lihdselkeem. Daščas isfkatijâš pawišam brihnišchigâš: raibas, kâ semes kahres pee školâš klases šeenâš. Newareja pawišam šaprašt, kâ weens zilweš mahzeja tâ iskrahšot. Uš daščâm olam bija eekafiti wahrdi un širdis. Laikam meitas gribeja manam krusstehwam širdi parahdit; bet winsch to neeewehroja un krahwa tikai wišas olas weenâ tšchupâ. — Kur tu tif daudš liffi, es domaju, — tur jau pušgadam kô ehst . . . Newaretu man kahdu eedot?

Bet neba krusstehwš wišas olas apehda. Daščas es tur škapi redseju wehl ilgi walstamees. Es tâš pee gadijuma aptauštiju, pazilaju: bij pilnigi iskaltuščas, weeglas, kâ koka.

Silkes

Daudsreis es tikü dsirdejis, ka silke un kartupelis esot tahds ehdeenu pahris, kuruš tikpat labpraht ehdot ubags ka keisars. Es nesinu, waj keisars silki ehd ta weenfahrschi, ar zeptu kartupeli; bet mehš ta ehdam, ja kahdreis pagadijäs silkes nopirft. Mehš raufam no plihtes kartupekus, noberšam pee biffem drufku leelos pelnuš un tad speedam. Pafsch! — kartupelis pahrplihša un iswehrtäs ka milti, kuhpedami... Mehš bijam taupigi un ehdam kartupekus ar wišam mišam. Wiši jau teiza, un šari tizeja, ka tas loti wesełigi.

Silkes, ko pee kartupeleem peekoft, mums wiš nebij dauds. Leelee dabuja pa puštei, bet es tikai asteš spuras un wehl tahdu gabalinu mihsstuma pee tam. Warbuht man tapehš bija muhschiga kahre pehš silkem, ka nekad nedabuju, winu paehst, ziš gribejäs. Es gan wehl isfuhšaju galwas kad ziti bija paehdušchi, un isurbinaju azis, bet ari tas wehl bija pahraf maš. Ali, ziš labpraht es buhtu ehdiš ifrus waj peenus, bet kas tad man toš dewa? „Behnam silkes aste“, — tas jau bija šakams wahrds un likums. Tu wareji loščlat šawu afakas gabalinu un štatitees, ka leelee ehd.

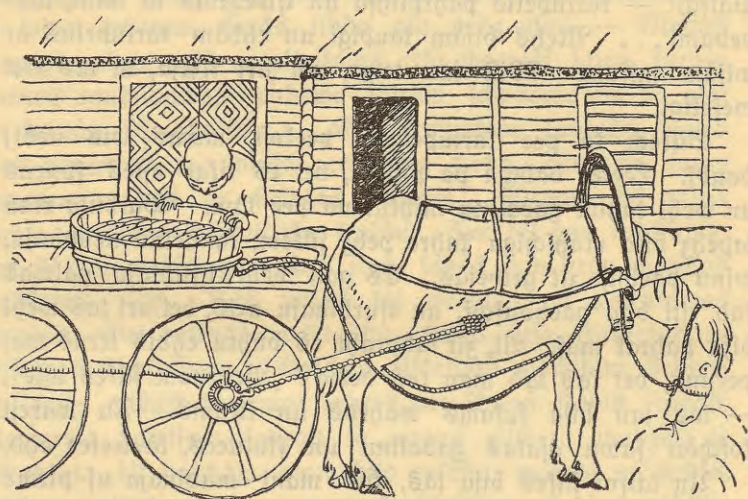
Un taišni silkes bija täs, kas mani mudinaja uš pirmo apšinigu šahdsibu. Šcho un to man warbuht pagadijäs kahdreis panemt, kas leelajeem wareja liktees ka šagšhana, bet es pee tam launa neka nebiju domajis. Šurpreti silkes es katrà šinà buhtu šadšis, ja tikai nebuhtu bijis bail.

Es reis redseju, ka Štibera Abrams eegahja wezmahtei lihdi šlehti, lai šanemtu par pahrdotam silkem mašfu, kas aišween bij graudà. — Šif ahtri jau wini no šlehts wiš

newareja issfreet... Es patahpos us schihda ratu ritena un dрукtu atwilku pahr muzu isflahto, apkepufcho drehbi... Seekalu man peefrehja pilna mute, kà uhdena. — Tur winas guleja, zeeſchàs rindàs, kà sudrabotas ſchaudelſes...

148

Uk, juhs islutufchee Rigas un zitu pilſehtu behrni, — kas juhsu azim ir Reintera un zitu konditoreju logi, ſalih-

dsinot ar to ſtatu, kahdu man ſagahdaja ſilku muza ſchihda netihrajos ratos! Juhs tikai peekeratees mammai pee elkona un ſakeet: „bitte, bitte!“ Un mamma eewed juhs eefſchà un juhs iswehlatees to, kas jums wiſlabat pa ſobam. Bet ja mamma tik drihs neklaufa, tad juhs, turpat us eelaſ, ſahzeet raudat, un tad winai jaeet, gribot negribot, lai no-

149 wehrstu atklastu familijas kildu. — Sinams, nabagu lauschu behrneem ari pilsehtas patihf skatitees filku muzas ...

Ja, tur winas guleja, un man wajadseja tikai pastept rofu, un weena, waj wislabaf diwas, buhtu manas. Es tad wareju aisschautees turpat aif stallischa un, tapat, bej maifes, falozit. Somehr — tas nekahdi nebij eespehjam. Wareja eeraudsit kahds no mahjas laudim. Uri Abrams wareja peepeschi parahditees flehts durwis. Tad es aif fauna nebuhtu wairs dsihwot warejis. Ne, — labaf es Abramam paprasischu, lai man eedod kahdu pahri. Kas tad tas preeksch wina, tif bagata schihda! Winam naudas mafs ustuhzis duhres leelumâ. Un filku wefela puschemuza! — Es nolehzu no ritena un gaidiju.

Isnahza Abrams ar kuliti, kurâ wezmahte winam bija eebehrust waj nu miltus, waj putramus, un taifijas brauft projam.

„Nu tad ar deewe!“ winsch teiza un traufas ratos.

„Brauz, brauz wefels!“ wezmahte atteiza.

Nuja, te tatschu nemas nebij tahdas starpas, kur man fatu balst eebahst. Es paliku neapmeerinats.

— Bet tad reis, kahda pawafara, mehsh abi ar wezmahti gahjam us Sulainischkam. Sa bija prahwa leischu fahdscha, turpat us Kursemes robescham, un taja dsihwoja pa leelakai dalai schihdi. Man bija kasschis, un ta ka to ar ratusmehri newareja nodsiht, tad wezmahte weda mani pee apteekera. No apteekas tad mehsh gahjam us Benzeseenes hodi, kur wezmahte scho to wajadseja eepirft.

Benzeleene ar manu wezmahti bija leelas draudsenes. Mehsh tikam turpat hode apsehdinati, jo bijam tahlu gahjuschu, un tad Benzeseene panehma diwas kantainus zukura

grauduš, uspilinaja us teem drapu un dewa weenu wezmahtei, otu man.

„Nè, nè, mihlà“, wezmahte teiza, „— tahdas jahles winam buhs par stipràm. Bet waj tu newaretu winam jahdu gabalinu filkes dot? Naw jau ari ehdiš, kà mahjà, brofastà.“

To dsirdot, es zauri simtàm hodes smakam usreis faodu filku smaku ween.

Benzeleene few eemeta mutè flapjo zukura graudu un gahja, kur stahweja wairakas muzas. Wina eefahràs weenà un iszehla leelu filki. To wina man eedewa un teizàs isnest, no istabas, maises jahdu gabalinu; bet es teizu, ka naw wajadstigs.

Nekad es nebiju wefelas filkes turejis šawàs rokàs. Brihdi es winà noraudsijos, un tad zirtu sobus apalajà mugurà. Žif leeliski šas šmekeja! Wehl tas kumofs nebij norihts, kad gribežàs jau otu kost. Es noplehsu weenu šahnu, lihds ašakai, un iszehlu wefelu gabalu ifru. Rà tee špraksteja, un šprifsteja, kad kodu. — Uif hodes galdeem stahweja neleels štukis, Benzeeleenes meita, un azu neno-wehršdama škatijàs, kà es ehdu. Kad plehsu otu šahnu nost, wina smehjàs, raustija plezus un teiza šawai mahtei kautko pa šchihdiski. Uri Benzeeleene paraudsijàs us mani un pašmehjàs. Wezmahte to eewehrojusi peebilda:

„Wifš jau man rittigs filku ehdejs, ar tàm winu nekad newar atbarot.“

Ur astes špuram, — es nodomaju, un lupiju tikai tahlat.

Uf beigam filke kluwa loti šahla. Mehle un wifa mute man kwehloja kà ugunis.

„Redsès gan, ka tu aif dserfchanas tagad neglahbfees“, wezmahte, kà manu nelaimi sinadama, eerunajàs.

„Neka!“ es atteizu, un noliku filkes galwu lihds ar garo afaku us bodes galda.

Semè fweest tatschu newareja, jo te nebija neweena funa, — kamdeht ta masà fluke attal smehjàs? Warbuht, ka barihnejàs par to, ka es til dauds apehdis. Warbuht beigàs kluwa schehl. Warbuht dodama Benzeleene domaja, ka kahdu pufi atlifschu atpafal.

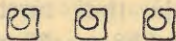
Bet nu gan es biju paehdis. „Ja“, es, muti flauzidams, domaju, — „zif tatschu mas zilweks war apest. Lihds schim man aifween lifàs, ka, ja tikai dotu, es apestu wismas peežas filkes. Un tagad? Jau no weenas pilnigi peeteef. Un ja wehl ar maifi buhtu ehdis!“

Wezmahte bij wifu sapirkusees un ar Benzeleeni deesgan ifrunajusees. Mehš atwadijamees un gahjäm.

Zelà es pee katra grahwischa gulu flah. Pa uhdeni, turpat man pee deguna, kà knipas us wisam pufem sitàs tahrpi un loschnaja leelas uhdens fihles; bet es aifmeedsu azis un dsehru.

Kad wakarà wezmahte stahstija ziteem, ka es apehdis wefelu filki, bes maises, — weztehws man uslika us pleza sawu smago roku tà, ka es noschkeebos pawisam us weenu pufi, un teiza:

„Tà wajag . . . Ehd fuhru un dser fshabu, tad ne semè nefapuhfi!“

Tinte

Strunga Anne man eedahwinaja tahdu burtn zu ar tſhetrà m lapam un ſkaiſtàm ſilàm linijam. Eſ jau uſ ta-peleſ rakſtiju wiſuſ maſoſ un ari leeloſ hurtuſ; bet uſ melna balts nebuht tiſ ſkaiſti neiſſſtatijàſ, tà melnſ uſ balta. Tapehž eſ zentoſ tiſt pee tintes. Siſlihdſ dſirdeju ſunuſ rejam, — ſkrehju pee loga ſkatiiteeſ, waj nenahſ ſchihdſ. Bet tahdi ween tuſſchineeki nahza, kam tahdaſ mantas ne-maſ nebij, un mana burtniza ſtahweja dihkà.

Bet tad kahdà rihtà ſaimneeze, pee plihtheſ ſtahwedama, mahja man ar roku. — Eſ peegahju.

„Waj tu redſi, kaſ man te tai katlà?“

Eſ paſteepu kaſlu un ſkatijoſ. — Saimneeze tur maiſija tiſ melnu ſchlidrumu, tà tinti.

„Kaſ taſ ir?“ eſ waizaju.

„Eſ wahru tew tinti; žitadi jau tu wairſ neweenam ſchihdam meera nedod.“

Kaſ par laimi! Žiſ laba taſſchu wina bij, ſchì ſaimneeze, pa reiſai.

„Ja ja! Bet tad tew ari wajaſſeſ wiſu to kaſlu iſ-rakſtit. Nu, — behdſ noſt!“

Saimneeze ſahka zelt no kaſla melnaſ dſijaſ gabaluſ. Eſ ſkrehju pee mahteſ, lai dod man kahdu traužinu, kamî tinti eeleet; un mahte man eedewa teewu garu pudelitti. Tai gan nebija ne maſakàſ lihdiſibaſ ar iſhtu tintes trauku; bet tomehr taſ bij no ſtikla un wareja jau tuſlit redſet, kaſ tur eeſſchà. Eſ gribeju tinti turet uſ loga, lai ſar to pa-lepotoſ, kad atnahſ kahdſ weeſiſ waj ſchihdſ. Eſ tad pa-ſlungſchinaſchu pudeli un teiſſchu: „Nu, deeſi waj man tàſ

tintes wisam gadam peetikš?“ — Zilwešs, kam šawa tinte, nebija wis wairš ar pliku roku nemamš.

Saimneeze peelehja manu pudeli netahlit pilnu. Eš ar preeku winai par to pabutschoju roku un palihdseju katlu iſnešt ahrâ. Ar weenu roku eš biju peekehrees pee katla stihpaš, bet otrâ zeeti tureju šawu pudeli. Katlu mehš iſgahšam ištabaš galâ, wagâ, un melna straume, fili putodama, laidâš lejup. Eš gahju straumei lihds. Man bija šehl, ka te eet pasuščanâ tif daudš tintes. Reišâ ar straumes gaitu eš biju nonahziš pee lejaš wihtoleem. Se nu mehš apstahjâm.

Waj newajadsetu iſmehginat?

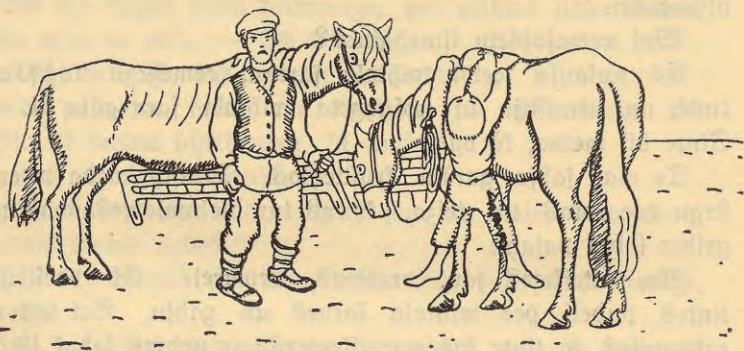
Eš nolauſu teewu wihtola šariku, eemehrzu to šawâ tintê, un usraštiju uš nosahgeta wihtola šara gala U. — Tinte bij melna, kâ ogle.

Se man jahja garâm krussttehws. Winšč weda weenu firgu pee rofaš un teiza, šo eš tur blehnojtrees, waj negribot labak pajahš.

Au, atteiktees jau, protamš, newareja. Eš peeslehju tintes pudeli pee wihtola šafnes un gahju. Bet tad eš eedomajoš, ka tinte tur war iſleetees, un nehmu labak lihds. Lai krussttehws neeraudšitu, eš pudeliti eebašsu bišču škotelê. Nebija jau wina tif pahraš pilna, ka buhtu jabaidâš no iſleeschanâš, ja ari mašleet paščkeebtoš. Krusttehws mani weegli ušzehla širgâ un mehš jahjâm. Mehš jahjâm uš pašču lauka galu, tur redsejâm ezesčaš, šarkanâ mahla peekalnîtê. Pa plawmalâš zelinu mehš palaidâm pilneem riščheem. Man wajadseja eekertees ar abâm rokam frehpêš un šahjaš zeeti špeest pee širga šahneem, lai^m neno-weltos semê.

Rad tifàm galà, es fawu tinti biju pawifam peemirfis. Es fhluhzu gar firga fahneem semè tif fwabadi, itkà man fktotelè nefa nebuhtu. Bet — te nu bij! Ufreis es jutu aufstumu gar fahju pluhstam un, galwu paschkeebis, eeraudfiju, fa wifs bifschu fahns, no fktoteles lihds pat apafschai, melns. Es tifko nepakritu ais isbailem. Labi wehl, fa fchis fahns nebija pret frusttehwu.

Es gahju uf mahjam loti ilgi. Man zelà tif dauds bij fo apbrihnot. Wispirms es iswilku no fktoteles fawu ne-

laimigo pudeli. Wehl masa bishkite tur bija. Es tomehr apnehmos to nest uf mahjam, kaut gan pirmajà brihdi likàs, fa wjadsetu list to pret fahdu akmeni un mahjà teikt, fa jahjot fappeedàs. Schehl bija tintes; bet ari bailes firdi mahza. — Gar eschmali ejot man wjadseja zilat akmemus un welenas, lai pafatitos, fas sem teem mahjoja. Man gan nebij nefur jastreen. — Pee wihtoleem es wehl drufstu parafstiju un tad tifai gahju augfchà.

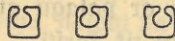

Istabâ es greesu wainigo fahnu aifween tà, ka lai tas nebuhtu mahtei azis; bet es ne pawisam nebiju eedomajees, ka ari ziti zilwefi war manu nelaimi eeraudfit.

„Af tu tehtit, — fo tas sehns jau norakstijis!“ faimneeze, tisso pa durwim eenahfusi, eesauzàs un fasita plaukstaš.

Es fastingu tà, ka newareju wairs ne pakustet, ne wahrda isteift. Up mani fanahza wifas seewas, grostija mani, schuhpoja galwas un wišwifadi isrunajàs.

Deewa laime, ka tas notifa pawasara, un pee tam wehl faules deenâ, kad ari leeleem, un pat wezeem zilwefeem par wifu tikai pafmeetees ween gribas.

Bakas

Bawafarâ fainneeku Janzis fâslima ar bakam. Igu laiku winsch guleja kambari, un wisi teiza, ka mirschot. Weda dakteri wiraſ reischu. Es ar bailem gluhneju gar loga stenderi, kad winsch eenahza un isgahja. Pr. effsch manis dakters bij tas patš, kas Seemasſwehtku nahwe. Es finaju, ka tas ir zilweks un ka winsch neweenam neka launa nedara; bet tomehr, ja buhtu nahzis man klast un gribejis man rofas peelikt, es buhtu fkehjis feenâ kâ jehrs.

Janzis nemira. Nahza ſiltaks laiks. Uſplauka koki. Wiſs zelinsch, no istabas gala lihds lejas wihtoleem, bij ar peeneru see deem kâ ar ſelta dutateem nobehrts. Lejâ see deja jau gundegas un druwenites. Rad eefritu tajâs, aufstee wehji fkehja pahri. Sahka dahrsinâ jau ſmarschot zerines. Un kahdâ deenâ Janzi ar palagu aifnesa no kambarischa uſ flehti, lai gulot nebuhtu til karsti.

Nu es beeschi ween fehdeju uſ flehtšpreekschas, puku pilnâm ſaujam, un waizaju fainneezei, kad garâm gahja, ko Janzis dara.

„Gul“, wina behdigi atteiza, un uſ manâm puķem nemas neſtatijâs.

Es labpraht buhtu ſuhtijis tâs Janzim, bet neeedroschinajos ſawu wehleschanos isteikt. Un tad, kahdâ deenâ, kad neweena zilweka fehtšwidâ nebij, es eelawijos fainneeku flehti, pee Janſcha. Sahkumâ es neka newareju iſſchirt. Es itkâ apdullu, jo flehtš bij tumſcha un ſawadas ſmakas pilna. Bet tad es pamaniju gultas galu un gahju turpu.

„Janzi!“ es ſauzu.

Janzis kaut ko nurdeja man pretim.

Es peegahju un eeraudsiju, zif Janzis breefmigs issfatijàs. — Winam nebija ne azu wairš, ne deguna. Wiša feja issfatijàs kà fakrewėjusi koka miša, bes kahda weida. Sahdas paščas bija ari rokas.

„Dsert!“ Janzis šauza. „Mem', dsert!“

Es issfrehju laukà un pateizu šaimneezei, ka Janzis praša dsert.

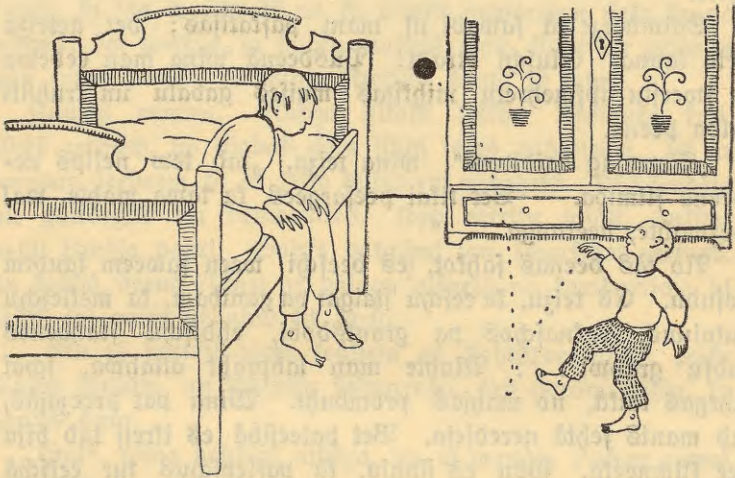
Saimneeze tà šawadi uf mani pašfatijàs; bet neteiza nefa launa. Glušchi otradi! Pusdeenà wina man eedewa ar šweestu apšmehretu mihštas maišes gabalu un kruhšiti šalda peena.

„Newajag baiditees“, wina teiza, „tad tew nelips ne-weena šlimiba. — Bet tikai peefargees, ka tawa mahte, waj wezmahte, neerauga . . .“

No tàs deenas šahot, [es beeschi ween šaweem laudim nošudu. Es teizu, ka eefchu štaigat pa ganibam, ka mešleschu putnirus, raknašchos pa grantsdobi, ehdišchu škahbenes rudšu grahwì . . . Mahte man labpraht atlahwa, šchat fehrgaš laikà, no mahjaš prombuht. Wina pat preezajàs, kad manis šehtà neredseja. Bet pateesibà es ikreis tad biju pee šlimneeka. Gan es šinaju, kà pašlepšchus tur eefšchà un ahrà tift.

Pamašam Janzim šluwa labak. Jau wišch kahdà deenà wareja azis atwehrt, šaut gan šuhdsejàs, ka redset nefa newarot. Ro tad šchis buhtu redsejis, kad flehtš weenigais lodšinšch bij ar šdrehbem aišbahštš. Ahrštš bija teizis, ka gašma warot azis išmaitat. Tà, šaut gan lešnam, tad tomehr peenahza laikš, kad Janzis wareja jau gultà šehdet. Tad wišch pahrlika kahjaš pahrgultas malu un raudšija zeltees. Šahšumà tas neišdewàs, bet pehž dašcham deenam jau mehš

staigajām. Mums, turpat klehti, bija weza leelgabala lode. Ur to mehš tagad ripojām. Klehts wehl weenmehr bija tumšča; kaut gan jau nu pa reisai pataišīja lodsinam weenu malu walā. Ak, kà Janzim tad gribejās eet un paraudsitees drusku laufā; bet winsch tomehr bij tik prahtigs, ka atturejās fahrdinajumam preti. Bet par to man wajađseja wifu is-

stahstīt, kà tagad isfkatas stuhra ahbele, kà jaunās pluhmites wezajā dahrsā, ko muhsu stahditās eglites dara un zif strafdu pahru ir istabas gala behrsos. Jf deenas, ja kas ahrā bij no jauna flahtu nahzis, es pastahstiju. — Winsch netizigi kratīja galwu, kad teizu, ka pilnajām rosem jau ir pumpuri. „Sad jau drihs buhs Jahni!“ winsch eesauzās un fahra raudat.

Es swaidiju Jantscha maso gumijas loditi un likos, ka wina raudaschanas nedstirdu. Warbuht ka winsch negribeja, ka esmu wina wahja brihscha leezineeks. Sas pahrgahja. — Drihs ween ari Jantzis sahka loditi kert. Winsch to kehra un sweeda un sweesdams aisween teiza:

„Brenz, trenz! Juri, turi! Un tu, Mahrtin, duri!“

Es smehjos, kehru, sweedu atpakal un fauzu:

„Juri, turi!“

Wifu teikummu atfahrtoti pakal fazit man bij kauns.

Kad mums nepatika wairs ar swaidischanos nemtees, tad apsehdamees us gultas malas un lupinajam nost Jantscha wahkis, kuras tagad bija saufas, ka siwu swihgsnas. Es peelupinaja to pilnas reeschawas. Un ta nu mums bij laba nauda. Leelafas kraupas bija rubli, masafas — kapeikas. Mehš scho un to pirkam un pahrdewam.

Kad Jahnis drihksteja ahrâ eet, mehš ripojam ar leelgabala lodi pa flehts preefchas grihdinu, un te nu man^t eeraudstja mana mahte. Wina isbijusees atfrehja, sakehra mani, ka kahdu kustomi, un sfreeschus aisnesa us istabu.

„Paganš“, wina teiza, — „waj tad tew nemas naw bail, ka nepeelthp tik breefmiga flimiba? Sa tak zilwefam ismaita wifu isskату. Pawej, kahds tagad Janzim gihmis, robu robeem . . .“

Mahte gan bij taisniba; bet man jau schi kaite neslipa.

Stabules

Lihds ar pawafara filto fauli, aifween augstaf zehlàs mana fajuhfmiba un preeks. Kur kahju fpehri, olnizas malà, grahwjos, eschmalos, wifur wiseja dselteni seedi. Gaisà zihruki gahja wiru wirumis un strafdi, behrsu galotnès, parfscheja un fwilpa un fwilpoja. Es fkehju no pukès uf puki, pluhzu tàs un liku few pee weena waiga, pee otra. Es itkà faweenojos ar winàm. Man likàs, fa es esmu tifpat dseltens, kà fchee seedi. Un tahds es pateefibà ari biju; jo muhs tatschu wifus apspihdeja dseltena faule.

Bet fwilpt? Waj tad strahdi ween mahzeja fwilpot?

Oh, — es ari jinaju, kà to dara. Waj man gludu wihtolfaru truhfa? Un waj man nebij afs, Schufawa kalts, tuteninsch gultas malà? — Es patehru to un fkehju lejà.

Sur lejà, kahpostdahrja galà, pehrnajà pawafarà bija nosahgeti daschi wezi wihtoli. Nu teem bija ataugufchas atwasas, fmuidras un lihdsenas, kà steebri. — Es usrahpos lihds atwasam un noschiliju weenu. Sad es schluhzu semè, fehdsos fulas pilnajà jakumà un fahku strahdat. Spihdeja faule un wisapfahrt seedeja peenenes. Man bija filti un jautri ap firdi. Es te biju pilnigi weens; tifai fahles fakums mani apnehma kà mihftàm rokam.

Igi man wjadseja greest un graisit, lihds gludais toka gabalinsch dabuja stabules weidu. Sad es liku to few uf zela un fahku ar tutentna spalu to bes fchehlafstibas daufit. Es fitu weenadà takti un pee tam fskaitiju bes apstahjas, reiji pehz reifas, pasihstamos hurwibas wahrduš, bes kureem stabule neatlez:

Atlez, manu
 Stabuliti;
 Willam faulinsch,
 Man — ta ahdin . . .

Gaischà wihtola misa ar katru fiteenu kluwa tumščaka
 un tumščaka, jo fašistajās weetās ņpeedās zauri misai uh-

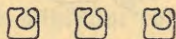
deniš. Beidsot es nehmu stabules atmišoto galu soboš un
 ar abām rokām greesu. Praksch! — un misa greesās ņwa-
 badi ap fokū. — Nu tilai wehl wjadseja atgreesť preek-
 ņhejam faulinam tahdu ņloņniti, lai dwaņča war tiť lihdņ

misâ eegreestajam robam, aishahst teewgalim fokû preefshâ 162
un — stabule gatawa.

Ras par mihsstu fkanu!

Es fehdeju sahlê stary peenenem un stabuleju, azis peemeedsis un waigus peepuhtis. Es pawilku koziku gan wairaf us ahru, gan pastuhmu dsilat eefshâ. Sâ es wareju fkanu mainit no semafâs duhdofchanas lihds wihsihkafajam fwilpeenam. — Krahfas un fkanas! Wis weenadi spilgts un gaischs. Es te isbaudiju pawasari wisâ wina krahfch- numâ. Es tatschu plauku, es teezos, kâ jauna lapa, ispleh- stees un lihgotees wehâ un saulê. . . Ja nu tur no aug- fchas raudsijâs us semi Deews, tad winsch manas gaischs galwas newareja atschkirt no peenenu seedeem. Un mana stabuleschana pilnigi sakusa ar zihruku dseefmam un ar strasdu fwilposchanu. . . Bet, warbuht ka winsch mani tomehr redseja un eewehroja. Warbuht winsch lika engelim pasauft manu tehwu, sanehma wiku pee elkona, rahdija un teiza:

„Redsi, Jahni, kur taws dehlê, sem wihtola. Tu wiku atstahji bahreni. Winam mugurâ pakulu kreks; bet winsch stabulê un seed kâ puke. Jo us semes tagad ir pa- wafars.“

Dahrtite

Newaru ihsti lahgå atzeretees Dahrtites ahrejâ isfkata. Sinu tifai, ka wina bija deesgan leela auguma, faulaina, refnu degunu un, laifam, bakurehtainu feju, — bet warbuht ari nè. Totees labaf manâ atminâ ir usglabajees winas eefſhejais isfkats.

Dahrtitei bij warbuht gadu peeſpadſmit, kad wina muhſu mahjâs ganos gahja. Wina bija leela gowju peh-
raja, un gahja beeschi ween uſ purwu, behrſa fluhgâs. Wina atneſa pa weſelam kuhlam fluhgu, nolika dahrſina malâ, ſahlê lai neſafalſt, un ikreis, kad dſina gowis laukâ, panehma weenu. Wakarâ no tâs bija palizis negarſch ſprun-
gulis, Dahrtites paduſê. To wina eefweeda ſchagarainê. Wiſmas fimtu jaunu behrſu wina iſnihzinaja pa wiſu wa-
ſaru.

Seki, waj zimdu, Dahrtiti neſaja ganos lihds pa nede-
lai, pat diwas nedelaſ, ſamehr tad beidsot adijums nahza gataws. Sur gadijâs daſchadi eemesli: tad iſgaiſa daſchas adatinas, tad adiklis mahjâ aiſmirſâs, tad — ſkreenot adiklis bij ſaut ſur aiſfehrees un nomukufchi wiſi walſſini, waj atkal ſamolſ iſkritis no ſulites un notruhzis. Ja adiklis bij balts, tad pehz beigta darba ſefe, waj zimds, iſſkatijâs kâ no pelneem iſwilfts. Reij pat Duhmala bij tifufi pee Dahrtites adikla.

Duhmalai bij paraſcha, waj ari nepeezeefchama waja-
dſiba, wiſu ſo ſelet, kaſ tifai pagadijâs. Keegeku gabaluſ, fokus, wezas lupataſ, wina grauſa ſtundam ilgi. Tâ nu Dahrtite reij paſtataſ: kaſ tai Duhmalai tahds ſpihdigs pee purna?

Ut tu tehtit! — Tās jau adamās adatinās. . . Wiša garā ņeke jau gowij mutē; tīkai adatas ņaspraislojuņčās gar purnu, nodod grehka daritaju.

Tu mehš, abi ar Dahrīiti, ņkreet gowij paķal, un ņleegt, lai atdod.

Veķz ilgās, ilgās dņenasčanas, Duhmalā tomehr iņlai- da glumo wiņstolli.

Peē dobes iņņkalojuņi, Dahrīite atrada, ķā ņekes ņtulmš ir pīlnigi ņamaltš, ķa to nedriķņt ne ņaimneezei rahdit, ne ari teikt, ķas notizis. Seke bij ar wiņām adatinam paņudu- ņi un deesgan. Bet Duhmalāi tās nedarbš tīķa atmakņats wiņpīlnigakā mehrā. Dahrīite tai apmeta ap kaņlu ņawu ruhtaino preeņčautu un, ar kreiso roku gowi turedama, ar labo weleķa weenā weleņčanā, ķur ween peēķluķdama, — wiņwairak gan pa purnu, ķā pa wainigako weetu. Wina meta meeru tīķal tad, ķad deesgan reņnais ķluhģas ģals bij ņadrupis ņmalkās druņķās. Gows ņaķlumā ņķrehķa zīķ ņpeh- ķa un wilķa Dahrīiti liħdš ķā ķodelu; bet beidsot apķuņa un ņaķķa ņolot, ģalwu ģroņidama uņ wiņām puņem, aķis aiņ- meeguņi, lai wiņmaņ tās paņargatu no ņaķpigajeem ņiteeneem.

Wakarā ņaimneeze briħnejās, ķapeķz gan Duhmalāi tīķ ņapampuņi ģalwa un aiņpuhlojuņčās aķis.

Buħņčot taħrps eezirtis, Dahrīite domaja.

ņņčuhņķu muħņu purwoš nemaņ nebij un ņaimneeze Dahrīitei netizeķa; bet gan wiņi norunaja, ķa tas buħņčot ķatrā ņinā no zaurweķķa. Un aiņbaķķa ņtalla weenigo lo- dņinu.

Man ņirdš tā ween deķa, iņteikt wiņu; bet eš to ne- driķņņteķu darit, jo biķu nopirķtš. Dahrīite man apņolijās atneņt no ņawas maħteš, ķad tīķņčot zeemā, daņčaduš put-

nus un swehrus, kuri dseedot, rejot un kauzot. Par to man wajadseja dot wahrdu, ka nestahstischu neweenam zilwekam, ja Dahrtitei kas ganos atgaditos. Es tizeju winas folijumeem un biju kluß wißu wasaru, kaut gan if deenas nahzàs redset daschadus nedarbus. Rà tad lai es ari nebuhtu tizejis, kur leeta bij tik skaidra.

„Kur tad tawa mahte nems tahdus swehrus un putnus?“ es waizaju.

„Kur nems?“ Dahrtite tihri isbrihnejupees eesauzàs.
„Kur tad kungs muischu nem?“

„Kungs ir bagats, winsch war muischu ustaitit.“

„Un es?“

Tu warbuht mani tikai mahni. . .“

„Rà mulkis! Kas man par labumu scho mahnit? Ja netizi, — nedabusi ar' nefa. Domà, leels preeks tew winus tà par neeku atswest? — Redj, man jau tee kustoni wisi stahw lahditè; tikai jadabù schurp. Mana mahte, kad bij jauna, dsihwoja pee kungeem, Ratfunos un tur preilenes wifas sawas spehku leetas atdewa winai preeksch manis. Redses ween, kad mana mahte kahdreis atnahks, manis apraudsit, waj neatnesis kahdu sirdsinu, waj funiti?“

„Waj starkis ari ir?“

„Domà ka nè? Un tam ir garas farkanas kahjas un leels farkans knahbis. Un kad rausta tahdu drahtiti, tad knahbis papleschas un fitas kopà. Starkis klabinà.“

Es palehzoß gaisà.

„Un strafds?“

„Jr wifadi putni. Es jau saku: man leela kaste pilna. Strafds swilpo. Un lasttigala, ta isloka wiswifadi balst. Jr ari lopi un daschdaschadi lehmi. Gows ir ar leelu tes-

meni, un kad paspeesch zitschus, — tet peens. Updomà — ihstis peens! Rad eewajagas — tikai paslauz.“

Tas bija brihnischki. Schee stahsti un solijumi mani tureja kà burwibà. Es pilnigi nokluseju wifus Dahrтитеs nedarbus. Meitai un fainneezei wina saga daschadas pogas un bantites. Ganibàs winai preeksch schahdàm leetam bija sawa noliktawa, sem beesä paeglu kruma. Scho noliktawu es atradu tikai tad, kad Dahrтите, us mirschanu guledama, bij man wifus noslehpumus atklahjusi. — Bet man ir jastahsta, kà Dahrтите tika pee tik gruhtas klimibas.

Pa wairakàm audsitem mums bija kahdu desmit pehrklu wahrnu. Buhtu bijis wairak, bet mehš jau daschus bijàm isfukšchojuschi us Seeldeenam; jo wajadseja tatschu olu. Somehr, pehz muhsu aprehkina, ja ari katrà perekli buhtu tikai diwi wahrneni, ir tad jau buhtu galas deesgan wifai faimei. Rad nu wahrnu behrni bij tik leeli paauguschchi, ka wareja gandrihs jau pehrkli atstahst, tad Dahrтите no teem grlbeja istaisit brangu zepeti. Wina nolehma weenà deenwidà isfahpt wifus pehrklus, putnus nomaitat un atnest fainneezei, lai tikai pluhz un leef katlà. — Es teizu, ka papreekschu wajaga aprunatees, dees' waj fainneeze buhs ar meeru; bet Dahrтите atteiza, ka es neka nesinot. Rura fainneeze tad likšot wahrnas mahja nest? Winas tak baidotees, ka pasauke nefahktu runat, ka faimi baro ar wahrnas galu. Bet kad putni buhschot bes galwàm, tad zits nekas wairs neatlikšot, kà peenemt. Un tà mehš kahdà jaukà deenas widà nehàm leelu grosu un gahjàm.

Masakajos kokos bij man jakahpj; leelajos kahpa Dahrтите. Pahris pehrklu bij jau tukšchi, bet zitos mehš atradàm pilnigi paauguschus putnus, kuri isbrihnejuschees rahwàs

167 zits pee zita un eeplehja breefmigi platus knahbjus, lihds
ko zehli roku.

„Sweed tikai semê!“ Dahrtite kledsa.

Man bija bail likt roku nifno knahbju tuwumâ, un es
tapeh3 lausu kahdu saru un ar to isgruhdu newarigos put-
nus no filtâ schuhpla, bej schehlastibas. Tee metâs saros,
plehta spahrnus un mehginaja lidot. Dajsh aisdewereja

pa gaisu leelu gabalu; bet leelakâ dala kehza tik un nobuht-
scheja lejâ, jmagi, kâ welenas. Tur tos sagaidija drofcha
nahwe.

Semê nofahpis, es atradu ismestos putnus jau bej
galwam, asinim apraipitajâ grosâ. Wezâs wahrnas greesâs

gaisâ pahr audsiti un brehza nemitigi: „Dahrt! Dahrt!“
Bet Dahrtite tikai smehjâs, mauza 'grosu us rokas, un mehš
gahjâm us zitu audsiti, us ziteem pehrfleem.

Gadijâs, ka wahrna bija eetaifjusees smuidra behrsa
galotnê. Tahdâ es neeedroschinajos kahpt un Dahrtitei to
wajadseja paschai darit, jo newareja tatschu atstahť Deewa
dahwanu. Man wajadseja stahwet tad lejâ un labi us-
manit, fur katrs no nomeštajeem putneem paleef. Es redseju,
ka daschs no teem aisaulekšhoja zauri audsitei un eelihda
rudsos; bet neteizu neka. Man bij tik lihgsmi ap firđi, ap-
sinotees, ka esmu isglahbis kahdu dšihwibu. Somehr wisus
glahbt es newareju un daschus man wajadseja usrahđit.
Putns behga. Dahrtite ašinainu tuteni, dšinâs pakal. Kad
putns manija, ka naw eespehjams ismukt un noslehptees,
tad peeplaka, atleeza plaschi eepleshťu knahbi sew us muguras
un šagađija wajataju, azis wahrstidams. Bet Dahrtite ne-
bij bailiga: wina šakampa wahrnenu ais špahrneem un —
tad es nowehrsos, lai nebuhtu Jareds šchaušmigais škats.

Wahrnu pahr muhsu galwam šakafjâs aisween wairaf
un wairaf, — wesels padebesš. Reišam mums wehjšch
ween gar ausim noschalza, tik tuwu bija wahrna garam ais-
brahsusees, gribedama usbrukt, bet pehdejâ brithđi tomehr
bijusees.

„Ro juhs brehzeet.“ Dahrtite smehjâs, „ko juhs pakal
škreeneet? — Galwas jau mehš atstahjâm turpat.“

Pehz pehdejâ perekla mehš iskrahwâm wisu sawu laupi-
jumu no grosa laukâ, šahlitê, un šakaitijam. Bija diw-
desmit diwi wahrneni.

„Kas par galu! Kas par galu!“ Dahrtite preezajâs un
iščapstinaja luhvas.

Mehs bijam deesgan ilgi nehmuſchees, pawifam ne-manidami, kà laiks pagahjis. Rad dewamees mahjâ, jau puischi gahja pee darba. Mans krusstehws, kurfch jahja art, redsedams muhs wahrnu padebefcha aplidotus, apstahjâs olnizas galâ un gaidija. — Bet Dahrtite usreis wina no-domu ſaprata.

„Gefim te taiſni!“ wina eefauzâs, un lika ari man pee groſa kertees, jo ſchai eſot gruhti weenai paſchai tahdu ſwaru ſteept, kad pee tam wehl jaſteidsotees.

Es peekehros pee groſa ſtihpas un delwereju lihds, pa arumeem.

Kruſstehws, redsedams, ka mehs no wina gribam iſwai-ritees, jahja pa lauku mums taiſni preeſſchâ — un eeraudſtjis muhſu kurwi, nopeetni teiza:

„Raſ tad tee nu par darbeem?!“

„Raſ tew behda!“ Dahrtite atzirta.

Schmihks! Schmihks! bij krusstehwa atbilde, un mehs, kafluſ eerahwufchi, ſkrehjâm uſ mahjam.

Dahrtite bij kurwi pametuſi arumoſ. Tifai pee ſtalla gala tikufi wina eedroſchinajâs atſkatitees. — Tur guleja leelaiſ groſs, kà kritis, ar wiſu ſkaiſto gaku.

Dahrtite brihdi pahrlifa, waj neeet atpakal pehz kurwja; bet es gahju ſchnaufadams uſ flehti.

Saimneeze jau ſtahweja pee laidara wahrteem, duſmiga, laſatu zeeti ſawilkuſi ap auſim.

„Nu, tu, ſirdſineeze!“ wina ſanehma Dahrtiti. Jau ſaule launaga laiſâ . . . Ro tad juhs man tur tâs wahrnaſ bluhdinajeet? Nu, lai Deews ſargâ tawu ahdu, meit, ja tu man buhtu kahdu pehrili iſpoſtijuſi!“

Dahrtite paschkeeleja uf mani, tad strauji noschnauza 170
degynu un gahja laidarâ, dsiht gowis laukâ.

Groß guleja arumos, itkâ neweena nefinams.

Isdinusi gowis ganibâs, Dahrtite neparasti daudj klai-
gaja. Man lifâs, ka wina ar to mani fauz, lai nahku.
Un teescham, — lihds ko es parahdijos olnizâ pee behrsina,
Dahrtite mahja man ar roku.

Es apfstatijos uf wifam pussem un tad laidu joneem
ween uf ganibam. — Nepaklausit es tatschu newareju, ja
negribeju saudet skaiskos putnus un swehrus, kuri dseed, rej
un fauz, katrs pehz sawas fahrtas.

„Waj sini ko?“ Dahrtite noslehpumaini tshuksteja.

„Nu?“

„Nu ir flitti! Tu dsirdeji: fainneeze wahrnas galas
negrib. Rudeni baloschus tad wina pati apkawa, weselu
lehweni; wini fauj aitas un telus un zuhfâs; bet redfti,
tahdus putnus, kuri plehsh juntu, tos wina schello.
Labi! Mehsh winus isswaidisim wakarâ pa ganibam. Bet
tâ pawifam par welti tif daudj dsihwibu maitat buhtu
grehks . . . Wismas weenu mehsh iszepsim un apehdisim.
Tu aisej uf mahju un atnes — — Pag, pag! — Eh, ne-
wajag wis! Man tepat jakas skotelê wehl ir spizki no
winas reises nehuma. — Wajadsetu gan fahls, bet —
istitfim ari bes ta. Tad nu tikai skreen un atnes weenu
wahrneu. Bet nem to leelako. Apfkatees un aptausti,
kuram spahrnos zeetakas spalwas, — tas buhs wezaks un
treknaks.

Es biju loti preezigs, ka tomehr dabuschu par sawu
kapschanu gabalinu zepescha, un labpraht klausiju sawai pa-
wehlneezei! — Es panehmu, uf labu laimi, weenu no is-

171 kaifitajeem putneem un steidjos atpakaļ, jo baidijos, kad
tikai mahjā kahds nepamana un neišjauz muhfu meelaštu.

Nekas, — wišs gahja labi. — Putns tifa nopluhķts,
iſſchkehrts, pee dobites iſſkalots, usmauķts uſ ſala elſchņa
eefma un iſzeptš.

„Redſi“, Dahrtite teiza, „kaš par baltu! Saſa: ſiſ ſā
wahrnaš gala . . . Bet ta ir ſiſa tikai tad, kad nedabū
aſiniš notezet, kad wahrnenuš ſit ar ſiſchanu. Bet redſi
kahds ir kautš!“

Wina pazehla eefmu un ar pirkſteem noplehja gabalu
galaš.

Teefham, — ta bij balta ſā peenš.

„Wehl druſku par zeetu.“

Dahrtite pagroſija zepeti uſ gaiſchāš ſpringuku ugunš, un
tad mehš ſehdameeš ehſt.

Ēš dabuju weſelu ſpahrnū . . . Bet — tawu brihnumu
— neſin, kaſehz zepetiš man nebuht negahja pee ſirdš.
Gala bija druſku apgruſdejuſi, pehz iſſkata tihraiš jaukums;
bet mutē ta pahrwehrtāš par ſahju, uhdenainu mihflu. Pee
faula ta pat pretiga kluwa. Ēš ehdu, ehdu, bet tad teizu,
ka wairak negribaš.

„ſiſ ta nelaime, ka ſahš druſku truħſti“, Dahrtite at-
teiza, „bet zitadi tai galai naw nekahdaš wainaš. Un
tu neeſi nekahds puiſiš, ja newari neeka ſpahrna weiſt.“

Wehl eš druſku pamehginaju; bet tomehr — Nē, eš
newareju . . .

Dahrtite apehda wiſu putnu ar leelu kahri. Uri maniš
eefahķtaiš ſpahrnš noſuda wināš leelajā mutē, kura bij ſā
apwihleta melneem ogku putekleem. Winai, zilwekam, nebija
ne walaš luhpaš noſlauzit!

Wakarà, kad Dahrтите gowis fadsina, fainneeze winu fanehma ar garu pamahzoſchu runu. Wina teiza, ka katram putninam, katram kufainiſham, eſot ſawa behrna ſchehl.

„Waj tawa mahte nefauktu“, wina teiza, „ja tew kahds galwu nogreestu? Tu taſ eſi tiſ leela meita, — uſ zitu gadu jau warbuht eefwehtis, un tu wehl neſini, ka ir grehks, maitat newainigu dſihwibu. Zilwekam ir nodoti daudſi lopi un putni, kuruſ winſch war kaut un ehſt; bet tee, kuri ir meſchâ un gaiſâ, — tee ir brihwi radijumi, toſ mehſ nedrihſtam aiſtitt.“

Kruſttehws mahjâ bija pateizis par wahrnu groſu; ta-peh3 taſ wairs nebij ne preeſch weena noſlehpumſ. — Dahrтите ſtahweja wiſaſ faines widû, luhpaſ iſſteepuſi un zaur peeri raudſidamaſ. Wina taiſiſaſ it fâ raudat, bet aſaraſ neparfo netezeja.

Beh3 deeſgan garâſ runaſ fainneeze liſa Dahrтитеi eet, nopluhkt wahrnenuſ un tad toſ aprakt turpat laukâ. Eſot tihri grehks, tahdu pulku ſpalwu ſemê puhdet. Tur warot iſnahkt prahws ſpilwenelſ.

Otrâ rihtâ, kad ap broſtaſta laiſu atſfrehju no flehtſ uſ iſtabu, — atradu Dahrтитеi mahjâ. Wina guleja uſ ſawa ſola un drebedama dudinaja. Winai bija ſaſegti wirſû kahdi trihſ kaſchoki; bet tee wiſi lehſaja ween, tâ wina trihzeja.

„Kaſ Dahrтитеi?“ eſ waizaju.

„Drudſiſ“, mahte auſſti atteiza.

Wiſu naſti Dahrтите bij ſkraidijuſi ahrâ un ar ſawu ſteidſigo duru wirinaſchanu wiſu mahju turejuſi puſmeegâ. Sa-peh3 wiſi pret winaſ ſlimibu bij weenaldſigi.

„Sas ir leelais drudsis“, ari wezmahte peebilda. Wajadsetu tikai freetni nobeedet, — redsetu ween, ka buhtu prom . . .“

Wezmahte sahka stahstitt, ka fenak — nesi kurâs tur mahjâs — ari peesitees drudsis jaunai meitai. Ne dakteris warejis ko lihdsset, ne ahrstes. Bet fainneeks reis kampis flimneezi, aptinis tai ar deki galwu un — bluhks! prodinâ eekschâ. Noguhstijusees, noguhstijusees fkuke, — ifrah-pusees malâ un — otrâ rihâ, kad fainneeks atnahzis no lauka brokastâ — meita likusi jau putru us galda.

„Tu jau Lihba wefela? fainneeks prafijis.

„Ja“, meita atbildejusi. — „Paldees par sahlem. Un nobutshojusi fainneekam abas rokâs.

Pehz scha stahsta fainneeze ar manu wezmahti fametâs ar azim. Es nojautu, ka winas taifas us schausmigu darbu. — Saimneeze panehma no plihthes katta pilnu spaini aufsta akas uhdena. Wezmahte sagatawojâs us fehreenu, lai waretu noraut ar weenu rahweenu wifas Dahrtites fegas. — Es stahweju kâ us wirwes, jau eepreeksch isjus-dams breefmigo brahseenu, kahdu Dahrtitei patlaban bija nolemts fanemts. Se us reis, — wisi kaschoki kâ ar schahweenu bij wezmahtes rokâs un wefels spainis uhdens apfedsa no galwas lihds kahjam drebofcho guletaju.

„Au!“ es eekleedsos.

Dahrtite eeblahwâs kâ telsh. Tad wina sahka kapa-rotees ar rotam un kahjam, kâ kad peldetu, flehjâs augschâ un ffehja us durwim.

Saimneeze winu sakehra, nogulbija meitas gultâ un safedsa no jauna ar wiseem kaschokeem.

Dahrtite wehl brihdi klabinaja sobus; bet tad fluwa 174
meerigafa un — beidsot eemiga.

Uf wafaru wina şahka şuhdssetees, ka ešot pahraf karsti. Wina tagad şaimneezei atşinâş, ka apehdufi weşelu wahrnenu beş şahş un beş maişes, un tamdehl laikam buhşot wişş tas nelabumş. — Kad wairaf neweena iştabâ nebij, tad Dahrtite peefauza mani pee şawaş gultaş un teiza:

„Man tà kâ tà buhş jamirfi . . . Redfi, — tad ir labaf, ka tu şini . . . Man ir ganibâş, winâ şuhri, tur şem ta kuplâ paeglu krukma, pee lihâ maşera behrşa, ar şkaidam apfrautas daşhadâş lupatinâş un zakaş. Tâş lupatinâş eş şhad un tad atradu uf şkolâş zeliteş, un tâş zakaş eş no-tamboreju pate, ka neweens nefina; jo şaimneeze jau nelauj strahdat şawu darbu. Tâş tu wişâş atdod manai maştei, kad wina atnahşş uf behrem. Un tepat aif şmehdes, şauşâş apşes zaurumâ, ir eebahşş tihri jaunş lakatelş. To eş nopirku no Suşa par şareem. Utdod to şawai maştei, — buhş tew ko ap kaflu lift. Bet tur ir wehl weens lakatş, melnş, puşşihda, — to atdod manai maştei; jo wina ir mana mantineeze.

„Bet putni un şwehri? Uştahj toş man.“

„Uf tee?“ Nu, eş pateiřşu maştei, lai wina tew toş atdod. Ko tad eş ar wineem wairş darifşu?“

„Kad tad tu pateiřfi?“

„Kad? — Uf ja! Nu, tad jau tu patş warefi pateiřfi. Saşi, ka eş tà nowehleju.“

„Labi.“

Şinşahriba mani dşina tuhşin uf apşihmetâm weetam, řaut gan řaulite bij pee noeşşanas. — Pateiřfi! Se bja daudş řkaiftu leetu. Wişadi ahki, daşhadâş pogâş un

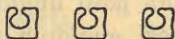
175 podšinas, adatas un kneepadatas. Pat gara farkana sīhda bante te bija, kura meitai tikko wīnu šwehtdeen bij kà uhdeni eekrituši. Te nu wīna guleja, faritinata starp zakam jostam un daschadām fatuna lupatinam. — Uri lakatus apšes zaurumā es atradu. Man nowehletais bija dseltens, masām melnām pumpinām, farkanām puķitem gar malam, — glušči tahds pat, kà manai mahtei. — Wišas mantas es apštatiju un ruhpigi atkal paglabaju, lai gul lihds tam laifam, kamehr atnahks Dahrtites mahte us behrem.

Bet nahkofschā rihtā Dahrtite jau fehdeja us sawa sola un sukaja galwu.

„Es jau buhtu warejuši zeltees no rihta“, wīna teiza, „bet kas man, sīlmam zilwekam, par behdu? Tagad es smuki mahjā paehdīschu brokastu un tad fahkschu staigat. — Bet klausees: ko es tew tur wakar par tam mantam melšu, — tās ir tihrās mulkibas. Kur tad es buhtu nehmuši deegus un tambori, ar ko zakas taišit? — Un tahdas lupatinas neweens wiš nemehtā pa zela wiršu. Un kur tad man tee fari radās, par ko lakatus pirkt? Es tikai karstumā tā murgoku . . .

Un tā ari bij. Pa deenas widu es atkal pahrmekleju paeglu krumu, ištšamdiju apši, — ne wehsts, ne sīhmes no fahdas mantas.

— Tu es netizeju wairs, ka fahdreis dabuschu solitos putnus un swehrus, kuri dseed, rej un kauz, katrs pehz sawas fahrtas; jo sinaju, ka tikai murgos Dahrtite rund pateesibu.

Basniza

Kad tehwareisi biju eemahzijeēs skaitit, es drihksteju eet mahtei lihds uf basnizu. Lihds tam laikam wjadseja apmeerinateēs ar to, ka, kalninā pakahpees, redseju balto torni ar šarkano jumtinu un rahmos festdeenās wakaros dsirdeju tahlu swanishanu.

Mahte apawa man jaunās dseltenās pastalās, pate šagehrbās šawās labakajās drehbēs un mehš gahjām. — Zelmalās bij šposčas rašās pilnās, un mums wjadseja augstu kahjās zelt, lai neišmirktu apawi. Kad tikām uf leelzela, tad bija labi. Zif nu zekš bij bagats ar laudim! — Te pahris brauzeju, tur trihs, tšetri gahjeji, tad atkal brazeji un atkal gahjeji. Un wiši uf weenu ween puši, kluši, steidšigi. Man beeschi wjadseja palaištees škreeschus, lai tiktu mahtei lihds, bet es to dariju kà kahdai eekšejai pawehlei klaufidams un tas man nebuht nenahzās gruhti. Rahdas te pawišam šweščas mahjās, pa zela malu. Rahds te šawads kalniņš, apakš, kà lodes puše. Un kà pa tilta apakšču ruhž un putojās uhdens . . .

Wehl gabaliniš, un mehš bijām pee basnizās. Man širds šita kà putns zilpā. Mahte šatika weenu otu pašistamu šeewu un winās apstahjās un runajās, pee akmena wales atšpeedušchās, bet es nedširdeju, šo winās runaja. Šurpat lejā šahweja basnizenu širgi garās rindās, — ari tee man bija weenalšigi. Es tikai škatijos basnizās baltajā torni, škatijos uf plakano gaili augstu gaisā un manās domas witeroja, kà špahrnos, augšchup un lejup. Augstu torni patlaban šahka škanet swans. Ras par škanu!

„Jau trescho reift“, mahte eesauzàs. „Gesim nu eesfchâ.“
 Pa masàm durtinam mehš eegahjàm tumfchâ telpâ.
 Tur stahweja pahris nabagu, atspeedufchees uf saweem
 speekeem.

„Sa ir ubagu basniza“, mahte teiza. Un mehš gahjàm
 tahlaf.

Rahšs te nu bij gaischs. Pa augstajeem logeem frita
 fpilgta preekschpusdeenàs faule uf dselteneem augsteem

frehsfleem, uf atschkirtàm grahmatu lapam, uf gludàm wih=
 reeschu galwam un plateem plezeem. Mehš gahjàm pa
 frehflu widu, fâ pa platu zeku, un tad eegreesamees meitee=
 fchu pufê, kur bij wehl weeta.

„Skaiti nu tehwareift“, mahte man duhra pee sah=
 neem.

Mehs nometamees zeloš un ūaittjām. Weetam man gan ķehrās un wajađseja ūahkt no gala, bet beidšot eš to-mehr tifu lihđš amen un wareju zelteeš augšhā. Mahte mani ušzehla uš ūehdeķķa ķahjās, lai eš waretu redšet augstajām ķrehķķu lehnem pahri. Nu eš wareju grofiteeš uš wišām pušem un apštatit bašnizu pamatigi.

Raut gan mahte teiza, ķa bašnizā neešot brihw runat, tad eš tomehr newareju nozeesteeš winai ūho to newaižajiš, jo dašķaš leetas man krita ažiš, par ķurām patš nekahdā ūkaidribā newareju tiķt. Raš tur augšhā tai laķtā bij par joku. Tur ūahweja ūašleetas, wairakās rindās, tahdaš ķā ūahŗda truhbaš. Un augstajos, welwetajos greeštos bija prahwi melni zaurumi, no ķureem iūahŗās dšelšš ķehdeš un ūho ķehšķu galoš ķarajās ūpošķi tšķemurani daiķti . . .

„Raķehķ tee tur pakahŗti?“ eš waizaju.

„See ir ūmuķuma peķķ“, mahte atteiza. „See ir luķturi. Augštos ūwehtķoš tad tur ūašprausķ pulķa ūweķķu un aišdedšina.“

„Ir jau tāpat deešgan gaiķķš.“

„Ne gaiķmaš peķķ, bet Deewam par godu. Nu tagad ķluķi, — nerunā!“

Rā tad eš wareju nerunat? Tur pee weenas ūeenāš, augšhā, bija tahdš ķā ķubulš, ar gaiķā paķelķu wahķu.

„Raš taš?“ eš atķal waizaju un rahdiju ar piŗķķtu.

„Sa ir ķanzele. No tureenes mahžitajiš ūaķa ūprediķi. Gan jau patš redšet.“

Tur augšhā ūahķa ķaut ķaš duķķi. Eš ūabijoš un greešu galwu turpu, no ķureenes nahķa ūķi duķķona.

„Redši“, mahte teiza, „tur nu ūpehlē ehŗgeleš.“

Sà tad refnàs truhbas bija ehrges. — Pret tàm fehdeja melnàs drehbès gehrbees bahrdains kungs un spehseja. Ak, kas tàs bij par skanam! Man lifàs, ka tur dseed pulks behrnu, sikh, skaidri. Un tad sahft duhft pehrkons un noduzina tahlumà, tad nahft atkal ruhtdams tuwat, aiseween tuwat. Nu sahft spert un dragat. Laudis kleeds un sauz . . . Tad eestahjas brihdi klufums. Basnizeni sahft

Man bija kahjas peekufuschas un es apsehdos. Mahtei paschai grahmatas nebij. Wina, pagreesufees, skatijàs kaimineenes grahmatà un dseedaja. Es fehdeju un tikai klauhsjos.

Bija brihnishkligi skaisiti. Saule, baltas, augstas seenas, tihra grihda, wiseem laudim jaunàs drehbes, wisa telpa skan un skan . . . Es eeklausjos un man sewishki eepatifàs weena skana, kas pahrstagaja wisu basnizu, kà sikh schwadseshana, — tas bija gari steeptis „f“. Es fehdeju un gaidiju, kad schis „fff“ ees atkal gar manàm ausim, kà wehja puhma . . .

Pehz dseefmas es atkal zehlos kahjàs un eeraudsiju mahzitaju. Winsch stahweja paschà dibenà un kaut ko lasija no grahmatas. Winam aif muguras bij leela bilde. — Waj tas bij Jesus, kas tur bildè karajàs pee krusta? Un weena meita dselteneem, wilnoteem mateem, apfahruspees apkrustu un Jesus kahjam. Un wehl tur stahweja diwi zilweki, galwas pazehluschi . . .

Es aismirfu klauhsitees, ko mahzitajs runà, jo bilde lifa man dauds ko domat. — Rapeh3 gan Jesus tur bija peehsists? Un kapeh3 schee zilweki stahw un neglahbi? Es fneedsos mahtei pee aus, bet wina mani atstuhma nost

un man wjadseja palikt weenam pascham ar sawàm do= 180
mam.

Sahka atkal dseedat. Schwadsoschais „fff“ lija kà lee=
tus. Un dseefmas skanam peeweenojàs mihssta swanina
schkindeschana. Es pagreesos, lai redsetu, kas tur skan.

Sepat pa eelu gahja wezs wihrs ar pliku wirsgalwi un
stuhma garà kofa galà usmauktu stopu pa krehflu rindam,
basnizeneem gar deguneem. Pee stopa karajàs diwi masi
swanini un pastahwigi sawà starpà runajàs. Basnizeni pa=
leeza galwas atpafal, kad stopš patlaban garàm gahja, zehla
rofas un sweeda tur eefschà naudu. Uri es buhtu sweedis,
bet man nebij.

Mahzitajs usfahpa kanzelè. Nu winsch bij tik tuwu,
ka es skaidri wareju redset grumbas wina noskuhtajà
waigà.

Un peepefschi man eenahza prahtà: waj mahzitajam ari
ir jamirst?

Spredikis bij garfch un man nefaprotams. Es tapehz
fehdeju un domàs dsihwoju pa mahjam.

Es isstaigaju wifas ganibas, apraudstju wifus putniku
perekflischus, zif ween man wiru bija.

Wehl mahzitajs runaja un runaja.

Es gahju atkal daschus lihsumus pa laukeem un pla=
wam . . .

Ja, nu sahka atkal dseedat. Es passtatijos augfchup:
kanzele bij tuffcha.

Wehl gara dseefma, fimteem garu „fff“ un tad wif
basnizeni nolihfa pee semeš, kà sahle.

Es wehl stahweju un statijos, bet tad mahte wilfa mani
aif peedurknes lejà pee fewis. Es sinaju, ka nu atkal ja=

181 skaita tehwareisa. Es metos zelos un mudigi nostaitiju,
bes mifeſchanās. Tad mehs zehlamees un gahjam laukā.

„Nu, fā tew baſnizā labi patifa?“ mahjās laudiſ man
waizaja.

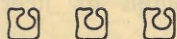
„Labi“, eſ atteizu.

„Nu ko tad tu tur redſeji un dſirdeji?“

„Tur bija ehrgelē, ſaulite ſpīhdeja pa logu, bij Jēſuſ
pee kruſta, un weenſ laſija naudu . . .“

„Un ko tad mahzītajſ runaja?“

„Mahzītajſ? — Wiſſch teiza ſprediki.“

Daseits ar lihlihm rogihm

Up ganibam mums bij wisapfahri fahrtis. Gowu nebij daudis, un ganishana bija weegla. Toreis es no wisa ta wehl nefa nejehdisu; bet tagad atminos un stahdu jo dsihwi few preefsch azim.

Jr rasots rihtis. Sahle salgani peleka. Sepat preefscha alkfnischi stahw ka isgreesiti, bet tahlaſ nosuhd weegla migla. Un ja kahds fruhms ir wehl tahlaſ, tad tas ar debesi jau sapluhst, atdalaſ no semes un pazelas gaisa. — Mehſ ar mahti atganam ſawu ganudeenu. Es esmu lihds brofastam isgulejees, daehdis, un tagad ar lihgsimu firdi staigaju mah-
tei lihds, mozidams winu ar nebeidsamu wirfni jautajumu.

„Alluh! Alluh!“ mehſ kleeſam staigadami pa lauka malu, ahrpus fahrſchu. „Alluh!“

Gowis ehd, ſmagi puhſdamas. Uitas steidsigi pluhz ihfo ſahliti, zaur peeri us mums ſkatidamas, ſperdamas ſihkus ſolifchus.

Se mahte pamana, ka Duhmalas starp lopeem naw.

Skaita.

Naw wifu gowu!

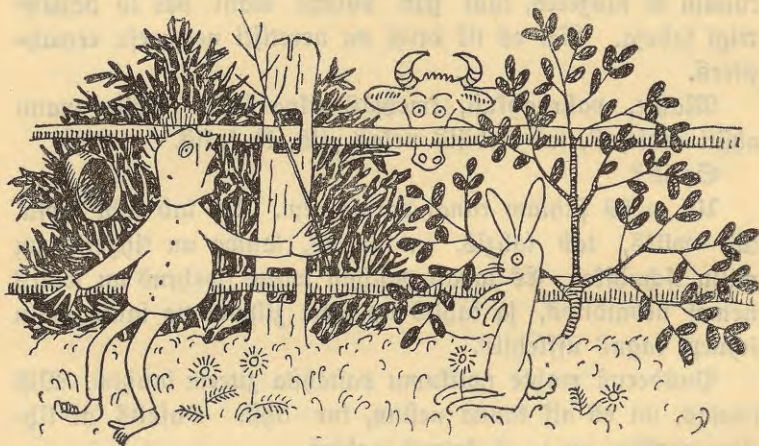
Zitur ta nebuhs, ka wina stuhri, dahbolâ. Duhmala jau paſthstama ſagle.

„Stahwi teit, puis“, mahte ſafa, „un nelaid neweenas gows zaur fahrtim. Ja kahda leen, raug ſche pahtaga, — welz par rageem. Uitas jau tas nejaukas . . . Bet tikai ſakleeds: pij! pij! No ſuna winas baidas. Es ſkreeschu pehz tas drankes.“

Man ir drusku bail, weenam pascham ar tahdu pulku lopu; bet ir japaleek. Ja nu gowis sahst ffreet, katra us sawu pusi?

Es stahwu laufmalé un grosu galwu us wisam malam. Ra titai kas launs man neusbruhl schai schauraja, peletaja pasaulé. Es stahwu un nekustos ne no weetas. — Lopi ir rahmi un flusi, un es topu droshaks. Man leekas, ka ne-weens nestin, ka mehš te esam, schini weeta, un ka es te stahwu pilnigi weens pats.

Bet es dsirdu: trapp, trapp!

Sirds man apstahjas. Es redsu, nahst lehkscheem ween pa laufmali, taifni schurp, breefmigs neswehrs. Wehl titai nedauds lehzeenu, un wirsch buhs man wirsu, un es gule-schu samihdits un beigts . . . Mute man eepleschas lihds

aufim un es laifchu walâ breefmigu brehzeenu. Pee tam 184
man aſaraſ birſt kâ pupaſ.

Neſwehrſ wehl palezaſ, tad taſ nofehſtaſ, kâ funſ, un
faſleen raguſ. Bet tad winſch taifa pawifaſm dullu lehzeenu
un eedrahſchaſ kruhmoſ kâ wehſſch.

„Neblauj! Neblauj!“ mahte ſkreedama kleeđſ. „Eſ jau
tepat eſmu!“

„Mem, oafeitſ ar lihlihm rogihm!“ eſ rauſtidameeſ
ſafu.

Mehſ tiſſo pawafarâ bijâm atnahſkuſchi ſchurp, tapeh3 eſ
runaju kâ ſauzeetſ, kaut gan puiſchi mani par to paſtah=
wigi ſoboja. Bet eſ tiſ drihſ pa neretiſki newareju eemah=
ziteeſ.

Mahte, pahrnahkuſi, ſmehjâſ pilnâ kaſlâ. Wina manu
ahſiti redſejufi, taſ nebijiſ nefaaſ zitſ, kâ ſakiſ.

Sakiſ?

Un mehſ ſahſam runat par ſakeem. Un tad nahſ lapſa,
tad wilkſ, tad lahziſ, un luhſiſ, lauwa un tihgeriſ un
milſu iſchuhſſa. Eſ tagad paſiſtu wiſuſ ſwehruſ un wairſ
nemaſ nebaiditoſ, ja kaħđſ no teem zilpotu pa lauſa malu
ſchurp, raguſ uſſlehjiſ.

Buſdeenâ mahte notiſumu paſtahſta ziteem laudim. Wiſi
ſmejaſ, un eſ aiſ kauna neſinu, kur lihſt. Oafeitſ ar lih=
lihm rogihm nu ir uſ katraſ mehleſ.

Eſ eju pa ſehtſwidu, — Jurkſ mani eeraudſijiſ
kleeđſ:

„Raug, raug, — loadſ tur oafeitſ ar lihlihm ro=
gihm!“

Nahſ meita no laidara ar peena ſlauktuwi, un eſ ſtahwu
iſtabaſ galâ pee wahrtimeem.

„Wij, — oaseits ar lihlihm roghim!“ wina fauz.

Es nesinu, fo darit, fà glahbtees, un raudu paklehtë eelihdis.

Wehl pehz nedelas es frustehwam prafu, kad winsch tehſch kahdu kofa gabalu, faſ, faſ tew te iſnahſ, frustehw?

„Oaseits ar lihlihm roghim!“ winsch atbild.

Skroderi

Rà gan ta wihra lai es godam neminetu, kurfch pašchuwa man pirmo drehbes gabalu tahdu, ka es usreis kluwu puiſcha fahrtà. Lihds tam wifì ſweſchee zeemini waizaja mahtei: „Waj sehns, waj meitene?“ Bet lihds fo man bija bifſes fahjà, tuhlit man katrs labpraht ſneedsa ſawu pihpi, lai eewelku duhmu, waj ari mahzija fà runat, kad fateekos ar meitam. Albus nedarbus es zihrtigi mahzijos un ari deesgan labi pratu; bet wehlat, kad kluwu leelàs un ſaprati-gafs, atmetu tà weenu, fà otru, jo maniju, ka tee man nepeederas.

Zilweks, kurfch, tà ſafot, ar weenu rofas mahjeenu mani padarija par wihru, bija ſchihds, wahrda Elijs. Paraſti winſch eeradàs muhju mahjàs waſarà, kad ſihpolu laſtti jau bij ſchkinami, un ſchuwa nedelas diwas waj trihs. Wiſpirms winſch apgehrba ſaimneekus, tad puiſchus, beidsot feeweetes un behrnus. — Tas bij preekſch manis neaprakſtami lihgsms brihdis, kad eeraudsiju pa olnizu nahkam Eliju ar neleelu pauninu us muguras, reſnu olekti weenà, ſmagu gludinamo dſelſti otrà rokà. Paunà winam bija maſa ſchujmaſchina. Daſchus ſolus ais Elija, tezeja ſihks puiſens, gadu deſmit. Uri winam bija maſa pekelite us muguras. Man likàs, ka ta winam uſſeeta tikai tapeh3, lai iſſkattitos pehz ſchihda.

Ur maſo Noſti es labpraht buhtu eedraudſejees, bet winſch nesen wehl fà bija ſahzis tehvam lihdsi ſtaigat un nemahzeja latwiſki. Rad es fo teizu, tad winſch tikai ſmehjàs, leelàs luhpas atleezis — wirſejo pee lihà deguna, apakſhejo pee garà ſoda.

Ur Eliju es, turpretim, wareju isrunatees zif ween firds kahroja. Winsch man atbildeja laipni un mihi us katru jaatajumu, un brihscham es pawisam peemirfu, ka winsch ir schihds. Nekad winsch neisrahdija pret mani ihgnuma, kaut gan es kahdreis teescham trauzeju, jo sawa behrna prahta neaptwehru, ka esmu par kawekli leela zilwefa darbâ. Es maisijos pa kahjam, kad winsch skraidija ap galdu ar karsto dselsti. Es stahstiju scho un to, kad Elijs skattija pahtarus. Somehr, nekad wina spihdigi gluda peere nesawillkas dusmas. Wina weenumehr laipno waigu itka apgaismoja baltâ, teewa bahrsda un no schmuhkrabaka apdseltejuschas uhfas.

Daschureis es nosehdos ais galda, Elijam pretim, un pa leelam laikam klufedams raudsijos, ka top no lihdsenas milas weste waj swahrki. Elijs deedsa, deedsa leeleem duhree-neem, un tad laida maschinu darbâ. Ra tad tur greesas un schaudijâs un wizinajâs daschdaschadi daikti.

„Zif skaisiti!“ es sawu. „Raug, raug, — ij schita masa podfina greeschas!“

„Ja, katrs sawu maisi pelna!“ Elijs atteiza.

„Oh, — spolite jau atkal drihs buhs tuffcha!“

„So tu tuhli dabusi.“

Un pehz brihscha maschina apstahjâs, Elijs nomauza no sposcha stabina baltu spoliti un pasneedsa man.

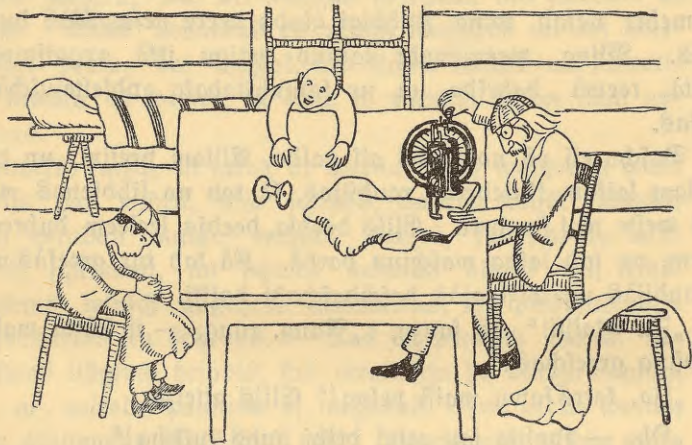
Nu es ar to wareju skaisiti ripot.

Leelajam fainneeku galdam stahweja weens gals semak. Es lifu spoliti augfchgalâ, un tad sfrehju us lejas galu, fagaidit. Tad man apnika weenmuliga riteschana, un es eegreesu spolitei katra galâ pa masam robinam. Nu tikai bij to dsirdet: klibiks! klibiks! lehfschus! lehfschus! Wehlat man

šakrahjās daudš špolišču, un es tās šawehru uš deega, kà 188
flingeruš wirtenē. —

Šk rihta Elijam bij daudš motu, kamehr dabuja no šola
nošt maso Nosti.

„Nostin! Nostin, — steh uff!“ winsch tšhakli šchuhdams
šauza, kad šaule jau bij leelà gabalà.

Bet Nostins nekustejas.

„Nostin!“ tagad Elijs šakta latwifš, lai mehš wifš dšir-
detu, kà winsch dehlu nelutina, — „ja tu nezelfees, tad es
šchuhšču weens patš un ari brokastis ehdišču weens
patš.“

Bet ari tas nelihdseja. Wajadseja wezajam eet un dehlu
peezelt fehdus, tad tikai tas šakta atšhirgt kà no šlimibas.
Šlgi winsch, ar leelu šchnahšonu, wilka dwašču pa muti

189 eefſchâ un puhta pa degunu ahrâ, un faſijâs ar abàm rofam, lihds tad pamafam ſahka pawehrtees weena a3s, tad abas. Nu ſehnâs bij atkal pee dſihwibas.

Parasti Noſtim tuhlin wajadſeja kurt uguni un wahrît brofaſtu. Bet pehz brofaſta winſch fâ ſehdâs blakus Elijam, tâ nekur netika lihds puſdeenai, un tâpat wehlaſ atkal lihds wafaram. Winſch ſehdeja ſalihzis uſ ſawa benkiſcha, un luhpaſ winam ſteepâs aiſween garaſas, ſkuwa aiſween lihkaſas, — weena uſ augſchu, otra uſ apaſſchu.

Daſchreis leelee Elijam teiza, lai iſlaiſhot taſ to behrnu paſkraidit; winſch jau eſot tihri fâ noperejuſees wiſta, beſ dſihwibas.

„ſas juſhu behrnu darbâs“, Elijs tad atteiza. „Wini ſkreen ganos nn pelna ar to maiſi. Mans Noſtis lai mahzas ſehdet un lai leef adatai ſkreet; ta ir wina maiſe.“

Un pateeſi, ſehnâs bij tâ noſehdejees, ſa peektdeenâs wafaros bij gruhti tehwaſ lihdsi tiſt, ſad bij uſ ſchabam jaſteidsas. — Meeſtiniſch, kurâ muſhu ſkroderi dſihwoja, bij labi taſlu. Pirms eefahſ ſwaigsnes mirdſet, jau wineem wajadſeja mahjâ buht, to praſija no wineem winu tiziba. Bet Elijs aiſween nowilka paſchu pehdejo brihdi un tad, paſehris olekti, uſſauza tiſai ſehnam: „lamar gein!“ un bij pa durwim laukâ. — Es tad aiſween noraudſijos ilgi paſal, fâ wini aiſgahja, pa lauka malu. Wezajam garee ſchkeedaini plihwoja paſtahwiga wehja peepuſti, ſas ſazehlâs no ahtras eefchanas un olekts mehtajâs, fâ negudra, uſ wiſam puſem. Noſtim gahja pahraſ gruhti. Jau aiſ rijas winſch bij tehwaſ taſlu paſalâ. Wajadſeja riſſhot, lai tiſtu klah; bet wiſu zeku taſ newareja ſkreet. Drihſ ween

fehns atfal jau bij leelu gabalu pašalâ un ſkrehja atfal. Wezais lehza pahri grahwjeem, ka noplihwjoja ween, bet mafais tajos noſuda, un tikai pehz brihscha iſfuhnojâs, kâ wabole, un rahpoja tahlaf.

Saimneeku Jahnis pret Eliju iſturejâs, kâ pret ſchihdeem wiſpahr mehds iſturetees. Daſchreis winſch tam ſanehma aiſ baltâs bahridâs un jautaja :

„Kuram Deewam tu tizi?“

„Laid walâ, Janz, laid walâ, — man naw walâs ar tewi te jokus taiſit.“

Bet Janzis nelitâs wiſ meerâ. Winſch gribeja, lai Elijs tetz, ka Jeſns hijis Deewa dehls.

So nu ſchihds nefahdi newareja darit. Un beeſchi ween wini tâ kihwejâs pa ilgam laikam.

Reiſ Jahnis bija uſtaifijis augſtas ſoka kahjas un ſtaigaja ar tâm pa ſehtswidu, kâ ſtarkis. Winſch peenahza pee loga, kur Elijs ſchuwa un gribeja waj nu paleelitees, waj ari ſcho patrauzet; bet nes kaſ tur bij, kaſ nè, — uſreiſ Jahna elfone eelihda pa loga ruhti iſtabâ. Noſchkindeja ween.

Au bij no tehwa gaidams pehreens kâ leetus.

Bet ko Elijs? — Winſch wiſu wainu nehma uſ ſewis. Winſch ſtuhmis ar ſparu drehbi uſ galda oturu malu un ne-
maſ neatminejees, ka ſem drehbes olekts. Ja, winſch bij pat ar meeru, ſamakſat par ruhti — diwdeſmit kapeifu, ja ſaimneeks to pagehretu.

Un ſaimneeku Jahnis? — Es domaju, winſch tagad Eliju zeenis un turès tahdâ godâ, kahds wezam zilwekam peenahkaſ. Bet nè. — Tâs paſchas deenas wafarâ, kad wiſi pehrfoni jau bija garâm, Elijs dabuja ko peedſihwot.

191 — Jahnis bij, bes tahdas sinas, fahzis eerfas skuit pats
fawam farkanajam fashokam, kuru Elijs patlaban schuwa,
un fagraistijis daudsas weetâs glihtâs strehmeles. Kad nu
faimneeze peewahza noskuito wilnu un eeraudstija neschehligi
ismaitatos ahdas gabalus, — wina Eliju nifni rahja.
Ja jau rofa wairs neklaufot, tad wajagot eet atstaukâ, ka-
pehz tad tihschu praht maitat drehbes un ahdas?

Elijs neteiza ne wahrda: tikai raudstijâs us Jahni un
weegli fratija galwu.

Jahnis juta, ka te nu buhtu kas jafaka. Winsch ne-
kaunigi atsheepâs un teiza ari:

„Tas wezais lops jau nejhds wairs neka.“

Elijs kluwa balts kâ dweelis un ahtri aishghja us plikti,
eekast dselsti pirsktis.

Es gaidiju, ka nu winsch, lihds ko zelsees, gan wisu is-
teiks — tã par logu, kâ ari par faneekotâm ahdam; bet
Elijs neteiza neka. Wispahrigi winsch tai deenã nerunaja
ne ar weenu.

Schis bij Elijam muhsmahjâs pehdejais gads. Wisi bij
tais domâs, ka winsch jau par wezu, ka wairs nespehj schuht
kâ peenahkas.

Drihs ween es Eliju pawisam aismirsu un waren pree-
zajos, kad zitã wasarã leelee fahka runat, ka nu nahkschot
zits skroders. Tas buhshot semneeks, ne pagana schihds.
Un jabrauzot buhshot braushhus pakal; jo winam esot
tahda mashina, ko tik ar sirgu warot pawest, newis tahda
pijolite, kâ Elijam. Bes tam runaja, ka schis skroders esot
leelajã Jelgawã mahzijees fawu amatu un protot mehru
nemt bes papira.

Wifas ſchis eepreeſchejäs tentas teefcham ifrahbijäs par pateefam. Bet es gan ar jauno ſkroderi nekad tà ne=wareju eedraudſetees, fà ar Eliju. Skatidamees Kwitſcha mehra nemſchanà es aiſween atzerejos, fà Elijs eegreeſa robinku pehz robina ſawà dſeltenà papira lentà; tikai pah=leeza un knips! knips! Nè, nè, — nu nebij wairs nefahda jaukuma: dewindeſmit feſchi . . . tſchetrudefmit diwi . . . ſihmuſ no aiſauſſ laukà, ſdrufku mutè, un tad eerakſta ſa=plihſufchà grahmatelè . . . Peeeeſchu es tikai druſku tuwak pee maſchinas, lai apſtatitos ſkaiſtàs puſes uf melnà tſchu=guna, — jau Kwizſ kleeeds:

„Wadſi, junkur, tu man te fo nenofods!“

Es raudſiju daſchadi peelabinatees. Sirgu dahrfà nahza paſchlait ſemenes gatawas. Es panehmu kruſſiti, aiſgahju un peelafiju to pilnu ar ogam. Tàs es klufam noliku uf maſchinas galbina.

„Oh, — jau ogas gatawas!“ Kwizſ eefauzàs, behra tuhſin no kruſſites ſauſà un ar ſauju mutè. Bet apehdis ogas winſch tikai kahdu brihtiku mani ſaprata. Wehlaſ, lihds fo gribeju tuwak tiſt, — rahdija „olekti“ un draudeja ar to man ſilinat plezuſ. Es jau ari wehl biju pahraf maſſ preeſch wina draudſibas. Ro tad winſch ar mani wareja eefahft? Ur ſaimneeku Jahni, ſar to wini kopà ſa=pihpeja, ſmehjäs un runaja par leetam, no kuràm es nefa nefapratu. Tà es juhtos aſtumts un wehl weentulaks, nekà tai laikà, kad ſkrodera muhſmahjà nebij.

Ja, tahds bij jaunais ſkroders. Un mahnit winſch muhs wiſus mahnija, tà leelos, fà maſos. Maſajeem ifrahpa ſcho to ehdamu, un leelajeem raudſija eeſtaſtit neiſdewuſchos drehbes gabaluſ par wiſjaunakàs modes. — Iſnahſ winam

193 biffes pahraf platas, — tahda mode. Otrreis isnahf tihri
uffpibletas, — atfal tahda mode.

„Oh, jums wadjadsetu redset Jelgawâ,“ Kwizš faka, „tur
tagad ſchuhn tahdas biffes kâ stabulites.“

Uffchuhs winsch pahraf platus ſwahrkus ſaimneekam,
— teef ſtahstits, ka taiſni wezeem kungeem tã pehz modes
jagehrbjotees. Sur pa pilſehtu ſtaigajot baroni un ſabrikanti
tihri kâ maiſos eelihduſchi. Zitã reiſã gadas puischam uſ-
ſchuht pahraf apstepti, ja, Jelgawâ atfal tahda mode. Sur
kungus no muguras puſes nemas newarot atſchfirt no damam,
tif knaſti wini gehrbjotees.

Somehr, katrai leetai ir ſawš laiks. Tã ari Kwitscham.
Wehlaſ neweens wairš winam netizeja un ſahfa ſautt par
modes ſfroderi. Un tã winsch ari nomira kâ modes
ſfroders, ſawa amata neſad neeemahzjeeš, ſaut gan tajã
darbojãš wairaf kâ diwdeſmit gadu. — Nu wini abi ar
Eliju ir weena Deewa preeſchã, ſaut gan katrs ſawos ka-
poš gul: weens ſem Riſchku kalna wezajãm preedem, otrš baltajã
behrſu birſê, meeſtina malã. Wirš weena kapa ſtahw dſel-
tenãm ſuhnãm apaudſis atmena ſtabinſch; wirš otra —
aſãš ſmilgãš eegahſees, ſaulê ſaplaiſajis kruſts, iſdſiſuſchu
uſraſtu: Peters Kwizš, drehbneeku meiſtarš, * 1862,
† 1908.

Linga

Waj efeet dŝirdejuŝchi, kà ar lingu meŝtŝ afmenŝ dŝeed?
Rà nu nè!

— Ja ta ir maŝa, gludena olina, tad tàs dŝeefma ir: wuihŝch . . . un beigàs, kaut fur taflu laukà waj plawà: paŝŝch! — Jr afmintenŝ jau prahwakŝ, tad taŝ nowelŝ: dimmm! . . . un tahlumà: buhŝŝ! Bet ja tam gadaŝ uhdeni kriŝt, tad leekas, it ka buhtu ŝarkanŝ noŝarŝetŝ, ar tahdu ŝchnahŝkonu uhdenŝ winu aprij. Pagadaŝ afmenŝ leelŝ un nelihŝdŝenŝ, tad taŝ ŝpurŝŝch kà ŝwirbuliŝ, un neŝkreen nezif taflu.

Un paŝŝaŝ lingaŝ, tàs ir tiŝ daŝŝadaŝ! — Mehŝ dabujàm no mahtem wezaŝ joŝtaŝ, ŝtahwajàm uŝ kalnina un lodejàm afmenuŝ plawà, ka ruhza ween. Wajadŝeja tikaŝ joŝtaŝ weenu galu aptiht ap rofu un otru galu peenemt klat, lihŝumà tad eeŝehdinat afmeni, apgreetŝ reiŝeŝ diwaŝ ap galwu un laiŝt tad ŝwabado galu wakà. Beŝ labas praŝŝanaŝ wiŝ negahja. Wajadŝeja palaiŝt ne ahtraŝ, ne wehlat, kà ŝinamà azumirkli; zitadi afmenŝ gahja turpu, fur negribeja ne winŝch patŝ, ne ŝweedejŝ. — Ur ŝcho metamo tomehr nebij wiŝai labi: drihŝ ween dŝijaŝ ŝahŝa ŝtaipiteeŝ un mehŝ redŝejàm, ka joŝta ir neglahbjami paŝudufi; jo aŝee lauka afmeni, ar ŝparu laukà raudameeŝ, plehŝa to kà ar ŝobeem.

Nu, kad joŝtu wairaf newarejàm dabut, tad mehŝ nehùmàm weentahrŝchu ŝpringuli, eeŝŝehlam weenu galu, eeŝpreedàm eeŝŝehlumà afmeni un laidàm. Bet ar ŝŝahda weida lingu wareja ŝtrahdat tikaŝ ar pawifaŝ neezigeem afmeneem,

195 tapeh3 leetojãm to tikai tad, kad nebija nekahdi eespehjam3 pee zitã3 tift.

Wi3pilnigatã tomehr bij un palifa kahtainã linga. Ta i3ftatijã3 tihri kã pahtaga. Tikai kahtam waja3seja buht refnakam, be3 tam lokanam un elastigam, ar masu 33hufuminu teewgali. 33hi3 33hufumin33 nelahwa auklai nomukt, un pee ta bij laba peegul3hana akmenam. Up akmeni tad nu tifa apnemta aukla, pahri 33hufuminam. Auklas galã bija zilpa; tajã lihda ih333k33 un ar auklu 3awilka lokano lingã3 kahtu lihku, kã kamanu 3leezi. Nu akmen3 3tahweja kã masa nastina u3 gara lihka zilweka mugurã3. Waja3seja tikai atwehsetees un puh3t walã. Lih33 ar meteenu bij jalai33 zilpina no ih333cha no3t. 3ã3 nebij wi3 tik weegli i3daram3, un 3ahkumã e3 daud3rei3 palaidu ih333chi walã waj nu agrãt, waj wehla3, nekã bija waja333g3. Sewi33ki bailiga bij tahda 3wee33hana lauf3hu un logu tuwumã; bet e3 tomehr daud3rei3 dariju to 3eht3widã, kad leelee bij pee darba un nebija ka3 mani rahj.

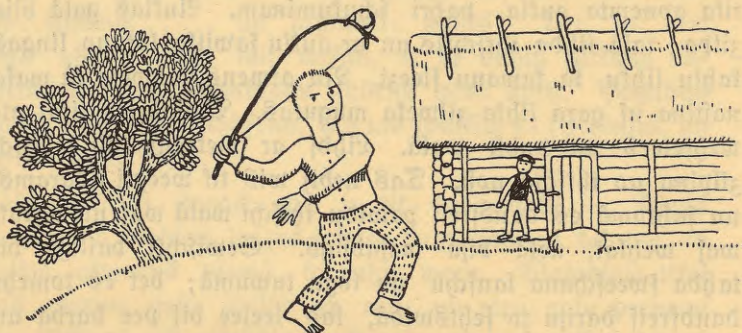
3ã rei3 e3, i3wilzi3 no pallehtes 3aimneeku Jahna lingu, 3ahwu 3eht3widã un 3wee33hu akmeni peh3 akmena. Da333 no teem man aifeet gluf3hi u3 otru pu3t, da333 eeleen fleht3 jumtã — tik 3almi ween pazekã3 tai weetã. Bet e3 par to nebuht nebeh3aju. Man ne prahtã nenah3, ka tuwumã ir i3tabã3 logi, un ka fleht3 pree33chã Jahni3 wi3lẽ kãpateni.

„Wai Deewin! Wai Deewin!“ Jahni3 u3rei3 e33auzã3. E3 3ãtruh33to3 un raugõ3 atpãkãl.

Jahni3 ir 3ãkehri3 galwu, u3meti3 bree3migu kuhkumu un gro3ã3 kã apreibi3 pa fleht3pree333hu. Tad wi333 eef3reen flehti.

Es eeschu raudsit, kas šchim gan tik pehļšņni notizees.
 Uvuh! — Jahnam galwa pušchu!

Ne nu taišni pušchu, bet peerē ustuhzīs tahds šlums, it
 tā tur patlaban dihtu rags. Jahnis fehd uš gultaš malas,
 birdinadams leelaš ašaras un ar našha gelši špaididams
 šlumu.

Genahš šaimneeze, Jahna mahte.

„Kas tad tew, šahšan? Nu jau atfal apšēendejees?!“

„Apšēendejees gan?!“ Jahnis ruhš un zēl roku, lai
 rahditu uš mani.

Es, tā bite, no flehtš laukā un prom, pa olnīzu, uš
 ganībam.

Ripofhana

Jau ilgi preefch Wafarasfwehtkeem mehš lofchnajam pa kruhmeem un faut fo meklejäm. Mums wjadseja aif-
laikus pagahdat wairakas fejjas, lai apwihst wismas nedeku
waj diwas. Tã kã behrfus fainneefs neefot nelahwa, tad
wjadseja apmeerinatees ar elffchneem. Mehš ismeklejäm
labi refnu elffni, ar freetnu, flaidi nolihkfufchu faru, un
steepäm pee femes. Daschreis no weena elffchna ifnahza
diwas, trihs fejjas, — no refgala leela, no teewgala tahdam
wihram, kã man. Nu wjadseja tif nozirft faru wjadfigã
garumã un tad afsahget elffni pafchu tã par puspehdas uf
fatru galu no fara, un — fejja bija gatawa. Lai lodi labaf
fertu, tad fejjai fahnus drufku aptehfäm un tehfhot eecture-
jäm wirsmalu drufku flihpu, jo tã lode wairaf tita gaiã
zelta. Sas bij muhfufu atradums, un mehš jau eepreefch
preezajamees, fa zitu fehtu fehneem tã neees, kã mums.

Lode mums bij wairaf gadu weza. Sa bij taifita no
weza behrfa puna, fmaga kã akmens un fihkfta kã ahda.
Samirkufi ta drufku itkã atpakulojãs, no teem tuhkfufcheem
fite:nu, fo bija dabujufi; bet ifkaltufi bij atkal pawifam
gluda un apala.

Jau Wafarasfwehtku feftdeenã mehš tã paklufam eemeht-
ginajäm roku. Knaukfch! Knaukfch! Gahja labi. — Bet
ihftã ripofhana fahfãs tãkã fwehtkos pafchos, pehz basnizas
laika. Bes eepreefchejas fasinafchanãs, bes fahdas aizina-
fchanas, tad faradãs tif dauds fehnu kopã, fa fejjas ween
flaiftijãs pa gaisfu. Mehš ifdalijamees diwas weenados
pulkos un tad fahfäm. Siteji tãkã ifwehleti tee fiprafee,
bet atfiteenu wareja nemt faut kurfch, fam tif pa rokã gadi-

jàs. Oh, wisftaistati bij s'chee atsiteeni. Un leelas weiklibas tur wjadseja. Daschreis redsi: lode naht pa gaisu tew garàm fà bite; bet tu — knauksch! ar keiju pretim. Un lode eet ar tahdu paschu sparü atpafal. Un eenaidneefam iaatkahpjas, jo atsiteeni ir atsitejeem par labu. Daschreis atfal lode, wahjak trahpita, war redset, — neatripos lihds muhsu pulkam. Et, tad bij pretim s'freeschana. Daudsreis

diwas un pat trihs keijas sametàs, jo katram gribejàs atsiteenu nemt.

„Ei! Guleja, guleja!“ pretineeki kleebsa.

„Neguleja wis!“ mehs wisi apleezinajàm weenà mutè.

Schahds mihsfts siteens daschfahrt bij no pretineeka puses tikai wiltiba. Nu mehs bijàm peewirfijuschees tuwat, lai waretu nemt labaf atsiteenu; bet awuh! nahkschu reis lode

199 aifgahja dseedadama augstu pahr muhfu galwam. Nu mehš metamees pakal flupdami, křidami.

„Chj! Neaisteez! Neaisteez!“ pretineeki jau aiflaidus kleeđsa. „Jau gul!“

Somehr wareja wehl aiffkreet preefchâ, pirms lode apgula, un dot tai zirteenu pretim.

Gadijâs weena puše stiprafa waj iſweizigafa, un otree ar fatru ſiteenu tifa bihditi atpafal. Sahfumâ taš gahja lehnâm, bet tad aifweenam ahtraf. Reifam uſwaretajš nehma tahdu atſiteenu, fa uſreif par wiſu attahlumu wareja uſ preefchu tif; jo atſiteenu pretineeki nedrihſteja atſiſt. — Ne ehſchana wairš tahdâ eekarſumâ bija prahtâ, ne ziti kahdi peenahkumi.

Bet atgadijâs ari ſchis taš nepatihkams pee tahdas trafas ripoſchanas. Peemehram — eet pa zeku kahdš weziš waj wezene zeemoš. Labi redš, fa ſehni te ripo; bet waj tew tahdš tur daudš ko ſlatiſees kur lode ſkreen. Se uſreif ſchl klangš! atſitaš pret gahjeja kahju. Taš ſaker trahpito weetu abâm rokam, brauka, brauka un lamajaš, kuhſiti kratidamš. Daſchrejſ pat pakampj grehžineezi lodi un neatdod wairš. Nu ripotaji, weenš otru droſchinadami, ſahf tuwotees un luhgtees, lihđſzeetigâm ſejam un ſchehlabu pilnâ balſi. Bet kad lode atdabuta, tad ſitejš tikai uſſauz:

„Chj, wezi, tagad fargi peeri!“

Un reif, ſkolâš pagalmâ, mehš ripodami noſitâm gailenu. — Tur pee afaš laſijâš wiſta ar wiſeem zahleem. Ripoſchana gan notifa uſ leelzela; bet neſ kâ ſitejam bij miſejees, un lode nehma pawifam zitu zeku, ſahniš, un, kâ trafa, ſpehrâš taiſni zahlu pulkâ. Mehš ſkatamees: ak tu tehtit!

weens jau augſchpehdu un ar dſeltenajam ſahjelem airejas 200
pa gaiſu . . .

Starp ripotajeem bija ari ſkolas Ruhdis. Tas iſweizigi
aplaida ſtatu wiſapſahrt, waj ſahds neredſ, un tad metàs
pee zahlena.

„Wehl ſirds puſt,“ wiſch teiza un puhta putnenam
dwaſchu knahbi.

„Ro tu puht,“ ſahds no leelatajeem ſauza, „leez labat
ſaltà uhdeni.“

„Ro puht?“ Ruhdis paſchapsinigi atbildeja. „Deews
femes pihtei eepuhta dwaſchu un ta ſahfa dſihwot“ . . .

Bet gailens neatdſihwojàs no Ruhda dwaſchas; wiſch
pat wairſ neſepurojàs. — Tad leelatais ſehns iſrahwa
zahli Ruhdim no roſam un eemehrza gowu ſilè. Un ſtat!
peh3 brihtina tas ſahfa jau wahrtit azis un tſheepſtet.
Sehns nolika to ſemè un, — gailens truhtàs augſchà un
bija prom pee ſaweem brahleem un mahſam . . .

Mums wiſeem nowehlàs kà akmens no fruhtim.

Bet ar tſchiganeem mums neiſgahja wiſ tik laimigi. —
Mehs ripodami laidamees pa atmatam un ganibam uſ
meſcha puſi. Sur nu netahlu bij apmetuſchees tſchigani, un
pee mums atſkrehja pahrs tſchiganenu, noſchlufuſchàm
biſſchelem, zepures uſ azim dſiki uſmaufuſchi. Wini pee-
beedrojàs weens weenam pulſam, otrs otram, un meh3 itin
godigi ripojàm tahlaſ. — Bet tſchiganeem trakt gribejàs
fiſt; un muhſu ſiteji to negribeja atwehlet.

„Raut weenu reiſiti paprowet,“ tſchiganens luhdjàs.

„Utkahpees, ſahtan!“ ſitejs tifai uſſauza.

Bet tſchiganens neatſahpàs; wiſch aiſween turejàs
ſitejam aiſ muguraſ.

„Neesmu jau mulkīs“, tšhiganens atteiza, — waj es neredsu us kuru puši tu šiti? Par ko es newaru aišwehja stahwet?“

Bet peh3 brihscha tšhiganens gan eeraudšija, kahdā aišwehja bij stahwejis. Usreis winsch šahka šchplauditees un lamatees. — Mehš škatamees, — tšhiganenam wiša mute, wišas šplaudas šarkanas.

„Kas tew bija? Kas tew bija?“ wiši šauza.

„Nu raug, šchis ar to koka galu šit atpafal, — negrib, ka tšhigans palihšetu ripot“, tšhiganens šchlupšteja.

„Nudee', sobi ištiti!“ weens eefauzās.

Tšhiganens aptauštija ar rotu un atrada, ka pateššam truhšt preekšhā ditwu sobu. Nu winsch islaida breešmigu blahweenu un josa prom us buhdu.

Mehš šakehrām šawas mantas un wiškām katrs šatwu malu. Uri otrs tšhiganens apjukumā palaidās mums lihds; bet tad apšehrās un mufa atpafal.

Rehraja neweena nemanijām; tomehr ripošhanu atlkām lihds nahkosheem Wafarasšwehtkeem. Ir tad wehl bailes bij no tšhiganeem, ja redšejām kur kahdas biršes malā baltas buhdas.

Puhnitē

Kad ņaweda ņeenu un naktis bij tif ņiltas, ņa istabā, kura daņchreis deenā bij wehl kreetni kurinata, newareja glahbtees, tad mehņ nehmdm palaguņ un gahjām uņ puhniti. Uri te bij deesgan ņiltņ; bet tomehr pahr strehka wirņu brihņham wilka it kā dņestrums. Tee bija patihkami wakari, kad wareju te, ņmarschigajā, platajā gulas weetā wahlotees kā patifās.

Pa ņchkirbu un pa balku starpam redņejās ņahrtas debefis. Gaifma bij tif stipra, ņa ņkaidri wareja redņet beņdeligu pehrklus augņchā, uņ pajumtes ņahrtim. Brihņham putni klusi ņarunajās, tur eefņchā ņehdedami. Warbuht wineem patika, ņa mehņ te tif tuwu gulam . . . Tahlumā kahds puhta tauri.

Stahstija, ņa mans mahtes brahlis eņot kreewos un puhņņhot tauri. — Nu man likās, ņa tur winņch puhņch; un eņ mahti raustiju aif peedurknes.

Mahte gruhda nost manu roku.

„Guli, ko tu zilajees!“

Bet eņ nelikos meerā.

„Waj tur Mifs taurē?“ eņ praņiju.

„Kahds Mifs?“

„Nu, muhņu Mifs!“

„Guli, neplahpā neekus. Mifs Dinaburgā. Dņirdesi gan tu tif tahlu!“

„Kapeh3 tad newar tif tahlu dņirdet?“

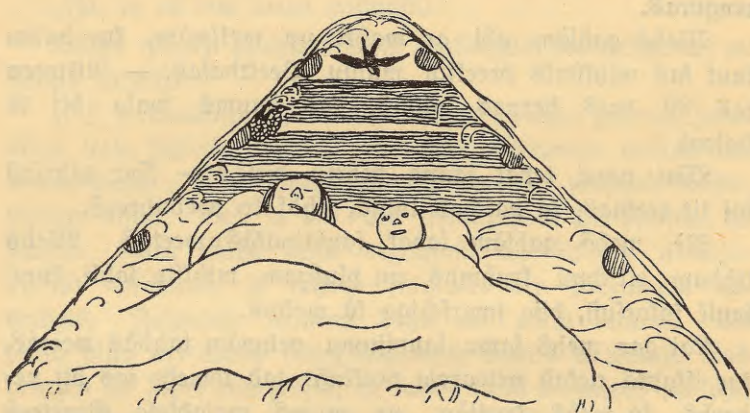
„Guli! Rihtā agri jazelas.“

Uf, ņchi muhņchigā zelfchanās. Deenā winai darbs, wakarā domas par zelfchanos . . . Jf rihta eņ pamodos

203 weens pats sawâ malinâ. — Tâ es weenmehr biju ween-
tullsch un man wjadseja weenam pascham galâ tift ar
domam, ja kahdas eeschahwâs galwâ.

Es liku mahtei meeru, guleju un platâm azim raudsijos
uj kwehloščajâm strihpam tur apfahrtuschajâ ţeenâ. —
Saures ţtanâs apluţa. Retumis tikai besdeligas ţatschuh-
ţtejâs, klusi, ţâ pa meegam. Sihza odi: Likâs, ţa wiţa
telpa ir winu pilna; bet pee auţs reti kahds eespeedţâs.

Bija tik tihkami klausitees un ţtatitees, ţa es nonehmos
wiţu nakti neaismigt. Bet tomehr . . . Pehz brihscha es it
ţâ ţatruhtos.

Ras tad tas!?

— Mahtes wairs nebij. Besdeligas jautri wiţţhinaja,
ţkraididamas ap ţaweem pehrkleem. Sehtswidâ puiţţi
runajâs ar ţirgeem.

Jau bija broţasta laiks.

Rites mescha burwibas

Uf Rites meschu mehš gahjâm sahlès. Pateesibâ tas nebij nekahds meschs un es nesinu, kadehl winu tâ sauza. Sâs bija semas plawas, weetam beeseem krummeem apauguschas, weetam uhdena pilnas. Pa grihschlu dobem plehtâs leeli kahrflu krumi un pazehlâs augstas fuhnotas krumtis. Sâs isskatijâs kâ grihsli eebriufschu bruhnu swehru muguras.

Mehš gahjâm abi ar mahiti un meklejâm, kur buhtu kaut kas mihkstats preeksch muhsu Peehtdalas. — Ufsween tas bij pats deenas widus, kad mums wala bij tâ staigat.

Waj neeet tepat jauno behrsu birsê? — Sur gahrfas bij tif trefnas, ka paschas luhfa, lihds ko peeduhrees.

Nê, mehš gahjâm labak saulainatâs weetâs. Mehš lihdam elkshnu krumos un pluhzam mihksto sahli, kura, saulê sakarfusi, bija smarshiga kâ medus.

Lai gan mehš sawu laupijumu nehmâm tahdâs weetâs, kur iskaptâs nekad newareja peeckuht, tad tomehr tas bij nedarbs, ko mehš darijâm, un mums wajasveja isturetees klufti, lai kahds neisdsirstu. Mehš ari nerunajâm ne wahrda; tikai sahle dobjî stirkcheja, truhkdama no saknem, un retumis luhfa kahds faufs sars sem muhsu kahjam.

Bet gadijâs, ka es peepefschi eeraudsiju weselu krumu mescha roschu, sahrto seedu pilnu. Es eekleedsos. Es pawisam peemirfu muhsu stahwohla nopeetnibu un eekleedsos.

Mahte man eegrughda ar duhri sahnos, kâ ka es aifdelwereju labu gabalu tahlaf; bet tas mas lihdsveja. Es biju runigs kluwis.

„Kas tos te dehstija?“ es teizu.

„Kas tad elšchnus un behrsus dehstija,“ mahte ihgnt atteiza.

Bet drihs ween ari wina atkufa. Wina paleezās, paoda feedus un teiza:

„Tahda rose naw wis weenfahrscha pufe . . . Ta ir prinzeze . . .“

Pastahsti, kà tas ir,“ es luhdsos.

„Ja, to es tew waru pastahstit.“

Mehs tšhakli pluhzàm šahli, loschnajàm pa fruhmeem, un mahte stahstija:

„Uš treidewineem kalneem, aš treidewinàm juhram, senaš bijuši leela šehnina walšts. Bet tam šehninam nebijiš ne-weena dehla; tika weena weeniga meita, wahrda Rosite, winam bijuši. Bet ta tad ari ištatišufees tštik škaista, kà šaulite. Rurà istabà nakti eegahjuši, tur šwezes newaja-dšejis. Protams, ka tahdai škaistulei ari prezineeku ne-truhzis. Šahjušchi šehninu dehli no malu malam. To pulkà bijis ari šahds moru šehninšch, melns kà welns. Tas prinzeši tik štipri eefahrojis, ka šahdà nakti eelaufees pa logu winas šambari un gribejis winu ašwest ar waru; jo ar labu wina pee ta negahjuši. Bet kas nu bijis? — Šiklihdš prinzeze eeraudšijuši melno šehnina dehlu loga rahmjos, ta pahrwehrtufees par šselonainu puški, balteem seedeem, un noštahjufees pušku podà, blakus šawai kuplajai mirtei. Moru šehninšch šcho pahrwehřchanos tomehr pamanijis, israhwis puški un metees šawà širgà. Šseloni šabadijušchi wina širštus, ašiniš tezejuščas uš seedeem un nošrahsojuščas tos šahrtus; bet moris turejis puški zeeti, zeredams to ar šawas šemes gudro palihdšibu atkal pahrwehřst par žilwefu.

Un nemaf nemanijis, fa afinis pluhst no wina rofam. — Jahjot pa mescheem un noram, beidsot fahkufi plehstees rihta blahsma, un tagad lehnina dehs eeraudstijis, fa wina dahrgàs pukës seedi naw wairs balti, bet farkani. Domadams, fa prinzezes weeta tagad winam rokâ pateesi tikai fahds mescha stahds, winsch puki nometa noras widu blafus leelam lasdu fruhmam un steigchus dewàs mahjup. Sur winsch fawahza leelu kara spehku, un gahja pret prinzezes tehwu, lai eekarotu few lehnineeni. Râ pika upe pluhda melnee pulki. Bet prinzezes tehws bij, ais behdam par prinzezes nosufchanu, aifgahjis meschâ un kluwis par weentuli. Walsti bes fahda kara panehma mori, bet prinzezes wini neatrada. Prinzesei patifa jaunâ dsihwe te mescha klufumâ dauds labaf, nekâ muhschigais nemeers tehwa pili. Wina seedeja un winai eenahzàs fehklas un wehsch tàs isbahrstija un mescha strafdi tàs aifnesa tahlaf. Drihs ween tahdas fahrtas pukës peepildija wisu meschu. Rad wezais lehninsch, kusch pa tam bija kluwis baltis kâ ahbele, pirmo reisi eeraudstija krahshno puki, winsch eesauzàs: „Sa ir tif flaiſta, kâ mana Rosite, kuru reis aifweda moru lehninsch!“ „Es ta esmu,“ puke klufi atsauzàs. „Tikai nepluhz mani, jo tad es mirstu, tâpat kâ zilweki mirst.“ — Wezais lehninsch pasina sawas mihlàs meitas balsi un bija preezigs par to, fa wiku atradis. Winam ari nenahza ne prahâ, fa wjadsetu Rositi pahrwehrsti atfal par zilweki; jo meschs ari winam bija kluwis mihlsch. Winsch dsihwoja kamehr nomira. Tad Rosite apsedja wiku ar saweem seedeem, un neweens nesinaja, fa tur truhd warens lehninsch, jo seedu fmarſcha pahrspehja truhdu fmafu. Ja, un mirdams lehninsch teiza: „Rosit, — es tagad redsu wisus pasaulës no-

207 flehpumus fà fawas plautstas linižs. Ur fawu stipru gribu tu kluwi par puķi, ar fawu stipru gribu tu kluhņi reis atkal par zilweku. Ja tew mešča dšihwe kahdreis apniktu, tad wehleeš tikai, un tu kluhņi atkal par prinzeņi un tawi pawalstneeki tewi fanemš ar taures škanam un ar farogeem.“

Es noraudsižs uš fkaisto mešča rošču krumu ar baigu zeenibu. Mahtes stahstš man likāš tik pateefš, ka es uš

seedeem wehl redseju moru lehnina ašiniš. Un wišš stahdš man likāš dšihwš un maigaš išteikšmes pilnš. Es nedrihtsteju puķei peefkahrtees.

„Un redsi,“ mahte teiza, „Rositei wehl lihdi ščo baltu deenu naw apnikuši mešča weentuliba un wehl wina ne weenu reiši naw wehlejušees, kluht par zilweku. Waj tad

winaï ari naw labaf tà uf weetas stahwet, seedet un smarschot, nekà mums te loschnat ùn puhletees pa deenas widu, fweſchu laufchu dalà.“

„Bet wina taf ir prinzeſe.“

„Alf, no prinzeſes lihds ubadſei ir tikai weens folis. Waj tad es neteizu, fa winaſ tehwa walſti panehma mori? Raſ tad eepreekſch war noteikt zilwefa zelus?“

Un ilgi mehſ klufejàm; tikai ſahle ſtirſcheja muhſu zeeto rofu rauta.

Tad mehſ nofluwàm ſkaiſtà wezainitè.

„Redſi,“ mahte teiza, „tàs ir ſwehtàs papehrſnites.“

„Ruraſ?“

„Nu, ſchitàs, ar tàam ſihki robainajàm lapinam un ſal-gano tſchemurinu. Taſ ir seedu pumpurs. Jahnu naſti ſeedſ atweraſ, uſſeed un nobirſt. Taſ ùnoteek weenà azu-mirfli.“

Man bij brihnumſ, un es waizaju, ſkapeh3 taſ tà. Ra-peh3 tad neweena zita puke tà neſeed?

„Neweena zita puke jau ari ùnaw tif ſwehta,“ mahte at-teiza. „Swehtàs papehrſnites ſeedſ ir wiſaſ paſaules gudribas ſakopojumſ. Winſch ir ari tif ſkaiſtſ, fa wiſaſ paſaules ſkaiſtumi nobahl wina preekſchà. Winſch ir kà raſaſ pileenſ, kurà atſpihd ſaule wiſadàs krahſàs; winſch ir kà preeka aſara [azu kaſtinà. Un kad winſch atweraſ, paſchà naſtſ widù, tad uf azumirfli kluhſt gaiſchſ kà deenà.“

„Waj ſahds to ir jau redſejis?“

„Waj tad nè? — Zitadi jau neſſinatu ſtahſtit.“

„Alf, kaut es reiſ waretu . . .“

„Ja tif gribi,“ mahte noteikti atteiza.

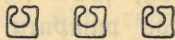

„Lai swebtās papehrkfnites seedu nowaktetu,“ mahte teiza, „tew wispirms wajag buht loti drošam un ne no ka nebihteēs. Tad wehl tew wajag leelas dsels nuhjas un sihda nehšdoga. Dsels nuhja ir smaga un sihda nehšdogs ir dahrgs; bet ja tew ir nauda un spehks un, kà jau teizu, drošme, tad tu wari Jahnu nakti naht un waktet. Tad tu nostahjeēs pee papehrkfnites pawisam klat, — tif peefargeēs, ka tu winu nefamihdi, — greefeēs uš weetas rinki un welz ar dsels nuhju ap fewi strihpu, zif tahlu wari aissneegt. Jo rinkis ap tewi plaschaks, jo labak. Tad tu sem papehrkfnites paflahj sawu sihda lakatinu, nometeēs zeloš un skateēs uš seeda pumpuru, azu ne uš brihdi nenowehrsdams. Tu matifi, ka ap tewi fanahk lauwas, willki, lahtšchi un milsu iščuhškas un wiš pasaules swehri. Wisapfahrt tew kauks, šchnahks, šobus klabinās un ar nageem semi kafis; bet tu nepazel ne azu. Tur buhs ari wišadi ehrmi, tee taifis daschadus jokus un gribēs, lai tu uš wineem pasfateēs; bet to tu nedari. Jo tiklihdš tu pazelfi azis, apwillkà rinka spehks judis, swehri bruks tew wiršū un šaplošis tewi. Bet ja tu palauseēs un tizefi apwillkà rinka spehšam, nenobaidifeēs no breefmigajeem swehreem un neisrahdiši pret ehrmeem nekahdas sinkahribas, tad tu kaut ko peeredsefi: papehrkfnites seeds ar trofni atwehrfeēs. Noščalkš wišas debefis šahrtās leesmās. Swehri un fehmi rehšdami un kaušdami aisbrahšifeēs uš wišam pušem, un seeds weegli nowelfeēs uš tawa nehšdoga, kà iškwehlojuši ogle. Bet seeda eefšhejais spehks nebuht naw beidfeēs. Tu winu tuhlin nem un zeeti aisseen, un glabà wišu muhšchu, tad tu sinasi to, kas noteef wišà

plafchâ pafaulê. Un wifî darbi, fo tu darifî, buhş labi un 210
fkaiſti.“

Nastaş mums bij pilnaş. Uri deenaş widuş jau gahja
uſ beigam. Mehş ſteidsameeş uſ mahjam, gandrihş pa-
wiſam noſlehpufcheeş ſawâş ſahlu naſtâş. Wiſu zelu mehş
fluſejâm; tîfai atpuhtaş weetâş mahte aiſween apwaijajâş,
waj man neefot gruhti neſt.

Alf, eſ nemaſ nemaniju ſawâş naſtaş; jo eedamaş domaju
par meſcha roſi un par ſwehtaş papehrkfniteş ſeedu.

Þuika pirti

Warbuht ka tas pateefi bij nepeeklahjigi, bet es gahju pirti fopâ ar meiteefcheem. Es tur nefa newareju darit. Desmit reis labaf buhtu gahjis ar puifeefcheem; bet tas ne- bij eefpehjamš. — Þats es nomafgatees wehl nejhdsu un, weztehwa nagos krift, — tās bija breefmigas mokas. Reis jau to biju isbaudijis. Winſch mani wiſpirms uſzehla uſ lahwas un ſameta tahdu garu, ka es rihſtijos ween. Tur nu man wajadſeja beſ furneſchanaš gulet, greeſt peh3 fahr- taš wiſaš puſeš uſ augſchu un likteeš nopehrteeš. Slota bij mihfſta un ſmarſchiga, bet ahda dega tai weetâ, kur ſiteenš fehra. Beigâš es kriſchus nokritu no lahwas un flupu pee ſaltâ uhdenš kubla, lai ziſ nezif atwilktu elpu. Es berſeju ſeju ar aukſto uhdeni un ſprauſlaju kâ kakis. Tad nahza wiſbreefmigakais: galwas maſgaſchana. — Þats es drihfſteju tiſ matus ſamehrzet, bet tahlafo wiſu darija weztehws. Winſch ar leelu ſeepju gabalu ſteidſigi reeba man ap wirſgalwi un tad ſahfa ar ſaweem zeetajeem nageem ka- ſchat, no weenaš weetâš. Es lozijos aiſ ſahpem, es kleeđſu, es raudaju uu raudſiju muſt; bet weztehws mani ſakehra aiſ rofaš, uſdrahſa ar ſlotâš reſgali reiſeš diwaš, eefpeeda ſtarp zeleem un maſgaja. Winſch nebuht nebehdaja par to, ka ſeepju putas ſlihdeja man pahſ ſeju, gahja azis un foda degunâ. — Þeh3 tam winſch ſkaloja. Karſta uhdenš gahſeš ſekoja weena otrai tiſ beeſchi, ka newareju ne elpaš atwilkt.

ſaš bija breefmigs notifikums manâ dſihwê. Man leekâš, ka tagad es wairš tahdu moku neiſzeestu; es kriſtu un buhtu beigtiš uſ weetâš. Wehl ſchobaltdeen es newaru weenal- dſigi klaufiteeš, kad teeſ mineta pirtiš. Un katreiſ tad es at-

zeros řawu weztehwu. Nuddeen, — zitadi es wina nemaf 212
nepeeminetu.

Otrâ deenâ mahte gribeja passatitees, waj man galwa ari deesgan balta esot. Un řo wina eeraudsija? — Sehna galwa bij řâ řaku řakrahpeta. No weetas tur bij apřewesjufřas lihřas řchwihřas.

Mahte peesauza weztehwu nn rahdija tam wina rořu darbu.

Weztehws brihnijas. řhis tatsřu esot tif weegli řafijis . . . řh, welns, řas řâs par řungu ařdam. řad jau řhis nemaf nesinot, řâ peefertees pee řahdas puhpeřdas.

Behř tam mahte nehma mani řew lihřř. — řâs bija passřtami miřřřtas rořas, řas man řagad peeglaudâs pee meesřas. řee bija passřtami, juřřigi piřřřti, řas tur lořřnaja pa maneem mateem. řa garainu un řehřřas pilno piřti es mařřjos pa řeweesřu widu, nemaf neřusřams, řa esmu te nepeederigs. Un řapehř man bij leelu leelais brihnumš, řad řahdreis řřolas meřtas, řuras bij us piřti atnahřusřas, mani eeraudsijusřas eespeesřâs řâ řertas un řlupa pahr augsto piřřs řleegřni laurâ.

„Puiřa piřti!“ — winas řleesřa. „Mařřinas miřřâs, — puiřa piřti!“

řet nu notika řas wiřbreesřmigakais. No meitu řleesřeena ari es nobijos. Man pateesř liřâs, řa piřti ir řahřs řřauřmigs puiřa, un es mufu laurâ, meřtam pařak.

Nu winas řaisřija otřu brehřeenu, wehl řřiprafu, un řřahwâs ahrâ no mařâ namina, řaisřni us řřuhmeem.

řes nesapratu, řur nu řřreet, un řahřu ais bailem raudat. — řet piřti palikufřee meiteesři řmeřjâs, itřâ neřas nebuřtu notizis.

Kad mehs wehlat, apgehrbuschees, isgahjãm laukã, skolãs meitu nefur nebij.

„Bet drehbes taf winãm naminã“, fãimneeze teiza un fãhta uhjinat.

Septat, audsities beesotni, atfauzãs diwas wahjas balsis.

„Pãstatees, mulfes“, fãimneeze teiza, — „domat fa behrna nebuhtu redsejuschas. Skreen Jahnit, un isfrãmdi winãs labi freetni.“

No fruhmeem atfkaneja diwbãlfigs, greefigs speedseens.

Au tikai es fãpratu, fa meitas bij no manis behgufchas.

Kaiminu gani

„Ali, kà man bij peefazits neeet us kaiminu ganeem. Es to tureju prahà, negahju, zeetos, bet daschreis fahrdinajums tomehr bij tif stips, ka lahwoš aifrautees, peemirfu gaidamo fodu un biju prom.

Un kà tad ari nè? — klausees ween! Sur skolas elschnos skan tif skaiſti klarnete. Ruhdis pats to ir uſtaiſijs. — Es paſkreenu pa muhfu ganibu malu, paſahpjos uſ fahrtim un ſkatoš. Ja, tepat uſ robesčas ir ſkolas lopi. Un Ruhdis atſpeedees pee fahrtim, ſtabulè. Brihtinu es tatschu waru . . .

Behz neilga laika jau es ſtahweju ſtabulneeta preeſchà un mirdsoſchàm azim raudſijos, kà zilajàs wina garee pirkſti wirs klarnetes melnajeem zaurumineem.

Gowis pamaſam wirſijàs taſlat, un mehš pagahjàm daschuš ſokuš winàm lihds. Man mahjas tatschu nebij nezif taflu.

„Aislaidifimees tur lihds winam galam“, Ruhdis teiza, „tad es tew parahdiſchu kulmaſchinu.“

„Kulmaſchinu!“

„Ja, es uſtaiſiju. Noſtrahdaju wiſu pamaſaru; bet nu ir gatawa.“

„Waj leela?“

„Maſina. War eekſchà laiſt tikai diwuš, trihs ſalmuš reiſà. Bet tee tee ſalaufiti: knif, knif, knif! — un iſſweeſti laukà.“

Es kulmaſchinas wiſpahri nebiju redſejis, tapehz paliku wehl kahdu laiku. Mehš aiſlaidamees lihds winam galam.

Se nu Ruhdis mekleja weenâ paeglu fruhmâ, otrâ — maŝchinas nebij. Laikam Kwitschu sehni buhŝhot noŝagufchi.

Bet winam bij wehl faŝ zits, ar fo mani faistit.

Waj eŝ eŝot ehdis faŝaŝ beespeenu?

„Ne“.

„Nu, tad pagaidi, kamehr man atneŝis launagu, tad puŝreezeena dabuŝi. Tad tu redŝeŝi, faŝ taŝ par gardu ehdamo.“

Protamaŝ, — faŝaŝ beespeenu man wajaŝeja dabut no mehginat, un eŝ palifu.

Tad Ruhdis iŝwilka no kabataŝ ŝapliŝfuŝchaŝ kahtis, beesfaŝ un ŝmagas aiŝ tuhŝtoŝchu tauŝainu pirkŝtu peeŝkahtŝŝanaŝ, un mehŝ ŝpehlejam uŝ ubageem.

„Uh — huh! Ruhdi, dŝen uŝ mahjam!“

Eŝ ŝabijos. Ro, waj tad jau waŝaraŝ? Un dreboŝchu ŝirdi, nejuhtigam kahtjam, eŝ lehzu pa ŝkolaŝ arumeem un tad pa muhŝu paŝchu ganibam, fâ ŝakiŝ, lai tiŝtu mahja, pirms mana ilgâ prombuŝŝana eewehrota.

— Un fâ tad eŝ wareju atturetees, negahjis uŝ Rihkeru Mitu? — Winŝch ganija tepat pee muhŝu ŝirgu dahra zelmoŝ, fur auga ŝaulenes un laŝdu fruhmi bija reekŝtu pilni. Beŝ tam Miŝ bij ŝmalŝ kurwu pinejs. Winŝch pina gan apakuŝ, gan garenuŝ, gan tŝhetrkantiguŝ kurwiwiŝchuŝ un pahrdewa toŝ par dahrgu naudu. Winŝch dabuja par ŝtaŝtaŝajeem pat peeŝpaŝŝmit kaŝeiku gabalâ . . .

Miŝ man rahdija, fâ pahrpheŝt ŝoku widu taiŝni puŝchu, fâ no malaŝ atplehŝt plahnu kluhdŝinu. Wajaŝeja tiŝai eeŝŝelt un leeŝt ap zeli. Winŝch ari iŝtaŝŝija, kaŝdi kahtli wiŝlabak kurweem noder; kuri ir pawiŝam traufli un kuri wiŝŝiŝtaŝi. Eŝ, blihŝnaŝ, taŝ eŝot labas!

Mehs aifdsinamees aif kalna, kur bija wairaki blihgfsnu fruhmi. Tif ſposchas, leelas lapas! Un kluhgas fà futinatas. — Uri te laifs pagahja fà ar ſpahrneem un es ſatruhfos ween kaut kur pawifam ſweſchâ malâ, fa man tatschu peefazits neet uf kaiminu ganeem . . .

Bet pehz izzeesta ſoda, pehz deenam diwâm, trim, man ſahka atkal azis klejot uf wiſâm puſem.

— Waj tepat peekalnê neraknajâs Riſchu zuhtas? Waj leelajai daglajai tur netezeja pakal pulks tahdu paſchu daglu ſiweninu? Es paſtrehju pa plawas malu, maſu gabalinu, un ſkatijos. — Uf eſchmalâ ſehdeja ganz. To es paſtinu! Tas bija wehl mums rada. Nu pee rada es tatschu brihtinu wareju pazeemotees . . .

Nu bija dſihwe fà pa kahſam. Sepat ſahlê wahlojâs gana abi brahluſi. Mehſ atgreesâm zuhtas, katrs ſawu reiſi, un dſihwojamees netrauzeti pa gludo laufmali. Mehſ ſchahwâm wahrnas, ſitâm ſufurinuſ, kahpâm debefis. Mehſ iſſpehlejâm wiſas ſpehles, kahdas ween ſinajâm, un tas, fà likâs, ilga titai maſu, maſu brihtinu.

— Wilitês ar gowim ganos gahja meitene, Anna. Uri tai es nebiju ſweſchs. Wina bija pret mani tif laba, kad aifgahju. Es wareju ehſt no winas zibinas, kahrt kaſlâ ganu ſuliti un lejni ſtaigat pa wezaini. Winai bija ſkaifts, melns ſunitis, mahrfu kaſlu.

„Paſkatees!“ Anna ſauza.

Wina panehma kahdu koka gabalu, ſaſplahwa to kreetni un eefweeda tad linu mahrkâ.

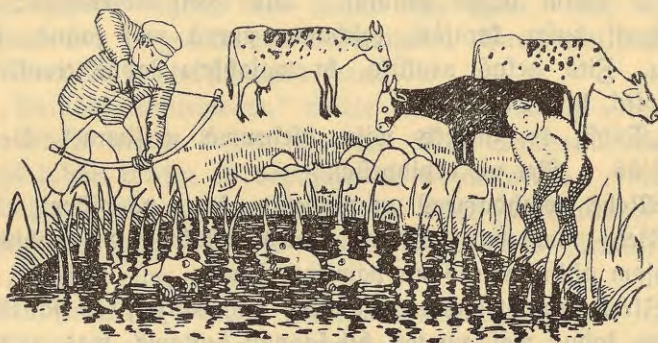
Mahrkis beſ apdomaſchanâs tuhliſt leza uhdeni un iſnefa koku malâ. Nolzizis to pee Annas kahjâm, winsch preezigi kuſtinaja aſti un gaidija, kad atkal ſweedis.

„Bet skatees nu!“ Anna sauza un eefweeda uhdeni afmeni.

Mahrkis peldeja, kehra ar muti wairaf reischu uhdeni tai weeta, kur afmens bija eekritis, greesās rinkti, smilksteja un melleja. Peekufis winsch israhpās malā un wehl ilgi skraidija ap dobi, reedams un schelodamees.

— Ak, un Delfchru Petris mani peewilka tā magnets. Winsch taisija koka plintites, un kad es aisgahju, tad sahās

leeliskas medibas un mehrki schauschana. Salās wardes, wiku rijās dobē, mums, bij pihles. Oh, sahkmā mehš daschā deenā iszehlām gabalu diwdesmit. Bet wehla wairs tā nelobās. Alikufchās bij tik manigas, ka ar wisleelako usmanibu newareja peekluht.

Rā medineekeem, mums, protams, wadjseja ari eedsert, uskost un ari uspihpot. Petram bij no mahjas lihdsi uhdens sahganā blaschkē. Mehš dshehram pa malkam, norehzamees, uskodām maises pa drupanai un kluwām aistween lihgsmafi.

Beidsot jau mehš kraitajām ween un runajām daschadas mulkibas, kahwamees sawâ starpâ un fahkâm gowis un aitas apšchaudit. — Bultâm bija adatas galos un tās eeduhrās lopeem ahdâ un palika karajotees. Gowš, trahpita, fatruhkās, schigli raustiņa asti un meta ar galwu uf weenu, otu puši, kâ gainadama dundurus, tad fazirta kahjas, flehja asti gaisâ un laida sfreet.

Petris metās pakal un israhwa bultu. — Lops tuhli norima.

Ur aitam gahja gruhtaf. Tās nebij noferamas; un daschreis bulta karajās, eeschauta gurnâ waj fahnâ, ilgu laiku. Zits nefas neatlika, ka wajadsjeja lopus trenkt fur beesofni, lai nobersejas.

„Redsi, ko zilweks wisu dsehrumâ neisdara,“ Petris smehjās. „Bet nu eepihpesim.“

Mehš nosehdamees un pihpejâm, katrs pa pihpei.

Pehz tam man aisween kluwa nelabi. Es gahju uf mahjam ahstidamees un pawisam slims.

Jkreis, no swescheem ganeem pahrnahzis, es fanehmu bargu sodu, waj nu tas bij fahpigi juhtams, waj ari tikai dsirdams; bet mahjâ weentuliba daschreis bij tik nospeedoscha, ka azis aisween mekleja apfahrtne pehz kahdas weetas, fur atrast wairaf dsihwibas.

Sweetsta maife

Man pašham nebij şawas zepures. Siltâ laikâ es wişur gahju ar failu galwu. Mani jau tâ gaisşee matt şaulê kluwa pilnigi balti, kâ lini. Leetâ, waj aukstakâ laikâ, tad es walkaju weztehwa seemas zepuri, kurai wilnu jau pawişam kodes bija nodstnuşşas, un kura mani tâ pašleþpa, ka es kluwu gandriþj neredşams. — Jau fen mehş abi ar mahti gudrojâm, kâ tift pee naudas, lai waretu es dabut jaunu zepuri, tahdu, kura buhtu man laiku. Tad mehş Jahnos eetu uş zeemu, pee krustmahtes. Tur dauds behrnu, — krustmahte buhtu şaþehjuşi Őeeru. . .

„Paluhdş krusttehwam,“ mahte ma:ii mudinaja, — wişş tew eedos şahdu deşmit kapeiku. Man pašchai ir astoni. Wehl şahdu druşku es dabuşçu no wezmahtes. . . .“

Luhgt? Nê, to tikai nê! Es labak zeemâ nemas negahju; bet luhgt nê. Râ tad es tâ, kâ leelş zilwekş, lai şaku: luhdşu man — tâ un tâ. . . .

„Nu, ja es to nedarot, tad nekaş neişnahşşot.

Bet kad nahza semenes şarkanaş, — mehş şahdâ şwehtdeenas rihtâ, turpat muşşu zelmoş, atradâm tif dauds şemenu, ka mahtei eenahza prahtâ, şalaşit un aişneşt şahdeem fungeem paşrdot. Tad nauda bij rokâ. — Mehş ar leelu uşzihtibu tuhliit şahjamees pee darba. Lihdş maltitei muşşu leelâ, dşeltenâ kruhşe bij pilna un, paehduşi puşdeenu, mahte tuhliit gahja.

Es şahku winaş gaidit atpaşal, lihds ũo bija noşuduş manâm azim, un kluwu pawişam nemeerigs, kad wehl ap launaga laiku mahte nebij paşnahşuşi. Wina tatşçu ũolişjâş paeet tepat lihds ũudmalam, şaremt naudu un buht at-

paſal. Warbuht, fa wehl tai paſchâ deenâ mehſ warejâm 220
aiſeet uſ froga bodi un panemt to ſkaiſtaſto zepuri. Bet
mahte wehl nerahdijâs.

Zitadi naw, eſ domaju, — wina buhſ gahjuſi apfahrt
pa leelzelu, gar bodi, un atneſiſ man gaidito. Waj tad
wina neſtina, ziſ leela mana galwa?

Metâs jau tumſa. Eſ gahju lehnam uſ leelzela puſi.
Eſ newareju ſagaidit . . .

Siziſ pee Deſſchnu paeglem eſ tomehr apſtahjoſ. Tur
bija tiſ tumſchſ. Likâs, fa gar abâm zelina malam gul
peleſi wilki un trin ſobuſ. — Eſ apſtahjoſ un ſtahweju kâ
peenaglotſ. Sahlaf nedrihſteju eet, un atpaſal greeſteſ
wehl maſat; jo ſchkitâs, fa wilki tulit man uſbruſſ, lidſ to
greeſiſchu teem muguru.

Uſ, nu jau wina tur nahza! — Eſ aiſmirſu wilkuſ un
tumſu un metoſ pretim.

„Zepurite?“ eſ ſauzu.

Mahte papehta roſaſ.

Eſ paſtatijoſ kruhſâ. Sa bija tuſſcha.

„Ogaſ pahrdewi?“ eſ waizaju.

„Pahrdewu,“ mahte atbildeja un klufeja.

Bet tad wina man ſahka wiſu iſſtahſtit, gluſchi kâ leelam
zilweſam:

„No zepuriteſ neſaſ nebuhſ. Eſ jau turpu eedama
biju bodê eegahjuſi un apwaizajoſ. Lehſtaſaſ par kwartu
wineem naw. Nu, un ar ogam man neiſgahja tiſ labi, kâ
bijâm domajuſchi. Sudmalâs nenehma. Tad eſ gahju uſ
Reſtereem. Bet Reſteru zeenmahteſ nebij mahjâ. Jauni-
fungi pagrahba pa ſaujai un teiza fa eſot wehl par zeetâm.
Gahju atpaſal uſ ſudmalam un luhdſoſ lai nem. — Ziſ

221 stopu esot? — Sa! mahjâ bija peezi, kad mehroju. — Tu
 kahdu stopu nesdama buhšhot noehduši. Trihs kapeiki stopâ!
 — Es gahju prom. — Tu, lai nemot tšetri, špišmane
 pafat ištrehjuši kleeđš. Negribot? Tu, tad lai eesahlot. —
 Es neklausjšos. Es gahju uš Buiwidâm. Tas gan ir wehl
 kahdas diwas werstes aiš fudmalam, bet šak, kas man, —
 paeesču to gabalinu, kad jau tif tahlu esmu atnahkusi. Kur
 tad lai leek? Apehdiši, — tikpat gudriš buhši, kâ neehdiš.
 Buiwidu zeennahtei taišni wajadseja ogu. Preezajâš, ka

esot nahkusi kâ šakta. Neweens tatsču šhogad nenesot . . .
 Bet wairak ari wina nedewa, kâ tšetri kapeiki stopâ. Tu,
 es domaju lai eet; warbuht ka tomehr bodneekš atlaiš
 wehl tos peezus kapeikus. Bet, redši: nesot ogas bija šakra-
 tijušdâš, un ari Kesteru jaunkungi bija grahbušči. Pee
 mehrošchanas peektaiš stopš nebija pilnš. Rungi mani no-
 šauza par krahpneezi . . . Ak tu Deews es nodomaju, ka
 juhs buhtu tif maš pašauli krahpušči, kâ es, tad gan tâ
 runat newajadsetu. — Es dabuju šešpadsmit kapeiku, un

par nepilno stopu — masu sãldstahbas maizes schkehliti, ap-
smehretu ar sweestu. Mudeen, ašaras bira ehdot; bet kaunš
bija nenemt un teift kaut ko.“

— Mehš gahjãm pa zelinu, kursch tagad, krehflã, lifãš
šposchš un tihrs, stipri us preešchu falihkufchi. Mums bija
janeš deefgan leelas behdas.

Grahmatneeks

Schauſmani bij muhſu ſaimneekem radi; tapeh3 wini beefchi toſ daudſinaja. Un runaja, ka Schauſmanu Jurkſ eſot leelſ grahmatneekſ. Wini gan teiza ka ari eſ deefgan labi ſkaiſtot, bet ſalihdſinot ar Jurku, eſ eſot tikaſ abezneekſ. Winam eſot pilna iſtabaſ augſcha ar awiſem un ſkapiſ pilnſ grahmatu. Un kuru tikaſ Jurkſ kampjot, — paiſot ka linuſ. Pat wahziſki un freewiſki wiſſch mahſot. Redſeſchot ween, kad Jurkſ kahdreif atbrauſſchot . . .

Saimneeku ſtahtos par Schauſmanu Jurku eſ klauſijos ka paſakãſ. Pilnſ ſkapiſ grahmatu! Un iſtabaſ augſchã, kur mumſ wiſtaſ un baloſchi tupeja un kura bij tik netihra, — wineem awiſeſ grehdu grehdam. Nu, ka tur ſehnſ lai naw leelſ grahmatneekſ . . . Taktu eſ reiſ tur augſchã! Ko tad eſ te wareju noſert? Kad uſ Jaunu gadu atweda no hodeſ „Laiſa grahmatu“, eſ tai weenã deenã iſgahju zauri. Wezmahſe ſchad un tad atneſa no Walafſchineem waj no Leepinam pa grahmatai. Uri tãſ man gahja ahtri. Jauki bija laſit par Preeſchkalna Koſt, par grahſeeni Genowewu, par puku kurwiti, — ka tur nabaga Marijai bij ja=zeefch. Un Hirlanda, — zik tur aiſgrahbjofſcha ta nodala: — „Kaſ bija beſwainigãſ Hirlandaſ glahbejſ?“ — Eſ laſiju ziteem preeſchã; bet nahza weetaſ, kur wairſ nebij eeſpeh=jamſ. Balſſ man aiſzirtãſ un brihdi mehſ wiſi raudajãm ka behrni. Pat wihreeſchi flauzija azis. Bet par to mehſ zitreiſ atkal dabujãm ta iſſmeetees, ka aſaraſ wehl wairaf pluhda. Kad eſ laſiju par Brentſcha un Swingula brau=zeenu uſ dſeefmu ſwehtkeem, tad bija jakriht waj pee ſemeſ. Jau wahka bilde bija brihnum joziga. Tur bija uſbildeti

diwi kehmi. Tas weens usmetees otram us fakta un greefa 224
ar fchkehrem tam bisi nost. Upakshâ stahweja :

„Ro brehzi, wezais stuhrgalwi,
Reij leekfees lepna wara,
Gan tawi glesnee lutekli
Wehl zihnas tawâ garâ;
Bet kad fcho lepno astgali
Nolaufis, tad it nopeetni
Su fauffi: Brenzim teefa!“

Es newareju isprahtot, fo fchee wahrdi lai nosihmè. Es
prafiju weenam, otram, — neweens nefa man newareja
pateift.

„Sa jau tahda fingite“, wini tifai atbildeja.

Us preefchlapas bij atkal weens teifums: „Eho grahmatu
neweens nedrihft bes naudas pirtt.“ So nu mehš wift

225 fapratàm un tas mums likàs deesgan ehmigs. Bet grah-
matas faturs bij tif jozigs, ka mums ne ehst wairis negri-
bejās, kad eefahdàm lasit.

„Nu wehl weenu nodaku,“ fainneeze šaka, „tad ehdišim
wafarinās.“

Islafu to.

„Nu, wehl weenu, — gan jau paehdīs“

Tā kamehr wišs. Kad grahmata zauri, tad wiši istaiņa
rofas un ifrofas.

„Ei, tahdu grahmatu tad gan ir wehrtis par naudu
pirft!“

Ne mafak jautribas mums šagahdaja ari „Puhzes špee-
gelis“. Bet tur mums nepatika tee wahzu pilšehtu nošau-
tumi, wiši tee kurwirsti un erzogi.

Nu ja, bet kas tad šhās neeka nedaudsās grahmateles,
kuras es lašiju diwas, trihs reišas zauri, ja negadijās zitas,
pret Šhaufmanu Jurka krahjumu? Par to domajot, es
Jurku šawâ prahtâ šahku turet loti augstu. Man winšch
rahdišās kâ pilnigi leels zilweks, kaut gan šinaju, ka winšch
ir taišni manos gados. Šapeh3 man likās loti šawadi,
kad kahdâ deenâ eeraudšiju fainneeku Janzim blakus, pa
olnizu no šmehdes nahkam kahdu sehnu, rutainàm nahtnam
bišsem un bašàm kahjam, un kad fainneeze teiza, ka tas ešot
Šhaufmanu Jurks. Tas jau bij pawišam weenfahrfchš
sehns, glufchi kâ es. Pat bišchu ruhtis winam nebija daudš
zitadafas kâ man, un kahjas ari nebij baltakas. Es dširdešu,
ka wini nahtdami runajās eet uš Rihkeru mešchu ogās.

Kaut gan fainneeku Jahnis kâ aišween, kad bij kahds
zeeminšch, pret mani isturejās tā, itkâ manis nemas pašaulē
nebuhtu, tad tomehr es nejutos pawišam pee malas no-

bihdits. Es wilkos par tahdu gabalinu pakal, kad wini 226
gahja. Jurks teiza:

„Kas tas ir par sehnu? — Jsbegsim no wina!“

Nu, nu, es domaju, — leels schis behdsejs!?

„Lai winsch leen, kad kauna naw“, Jahnis teiza.

Un ta mehš gahjam.

Ejot Jurks leelijas, ka winsch peelasichot brithnum dauds
ogu un aishwedichot us mahju. Sehws kamehr ritenus sa-
kalschot, paceschot gandrihs wisa deena; schee warot drofchi
pa meschu dshwot. Jahnis peedahwajas winam noplehst
kahrbu.

„Bet tad no^{teem} wifu leelakeem kokeem!“ Jurks leeligi
teiza.

„See jau krewelaini!“ es ta ka pastaidroju.

Wini abi us mani paraudstijas, un Jahnis teiza:

Kas tawu kasu tirga wed?“

„Einams, — man newajadseja neka szit, — bet waj
tad man^{nebij} taisniba?“

Jahnis usmelleja elskni, rokas resnuma, un noplehfa
kahrbu. — Sahkuma Jurks zihrtigi lihknaja, bet ta ka ogu
nezif nebij, tad drihs ween wihram apnifa. Jau sahka
zelos mestees un tupalot. Es peegahju un eebehru wina
kahrba sauju to wislabako ogu. Jurks pazehla azis un
mehš saskatijamees.

„Waj tew ir dauds grahmatu un awischu?“ es ka ap-
juzis winam prafiju.

„Augshâ sasweestas ir. Ja, grahmatu ir deesgan
dauds . . .“

„Tu wifas esi islasijis?“

„Srats tu neesi!? — seemâ par reisai lasu, bet tur jau neka laba naw.“

„Un wahzifki mahki?“

„Schwernuder! — waj tad es esmu skolâ gahjis?“

Janzis mums lahwa runat un mehš šcho to runajâm. — Jurks nemaš tif gudrs nebij, par kahdu šaimneeki to bija isdaudsinajuschi. Winsch pat „Puhzes speegela“ nebij lasijis. Es ar šawâm sinaschanam tihri spihdet wareju. Uri Jahnim patika, ka es to pratu, un winsch kluwa pret mani pawisam peeklahjigs.

Utpakal mehš gahjâm wifî trihs kopâ, un brihscham mehš ar Schaufmanu Jurku bijâm pat rokas šadewuschî. Tas bija šahkums muhsu draudstbai, kahda wehlaš starp mums pastahweja lihds pat Jurka breešmigajai nahwei straujajos laikos.

Peegulâ

Neba if wakara mehş, behrni, warejâm leelajeem lihðf dausitees uf peegulu. Wineem rihtos agri bija jazelas un mums tad buhtu wajaðsejis palikt buhdâ weeneem paşcheem, bes kahdas noşihmes. Bet festdeenas wakaros, kad preekşâ stahweja şkaista atpuhtas deena, ja — tad mehş abi ar şaimneeku Janzi daschu labu reisi tikâm şhai paradifê. Sedamajatees tikai. Saule ir nogahjuşi. Wakars ir dşeltenişakş un şiltş. Tikai plawâş weetweetam noflahjuşchees miglas eelahpi un no şahles zelas wehşş walgumş. Mehş fehşham augstu firgoş, un jahjam şwilpodami. Mehş eşam leeli puifchi un jahjam peegulâ. Apfahrtnê, şhur tur, atşkan fihtas un rupjas balsis un mehş atkleedsamees. Meschi un birşes aişlaisch muhşu kleedşeenus tahlumâ . . . Tikuşchi firgu-dahrsâ, ihştajâ weetâ, mehş noşchuhzam gar firgu şahneem semê un şapinam şawus kumelus. Şapinuschi no-mauzam apauşhus un ar pawadu uşşchaujam firgeem. See trukştas un aişlez, ka seme ween nodimd . . . Nu mehş eşam peegulâ.

Up firgu-dahrsu bij wişapfahrt kahtis. Par to, ka firgş kaut kur laukâ tikş, nebija ko baiditees, un şagli ari nebija nekur dşirdeti. Şapehş peegulâ bij ruhpu maş, bet wişadu jautumu bes şawa gala. Oh, kad juhş buhtu redşejuşchi, kâ mehş tur gahjâm kakupirşâ! Leelee mums uşmauza ap-auşhus galwâ, lika eekost uşpurnus sobos un tad şafehja pawadu galus kopâ. Nu mums wajaðseja mestees işhetrahpus un eet katram uf şawu pufi. Ştaipişhanâş bija leela, kamehr weens otu uşwareja. Wahjakais, lai ari pretineeku pawilkt newareja, tomehr turetees turejâş kâ

nahkas. Winſch eekhràs ſahlè ar abàm rokam, un kad ta ſtirſchfedama truhka, tad ſchnahkdams lehràs no jauna un zihnijàs. Sas iſſtatijàs brihnum jozigi. Bet ja abi prettneeki bija leeli un abi weenos ſpehkoš, tad zihna bij pawifam leeliſka. Wini brihſham atwilkàs un tad zirtàs uſ preeſchu tà, ka galwaš ween nodrebeja, tomehr netika ne par pehdu tahlak ne weenš ne otrš, bij atkal jafahrpaš ar wiſàm tſchetram pa ſemeš wirſu un jaſkrahpejaš kà kakeem.

Muſſu buhdà ſtahweja uſkalinà, no kura labi wareja pahreddſet wiſu leelo ſirgu=dahrſu. Buhdaš preeſchà, tikai ſokuš peežuš atſtatu, bija ugunškurš. Ugunš tifa kurinata neween ſiltuma pehž, bet wairak tamdehl, lai ar duhmeem oduš atturetu no buhdà lihſchanàš. Uli ſchee odi! — ar teem bij peegulneekem wiſuleelaiš karſch.

Uſkaphuſchi kalninà, pee buhdàš, mehš ſahàm wahft malku, ar kò uguni kurt. Sirgu=dahrſš bij neſenà zirtumà un zelmi mumš wiſapfahrt guleja kà lahtſchi. Roku ſchfembeku un ſakaltuſchu ſkaidu te bij pahrpilniba; tik wajaſjeja druſku paſtaigat.

Kad malkàš bija deeſgan, tad ſaimneeku Jahniš, kram ſpižku nekad netruhka, iſwillka no buhdàš ſauju ſalmu, peetupaš un willka uguni. Salmi uſreiſ ſakehra ſpoſcho leefmu, un ta uſſchahwàš gaiſà kà bahla ſkalbju lapa, gara un lihſkumaina. — Nu mehš krahwàm uſ ſalmeem maſakàš ſkaidàš, tad leelakàš un beidsot daſchaduš tſchemuruš. Ugunš bija ſakurta.

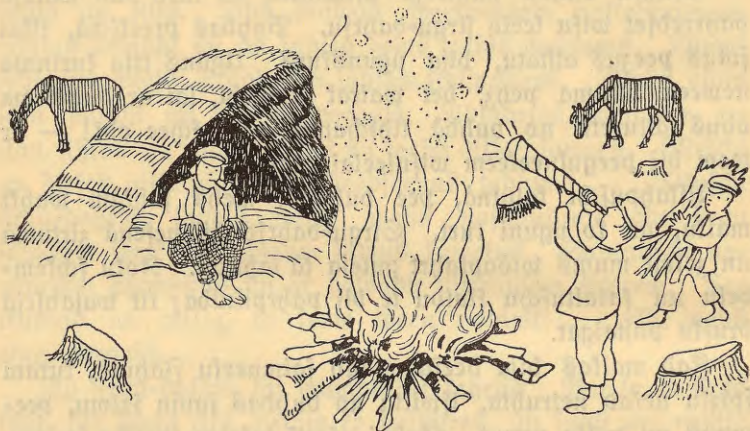
„Uraah!“ mehš kleeđſàm.

Rihkeru puiſchi atſauzàš.

Wehl ſchur tur noſkaneja attahlakàš balſiš. Weetwee=tam redſejàš ſpoſchàš uguntinaš, itkà tur nauda kaltetoš.

Staneja ari tahſchu waj elſſchnu miſaſ taureſ. — Tra= 230
rah=tra=rah=ridira=ridira=rah!

Uguns mums kluwa aiſweenu leelaka. Naſts pret to ſatunſa tihri melna, kaut gan blaſma ſeemeloſ ſchaj laikâ neiſdſifa. Mums nepeetika ar malku ween; mehſ ſahâm greeſt paeglu ſaruſ un fraut wirſâ. Ak, kaſ ta bija par ſprakſteſchanu! Itkâ tur ſimteem katlu kuhſatu. Leelee pui=

ſchi, kuri jau buhdâ bija aiſſnaudufſchi, pazehla galwaſ un eeruhzâſ. Balti duhmi zehlâſ augſtu gaiſâ. Mehſ ſteepâm teem pakal rokaſ, kâ kerdami, kâ turedami. Sad pa tumſcho ſkju widuzi leeſmaſ iſgrauſâſ zauri. Nu tâſ ruhkdamaſ ſkrehja duhmeem lihds, raudamaſ lihds flehpeem ween ſpoſchaſ dſirkſteleſ. Nu mums bija pilna debefſ

231 pascheem sawu swaigschru. Un kà winas tur dejoja un lidinajàs, weseleem speeteem, kà biteš.

„Bet kur tad muhsu firgi?“ Janzis peepešchi eefauzàs.

Ja, kur tad muhsu firgi? Waj tad leelee tagad nepalahwàs uf mums un neguleja buhdà pilnigi drošchi?

Mehš pagahjàm tahdu gabalimu noštak no sprakstoschàs uguns un klaufijamees. Nefak dširdet! Sahlak eet no buhdas mums bij bail. Tad Janzis paklušam eefauzàs:

„Kofch, kofch, kofch!“

Weens winà stuhri atšagruginaja.

„Jr! ir!“ mehš preezigi eefleedsamees un gahjàm uf buhdu.

Pušnafts wareja buht jau pahri, kad mehš eelihdàm pee ziteem guletajeem. Bet meegš wehl nenahza. Uzis wehràs uf dšeeftoscho ugunškuru buhdas preekšchà, un aušis šanehma un palaida katru odu, kurfch waj nu tuwojàs, waj laidàs prom. Jhh-ihhihi — winsch wilka, un klahtu labinadamees speedša: snots=snots=snots . . . Bet kad bij dabujis kur nomestees un peedšert ašinu, tad, kà kaut kurfch peedšehrušchais, lamadamees, šlekans un šmagš, delwereja projam, rupji un šerkštoschi šteepdamš: zuh-uh-ka!

Es wehl dširdeju, ka guletaji krahza. Uri šaimneeku Janzis elpoja jau zitadi, nekà nomodà buhdamš. Es pazehlu galwu. Ugunškurà wairš tifai ogles kwehloja. Nafts bij kluwufi, kà par brihnumu, gaišcha un šala. Es wareju šaštati ari šawuš lihdsàs guletajuš, ja labi eepšehtu azis. Weztehwm wehl bija pišpe mutè. No tàs winsch pat meegà nešchlihràs. — Uri man tagad wjadšeja gulet; bet meegš tomehr ne-nahza. Šatšchu, — es aišwehru azis . . .

Sarkanas swaigsnites lidoja pee debesim ſchurp un turp. Es to redseju zaur ſaweem azu wahkeem. Un es tà kà jahju. Behrais nekrehja wis pa zelinu, bet laida, to ween mahzeja, augſchup, taiſni swaigſchnu mudſcheſli eefſchâ. Tad es atdalijos no wina muguras un lidoju, weegls kà ſpalwa, wehl augſtat un tahlaf, lihds tad ſahku peenemt ſwaru. Beidſot es weegli atſitos pret ſemi.

Ih-ih-ſnots-ſnots — odi ſahka ſiht, bet tuhlit ari ap-
 klufa. Es apgreefos uf otreem ſahneem un meegs mani pee-
 nehma.

[Faint, mirrored bleed-through text from the reverse side of the page, including words like 'Pudnas', 'gule', 'dubas', 'prow', 'frees', 'lamadame', 'festliche', 'Es wehl', 'epoje', 'Munstun', 'fatus', 'wehl', '—', 'dipod']

Laurines

Muhfu fainneekam peedereja weens purwa gabals, kuru fajuza par Laurinem. Se bija wairakas tahdas dobes, kurās pat wafaras widū uhdens netrukā; bet bij ari waj no weetas augstas fruhstis, apauguschas melnajeem elfkneem un filenu mehtram. Daschos fruhmos mehš seena laikā atradām ari awenes. Mehtras leezās augstu man pahr galwu un roščainās ogas pret tumsčajām toku lapam ņchuhpojās ņmarschodamas. Es ņneedšos, leezu mehtras ņew klah̄t un ehdu tihro zukuru. Bet Laurinu weenā galā bija tahds k̄a ņuhnaflits. Se wairs uemainjās elfknu fruhmi ar grihščla dobem. Wefels leels gabals bija noaudšis ar mihščtu ņuhnu, waiwareem, filenu un dšehrwenū mehtram. Uuga ari ņčajās ņuhnās dasčas jaunās egles un preedes, kuras patlaban ņpehzigi bij ņakehmuschās, jo purws ar katru gadu kluwa ņausaks. Saimneeks jau wairakfahr̄t bij nopreezajees, k̄a pehz gadu diwdesmit te wareščot jau ņpahres ziršt. Bet ņchis fainneeka nodoms neišdewās, jo Laurines nodega. Taisni k̄a mahjas kad nodeg. Palika titai pelni, balti pelni tai weetā. Žil tas bij ņawadi.

Ganu Dahrtite, ta pate, kura gribeja nomirt ar drudsi, kad bija pahrehdušees wahrnas galās, bij te ganidama ņa-kuhruņi uguni, un no ņchi kuhruma uguns wairs negribeja dšist. Dahrtite bij ņalasijuņi wiņadus ņausus ņarus un tšchemurus un gribejuņi titai apšilditees rihta dšestrumā. Bet kad wakarā wina ņadšina lopus mahjā, tad pahr Laurinem wehl ņtahweja k̄a migla.

„Waj tu tur neefi aifbedfinajufi purwu? fainneeze teiza. „Tu jau man bef blehnam neweenas deenas newari no= dſihwot.“

„Es! Waj tad es trafa, ka purwu bedfinafchu!“
Dahrtite tihri aifwainota eefauzàs. „Sa taf migla!“

Un wina rahdija, ka zitos purwos ari migla tàpat zelo= tees. Waj tad afli efot?

Bet otrâ deenâ wehſſch wilka no Laurinem un mahja bija duhmu ſmafàs pilna. Tad mums ar fainneeku Janzi wjadbeja ſfreet paſtatitees, kas tur ihſti ir. — Mehš aif= ſfrehjâm un atradâm pawifam ſfaiftas leetas. Tahds ga= bals ſuhnas, ſirga wilekka leelumâ, bij pahrwehrtees baltos pelnos, un eekritis labi ween dſilaf. Wiſa pelnu bedre kuhpeja. Duhmi bij deefgan ſchpetni; mums tuhliſt aſaras apbira, lihds ko eefrehja degunâ. Leefmas nekur nebij. Mehš nolauſâm fauſu egles ſaru un bahſâm pelnos. Pelni bija weegli kâ milti un koks tajos lihda, bef kahdas ſpee= ſchanas, dſik eefſhâ. Bij iſdegufi jau tahda dobe, ka es buhtu warejis paſlehptees kahjâs ſtahwedams. Schahds brihnumš mums patika.

„Ro domâ,“ Janzis ſauza, „ſeme deg!“

Mehš ſitâm plaukſtas, ſfrehjâm ap kuhpoſcho bedri un preezajamees.

„Iſdegš afa!“ es teizu.

„Waj tu ar' weenu afu gribi?“ Janzis man praſija.

Rapehž lai es nebuhtu gribejis ſew afu?

Un Janzis iſplehſa no degoſhàs dobes malas ſauju ſuhnu un panefa zitâ weetâ. Tad mehš abi nokritâm pee ſemes un puhtâm. — Suhna ſprirkſteja kâ kanepes un kluwa ſarfana; bet leefma neſchahwàs laukâ.

„Nu gan jau degš“, Janzīs teiza.

Mehš zehlamees un gahjām atkal pee leelās afaš. —
Se Janzīs tihri peepeschi eesauzās:

„At es mulkīs! Sew nu buhš afa, bet kur tad man?
Schi, leelā, taf ir Dahrmites!“

Mehš nehmām atkal wihschi fuhnu un gahjām us zitu weetu.

„Rad tikai neapdsistu,“ mehš us mahjam eedami weens
otram teizām, un weens otru meerinajām, ka gan nedsišis.

Mahjā mehš sinojām ka nefas naw. Ra bihschi fuhna
gan ir eesahkusi grufdet, bet ka eet jau us beigam. Isdegš
kahda afa un nodsišis. Buhš kur gowim nodsertees.

Tā ka bij pats pusdeenās laiks un gaischee duhmi pee-
twihkuschajā gaisā neko neatdališās, tad šaimneezē par muhsu
stahstichanu tikai pasmehjās un apmeerinajās. — Bet wakarā
atkal wirš Laurinem stahweja baltš miglas blahkis, kaut
gan ziti purwi bij pawišam flaji. Nu ari šaimneekš šahka
runat, ka tur buhschot padaritas blehnaš. Rad kahda sem-
dega eetaifotees, tad neefot wiš par joku. Kur tad nu lai
nemot uhdeni tur tuwumā? Un uhdens jau ari neteefot
flaht pa tahdu beesu fuhnu. Ef, tik pehreena tahdam
šfukim!

Nu jau ari Dahrkite wairš neleedsās. Schai bijis falti
un tā schi šakuhruši tahdu masu, masu uguntinu. Waj tad schi
štnajusi, ka tur apatschā tik wahriga seme.

„Bet kapeh3 tad tu, drankē, newareji lauka malā kurt?
Kapeh3 tad tu tai purwā lihdi?“

Saimneekš apnehmās pats otrā rihtā eet un apskatitees;
bet jau pirms šaules lehkschanas bij atbrauzis Roschanu
Rimscha kalt, un šaimneekš šawu apnehmschanos bija pee-

mirsiš. Sikai deenwidâ nahkdams winſch bij atzerejees, kad grufduma fmafa eefitufees nahfiš. Nule, pušdeenu pahduſchi, mehš wiſi trihš gahjâm: ſaimneekš, Janziš un eš. Mehš, mafee, nehâmâ ſaimneeku par preekſchſihmi un bižâm loti nopeetni.

Puhta deefgan ſtiprs wehſch, tà ka ſauſâ ſuhna pa wirſu weetam tihri ar leefmu dega. — Saimneekš, klahtu peenahziš, tiſ rofaš ween ſanehma:

„Nolokams tahrps!“ winſch duſmigi ruhza. „Tahdam wajadſetu zirſt, ka lai ahda tà lupataš lakſta!“

Wairaf winſch neka neteiza, bet ſahka ſtrahdat. Rahjâ winam bija koka tupeleš, un ar tâm winſch mina degoſchâš dobeš malas. Bet jo wairaf mina, jo wairaf kuhpeja. Bedre bij daudſ platafa un dſilata, nekâ wakar. Saimneekš redſeja, ka ar ſahjam nekâš nebuhš iſdaramš; winſch rahwâš noſt un tiſko neeekrita manâ afa. Sa jau tagad bij tiſ leela, tà wakar pirmâ. Uri Janſcha afa dega, ka ſprakſteja ween. Nu ſaimneekš ſakehra galwu un neſinaja wairš ko eefahkt.

„Tâ te wiſš tagad aiſeeš. Wehſch guni iſneſâš pa wiſu ſuhnu un iſdegeš, ka ne ſihmeš nepališ. Uf tu manâš egleš, manâš egleš!“ winſch puhta.

Mehš ar Janzi ſaklatijameeš un winſch eedroſchinajâš ari kahdu wahrdu peebilſt:

„Wehſch tiſ leeš . . . tiſ breeſmigeš . . . Bet warbuht ka wina jau trijâš weetâš ir ſurinajuſi. Ro tur war ſinat? Man leekâš, ka mehš jau wakar redſejâm trihš akâš. — Waj ne?“

Janziš pagreeſâš pret mani un meta ar azim.

Eš pamahju ar galwu.

Tad mehš ſteidsameeš uſ mahjam, pehž ſchſipelem.

Saimneekš runaja, ka wajagot wiſeem eet un ap ſem-
degu aprakt grahwi; bet ziti mahjneeki teiza, ka tās eſot
tīhrās mulkibaš. Uguntinu nowalbit tiſ Deewam eſot ee-
ſpehjamš. Sagad eſot tiſ ſauſš. Kur wehjiſch dſirkſteles
liſſſhot, tur degſhot. Un kaš tad eſot tahdš grahwis preekſch
wehja dwaſchaš. Labaſ nemaš nepuhleteeš. Naħkſhot
leetuš, gan taš apdſehfiſſhot.

Bet leetuš nenahza. Puhta ſauſi wehji, gan no rihteem,
gan no deenwideem. Muħfu akaš jau biſ ſaweenojuſchāš
ar Dahrtimeš aku pur leelu diħki. Jau labi ween biſa ko
ſolot, kamehr aptahrt tiſi. Jaunāš egleeš, zita peħz zitaš,
eeſchkeebāš pelnoš. Papreekſch wināš ſtaħweja, ka elkonē
atſpeeduſchāš, un domaja, bet tad leħnam laidāš gukuš, kaš

bij daudj ehrtaki. Saknes winam bija sadeguschas par oglem; bet teewgali rehgojās no pelneem laukā, wehl pawisam saki, apfarkuschu tšheekuru pilni; jo tur pelni bij jau atdsifuschi. Sagad wisa apfahrtne, zil tahlu tikai azis sneedsa, bij ar duhmeem aiskuhpuši. Sewischi wakaros, kad laikš bij rahms, mehš atradamees kà smirdoschā mahloni.

Veidsot tomehr usnahza leetus, deesgan ilgš un stiprs leetus. Wisi laudis preezajās, ka nu tikpat reis beigšchotees ta kwehpinaschanās. Bet nekā! Purws dega kà dedsis. Pa wirsu uguns gan negahja, bet kuhna garoja wehl stiprak, nekā agrak. Un aigahjuschi mehš aisweenam atradām jaunās akās, kur wirskahrta bij eegahsufees pelnos. Uguns pa apafschu grausās aisween tahlak. Leetus tā lija, ka purwinā wairs tikai hifšes atraitijuschi warejam eebriš; bet dega kà dedsis. Tikai pašchā rudenī, weetweetam, malas nekuhpeja wairs. Pa leelakai dalai kuhdras mala bija šafneegta; tikai retumis wehl bij kas atlizees. Jšdegums nu bij tif leels, ka tur buhtu warejuschi šeht puru rudsu, ja nebuhtu wiknojis uhdenš. Oh, tur bij tif dsifsch, ka mehš ar Janzi šawās akās buhtu noslihkuschi kà kafeni.

Un ko tad Dahrtime?

Saimneeks gan winu gribēja list polizijā un aisturet lonu; bet šaimneeze atrunaja. Labak jau lai paleekot. Sak winai rofu nemas diwreis newajagot dot, — wina tew peelischot guni ari pee jumta, ja aispiginaschot. Gan jau pazetischot. Neefot jau wairs rudenis tahlu. Aiseefschot. Gan pasauļe ismahzischot.

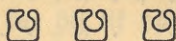

Satura:

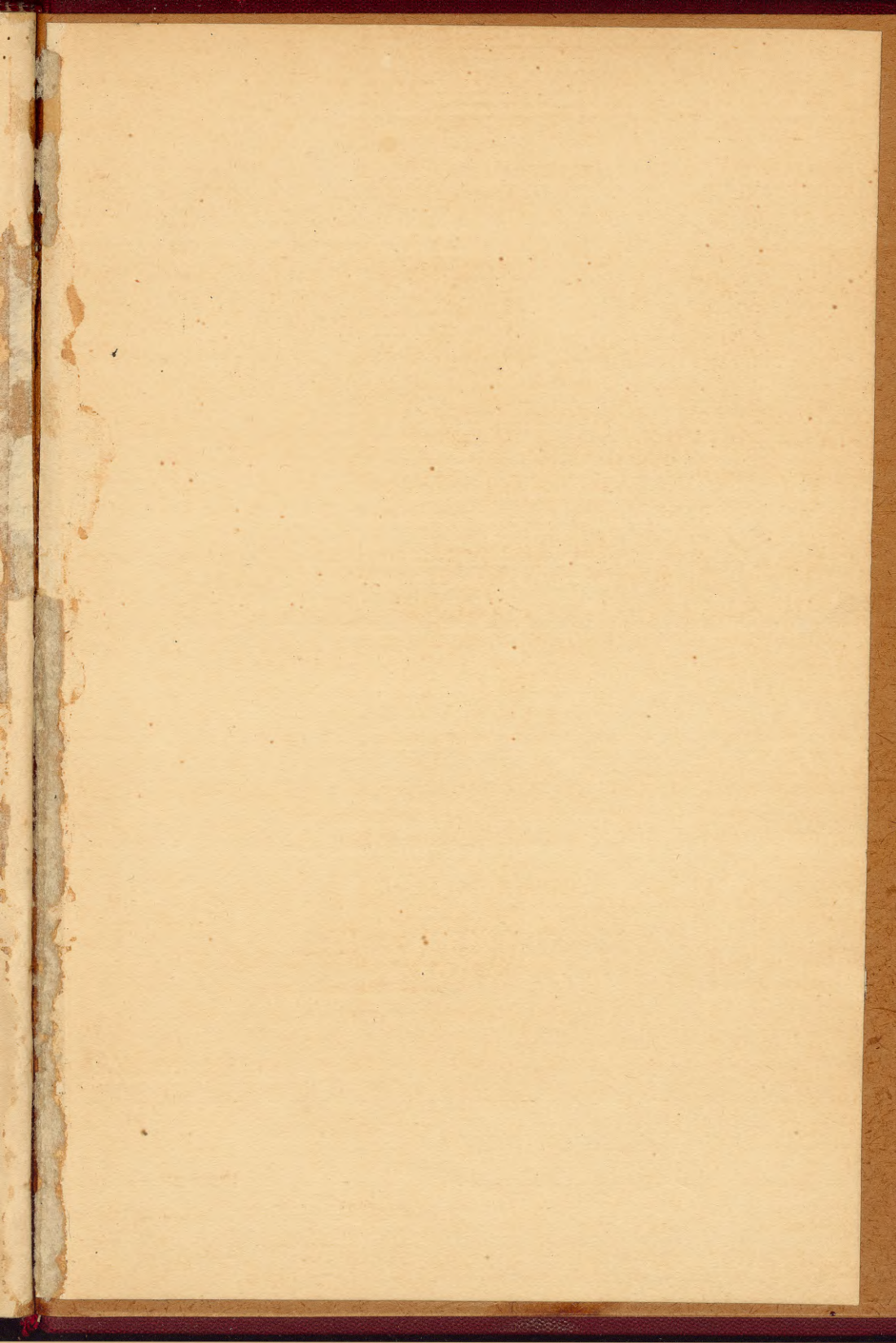
Cap. puf.

Muhsmahjas	7
Klibais Jurks	25
Krahne	39
Gestdeenaz wafars	43
Tschigani	47
Rehwite	56
Spofi	59
Puhstais uhdens	70
Jofkeene	74
Bildes	78
Dauneene	84
Jankamahte	89
Tolkis	96
Leifchu ubagi	100
Simfis	106
Dihwee fweki	111
Pawafars	122
Schurtas	126
Uudekki	130
Sulas	135
Melni wehschi	139
Leeldeenaz	143
Silkes	147
Sinte	152

Bakas	156
Stabules	160
Dahrtite	163
Basniza	176
Dasetts ar lihlihm roghm	182
Stroderi	186
Linga	194
Ripofhana	197
Puhnité	202
Rites mescha burwibas	204
Puika pirtt	210
Raiminu gani	214
Sweesta maife	219
Grahmatneeks	223
Peegulâ	228
Laurines	233

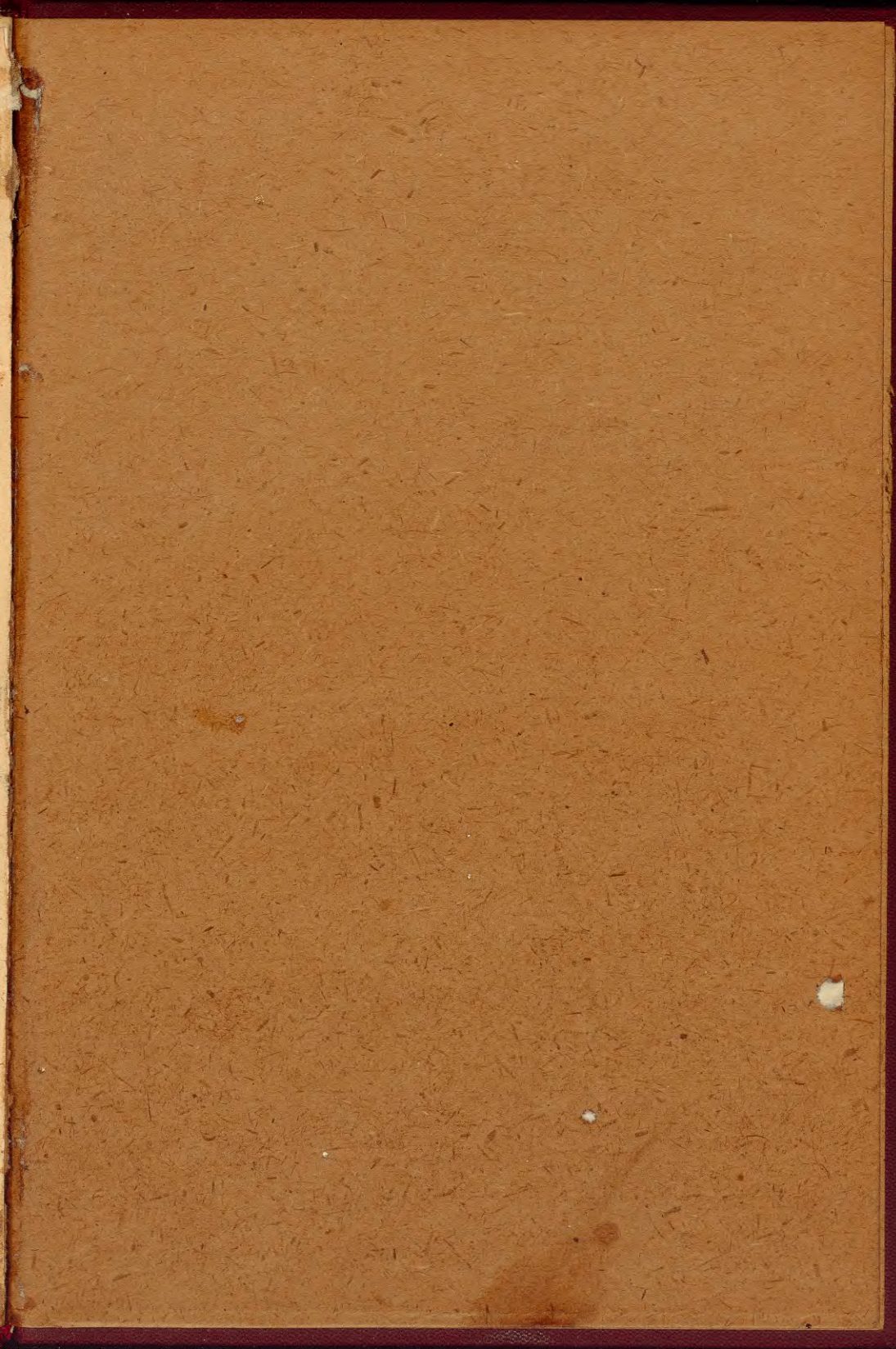

.....
.....
Макса 1 рbl. 50 кап.
.....
.....

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309057815

XII.
A.